

BESTEMMINGSPLAN PROJECTVESTIGING
GLASTUINBOUW DEURNE
--ONTWERP --

TUINBOUWBOUWVESTIGING DEURNE BV
GEMEENTE DEURNE

TOELICHTING

februari 2007
110503/ZF7/0E3/200379

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Ligging plangebied	6
1.3	Leeswijzer	7
2	Projectvestiging Glastuinbouw in Deurne	8
2.1	Glastuinbouw in Deurne	8
2.2	Belang van de projectvestiging	8
2.3	Aansluiting bij provinciaal beleid	8
2.4	Ontwikkelingen in de sector	9
2.5	Behoeftte oppervlakte glastuinbouwgebied	9
2.6	De projectvestiging Deurne	9
2.7	Relatie met overige projectvestigingen	10
2.8	Relatie met overige agrarisch sectoren	10
3	Beleidskader	11
3.1	Algemeen	11
3.2	Internationaal beleid	11
3.3	Nationaal beleid	11
3.4	Provinciaal beleid	17
3.5	Gemeentelijk beleid	18
3.6	Overig beleid	20
4	Locatiekeuze	21
4.1	Proces van locatiekeuze	21
4.2	De locaties in het Streekplan en Reconstructieplan	21
4.3	Verdere afweging in de locatieonderzoek en het MER	22
4.4	Inperking van de locaties in het MER	24
4.5	Keuze van het plangebied in het MER	25
5	Beschrijving van het plangebied	26
5.1	Inleiding	26
5.2	Beschrijving van het plangebied en de omgeving (algemeen)	26
5.3	Beleidsmatige ontwikkelingen in en rond het plangebied	27
5.4	Functies in het plangebied en omgeving	28
5.5	Landschap	29
5.6	Bodem en water	30
5.6.1	Bodem	30
5.6.2	Water	32
5.7	Natuur	35
5.7.1	Ecologische structuur plangebied en omgeving	35
5.7.2	Inventarisatie Beschermde soorten in het plangebied	36
5.8	Cultuurhistorie	39

5.9	Archeologie	39
5.10	Infrastructuur	40
5.10.1	Ontsluiting	40
5.10.2	Kabels en leidingen	40
6	Visie en planopzet	41
6.1	Inleiding	41
6.2	Ontwikkeling van de projectvestiging	41
6.3	Ruimtelijke hoofdstructuur	42
6.4	Kassen en bedrijfsgebouwen	43
6.5	Infrastructuur; wegen en laanbeplanting	43
6.6	Inpassing en overgang naar het buitengebied	45
6.7	Waterhuishouding	47
6.8	Wooncluster, huisvesting tijdelijke arbeiders en tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid	49
6.9	Informatievoorziening	51
6.10	Energie	51
6.11	Consequenties voor omliggende functies	51
7	Relatie met het MER	57
7.1	Relatie MER-Bestemmingsplan	57
7.2	Meest milieuvriendelijke alternatief	57
8	Organisatorische en financieel economische haalbaarheid	61
8.1	Organisatie	61
8.2	Financieel economische haalbaarheid	62
9	Inspreek en vooroverleg	63
9.1	Inleiding	63
9.2	Inspreek	63
9.3	PPC-advies	107
9.4	Aanpassingen van het plan naar aanleiding van inspraak en vooroverleg	114
10	Juridische toelichting	116
10.1	Inleiding	116
10.2	Leeswijzer bij de voorschriften	116
Bijlage 1	Natuurtoets	119
Bijlage 2	Achtergrondaspecten water nav inspraakreacties	141
Colofon		146

Separate bijlagen bij dit bestemmingsplan:

- § MER projectvestiging glastuinbouw Deurne, samenvatting, hoofdrapport en achtergrondrapport (op CDROM) inclusief bijlagen, februari 2006.
  - Separate bijlage hierbij: Geohydrologische systeemanalyse Deurnsche Peel.
- § Inrichtingsplan projectvestiging glastuinbouw Deurne, februari 2007.
- § Luchtonderzoek projectvestiging glastuinbouw Deurne, februari 2006.
- § Akoestisch onderzoek Projectvestiging Deurne, maart 2006.

- § Principeplan waterhuishouding / Waterparagraaf, februari 2006.
- § Aanvulling MER Projectvestiging glastuinbouw Deurne, 17 augustus 2006.

HOOFDSTUK

1 Inleiding

1.1

AANLEIDING

In het Streekplan Noord-Brabant 2002 is het gebied ten oosten van Deurne met een omvang van circa 1.800 hectare aangewezen als zoekgebied voor een projectvestiging voor glastuinbouw (zie onderstaande afbeelding). Dit gebied is bedoeld voor een projectmatige concentratie van glastuinbouwbedrijven. Binnen dit zoekgebied kan de gemeente Deurne nader bepalen welk gedeelte daadwerkelijk in aanmerking komt voor de realisatie van glastuinbouw. De gemeente Deurne heeft in de loop van 2002 besloten om samen met de Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM) een onderzoek op te starten naar de mogelijkheden voor realisering van een nieuw glastuinbouwgebied op haar grondgebied. Binnen het zoekgebied is naar verwachting een locatie van circa 150-200 hectare bruto nodig om uiteindelijk minimaal 75 tot 125 hectare netto glastuinbouw te kunnen realiseren.

Afbeelding 1.1

Ligging zoekgebied
glastuinbouw Deurne in
Streekplan Noord-Brabant
2002

Om de ontwikkeling van de projectvestiging planologisch mogelijk te maken is een herziening van het geldende bestemmingsplan noodzakelijk.

Doel bestemmingsplan

Het onderhavige bestemmingsplan heeft tot doel het juridisch-planologisch kader te geven voor de ontwikkeling en het beheer van de projectvestiging glastuinbouw Deurne in de gemeente Deurne. Het bestemmingsplan (voorschriften, voorliggende toelichting en plank kaart) kent als bijlage een milieueffectrapportage (MER). In deze toelichting zal dan ook geregeld worden verwezen naar het MER. In dit MER is een groter gebied onderzocht.

In dit bestemmingsplan wordt alleen het gebied zoals aangegeven op afbeelding 1.2 planologisch-juridisch geregeld. Ten zuiden van het in dit bestemmingsplan geregelde gebied is een fase 2 voorzien.

Relatie met het bestemmingsplan buitengebied

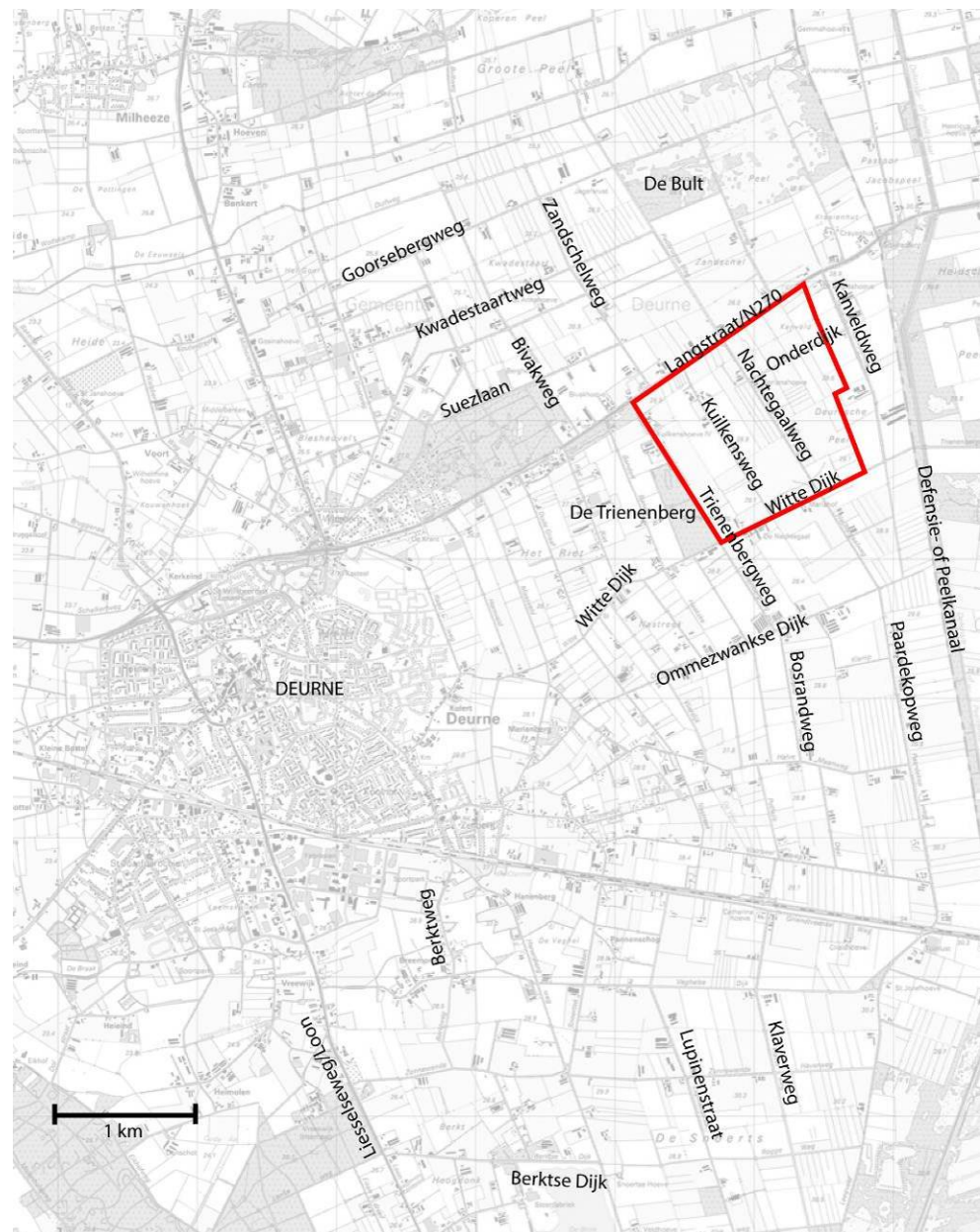
De projectvestiging glastuinbouw is in het buitengebied van Deurne gelegen. De gemeente Deurne is bezig met de actualisering van haar bestemmingsplan buitengebied. Bij de opbouw van dit plan is zoveel mogelijk aangesloten op de systematiek van het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied 2004. Dit betekent dat definities, opbouw van de voorschriften, gebruikte bestemmingen en aanduidingen zoveel mogelijk op elkaar zijn afgestemd.

1.2

LIGGING PLANGEBIED

Afbeelding 1.2

Ligging plangebied

Het plangebied voor de projectvestiging glastuinbouw Deurne is gelegen in het buitengebied aan de oostzijde van de kern Deurne. In dit bestemmingsplan is de ontwikkeling van het gebied zoals weergegeven op afbeelding 1.2 planologisch-juridisch geregeld.

1.3

LEESWIJZER

Deze toelichting is als volgt opgebouwd:

- § In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de noodzaak voor realisatie van de projectvestiging.
- § In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het vigerende beleid dat van belang is voor de ontwikkeling van de projectvestiging Deurne.
- § De locatiekeuze voor de projectvestiging is in Hoofdstuk 4 beschreven.
- § Hoofdstuk 5 beschrijft vanuit de keuze van de locatie het huidige gebruik van de locatie. Welke gebruik kent het plangebied op dit moment?
- § In hoofdstuk 6 wordt het plan beschreven en een relatie gelegd met de opgenomen bestemmingen en voorschriften in dit plan; Daarnaast zijn de consequenties op de omgeving in beeld gebracht.
- § In hoofdstuk 7 is de relatie met het MER opgenomen en zijn kort de conclusies uit het MER weergegeven, welke tevens als separate bijlage bij deze toelichting is opgenomen.
- § In hoofdstuk 8 wordt een korte beschrijving gegeven van de financieel economische haalbaarheid van het plan en de organisatie waarin het plan wordt ontwikkeld.
- § In hoofdstuk 9 worden de reacties uit vooroverleg en inspraak behandeld
- § In hoofdstuk 10 zijn de voorschriften behorende bij het bestemmingsplan kort toegelicht.

HOOFDSTUK 2 Projectvestiging Glastuinbouw in Deurne

2.1

GLASTUINBOUW IN DEURNE

De gemeente Deurne is van oudsher een gemeente waar een groot percentage glastuinbouw aanwezig is. Momenteel bevinden zich in de gemeente zo'n 50 glastuinbouwbedrijven, samen goed voor 60 hectare netto glas, verspreid liggend over de gehele gemeente met een sterke concentratie richting Helenaveen-Neerkant. Circa 30 van deze bedrijven liggen in de directe omgeving van natuurgebieden of mogelijke natuurontwikkelingsgebieden (EHS-/GHS-gebieden). De bedrijfsvoering voor deze categorie bedrijven wordt behoorlijk belemmerd, omdat uitbreiding van de betreffende bedrijven planologisch niet mogelijk is. Voor deze bedrijven is duidelijkheid over hun toekomstperspectief essentieel. Hiervoor wordt ter plekke maatwerk geleverd en wordt de mogelijkheid voor deze bedrijven geboden om naar een andere locatie in de omgeving te kunnen verhuizen. Hiertoe wordt onderhavige projectvestiging gerealiseerd. Naast deze bedrijven in de gemeente Deurne zijn er diverse andere bedrijven in de regio die op zoek zijn naar verplaatsing- of uitbreidingsruimte.

2.2

BELANG VAN DE PROJECTVESTIGING

De projectvestiging Deurne is in eerste instantie bedoeld om een oplossing te bieden voor de verplaatsing- en uitbreidingsproblematiek voor bedrijven uit de gemeente en de regio. Het project is de gelegenheid om deze belangrijke sector blijvend perspectief te bieden in de gemeente Deurne. Daarnaast biedt de projectvestiging werkgelegenheid in een tijd dat de werkgelegenheid in met name andere agrarische sectoren terugloopt. Op basis van landelijke cijfers kan geconcludeerd worden dat de ontwikkeling van circa 85 ha netto glas is goed voor zo'n 550 directe arbeidsplaatsen, indirect betekent dit werk voor in totaliteit 1200 tot 1300 arbeidsplaatsen.

2.3

AANSLUITING BIJ PROVINCIAAL BELEID

Met de realisatie van een projectvestiging glastuinbouw in Deurne wordt aangesloten bij het provinciale beleid ten aanzien van glastuinbouw. Dit provinciale beleid gaat uit van concentratie van glastuinbouw in vestigings- en doorgroeigebieden. Concentratie leidt tot een aantal synergievoordelen, zoals de mogelijkheid om producten gezamenlijk aan- en af te voeren, in- en verkoop te bundelen en milieuproblemen gezamenlijk aan te pakken. Ook vanuit landschappelijk inpassing is concentratie gewenst.

2.4 ONTWIKKELINGEN IN DE SECTOR

De glastuinbouw is bedrijfseconomisch een sterke en concurrerende sector ook in Deurne. Door product- en procesinnovatie is de sector erin geslaagd haar concurrentiepositie te behouden o.a. door de energie- en arbeidsbesparende maatregelen. De glasgroentebedrijven groeien de komende 10 à 15 jaar door naar eenheden van 8 à 10 hectare. Ook bij de bloemen is er de tendens tot schaalvergroting, maar die is van beperktere omvang. Aangezien zulke grote bedrijven alleen in een concentratiegebied of doorgroeigebied te realiseren zijn, is er in Deurne ook behoefte aan dergelijke gebieden.

2.5 BEHOEFTE OPPERVLAKTE GLASTUINBOUWGEBIED

De veranderende opvattingen in de glastuinbouw, vooral over de ligging, bedrijfsgrootte, bereikbaarheid, concentraties en efficiëntievoordelen, samen met de ontwikkeling en begrenzing van de Ecologisch Hoofdstructuur / GHS in het zuidelijke gedeelte van de gemeente Deurne, heeft geleid tot de instelling van een brede werkgroep glastuinbouw in de provincie Noord-Brabant (voortkomend uit de Stuurgroep Glastuinbouw).

Noord-Brabant omvatte in 1998 circa 1.000 hectare glastuinbouw. De verwachting tot 2010 is dat deze omvang verder zal toenemen. Het aantal bedrijven zal echter afnemen (er vindt schaalvergroting plaats). De beleidsvisie geeft aan dat het streven is een toename van de oppervlakte glastuinbouw met maximaal 50% in 2010, dus een groei naar circa 1.500 hectare glastuinbouw in de provincie Noord-Brabant. Hiervan kan circa 300-350 hectare netto glas worden gerealiseerd in West-Brabant en circa 100-150 hectare netto glas in Oost-Brabant.

De beleidsnota glastuinbouw geeft aan dat in Oost-Brabant de behoefte kan ontstaan aan een projectvestiging. Hierbij wordt primair gedacht aan een locatie binnen vestigingsgebieden. Vooral voor de gemeenten Asten, Deurne en Someren geldt dat het nuttig is de behoefte aan een projectvestiging en de beperkingen van de ontwikkelingsgebieden in het kader van het streekplan nader te onderzoeken. Als gevolg van deze constatering heeft overleg plaatsgevonden tussen de provincie Noord-Brabant en de gemeenten Asten, Someren en Deurne om daarbij tot een goede verdeling te komen. Hieruit is voortgekomen dat gekozen is voor geconcentreerde glastuinbouwgebieden, waarvan 75 hectare netto glas in Asten en Someren al in ontwikkeling is. De resterende circa 75 hectare zal in Deurne ontwikkeld worden, waarbij wordt uitgegaan van een projectvestigingslocatie gelegen binnen een toekomstig landbouwon ontwikkelingsgebied. Ten behoeve hiervan is in het Streekplan Noord-Brabant een zoekgebied voor glastuinbouw opgenomen in de gemeente Deurne (zie ook hoofdstuk 1). Ook in het reconstructieplan de Peel is dit zoekgebied opgenomen.

2.6 DE PROJECTVESTIGING DEURNE

Uitgangspunt voor de projectvestiging glastuinbouw Deurne is het ontwikkelen van 125 hectare netto glas. Met een dergelijke locatie wordt ingespeeld op de toekomstige ruimtebehoefte voor bestaande glastuinbouwbedrijven uit de regio, zodat deze ook na 2010 kunnen uitbreiden, ontwikkelen en hervestigen. Op deze manier is het mogelijk om nu een glastuinbouwgebied te ontwikkelen dat toekomstwaarde heeft.

De ontwikkeling van het gebied is echter opgeknipt in twee fasen. Fase 1 omvat circa 85 hectare netto glas en realisatie wordt mogelijk gemaakt door middel van voorliggend bestemmingsplan. Fase 2 is gelegen ten zuiden van de Wittedijk en omvat circa 50 hectare netto glas (zie verder paragraaf 4.5).

Fase 1 van de projectvestiging glastuinbouw Deurne voorziet in ruimte voor glastuinbouw tot 2010. In de beleidsnota glastuinbouw is een trend van schaalvergroting aangegeven. De praktijk laat zien dat deze trend sneller gaat dan destijds in het beleid is voorzien. Met een omvang van circa 100 hectare uitgeefbaar gebied kan worden ingespeeld op deze trend en wordt aan de bestaande bedrijven uit de regio ruimte geboden voor uitbreiding, ontwikkeling en hervestiging.

De circa 100 hectare uitgeefbare grond is reeds 'belegd'. 7 tuinbouwondernemers hebben een leningsovereenkomst afgesloten met een kooprecht voor circa 100 hectare uitgeefbare grond. Daarnaast staat er nog een aantal ondernemers op de wachtlijst.

2.7

RELATIE MET OVERIGE PROJECTVESTIGINGEN

De projectvestiging Deurne is niet het enige glastuinbouwgebied dat in de regio wordt ontwikkeld. Relevante glastuinbouwgebieden in de omgeving zijn Asten, Someren, Californië en Siberië (regio Venlo). Voor Asten en Someren geldt dat ook voor deze gebieden de mogelijkheden voor vestiging van glastuinbouw op dit moment nader worden onderzocht en ingevuld. De beschikbare ruimte in de gebieden is bestemd voor de daar gevestigde bedrijven. Er is zelfs sprake van ruimtetekort.

De realisatie van de glastuinbouwgebieden Californië en Siberië in de regio Venlo, maar ook in West-Brabant blijven achter als gevolg van lange voorbereidingstrajecten. Ook voor deze gebieden is een grote belangstelling van vooral lokale ondernemers. Deze gebieden zijn vooral bedoeld om perspectief te bieden aan ondernemers die elders in de knel zitten (o.a. Maasdal). De ontwikkeling van de projectvestiging in Deurne is gericht op het bieden van een betaalbaar alternatief voor de regionale ondernemers.

2.8

RELATIE MET OVERIGE AGRARISCH SECTOREN

Naast de glastuinbouw zijn er diverse andere sterke agrarische functies in het buitengebied van Deurne aanwezig. Ook hiervoor zijn ontwikkelingsgebieden aangegeven. Bijvoorbeeld in het reconstructieplan in de vorm van landbouwontwikkelingsgebieden (voor de intensieve veehouderij). Voor het plangebied geldt dat het middendeel is aangewezen als primair landbouwontwikkelingsgebied en de overige delen als secundair landbouwontwikkelingsgebied. Landbouwontwikkelingsgebied is het gebied waar intensieve veehouderij ruime ontwikkelingsmogelijkheden heeft. Nieuwvestiging van intensieve veehouderijbedrijven is (in beginsel) alleen mogelijk in primair landbouwontwikkelingsgebied.

Het LOG intensieve veehouderij wordt verkleind met het gebied dat uiteindelijk bestemd wordt voor glastuinbouw.

HOOFDSTUK

3 Beleidskader

3.1

ALGEMEEN

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van het beleid dat relevant is voor de ontwikkeling en inrichting van de projectvestiging Deurne. Dat wil zeggen een samenvatting van het beleid dat in het studiegebied richtinggevend is of beperkingen en randvoorwaarden oplegt. Hierbij is onderscheid gemaakt naar beleid op (inter)nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau.

3.2

INTERNATIONAAL BELEID

VOGEL- EN
HABITATRICHTLIJN

De belangrijkste internationale verplichtingen op het gebied van de natuurbescherming zijn neergelegd in de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen zijn gericht op instandhouding van soorten en hun leefgebieden. Het streven is gericht op de vorming van een Europees ecologisch netwerk (Natura 2000 netwerk). Binnen de gemeente Deurne valt een tweetal natuurgebieden onder zowel de Vogelrichtlijn als de Habitatrichtlijn. Het gaat daarbij om natuurgebied De Bult (Deurnese Peel) en het natuurgebied Mariapeel. Deze gebieden worden beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998.

EU-KADERRICHTLIJN WATER

Het Europese Parlement heeft in 2000 de EU-Kaderrichtlijn Water vastgesteld. Doel van deze richtlijn is:

- § Het beschermen van water-ecosystemen / wetlands, waterafhankelijke land-ecosystemen en waterbronnen.
- § Bijdragen aan afzwakking van de gevolgen van overstromingen en perioden van droogte.

De lidstaten moeten in 2003 alle nodige wettelijke maatregelen genomen hebben om aan de richtlijn te kunnen voldoen. Het streven voor 2015 is, dat in alle wateren in de Europese Unie zowel de chemische als de ecologische toestand goed is. Rapportageverplichtingen zijn gekoppeld aan (deel)stroomgebieden, die aansluiten bij de stroomgebiedsvisies van Waterbeheer in de 21e eeuw.

3.3

NATIONAAL BELEID

NATUURBESCHERMINGS-
WET

De Natuurbeschermingswet 1998 is in oktober 2005 in werking getreden. Deze wet regelt de bescherming van gebieden: Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en beschermde natuurmonumenten. De bescherming van soorten is opgenomen in de Flora- en faunawet. De internationale verplichtingen vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn met deze wet in de nationale wetgeving verankerd.

Om schade aan beschermde gebieden te voorkomen is in de wet vastgelegd dat projecten of handelingen die een negatieve invloed kunnen hebben vergunningplichtig zijn. Dit geldt zowel voor beschermde natuurmonumenten als voor Natura 2000 gebieden. Door middel van een Habitattoets wordt vastgesteld of, en zo ja welke, effecten een project op een beschermd gebied kan hebben. De Habitattoets bestaat uit verschillende onderdelen, waarvan een passende beoordeling er één kan zijn.

Belangrijke aandachtspunten tijdens een habitattoets zijn mogelijke alternatieven en de achterliggende redenen voor het project en de mogelijkheid om invloeden te compenseren.

Onderstaand kader gaat nader in op de stappen waaruit de Habitattoets bestaat en plaats van een passende beoordeling voor de voorgenomen projectvestiging glastuinbouw in Deurne.

HABITATTOETS

Een Habitattoets bestaat uit de volgende fasen:

1. Oriëntatiefase en vooroverleg (Voortoets)

In deze fase wordt op basis van veelal kwalitatieve gegevens bepaald of er mogelijk significante effecten op kunnen treden op een beschermd gebied t.g.v. een project. Indien dit niet het geval is dan is geen nadere actie vereist; er is dan geen vergunning nodig. Wanneer niet met zekerheid is te stellen dat effecten uitblijven, is een nadere beoordeling nodig. Dit kan een verslechterings- of verstoringstoets zijn (indien de effecten niet significant zijn) of een passende beoordeling (indien de effecten significant kunnen zijn). Voor de voorgenomen projectvestiging glastuinbouw in Deurne is deze fase doorgenomen; gebleken is dat een passende beoordeling moet worden opgesteld.

2. Passende beoordeling

Een passende beoordeling is erop gericht om, op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake, alle aspecten van het project of een andere handeling – die op zichzelf of in combinatie met andere activiteiten en plannen – de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen, te inventariseren.

In een passende beoordeling komt in ieder geval aan bod:

- § Kenmerken van het project of de handeling
- § Voorkomende soorten en habitats in het beschermde gebied
- § Mogelijke invloeden van het project op de relevante soorten en habitats in het beschermde gebied
- § Mate van significantie van de mogelijke invloeden
- § Mogelijke alternatieve oplossingen voor het project
- § Achterliggende redenen voor het project; vertegenwoordigt dit een groot openbaar belang?
- § Eventueel noodzakelijke mitigerende en compenserende maatregelen.

De passende beoordeling vormt, samen met de planbeschrijving de onderbouwing bij een vergunningsaanvraag. In de planbeschrijving worden eventuele mitigerende en compenserende maatregelen vastgelegd. Indien men een passende beoordeling uit heeft moeten voeren, dan is het vaak nodig een vergunning aan te vragen. Ook wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat er zeker geen negatieve effecten op gaan treden.

Er is reeds een voortoets uitgevoerd ten behoeve van de beoordeling van de locaties voor de projectvestiging (zie hoofdstuk 1 van het achtergrondrapport van het MER). Hierbij is aangegeven of het glastuinbouwproject mogelijk significante gevolgen heeft voor habitats en soorten in de SBZ's.

In dat geval is een Passende Beoordeling nodig, waarbij de effecten diepgaand onderzocht worden. Dit is in het MER gedaan voor de voorkeurslocatie. Deze is (tekstueel geactualiseerd n.a.v. de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998) en als zodanig opgenomen in bijlage 2 van dit bestemmingsplan.

NOTA RUIMTE

De Nota Ruimte (april 2004) geeft aan dat de Nederlandse landbouw sterk aan verandering onderhevig is. Voor de landbouw en dus ook de glastuinbouw ligt de komende jaren een transitieopgave. In het beleid is bijzondere aandacht voor de herstructurering van verouderde glastuinbouwgebieden. Om herstructurering mogelijk te maken is het verplaatsen van bedrijven uit de bestaande gebieden nodig. Hiertoe heeft het Rijk tien landbouwontwikkelingsgebieden (om begripsverwarring te voorkomen dit zijn niet de landbouwontwikkelingsgebieden uit de reconstructieplannen) aangewezen. Binnen deze gebieden is ruimte voor nieuwvestiging en uitbreiding. Als blijkt dat er specifieke regionale behoefte is aan ruimte voor glastuinbouw, die redelijkerwijs niet in één van de tien aangewezen gebieden kan worden voorzien, dan kunnen provincies (in overleg met gemeenten) aanvullend ook andere gebieden aanwijzen. De ontwikkeling van een dergelijk gebied moet tevens worden gekoppeld aan een regionale herstructureringsopgave.

BESLUIT GLASTUINBOUW

Het Besluit Glastuinbouw is sinds 1 april 2002 van kracht. Dit besluit is een Algemene Maatregel van Bestuur (AmvB) met als basis drie wetten, te weten de Bestrijdingsmiddelenwet, de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren en de Wet Milieubeheer. Het besluit Glastuinbouw vloeit voort uit het in 1997 ondertekende Convenant Glastuinbouw en Milieu 1997-2010. In dit convenant staan afspraken die tuinders samen met de overheid (rijk, provincie en gemeente) hebben gemaakt. De doelstellingen uit het Convenant, met betrekking tot energie, gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen, zijn in het Besluit Glastuinbouw geconcretiseerd en gespecificeerd op het niveau van de individuele teler en aard van de teelt.

STRUCTUURSCHEMA GROENE RUIMTE 2

De ontwerp-planologische kernbeslissing Structuurschema Groene Ruimte 2 (SGR2 uit 2001, geeft invulling aan de hoofdlijnen van het ruimtelijke beleid uit het ontwerp van de Vijfde Nota Ruimtelijk Ordening. Daarnaast geeft het SGR2 aan wat de gevolgen zijn voor het beleid uit diverse andere nota's. Eén van de doelstellingen is het concentreren van niet grondgebonden landbouwbedrijven waaronder de glastuinbouw.

Daartoe is in het SGR2 een aantal projectvestigingslocaties genoemd. Daarnaast wijzen de provincies onder bepaalde voorwaarden ook projectvestigingslocaties aan. Voorwaarden die vanuit het SGR2 aan deze locaties worden gesteld zijn een goede aansluiting op de bestaande hoofdinfrastructuur, een goede landschappelijke inpassing en situering op voldoende afstand van verzuringgevoelige delen van de EHS.

VIERDE NOTA WATERHUISHOUDING

De hoofddoelstelling van de Vierde Nota Waterhuishouding (NW4) 1998-2006 uit 1998 luidt: het hebben en houden van een veilig en bewoonbaar land en het instandhouden en versterken van gezonde en veerkrachtige watersystemen, waarmee een duurzaam gebruik gegarandeerd blijft. Integraal waterbeheer blijft de strategie van het waterbeleid. Voor het bereiken van deze doelstellingen is meer samenhang nodig tussen het beleid voor water, ruimtelijke ordening en milieu. Gebiedsgericht beleid is hierbij het sleutelbegrip.

Het reduceren van emissies van milieubelastende stoffen is van belang in het kader van de waterkwaliteit. Voor de land- en tuinbouw is de aanpak gericht op het beperken van de emissies van bestrijdingsmiddelen en meststoffen. In het NW4 is uitvoering van maatregelen conform het Besluit tuinbouw en de in voorbereiding zijnde AMvB voor open teelten en veehouderij voorzien.

NOTA BELVEDERE

In de Nota Belvédère uit 1999, een beleidsnota over de relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting, is het gebied Griendtsveen–Helenaveen aangegeven als Belvédèregebied. In deze nota is als beleidsstrategie opgenomen dat de cultuurhistorische entiteit in stand gehouden dient te worden en dat ingespeeld moet worden op bestaande ontwikkelingen. Verdere ontwikkelingen ten aanzien van de glastuinbouw rond Helenaveen zouden vanuit deze beleidsnota beperkt moet blijven. Tevens is deze nota een bouwsteen voor de nota "Natuur voor mensen, mensen voor Natuur".

NOTA NATUUR VOOR MENSEN, MENSEN VOOR NATUUR

De Nota Natuur voor mensen, mensen voor natuur van 2000 bouwt voort op onder andere de Nota Belvédère en vormt een bouwsteen voor het SGR-2. Hierin wordt de aanpak van het natuurbeleid voor de komende 10 jaar geschetst. In de nota staat een vijftal perspectieven voor een natuurlijker Nederland genoemd. Het buitengebied van Deurne sluit het meest aan bij het perspectief "Nederland Landelijk-Natuurlijk". Hoofddoel van dit perspectief is in 2020 de landschappelijke en ecologische kwaliteit van het landelijke gebied aanzienlijk te versterken, waarbij duurzaam gebruik wordt gewaarborgd en een kwart van het agrarische cultuurlandschap een kwaliteitsimpuls heeft gekregen. Als doelstelling is tevens opgenomen dat in 2010 afspraken zijn gemaakt over een invulling van een "goede landbouwpraktijk". Onderdeel hiervan is een concentratiebeleid voor glastuinbouw. Verspreide verglazing wordt tegengegaan en waar mogelijk gesaneerd.

FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet (2002) voorziet in de bescherming van in het wild voorkomende inheemse plant- en diersoorten. Deze wet vervangt sinds april 2002 o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en een gedeelte van de Natuurbeschermingswet. In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen, wat inhoudt dat een ieder handelingen achterwege moet laten waarvan redelijkerwijs vermoed kan worden dat deze schade toebrengen aan in het wild levende soorten.

In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden. Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk een ontheffing te krijgen van de hiervoor genoemde verboden. Sinds begin 2005 is een nieuw vrijstellingenbesluit (AMvB) van de Flora- en faunawet in werking. Bij het beoordelen van aanvragen voor een dergelijke ontheffing wordt in het nieuwe vrijstellingenbesluit onderscheid gemaakt in verschillende categorieën van soorten.

Voor de soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn aangevuld met een aantal overige bedreigde en zeldzame soorten (bijlage 1 AMvB vrijstellingenbesluit) kan alleen ontheffing worden verleend, wanneer:

- § Voor de ingreep geen andere bevredigende oplossing bestaat, en
- § Sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten en
- § Geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten.

Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk van de Minister van LNV vrijstelling te krijgen voor ruimtelijke ontwikkelingen. In februari 2005 is hiertoe een AMvB¹ in werking getreden. Hierin worden de door de Flora- en faunawet beschermde soorten in verschillende categorieën onderverdeeld. Afhankelijk van de categorie waarin een bepaalde soort valt is een ontheffing noodzakelijk of kan een vrijstelling gelden.

Het voorgaande houdt in dat bij ingrepen met effecten op beschermde soorten, maatregelen zijn vereist die een gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten waarborgt en waarbij zoveel mogelijk wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden op beschermde soorten. Voor de beschermde soorten moet er dus altijd voor gezorgd worden dat zij hun leefgebieden behouden of nieuwe leefgebieden krijgen.

BESLUIT LUCHTKWALITEIT 2005

Afhankelijk van de concentraties luchtverontreinigende stoffen waaraan een persoon blootgesteld wordt, kunnen er acute en chronische gezondheidseffecten optreden. Acute gezondheidsproblemen, zoals keel- en neusirritatie en astmatische klachten, treden met name op bij verhoogde concentraties van luchtverontreiniging. Chronische effecten treden op na langere tijd van blootstelling aan te hoge concentraties luchtverontreinigende stoffen. Om te bepalen welke concentraties acceptabel zijn en welke concentraties voor acute of chronische effecten zorgen is op 5 augustus 2005 het (herziene) Besluit luchtkwaliteit² in werking getreden. Dit besluit implementeert de EU-kaderrichtlijn luchtkwaliteit³ en de daarbij behorende 1^e en 2^e EU-dochterrichtlijn⁴ in de Nederlandse wetgeving. En geeft grenswaarden aan voor de luchtverontreinigende stoffen stikstofdioxide (NO₂), zwevende deeltjes (PM₁₀ of "fijn stof"), zwaveldioxide (SO₂), lood (Pb), benzeen (C₆H₆) en Koolmonoxide (CO).

In Nederland zijn de maatgevende luchtverontreinigende stoffen Stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). Deze twee stoffen liggen in Nederland het dichtst bij de gestelde grenswaarden uit het besluit luchtkwaliteit. Overschrijdingen van de andere genoemde stoffen komen in Nederland nauwelijks meer voor.

Toetsingskader Stikstofdioxide (NO₂)

Stikstofdioxide komt vrij bij de verbranding van fossiele brandstoffen en soms als procesemissie van de industrie. Veruit de belangrijkste bron van stikstofdioxide in de buitenlucht is het gemotoriseerde verkeer. Andere bronnen zijn de industrie (met name stookinstallaties voor energieopwekking), landbouw, huishoudens (CV-ketel, open haard) en bronnen in het buitenland. De gezondheidseffecten bestaan uit het verminderen van de longfunctie en het optreden van astmatische klachten of geïrriteerde luchtwegen.

De laatste jaren daalt de stikstofdioxideconcentratie in de stedelijke buitenlucht enigszins. Dat neemt niet weg dat nabij drukke verkeerswegen de normen overschreden kunnen worden. In tabel 5.46 zijn de normen weergegeven zoals deze gelden in Nederland (deze gelden overigens ook in de rest van de Europese Gemeenschap).

¹ Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

² Staatsblad (2005), nummer 316.

³ Richtlijn 96/62/EG, 27-09-1996, PbEG L 296 (EU, 1996).

⁴ Richtlijn 1999/30/EG, 22-04-1999, PbEG L 163 (EU, 1999).

Tabel 3.1

Normen uit het Besluit
luchtkwaliteit t.a.v. de
luchtcomponent
Stikstofdioxide (NO₂)

Toetsingseenheid	Maximale Concentratie	Opmerking
Jaargemiddelde concentratie: grenswaarde per 01-01-2010 Plandrempeel 2005	40 µg/m ³ 50 µg/m ³	Tot 2010 neemt de plandrempeel jaarlijks met 2 µg/m ³ af
Uurgemiddelde concentratie: grenswaarde vanaf 01-01-2010	200 µg/m ³	overschrijding maximaal 18 uur per kalenderjaar toegestaan
Plandrempeel (2005)	250 µg/m ³	Tot 2010 neemt de plandrempeel met 10 µg/m ³ per jaar af. De grenswaarde gaat gelden vanaf 2010
Grenswaarde tot aan 01-01-2010 ¹	290 µg/m ³	overschrijding maximaal 18 uur per kalenderjaar toegestaan
Alarmdrempeel	400 µg/m ³	overschrijding maximaal 18 x per kalenderjaar toegestaan bij gebieden > 100 km ²

¹ Voor zeer drukke verkeerssituaties op wegen waarbij de intensiteit groter is dan 40.000 motorvoertuigen per etmaal.

Voor de berekeningen en toetsing is vooral de jaargemiddelde concentratie NO₂ relevant. Deze toetsing blijkt in zeer veel gevallen normgevend. Als norm wordt voor de jaargemiddelde grenswaarde 40 µg / m³ gehanteerd. Deze norm gaat gelden vanaf 1 januari 2010.

Toetsingskader Fijn Stof

Fijn stof is de belangrijkste indicatorstof voor gezondheidsrisico's. De gezondheidseffecten bestaan uit een verhoogd risico op voortijdig overlijden ten gevolge van luchtwegaandoening of hart- en vaatziekten. Ook kunnen hoge fijn stofconcentraties leiden tot een vermindering van de longfunctie, tot luchtwegklachten en tot een toename van het aantal ziekenhuisopnamen.

In Nederland zijn de industrie en het verkeer de belangrijkste bronnen van fijn stof. Fijn stof heeft een lange levensduur in de atmosfeer, waarbij de bijdrage van buitenlandse bronnen (o.a. België en Duitsland) aan de gemiddelde concentratie in heel Nederland groot is (circa ¾ deel komt uit het buitenland). Nabij grote steden en bij grote industriegebieden (Rijnmond) is de concentratie fijn stof hoger door forse lokale emissies / bronnen.

Met uitzondering van het noorden van Nederland worden momenteel in bijna geheel Nederland de normen voor fijn stof overschreden.

In tabel 5.47 zijn de normen weergegeven zoals deze vanaf 2005 gelden in Nederland en de rest van de Europese Gemeenschap.

Tabel 3.2

Normen uit het Besluit
luchtkwaliteit t.a.v. de
luchtcomponent fijn stof (PM₁₀)

Toetsingseenheid	Maximale Concentratie	Opmerking
Jaargemiddelde concentratie, humaan: grenswaarde per 01-01-2005	40 µg/m ³	
24-uursgemiddelde concentratie, humaan: grenswaarde vanaf 1-01-2005	50 µg/m ³	overschrijding maximaal 35 dagen per kalenderjaar toegestaan

Voor de berekeningen en toetsing zijn het jaargemiddelde en de 24-uursgemiddelde concentratie van belang. Als norm wordt de jaargemiddelde grenswaarde van 40 µg / m³ gehanteerd. Voor de onschadelijke component zeezout in het fijn stof is een locatie afhankelijke aftrek voorzien. Deze ligt voor de gemeente Deurne op 3 µg / m³ voor het jaar gemiddelde¹. Voor de 24-uursgemiddelde concentratie wordt de norm van 50 µg / m³ gehanteerd die vanaf 1-1-2005 van toepassing is. Deze waarde mag maximaal 35 dagen per kalenderjaar worden overschreden. Ook voor het aantal overschrijdingsdagen is voorzien in een aftrek voor de component zeezout. Het aantal overschrijdingsdagen mag met 6 verminderd worden ongeacht de locatie⁵.

Het "Besluit luchtkwaliteit 2005" vervangt het eerdere Besluit uit 2001.

Naast de eerder genoemde compensatie voor de component zeezout zijn er in het nieuwe Besluit luchtkwaliteit nog meer veranderingen ten opzichte van het oude Besluit luchtkwaliteit. Belangrijke veranderingen zijn:

- § Luchtkwaliteit mag niet verslechteren: zolang de luchtkwaliteit niet verslechterd, mogen bestuursorganen hun bevoegdheden uitoefenen. Dat wil zeggen dat, zelfs bij een geconstateerde grenswaarde overschrijding ontwikkelingen (plannen, projecten etc.) doorgang mogen vinden als de luchtkwaliteit niet verslechtert.
- § Toepassing saldobenadering: Indien bij heersende grenswaarde overschrijding door toedoen van een plan / project een verslechtering van de luchtkwaliteit wordt geconstateerd mag de saldobenadering worden toegepast. Dit maakt het mogelijk plaatselijk een verslechtering van de luchtkwaliteit toe te staan als de luchtkwaliteit voor het gehele plangebied, de hele gemeente of zelfs de regio daarbij baat heeft en daardoor verbeterd.

3.4

PROVINCIAAL BELEID

BELEIDSNOTA GLASTUINBOUW

De Beleidsnota Glastuinbouw oorspronkelijk uit 1999 is geschreven om de glastuinbouwsector, gemeenten en andere belanghebbenden inzicht te geven waar, en in welke mate de glastuinbouw in Noord-Brabant kan groeien. In 2006 is een nieuwe nota vastgesteld. De doelstelling van deze nota is ruimte bieden aan een duurzame ontwikkeling van glastuinbouwconcentraties in die gebieden die daar geschikt voor zijn. In deze nota wordt nog steeds onderscheid gemaakt in vestigingsgebieden en doorgroeigebieden. Deurne is aangemerkt als nieuw vestigingsgebied. In het streekplan worden deze gebieden "ontwikkelingsgebied voor glastuinbouw" genoemd. Binnen de vestigingsgebieden zijn projectvestigingen mogelijk.

⁵ Meetregeling luchtkwaliteit 2005

Daaronder wordt verstaan: het in georganiseerde vorm ontwikkelen en inrichten van een gebied ten behoeve van de glastuinbouw. In de vestigingsgebieden wordt gestreefd naar clustering van de glastuinbouw. Binnen deze gebieden kan dan beter gewerkt worden aan de landschappelijke inpassing, water en milieudoelstellingen.

STREEKPLAN NOORD- BRABANT

De EHS en GHS op de plankaart, behorend bij het Streekplan Noord-Brabant 2002, betekenen voor een groot aantal bedrijven een beperking in de bedrijfsvoering. Vanuit natuur- en milieuoverwegingen is uitbreiding van de bestaande glastuinbouwbedrijven in deze gebieden niet mogelijk en liggen er beperkingen op het gebruik van mest en bestrijdingsmiddelen. Daarnaast is er volgens de provincie behoefte aan grootschalige uitbreiding van glastuinbouw. Daarom heeft de provincie in het streekplan enkele zoekgebieden voor projectvestiging van glastuinbouw aangewezen. Deze gebieden zijn bedoeld voor een projectmatige concentratie van glastuinbouwbedrijven. Eén van de zoekgebieden betreft een gebied van circa 1.800 hectare ten oosten van Deurne.

RECONSTRUCTIEPLAN/MER DE PEEL

Op dit moment is het Reconstructieplan De Peel – waartoe Deurne behoort – gereed. In het reconstructieplan de Peel is één zoekgebied projectvestiging glastuinbouw opgenomen. Dit betekent dat de inrichting van het nieuwe glastuinbouwgebied nog niet is toegesneden op de vestiging van (clusters van) glastuinbouwbedrijven en daarom ingrijpend moet worden aangepast om dat mogelijk te maken. Het vestigingsgebied is in beginsel circa 150 hectare groot. Vanwege de benodigde ruimte voor inpassing, infrastructuur is er plaats voor circa 100 hectare uitgeefbaar gebied (= circa 85 ha netto glas).

Het zoekgebied is nog niet nader begrensd en overlapt daardoor nog met waterberging, zoekgebied herstel wijst en LOG intensieve veehouderij. De provincie wil geen kapitaalsintensieve ontwikkelingen in het concrete waterbergingsgebieden en zoekgebieden waterberging. Ook is glastuinbouw niet gewenst in gebieden waar herstel wijst mogelijk is en in een zone van 25 m rondom beken. Het LOG intensieve veehouderij wordt verkleind met het gebied wat uiteindelijk bestemd wordt voor glastuinbouw.

In het Reconstructieplan is een integrale zonering (voor de intensieve veehouderij) opgenomen. Voor het plangebied geldt dat het middendeel is aangewezen als primair landbouwontwikkelingsgebied en de overige delen als secundair landbouwontwikkelingsgebied. Landbouwontwikkelingsgebied is het gebied waar intensieve veehouderij ruime ontwikkelingsmogelijkheden heeft. Nieuwvestiging van intensieve veehouderijbedrijven is (in beginsel) alleen mogelijk in primair landbouwontwikkelingsgebied.

3.5

GEMEENTELIJK BELEID

BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

Het laatste collectief herziene Bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Deurne dateert van 1988 en is door de vele (huidige) ontwikkelingen sterk verouderd. Daarnaast zijn de beleidsontwikkelingen in het buitengebied sterk in beweging. Mede daarom is besloten om een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied van Deurne op te stellen. De ideeën die in het kader van de Reconstructie zijn ontwikkeld, en het Reconstructieplan dat daarvoor is opgesteld, zijn daarbij in belangrijke mate richtinggevend. Eind 2004 is het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied het wettelijke vooroverleg ingaan en is de inspraak gestart.

Er is besloten om voor het nieuwe glastuinbouwgebied een afzonderlijk bestemmingsplan op te stellen, dat aansluit op de systematiek van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied, zodat op termijn integratie van beide plannen mogelijk is.

STRUCTUURVISIEPLUS

De StructuurvisiePlus (vastgesteld in 2005) van de gemeente Deurne geeft aan hoe op termijn een duurzame gebiedsontwikkeling tot stand gebracht kan worden. De gebiedsontwikkeling wordt gekoppeld aan blauwe (water), groene (natuur), gele (landbouw) en rode (verstedelijking) kaarten. Het te ontwikkelen glastuinbouwgebied wordt gerekend tot de gele kansenkaart. Deze kaart geeft aan dat de projectvestiging gelegen moet zijn binnen de begrenzingen van het primaire agrarische gebied. Tevens zal rekening moeten worden gehouden met de kernrand- en natuurrandzones. Het primaire agrarische gebied is voornamelijk gelegen ten noorden en oosten van Deurne.

BELEIDSPLAN VERKEER EN VERVOER

Het Beleidsplan Verkeer en Vervoer (vastgesteld in 2004) bevat het verkeers- en vervoersbeleid tot 2014 van de gemeente Deurne. Streven van dit beleid is een bereikbare, verkeersveilige en leefbare gemeente Deurne. Met een juiste mix van beleid worden economische ontwikkelingen ondersteund, wordt de onderlinge samenhang van kernen versterkt en blijft de bereikbaarheid gewaarborgd met een toename van verkeersveiligheid en leefbaarheid. Concrete maatregelen om deze doelstellingen te realiseren zijn:

- § Het bieden van een goede ringstructuur rond Deurne.
- § Het opheffen van barrièrewerking door het spoor.
- § Het behoud van de huidige kwaliteit van het openbaar vervoer en het realiseren van Collectief Vraagafhankelijk Vervoer.
- § Het realiseren van nog ontbrekende fietsvoorzieningen langs verkeersaders.
- § Realisatie van maatregelen op het gebied van verkeerseducatie, voorlichting en handhaving.
- § Herinrichting van de komtraversen van Liessel, Vlierden, Neerkant en Helenaveen.

WATERPLAN DEURNE

In maart 2003 is het ontwerp-gemeentelijk waterplan van de gemeente Deurne verschenen. Dit waterplan omvat het gemeentelijke waterbeleid en de gemeentelijke visie op water. Het waterplan is een coproductie van waterschap en gemeente. Het gemeentelijke waterplan is zowel een visionair als een concreet beleidsdocument. Aan de hand van een achttal streefbeelden is de gewenste situatie ten aanzien van water beschreven. Belangrijke streefbeelden en doelen voor de ontwikkeling van een glastuinbouwgebied betreffen:

- § Water als (mede)ordenend principe; het watersysteem op een locatie bepaalt bebouwingsmogelijkheden en is sturend bij de inrichting.
- § Water vasthouden; water wordt zoveel mogelijk vastgehouden in de haarvaten van het systeem en de afvoer uit stedelijke gebieden is gelijk aan de afvoer uit landelijk gebied.
- § Waterkwaliteit en waterketen; er vindt geen vermenging plaats van schone en vuile waterstromen.
- § Beperken van wateroverlast; een aantal gebieden in de landelijke omgeving is ingericht als retentiegebied, waardoor afwenteling van piekafvoeren naar benedenstrooms gelegen gebieden niet meer plaatsvindt.

Het waterplan biedt tevens plaats aan een uitgebreide beschrijving en analyse van de huidige situatie. Het waterplan is hiermee een gegevensbron voor dit MER en toekomstige plannen.

3.6

OVERIG BELEID

WATERBEHEERSPLAN WATERSCHAP DE AA 2001- 2004

In het Waterbeheersplan van het Waterschap De Aa (nu: Waterschap Aa en Maas) worden voor de periode 2001-2004 de volgende principes meegewogen bij een keuzeafweging:

- § Integraal en geïntegreerd waterbeheer.
- § Respect voor het watersysteem.
- § Duurzaamheid en multifunctioneel karakter.
- § Water als ordenend principe.
- § Veiligheid en beperking van risico's.

Op de lange termijn heeft het Waterschap een situatie voor ogen waarbij iedereen op een duurzame wijze gebruik maakt van het watersysteem. Hierbij wordt de hoofddoelstelling voor het waterbeheer omschreven, zoals deze verwoord is in de 4e Nota Waterhuishouding.

HOOFDSTUK

4 Locatiekeuze

4.1

PROCES VAN LOCATIEKEUZE

In het traject waarin is gekomen tot een definitieve locatiekeuze zijn verschillende stappen gezet die zich kenmerken door een steeds verdergaande detaillering van de meegenomen informatie. Grofweg zijn de gezette stappen:

- § Zoekgebied opgenomen in het Streekplan.
- § Verfijning in 4 gebieden in het Reconstructieplan.
- § Locatieonderzoek voor de 4 gebieden.
- § MER (locatie-MER-gedeelte) voor de 4 gebieden.
- § Inperking van de locaties in het MER.
- § Keuze voorkeursinrichting en plangebied in het inrichtings-MER deel.

Deze stappen zijn in dit hoofdstuk beschreven en kort toegelicht. Voor meer gedetailleerde achtergrondinformatie over de verschillende achtergronden van bepaalde keuze wordt verwezen naar de verschillende deelproducten die hierbij een belangrijke rol hebben gespeeld: het reconstructieplan, de locatiestudie en het MER (geïntegreerd locatie- en inrichtings-mer).

4.2

DE LOCATIES IN HET STREEKPLAN EN RECONSTRUCTIEPLAN

Ten behoeve van de locatiekeuze voor de projectvestiging glastuinbouw Deurne is binnen het zoekgebied uit het Streekplan Noord-Brabant van circa 1.800 hectare groot bepaald welke gebieden daadwerkelijk in aanmerking komen voor de ontwikkeling van een glastuinbouwgebied. Er zijn locaties gezocht en onderzocht met een omvang van circa 300 hectare. Hierdoor wordt bij de verdere uitwerking van de inrichting van de projectvestiging de ruimte geboden om een zo optimale ruimtelijke inrichting te ontwikkelen, waarbij eventuele waarden op een locatie kunnen worden vermeden. Tevens blijft het daarmee mogelijk om inrichtingsalternatieven te ontwikkelen die uitgaan van een inrichting die ruimer is dan 150-200 hectare bruto.

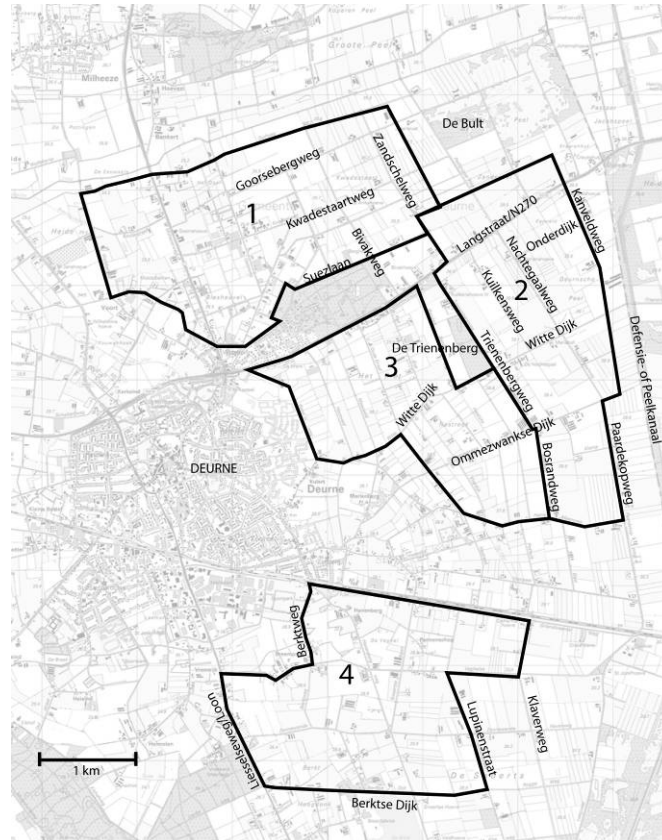
Inperking van het zoekgebied heeft plaatsgevonden door het toepassen van een aantal 'uitsluitende' criteria. Het gaat daarbij om gebiedsdelen waar de vestiging van glastuinbouw in ieder geval uitgesloten is, zoals steden en natuurgebieden. Door het samenvoegen van dergelijke gebieden ontstaat vervolgens een beeld van de ruimte die nog overblijft, dus geschikt zou kunnen zijn, voor een nieuwe glastuinbouwlocatie. In een tweede stap is binnen de ruimte een selectie gemaakt van locaties die potentieel in aanmerking komen voor de realisering van een grootschalig glastuinbouwgebied.

Met de selectie is op hoofdlijnen aangesloten bij een voorstel van de Werkgroep Landbouw van de Reconstructiecommissie, die een drietal perspectiefgebieden voor de ontwikkeling van glastuinbouw had aangegeven.

Deze locaties zijn in het veld bekeken, waarna de begrenzing op een aantal plaatsen nog wat is aangepast. In aanvulling hierop is op grond van de veldinventarisatie en een globale aanvullende gebiedsstudie nog een vierde potentiële locatie toegevoegd. Onderstaande afbeelding geeft de ligging van deze locaties weer.

Afbeelding 4.1

Ligging vier potentiële locaties
projectvestiging glastuinbouw
Deurne

4.3

VERDERE AFWEGING IN DE LOCATIEONDERZOEK EN HET MER

Locatieonderzoek

Basis voor de beoordeling vormt het locatieonderzoek uit 2003. In dit locatieonderzoek zijn de locaties beoordeeld aan de hand van een groot aantal aspecten en criteria. Hierbij is naar meer dan alleen milieu gekeken. Zo is er bijvoorbeeld gekeken naar aspecten die onder de noemers haalbaarheid en tuinbouwtechniek vallen.

MER

Om tot een geschikte locatie te komen zijn de vier locaties beoordeeld in het MER. De beoordeling richt zich op de gevolgen van de realisatie van een projectvestiging glastuinbouw op de desbetreffende locatie. De beoordeling is gedaan aan de hand van de volgende aspecten:

- § Bodem en water.
- § Natuur.
- § Landschap.

- § (Overig) ruimtegebruik.
- § Verkeer.
- § Energie.
- § Woon- en leefmilieu.

Het MER dat als bijlage bij dit bestemmingsplan is gevoegd richt zich alleen op de milieuaspecten. Haalbaarheid in de zin van planologische, politieke en financiële overwegingen speelt geen rol bij de beoordeling van de locatie in het MER. Wel spelen zij een rol bij de keuze van een voorkeurslocatie.

Conclusie vergelijking locaties in het MER

LOCATIE 2 VANUIT MILIEU HET GUNSTIGST

Bij vergelijking van de locaties voor de diverse aspecten blijkt dat locatie 2 voor nagenoeg alle milieuaspecten als meest gunstige locatie naar voren komt. Deze locatie kan dan ook worden aangeduid als de meest milieuvriendelijke locatie. Belangrijkste voordeel van deze locatie is dat de effecten op het watersysteem relatief beperkt zijn. Ook de effecten op natuurwaarden op de locatie zijn beperkt, doordat de habitatgeschiktheid van de locatie relatief laag is. Wel komen er onderdelen van GHS en AHS-landschap in en om de locatie voor. Er bestaat een kans op verstoring door licht en geluid. Reden hiervoor is de nabijheid van De Bult en de Heidsche Peel. Wanneer gekozen wordt voor het verder uitwerken van locaties 2 als voorkeurslocatie, dan dient hierbij een passende beoordeling plaats te vinden. De locatie bevat weinig fysieke waarden. Gebruiksbeperking door aanwezige functies in de omgeving doen zich nauwelijks voor. Ook de gunstige ligging van deze locatie ten opzichte van de belangrijkste ontsluitingswegen in de omgeving draagt bij aan de gunstige beoordeling. Hinder op woon- en leefmilieu is relatief beperkt doordat de bebouwingsdichtheid op de locatie en langs de transportroutes minimaal is. Nadeel van deze locatie is echter de aantasting van het landschapsbeeld. De realisatie van een glastuinbouwgebied op deze locatie zorgt ervoor dat de openheid en zichtlijnen worden aangetast. De locatie bevat echter aanknopingspunten voor de landschappelijke inpassing van de projectvestiging.

De overige locaties komen minder gunstig naar voren dan locatie 2. Afhankelijk van het aspect scoort een bepaalde locatie beter dan de andere locaties, hierbij liggen locatie 1 en 3 dicht bij elkaar en scoort locatie 4 het minst.

LOCATIE 2 EN DEEL VAN 1 VERDER MEENEMEN IN INRICHTINGSMER

Op basis van deze conclusie en wanneer wordt ingezoomd op de belangrijke aspecten water en natuur en de niet-milieuaspecten als haalbaarheid heeft de tuinbouwvestiging Deurne BV er voor gekozen locatie 2 en een deel van locatie 1 verder mee te nemen in het proces van de inrichtingsalternatieven. Bij de inrichting van de locatie dient vervolgens gekeken te worden hoe de effecten nog verder beperkt kunnen worden.

De geschiktheid van locatie 1 en ook die van locatie 2 verbetert, wanneer bij een verdere invulling de delen van de locatie die behoren tot de GHS buiten beschouwing worden gelaten en wanneer voldoende afstand tot De Bult wordt gehouden. Bij de uitwerking van beide locaties wordt een zogenaamde "Passende beoordeling" opgesteld in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn. De resultaten hiervan spelen een belangrijke rol bij de verdere inperking van de voorkeurslocaties. De passende beoordeling moet uitwijzen of bijvoorbeeld een grotere afstand tot de omliggende natuurgebieden noodzakelijk is dan nu is aangehouden. Tevens blijkt hieruit welke extra maatregelen gewenst zijn.

De keuze van een voorkeurslocatie is niet uitsluitend gebaseerd op de uitkomst van de vergelijking van de locaties uit de vorige paragrafen. Naast een milieuafweging spelen ook haalbaarheidsfactoren een rol. Hierbij moet worden gedacht aan de kosten die de realisatie van de projectvestiging met zich meebrengen, de verwerfbaarheid van gronden, draagvlak, planologische beperkingen etc. Mede op grond van onderzoek naar de verwerfbaarheid van de gronden en een eerste indicatie van de inrichtingskosten hebben locatie 2, maar ook locatie 1 de voorkeur van de initiatiefnemer.

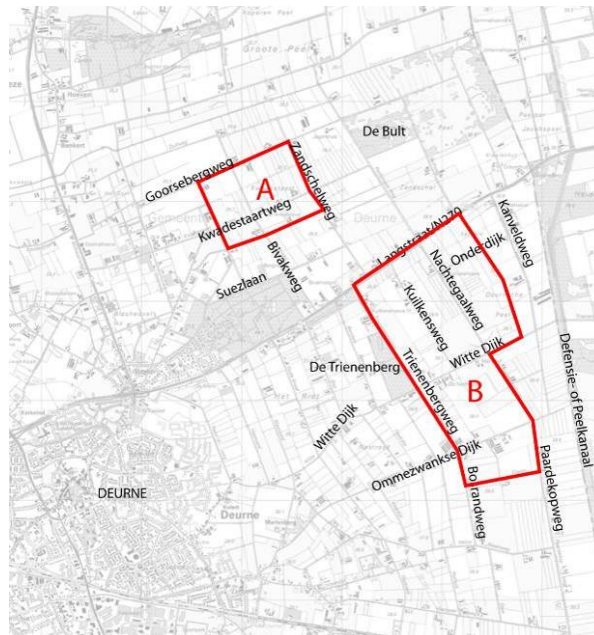
4.4

INPERKING VAN DE LOCATIES IN HET MER

Een verdere inperking van de twee resterende locaties voor de projectvestiging is gewenst. Beide locaties omvatten nu immers ieder een gebied van circa 300 hectare. Ten behoeve van de projectvestiging wordt uitgegaan van een plangebied van 150-200 hectare bruto. Inperking heeft plaatsgevonden door middel van het in beeld brengen van belemmeringen in en rond de locaties 1 en 2. De belemmeringen hebben ondermeer betrekking op natuur (afstand tot de Bult), aanwezigheid Peelrand- en Griendtsveenbreuk, aanwezigheid van een olieleiding. Bij de samenstelling van de alternatieven is zoveel mogelijk rekening gehouden met deze belemmeringen. De inperking heeft geresulteerd in de begrenzing van het plangebied, waarbinnen de mogelijke inrichtingsvormen van de projectvestiging worden onderzocht. Het plangebied voor de projectvestiging glastuinbouw is verdeeld over twee gebieden; plangebied A aan de noordzijde van de N270 en plangebied B aan de zuidzijde van de N270. De begrenzing van het plangebied is op afbeelding 4.2 weergegeven.

Afbeelding 4.2

Begrenzing voorkeurslocatie:
plangebied voor de
inrichtingsalternatieven

Drie inrichtingsalternatieven

Er zijn ten behoeve van de inrichting van de projectvestiging drie inrichtingsalternatieven ontwikkeld. Dit is gedaan door per bouwsteen (ruimtelijke hoofdstructuur, watersysteem, ontsluiting, wonen, energie, licht, landschappelijke inpassing) na te gaan welke varianten mogelijk zijn. Een inrichtingsalternatief ontstaat vervolgens door het samenvoegen van varianten.

De basis voor de drie inrichtingsalternatieven is gelegen in de keuze voor de omgang met het water (herkomst gietwater en de wijze van gietwaterberging), compact versus verspreid glastuinbouwcomplex en de omgang met de bestaande wegen- en lanenstructuur. In alle drie de alternatieven is de olieleiding vanwege efficiëntie overwegingen omgelegd. De eisen die gesteld worden aan de infiltratiecapaciteit zijn voor alle alternatieven gelijk. Hetzelfde geldt voor de retentiecapaciteit, alleen de uitvoering daarvan kan variëren afhankelijk van de wijze van gietwaterberging. De keuze voor het watersysteem heeft gevolgen voor de overige inrichtingsaspecten en maakt koppelingen met bepaalde varianten voor de overige bouwstenen logisch. Dit heeft geresulteerd in drie inrichtingsalternatieven:

- § Een semi-compact kassenmodel met brede stroken voor waterberging en infiltratie en behoud van de lanenstructuur (alternatief 1).
- § Een compact kassenmodel met benutting van de bestaande infrastructuur en minimaal ruimtebeslag voor retentie vanwege opslag van gietwater onder de kassen (alternatief 2).
- § Een meer verspreid kassenmodel met kassegmenten en stroken voor infiltratie en retentie en berging van gietwater in waterbassins (alternatief 3).

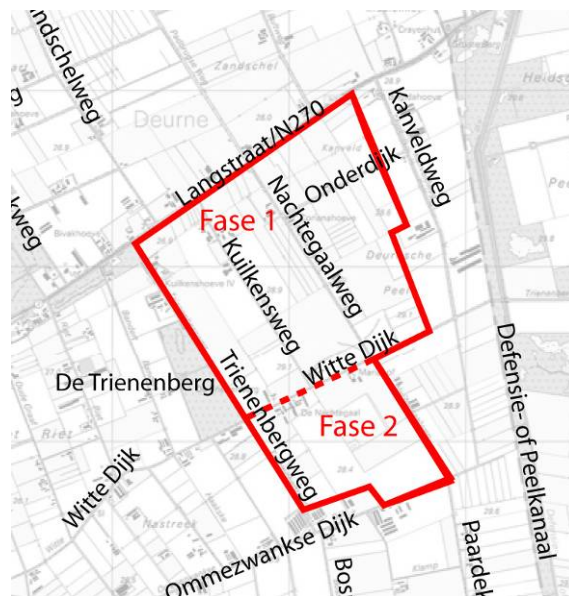
4.5

KEUZE VAN HET PLANGEBIED IN HET MER

Op basis van deze alternatieven en op basis van de effecten van de alternatieven opgesteld Meest Milieuvriendelijk Alternatief heeft Tuinbouwvestiging BV gekozen voor het plangebied waar onderhavige plan betrekking op heeft. In dit bestemmingsplan is overigens voor gekozen alleen het noordelijk deel planologisch-juridisch te regelen. Dit is weergegeven op afbeelding 4.3. De ontwikkeling van fase 2 wordt indien hier definitieve besluitvorming over heeft plaatsgevonden via een aparte bestemmingsplanprocedure planologisch mogelijk gemaakt.

Afbeelding 4.3

Plangebied in het MER

HOOFDSTUK

5

Beschrijving van het plangebied

5.1

INLEIDING

Dit hoofdstuk bevat een beschrijving van het plangebied en omgeving. Doel van deze beschrijving is een beeld te krijgen van de aanwezige kwaliteiten waarmee rekening dient te worden gehouden bij de inrichting van het gebied.

De ruimtelijke situatie van het plangebied wordt in algemene zin beschreven in paragraaf 2.2. In deze paragraaf wordt tevens aandacht besteed aan het grondgebruik. Vervolgens is de beschrijving van de huidige situatie voor diverse aspecten opgenomen.

In hoofdstuk 2 van het achtergrondrapport van het MER is uitgebreide beschrijving van de huidige situatie opgenomen alsmede een beschrijving van de autonome ontwikkeling.

5.2

BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED EN DE OMGEVING (ALGEMEEN)

Het plangebied voor de projectvestiging glastuinbouw Deurne is gelegen in het buitengebied aan de oostzijde van de kern Deurne. Het ruimtegebruik in en rond het plangebied wordt gekenmerkt door agrarisch gebruik. Het betreft hoofdzakelijk veehouderijbedrijven.

Verspreid komt agrarische bebouwing (bedrijfsgebouwen en woningen) voor; deze is hoofdzakelijk gelegen langs wegen. In het plangebied ligt de belangrijkste bebouwing langs de Nachtegaalweg / Paardekopweg, de Trienbergweg / Bosrandweg, de Wittedijk, de Ommezwanseweg en de Halve Maanweg. In het plangebied zijn op dit moment geen glastuinbouwbedrijven gelegen.

Er zijn geen recreatieve voorzieningen in de vorm van verblijfs- en dagrecreatie aanwezig in en of in de buurt van het plangebied. Wel vindt recreatief medegebruik plaats in het buitengebied doordat er fietsroutes door het plangebied lopen. Zo loopt er bijvoorbeeld een fietsroute via de Zandschelweg, de Langstraat, de Kanveldweg, de Nachtegaalweg en de Ommezwanseweg richting het centrum van Deurne.

5.3

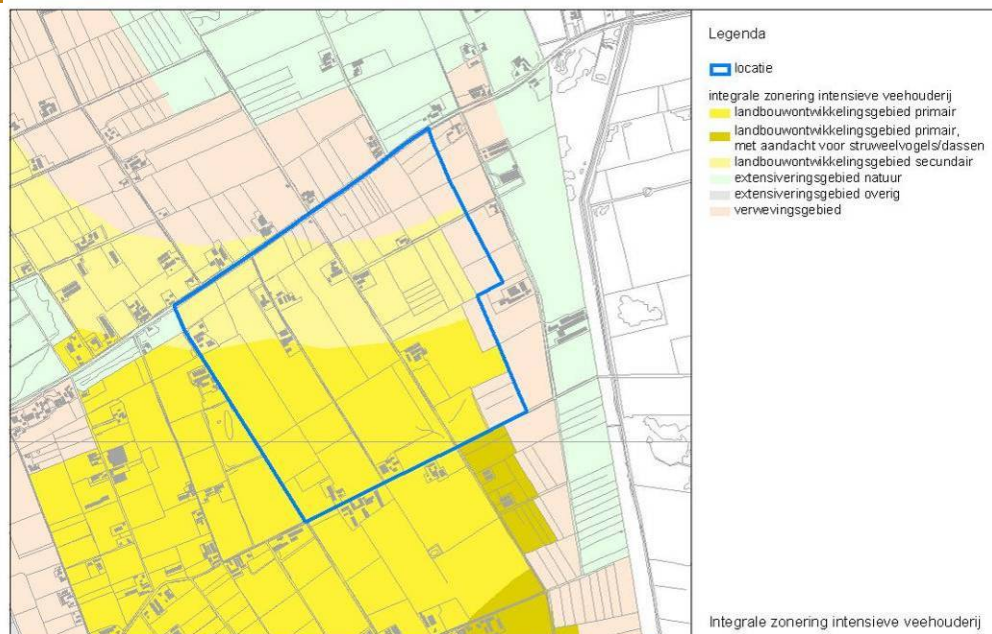
BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN IN EN ROND HET PLANGEBIED

Reconstructieplan

Het plangebied is geheel gelegen in het landbouwontwikkelingsgebied zoals aangegeven in het reconstructieplan De Peel. De keuze voor de ontwikkeling van glastuinbouw betekent dat dit deel van het landbouwontwikkelingsgebied niet kan worden benut voor ontwikkeling van de intensieve veehouderij. In het reconstructieplan is dan ook aangegeven dat het LOG intensieve veehouderij wordt verkleind met het gebied wat uiteindelijk bestemd wordt voor glastuinbouw. De gebieden rondom het plangebied zijn eveneens aangewezen als landbouwontwikkelingsgebied. Het gebied ten oosten van het plangebied is aangewezen als verwevingsgebied. Door een zorgvuldige inrichting zal zowel een ontwikkeling voor glastuinbouw in het plangebied als ontwikkeling van het landbouwontwikkelingsgebied voor de intensieve veehouderij mogelijk zijn.

Afbeelding 5.1

Integrale zonering
Reconstructieplan

Bestemmingsplan buitengebied

Het geldende bestemmingsplan buitengebied wordt op dit moment herzien. In afbeelding 5.2 is een uitsnede van de plankaart opgenomen.

Afbeelding 5.2

Uitsnede voorontwerp
bestemmingsplan buitengebied

Het plangebied is in dit voorontwerp bestemmingsplan buitengebied gelegen in de bestemming Agrarisch gebied, aan de noord en zuidzijde is eveneens deze bestemming gelegen. Het gebied ten oosten van de Kanveldweg (ten oosten van het plangebied) is bestemd als Agrarisch gebied met Meerwaarden, deze meerwaarden bestaan uit Struweelvogels, het betreffende gebied is ook onderdeel van de provinciale GHS. Het bosgebied ten westen van de Trienenbergweg is als zodanig bestemd en is gelegen in het (primaire) agrarisch gebied.

5.4

FUNCTIES IN HET PLANGEBIED EN OMGEVING

Rond het plangebied liggen diverse functies waarmee bij de inrichting van het plangebied rekening dient te worden gehouden. Het aantal burgerwoningen rond het plangebied is beperkt: langs de Langstraat is een burgerwoning gelegen alsmede aan de hoek

Kanveldweg / Onderdijk en aan de Kanveldweg. Rond het plangebied zijn daarentegen veel agrarisch bedrijven, overwegend veehouderijen gelegen.

Ten westen van het plangebied ligt aan de Trienenbergweg een intensieve veehouderij.

Ten zuiden van het plangebied, liggen aan de Wittedijk twee gemengde bedrijven en een rundveebedrijf. Ten oosten van het plangebied liggen aan de westzijde van de Kanveldweg een intensieve veehouderij en aan de oostzijde van de Kanveldweg zijn eveneens een intensieve veehouderij en een rundveehouderij bedrijf gelegen.

Ten noorden van het plangebied zijn aan de Langstraat 2 grondgebonden bedrijven gelegen en 3 gemengde bedrijven. Deze bedrijven hebben hun invloed op de inrichting van het plangebied. De geplande inrichting heeft geen gevolgen voor de ontwikkelingsmogelijkheden van deze bedrijven.

De ontwikkelingsmogelijkheden van deze bedrijven zijn geregeld in het bestemmingsplan buitengebied gemeente Deurne.

5.5

LANDSCHAP

Ontstaansgeschiedenis

Het landschap rond Deurne is in sterke mate bepaald door de Peelrandbreuk; ten westen liggen de beekdalen en dekzandruggen ten oosten vindt men natte heidevelden en veengebieden. Op de dekzandruggen bouwden men vanaf de middeleeuwen boerderijen en ontstonden de akkers. De beekdalen werden gebruikt als weilanden en hooilanden. Ten oosten van de Peelrandbreuk kon het water slecht weglopen door de ondoordringbare lagen en ontstonden natte heide- en veengebieden. Vanaf de 2^e helft van 18^e eeuw begon men vanuit het westen met de ontginning van de randen van de natte heidevelden. In de 19^e eeuw begon de grootschalige ontginning van de hoogvenen om ze geschikt te maken voor de landbouw. De projectlocaties is gelegen in deze jonge veenontginningsgebieden.

Waardevolle landschapsstructuur

De landschappelijke hoofdstructuur is de resultante van de ondergrond en menselijke processen. De ligging van de plangebieden op de hoger gelegen, slecht doorlatende gronden heeft geleid tot een landschap met de volgende karakteristieken:

- § Rationele opzet van haaks op elkaar staande (deels onverharde) wegen.
- § Landschap met grote open ruimten begrenst door laanbeplanting van (Amerikaanse) eik.
- § De maat van de open ruimten neemt richting het oosten toe.
- § Koppeling van bebouwing aan de wegen (zie ruimtelijke hoofdstructuur).
- § Karakteristieke zichtlijnen op het Defensie- of Peelkanaal vanaf de oostzijde.

Het landschap kenmerkt zich door grote open ruimten en wordt begrensd door laanbeplanting van (Amerikaanse) eik en een rationele opzet van haaks op elkaar staande, deels onverharde wegen. Het plangebied is door de provincie Brabant aangewezen als gebied met een waardevolle historische groenstructuur vanwege de historische laanbeplanting op heideontginning van zomereik en Amerikaanse eik. De bomen zijn omstreeks 1930 geplant tijdens de ontginning van het heidegebied. Ook in het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Deurne wordt de waarde van deze laanbeplanting erkend.

De laanbeplanting langs doorgaande wegen in het buitengebied is middels de aanduiding 'laanbeplanting' op de plankaart aangegeven. Voor deze beplanting is een beschermingsregeling opgenomen ter behoud en versterking van deze landschappelijke laanstructuren.

Beoordeling boomkwaliteit

In het kader van dit project heeft een vitaliteitsonderzoek (visuele waarnemingen) plaatsgevonden. Dit onderzoek wijst uit dat de levensverwachting van 95% van de bomen goed is bevonden. De groeiplaatsomstandigheden in de bermen en aangrenzende percelen voldoen aan de eisen die de bomen stellen voor een goede ontwikkeling en een redelijke omlooptijd (100-120 jaar). Het is wel van belang dat de groeiplaatsomstandigheden niet wijzigen. Het merendeel van de boomkronen bevat dood hout. De lanen komen dan ook in aanmerking voor regulier snoeionderhoud.

Beleid op het gebied van landschap

In het Landschapsbeleidsplan (1995) van de gemeente Deurne zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- § Aanbrengen van een logische hiërarchie in wegbeplantingen.
- § Optimaliseren verbindingzone langs het Defensiekanaal.
- § Ontwikkelen natuurontwikkelingszone naar Groote Peel.

Uit een evaluatienota van het landschapsbeleidsplan (mei 2002) blijkt dat het huidige landschapsbeleidsplan niet meer actueel is en aan vervanging toe is. Dit nieuwe plan moet integraal onderdeel uitmaken van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied. De StructuurvisiePlus (2005) onderschrijft dit. Daarnaast geeft de evaluatienota aan dat een Bomenplan wordt opgesteld, waarin ondermeer de hiërarchie in wegbeplanting wordt uitgewerkt.

Sinds de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening vormt de belevingswaarde van de ruimtelijke inrichting één van de peilers van de ruimtelijke ordening. De gemeente heeft de taak om in haar ruimtelijke planvorming aandacht te besteden aan de beeldkwaliteit. De StructuurvisiePlus (2005) geeft aan dat voor ontwikkelingsgebieden, zoals de projectvestiging glastuinbouw Deurne, een beeldkwaliteitsplan moet worden opgesteld. In de bijlage bij dit plan is een inrichtingsplan opgesteld waarin dieper wordt ingegaan op de eisen aan de beeldkwaliteit van de projectvestiging.

5.6 BODEM EN WATER

5.6.1 BODEM

Onderstaande beschrijving van de bodemopbouw is ontleend aan de bodemkaart van Nederland, de geomorfologische kaart van Nederland en de grondwaterkaart van Nederland.

Volgens de Bodemkaart van Nederland (Blad 52 West) zijn de voorkomende bodemtypen in het plangebied: veldpodzolgronden, moerige podzolgronden en eerdveengronden. Deze bodems bestaan in hoofdzaak uit leemarm en zwak lemig fijn zand tot een diepte van circa 1,20 meter onder maaiveld. Aan de noordelijke en oostelijke zijde van het plangebied heeft de bodem een sterk moerig karakter. Dit betekent dat er veel humus c.q. veenresten in de bodem voorkomen. De ontginning van de peelvenen heeft hiervoor zorggedragen.

Het plangebied wordt grotendeels gekarakteriseerd als een relatief hooggelegen veenkoloniale ontginningsvlakte. Tevens zijn in het gebied denkbare druggen aanwezig;

De deklaag – waarvan de bodemkaart circa 1,20 meter beschrijft – is in totaal ongeveer 6 meter dik. Hieronder bevinden zich grindhoudende grove zanden met een dikte variërend tot circa 20 meter. Daaronder bevindt zich de zogenoemde slechtdoorlatende basis, bestaande uit onder andere kleien van de formatie van Breda.

Milieukundig bodemonderzoek

In opdracht van Tuinbouwvestiging Deurne BV zijn diverse verkennende bodemonderzoeken uitgevoerd ten behoeve van de grondaankopen. Het toekomstig tuinbouwgebied Deurne wordt als het ware 'transactiegewijs' onderzocht. Nadat overeenstemming met de huidige eigenaar is bereikt wordt opdracht gegeven diens percelen te onderzoeken. Over het algemeen gaat het per onderzoek om 1 boerderij met het bijbehorende erf en over het algemeen 10 tot 20 hectare landbouwgrond.

Er is een historisch vooronderzoek volgens NVN 5725 uitgevoerd. Daarmee wordt vastgesteld welke terreindelen in milieukundige zin 'verdacht' of 'onverdacht' zijn. Vervolgens wordt het gebruikelijke NEN 5740 onderzoek (verkennend bodemonderzoek) uitgevoerd. Onverdachte terreindelen worden a/ selectief onderzocht. Verdachte delen (olietanks e.d.) gericht. Met zintuiglijke waarnemingen en analytisch onderzoek van de genomen monsters wordt de hypothese 'verdacht of onverdacht' getoetst. Als noemenswaardige verontreinigingen worden aangetroffen volgt nader onderzoek om de omvang te bepalen. Saneringsonderzoek wordt nog niet uitgevoerd. In deze fase is het globaal bepalen van de omvang in het kader van de aankooptransactie voldoende.

In aanvulling op dit reguliere onderzoek NEN 5740 wordt ook aandacht besteed aan de eventuele aanwezigheid van asbest in de bodem. De bovengrond van de bebouwde zones wordt geïnspecteerd en al het opgeboorde materiaal wordt op de eventuele aanwezigheid van asbest beoordeeld.

Natuurlijk wordt ervoor gewaakt dat het overzicht niet verloren gaat doordat er met deelonderzoeken wordt gewerkt. Ook is er contact geweest met de milieuafdeling van de gemeente Deurne om na te gaan of er historische informatie over percelen buiten de onderzoekslocaties was.

Een ander vermeldenswaardig aspect is dat de landerijen volgens de strategie 'onverdacht' worden onderzocht. De onderzoeksinspanning ligt daarmee wat hoger als bij door anderen vaak toegepaste strategie 'grootschalig onverdacht'. Er zijn een aantal redenen om dit te doen. Zoals bijvoorbeeld het feit dat de representativiteit van het onderzoek toe neemt. In een gebied waar zinkassen zijn toegepast is dat mogelijk van belang. Daarnaast is een motivatie dat binnen enkele jaren het onderzoek wellicht nog als nul situatie onderzoek kan dienen voor de toekomstige bedrijven en dan is de strategie 'onverdacht' vaak wel de verplichte minimum inspanning.

Medio 2006 is de fase van verkennend onderzoek en beknopt nader onderzoek afgerond.

Resultaten

Het resultaat van de onderzoeken is dat de landerijen over het algemeen niet noemenswaardig verontreinigd zijn. Wel worden regelmatig lichte verontreinigingen aangetroffen, maar die zijn te karakteriseren als regionaal verhoogde achtergrondwaarden. Op sommige erven worden verontreinigingen gemeten die zijn terug te herleiden op diffuse bodembelasting of het verharderen van het erf met puin.

In deze regio worden regelmatig zinkassen aangetroffen. Bij onderzoek van de onverharde wegen en de erven is extra gelet op dit verhardingsmateriaal. Op 2 erven zijn zinkassen aangetroffen. Daar is in het kader van de aankoop een beperkt nader onderzoek gedaan om een indicatie van de omvang van de verontreinigde laag te krijgen. Een saneringsonderzoek is in deze fase nog niet nodig. Op de overige erven en op de 2 onverharde wegen zijn geen zinkassen aangetroffen.

Bodemonderzoeken zijn steekproeven. In principe kunnen verontreinigingskernen met een beperkte omvang buiten beeld blijven. Maar omdat vermoedelijk de meeste erven verwijderd zullen worden, komen kleinere verontreinigingen mogelijk toch nog aan het licht. We geven in onze rapportage een indicatie over deze 'restrisico's'.

Te zijner tijd moet saneringsonderzoek worden gedaan bij de verontreinigingskernen en er moeten nog enkele ondergrondse olietanks worden verwijderd.

5.6.2

WATER

In deze paragraaf zijn de inhoudelijke kenmerken voor wat betreft water in het plangebied beschreven. Het doorlopen proces in het kader van de watertoets is weergegeven in hoofdstuk 7.

Neerslag en verdamping

Uit KNMI-gegevens over de periode 1994-2003 blijkt dat in de omgeving van Deurne jaarlijks gemiddeld 796 mm neerslag valt. Van deze neerslaghoeveelheid verdampt via het oppervlak naar verwachting ongeveer 580 mm. Dit is afgeleid uit informatie van het meetstation in Eindhoven. Netto zal er dus ongeveer 215 mm water percoleren (infiltreren) en terechtkomen in het grondwatersysteem en deels via het grondwatersysteem afstromen naar het oppervlaktewater.

De verwachting is dat de hoeveelheid neerslag als gevolg van klimaatsveranderingen zal toenemen. Door hogere temperaturen en mogelijke veranderingen in begroeiing en gewasproductie zal de verdamping mogelijk ook veranderen en naar verwachting toenemen.

Grondwater

De ondergrond ter plaatse van Deurne is als volgt opgebouwd: vanaf het maaiveld gezien komt een minder doorlatende deklaag voor. Het eerste watervoerende pakket daaronder heeft een dikte van circa 15 meter. Daaronder bevindt zich een omvangrijk slecht doorlatend pakket. Dit pakket kan in het kader van de voorgenomen activiteit worden beschouwd als geohydrologische basis.

De regionale grondwaterstroming in het freatische pakket is in de omgeving van Deurne naar het westen gericht. In de buurt van oppervlaktewater is een lokaal stromingspatroon aanwezig zoals bij de Oude Aa die ten zuiden van Deurne stroomt (Grondwaterkaart van Nederland). Op basis van het isohypsenpatroon en de transmissiviteit zoals de Grondwaterkaart aangeeft kan worden afgeleid wat de stroomsnelheid van het grondwater in het watervoerende pakket is. De stroomsnelheid is circa 0,1 m / dag in noordwestelijke richting. Dit is relatief hoog.

In de omgeving van Deurne is een breuksysteem aanwezig dat van zuidoost naar noordwest loopt. De belangrijkste breuk is de Peelrandbreuk, die het gebied verdeelt in een hoger gelegen plateau, de Peelhorst, en de lager gelegen Centrale Slenk. Het hoogteverschil varieert tussen de 5 en 10 meter. De Peelrandbreuk ligt westelijk van het studiegebied ongeveer ter hoogte van de kernen Zeilberg en Walsberg.

Door de plaatselijke hoge waterdruk vanuit de Peelhorst (hier bevindt zich het studiegebied) zijn de oostelijk van de breuk gelegen hogere gronden natter dan de westelijk, lager gelegen delen. Dit zijn de wijstgronden.

Door de oostelijke zijde van het plangebied loopt, hoewel niet eenduidig ingekaderd, de Griendtsveenbreuk. Deze breuk heeft volgens de informatie in de Grondwaterkaart, geen duidelijk effect op de grondwaterstroming en -standen in het studiegebied. Wel is het waarschijnlijk dat de grondwaterstanden oostelijk van de breuk enigszins hoger zijn dan de grondwaterstanden westelijk van de breuk.

In het grondwatersysteem kan onderscheid worden gemaakt in kwel-, infiltratie- en intermediaire gebieden. Het plangebied bevindt zich in een intermediair gebied waarvoor geldt dat het neerslagoverschot hoofdzakelijk via het stelsel van waterlopen wordt afgevoerd. Ten noorden en ten westen van het plangebied bevinden zich kwelgebieden waar het grondwater in opwaartse richting stroomt. Ten noorden van de kern Milheeze bevindt zich een bosgebied waar voornamelijk infiltratie plaatsvindt.

GRONDWATERSTANDEN

In de omgeving van Deurne wordt het onderscheid in grondwaterstanden voor een belangrijk deel veroorzaakt door het onderscheid tussen de Centrale Slenk en de Peelhorst, die wordt veroorzaakt door het breukensysteem. Op de Peelhorst is de grondwaterstand relatief hoog en in de Centrale Slenk relatief laag.

Uit de bodemkaart blijkt dat in het studiegebied er een variatie in grondwatertrappen aanwezig is. De voorkomende grondwatertrappen zijn: III, V en VI. De onderstaande tabel geeft weer wat voor deze grondwatertrappen respectievelijk de gemiddeld hoogste (GHG) en gemiddeld laagste grondwaterstanden (GLG) zijn ten opzichte van maaiveld.

Tabel 5.1

Gemiddelde hoogste en laagste grondwatertrappen bij aanwezige grondwatertrappen

Grondwatertrap	III	V	VI
GHG cm-mv	< 40	< 40	40-80
GLG cm-mv	80-120	> 120	> 120

De grondwaterstanden in de omgeving van Deurne in de periode 1994-2000 zijn opgevraagd bij TNO. Er is rondom het plangebied een aantal peilbuizen aanwezig. Geen ervan ligt echter in het plangebied. Voor een groot deel van de peilbuizen zijn de gegevens voor de periode na 2000 niet beschikbaar. In de winters 1994 / 1995, 1998 / 1999 en 1999 / 2000 komen in de bovengenoemde periode de hoogste grondwaterstanden voor in het gebied.

Dit komt overeen met de natte winters van deze jaren. Een aantal peilbuizen komt voor in of in de directe omgeving van de Heidsche Peel. Deze peilbuizen laten zeer hoge grondwaterstanden zien. De grondwaterstand ligt in zeer natte perioden zelfs boven maaiveld.

De peilbuisgegevens van TNO bieden onvoldoende inzicht in de grondwaterstanden in het plangebied. Er is geen eenduidige relatie te leggen tussen gegevens van de peilbuizen buiten het plangebied en het grondwaterregime in het plangebied, aangezien het waterbeheer voor verschillende functies geldt. In het kader van de waterhuishoudkundige planvorming is in het veld een geohydrologisch onderzoek in uitvoering, vooral gericht op het in beeld brengen van grondwaterstanden.

Uit het onderzoek blijkt dat de grondwaterstanden in het plangebied ten opzichte van maaiveld gevarieerd zijn. In het noordelijk deel van het plangebied is het relatief nat. In de rest van het gebied komen grondwaterstanden voor tot 2 meter beneden maaiveld. Uit een nadere van analyse grondwaterstandmetingen blijkt dat de maatgevende ontwatering (dit is ongeveer de hoogste grondwaterstand, die jaarlijks voorkomt) in het noordelijke deel van het plangebied varieert van 0 tot 0,4 m beneden maaiveld. In de rest van het plangebied varieert de maatgevende ontwatering tussen 70 en 170 cm beneden maaiveld.

Grondwaterkwaliteit

Er zijn geen gegevens beschikbaar met betrekking tot de kwaliteit van het grondwater in het plangebied. In het algemeen kan worden aangenomen dat als gevolg van bemesting het ondiepe grondwater in de deklaag en het grondwater in het eerste watervoerende pakket antropogeen beïnvloed zal zijn. De concentraties stikstof, fosfaat en mogelijk sulfaat zijn waarschijnlijk hoger dan in een volstrekt natuurlijke situatie.

Gebruik grondwater

In het plangebied is een aantal grondwateronttrekkingen aanwezig ten behoeve van beregening. Aan de hand van beschikbare informatie van de provincie Noord-Brabant en het gebruik per huisnummer is bepaald dat 131.753 tot 138.263 m³ water in 2003 in of in de directe nabijheid van het plangebied wordt onttrokken.

Oppervlaktewater

Het plangebied maakt deel uit van het watersysteem (stroomgebied) van de Aa. De Aa ontspringt in de zuidelijke punt van Brabant nabij de provinciegrens met Limburg en stroomt bij 's-Hertogenbosch uit in de Maas. De Aa stroomt westelijk van de kern Deurne. De Aa wordt gevoed door een aantal beken dat ontspringt op de Peelhorst en vervolgens in westelijke richting stroomt. Ook het studiegebied watert af in westelijke richting via de waterlopen Kaweische Loop en de Vlier. Binnen het studiegebied is een vrij dicht netwerk van waterlopen aanwezig die zorgen voor aanvoer van water naar deze waterlopen.

SYSTEEM

STROMING EN BERGING

Het gemeentelijke waterplan (maart 2003) bevat een aantal waterbalansen. Deze zijn echter onvoldoende om inzicht te geven in de afvoercharacteristiek van de bepalende waterlopen in het plangebied (de Vlier en Kaweische Loop). Wel wordt uit het waterplan duidelijk dat de Vlier wordt gevoed door water uit het Defensie- of Peelkanaal.

Het Defensie- of Peelkanaal is een gegraven waterloop die op dit moment wordt gevoed door Maaswater. Het kanaal heeft op dit moment primair een transport- en verdeelfunctie.

Water wordt aangevoerd ten behoeve van de watervoorziening van een deel van Noord- en Midden Limburg en een deel van Oost-Brabant. Binnen het plangebied is ook een doorgaande waterloop aanwezig ten behoeve van het transport van water. Deze dient te worden behouden.

Volgens het Reconstructieplan / MER voor De Peel vindt in het gebied “De Riet” waterberging plaats om wateroverlast in de bebouwde kom van Deurne te voorkomen. Het gebied De Riet ligt direct ten westen van het plangebied.

OPPERVLAKTEWATER- KWALITEIT

Er zijn weinig concrete gegevens voorhanden met betrekking tot de waterkwaliteit van de Kaweische Loop en de Vlier. Het gemeentelijke waterplan van Deurne geeft aan dat de Vlier, bij het inlaatpunt bij het Peelkanaal een goed ecologisch karakter heeft. Dit karakter neemt echter stroomafwaarts snel in kwaliteit af. Voor 1999 zijn enkele meetwaarden van een roulerend meetpunt blijkt dat de normen voor stikstof en fosfaat worden overschreden.

Het waterschap heeft in haar waterbeheersplan de waterkwaliteit meer algemeen beschreven. De kwaliteit is op vele plaatsen niet goed, de kwaliteitsnormen voor fosfaat, stikstof en zware metalen worden op veel locaties niet gehaald. Belangrijke oorzaken voor de slechte kwaliteit zijn het effluent van rwzi's, diffuse verontreinigingen vanuit bebouwde gebieden, de landbouw, het verkeer en de lucht en het optreden van stagnerend water. Daarnaast heeft de wateraanvoer geleid tot nivellering van de gebiedsspecifieke verschillen in de samenstelling van het oppervlaktewater en ondiepe grondwater (Waterschap de Aa, 2001).

5.7

NATUUR

5.7.1

ECOLOGISCHE STRUCTUUR PLANGEBIED EN OMGEVING

In de omgeving van het plangebied liggen enkele gebieden die behoren tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Aan de westzijde van de Trienenbergweg, direct tegen het plangebied, ligt het bosgebied De Trienenberg. Iets verder naar het noordwesten, ten zuiden van de Suezlaan, ligt nog een bosgebied dat behoort tot de EHS. Ten noordoosten van het plangebied ligt het Hoogveenrestant De Bult. Dit gebied maakt eveneens deel uit van het gebied ‘Deurnesepeel en Mariapeel’, dat is aangewezen als beschermd natuurmonument, staatsnatuurmonument en Vogelrichtlijngebied en is aangemeld als Habitatrichtlijngebied en is opgenomen op de door de Europese Commissie vastgestelde communautaire lijst van Habitatrichtlijngebieden. Ten oosten van het plangebied ligt in de provincie Limburg het Defensie- of Peelkanaal met aan weerszijden stroken loofbos en heide. Ten zuiden van het plangebied ligt de Deurnesepeel.

Tussen de Nachtegaalweg en de grens met Limburg liggen gebieden van de GHS-landbouw subcategorie leefgebied struweelvogels. Ten zuiden van de Ommezwanksedijk ligt Agrarische Hoofdstructuur-landschap, subcategorie leefgebied dassen.

Rond het plangebied ligt één verbindingszone. Dit is de robuuste ecologische verbinding die de Deurnesepeel en Mariapeel via De Bult met het bosgebied Stippelberg verbindt. In een verkenning naar de realisatiemogelijkheden van deze verbinding is het tracé grotendeels in Limburg, direct tegen de provinciegrens gelegd. De robuuste ecologische verbinding is bedoeld voor soorten als de Heikikker, Gladde slang, Adder, Heideblauwtje en slecht verspreidende planten als het Moeraskartelblad.

MARIAPEEL EN DEURNESEPEEL

Het gebied Mariapeel en Deurnesepeel is aangewezen als Vogelrichtlijngebied wegens het voorkomen van nachtzwaluw, dodaars, roodborsttapuit en blauwborst als broedvogels en de toendrarietgans als niet-broedvogels. Voor deze bijlage I soorten geldt – naast algemene bescherming – de noodzaak van aanwijzing van Speciale Beschermingszones (SBZ) door de EU-lidstaten. De nachtzwaluw, dodaars, roodborsttapuit, blauwborst en toendrarietgans zijn kwalificerend voor de begrenzing van de SBZ. Zie tabel 5.2

De Mariapeel en Deurnesepeel zijn belangrijk voor habitattype 7120 (aangetast hoogveen waar regeneratie nog mogelijk is). Daarnaast is het gebied aangemeld voor 2310 (psammofiele heide met Calluna en Genista) en 4010 (Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix). Tabel 5.3 geeft een beknopte beschrijving van de standplaats, de begroeiing, karakteristieke soorten en belangrijkste bedreigingen.

Tabel 5.2

Voorkomen soorten
Vogelrichtlijn bijlage I in
Mariapeel en Deurnesepeel

Nederlandse naam	Soorttype	1993 – 1997 (gemiddeld aantal)	% wereld- populatie	Kwalificeert beaenziging
Broedvogels				
Nachtzwaluw	bijlage I	5,5 broedparen	n.v.t.	X
Dodaars	bijlage I	15 broedparen	n.v.t.	X
Roodborsttapuit	Bijlage I	30 broedparen	n.v.t.	X
Blauwborst	bijlage I	223,3 broedparen	n.v.t.	X
Niet-broedvogels				
Toendrarietgans	1% soort	(1466) individuen	0,5	X

Tabel 5.3

Beschrijving habitattypen in
Mariapeel en Deurnesepeel.

Type	Karakteristiek	Planten en dieren	Bedreigingen
2310	droge heide op binnenlandse zandduinen	struikhei, kruipbrem, stekelbrem, zandhagedis, korstmossen	vnI. vermesting; tevens verbossing en versnippering
4010	vochtige heidegemeenschappen op voedselarme, zure zand- en veenbodems; vormt overgangen naar hoogveen	dophei, klokjesgentiaan, beenbreek, veenbies, veenmossen	vnI. verdroging en vermesting; tevens verbossing en versnippering
7120	hoogveengebieden waar de natuurlijk hydrologie is aangetast, maar nog herstel mogelijk is	veenmossen, zonnedaauw, eenjarig wollegras, veenpluis	idem

5.7.2

INVENTARISATIE BESCHERMDE SOORTEN IN HET PLANGEBIED

Ten behoeve van deze ontwikkeling heeft een inventarisatie van beschermde soorten plaatsgevonden waarbij is gebruikt gemaakt van de volgende bronnen:

- § Digitale rapportage van gegevens van het Natuurloket.
- § Inventarisaties flora en broedvogels van de Provincie Noord-Brabant.
- § Door ARCADIS uitgevoerde veldbezoeken en inventarisaties, respectievelijk in juni 2004 (oriënterend), op 15 maart 2005 (overdag); 24 mei 2005 (overdag / avond) en 9 / 10 juni 2005 (nacht en ochtendschemering).

Flora

Minder algemene of karakteristieke (milieuindicerende) plantensoorten in het plangebied zijn Zeepkruid, Veldrus, Zomprus, Wilde kamperfoelie, Grof hoornblad, Struikhei, Schedefonteinkruid en Echte koekoeksbloem. Geen van deze soorten is zeldzaam of bedreigd. Er zijn geen beschermde plantensoorten aanwezig.

Fauna

Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied komen diverse algemene soorten voor. Naast diverse muizensoorten zijn dit Konijn en Haas. Niet waargenomen, maar mogelijk wel aanwezig in het gebied zijn kleine marterachtigen.

Vleermuizen

In het plangebied zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De gebouwen zijn gecontroleerd op aanwezigheid van kolonies; deze zijn niet aangetroffen. Ook als foerageergebied is de betekenis van het gebied marginaal: gedurende een nacht waarnemen zijn slechts 3 Gewone dwergvleermuizen waargenomen. In de avondschemering en nacht kunnen d.m.v. een batdetector ultrasone geluiden van vleermuizen worden opgevangen. Doordat de frequentie per soort verschilt kan door een analyse van het geluid de waargenomen soort op naam worden gebracht. Eveneens wordt tijdens de inventarisatie bepaald of het gebied voor een soort van belang is als verblijfplaats, foerageergebied of vliegroute.

Vogels

In het plangebied komen verscheidene vogelsoorten voor. Dit betreft een aantal zeer algemene soorten, zoals Merel, Roodborst, Koolmees, etc. De meer bijzondere soorten zijn hierna besproken.

- § Roodborsttapuit: op 2 plaatsen is een territorium aanwezig.
- § Roek: in het plangebied houdt zich een groot aantal roeken op, maar er is hier geen kolonie aanwezig.
- § Buizerd: er is één broedpaar (nest) aanwezig, langs het onverharde pad in noord-zuidrichting midden tussen Trienbergweg en Nachtegaalweg.
- § Grote bonte specht: er is één broedpaar (nest) aanwezig, langs het onverharde pad in noord-zuidrichting midden tussen Trienbergweg en Nachtegaalweg.
- § Spotvogel (Rode Lijst): er is één broedpaar aanwezig, langs het onverharde pad in noord-zuidrichting midden tussen Trienbergweg en Nachtegaalweg (aan de noordzijde, tussen de bebouwing en de Langsstraat).
- § Huismus en Boerenzwaluw (Rode Lijst): van deze twee soorten zijn respectievelijk ongeveer 40 broedparen en 15 broedparen aanwezig in het plangebied.
- § Gele kwikstaart (Rode Lijst): één broedpaar.
- § Graspieper (Rode Lijst): één broedpaar.
- § Grutto (Rode Lijst): één broedpaar.
- § Veldleeuwerik (Rode Lijst): zes broedparen.

Reptielen

Het plangebied is ongeschikt voor reptielen door het ontbreken van geschikte habitats en het intensief agrarisch gebruik van het plangebied.

Amfibieën

In het plangebied komt slechts één behoorlijke sloot voor, langs de Nachtegaalweg. Er zijn hier geen amfibieën aangetroffen. Door water te controleren op de aanwezigheid van eisnoeren en 's nachts een inventarisatie van roepende, territoriale mannetjes en het uitvoeren van een schepnetinventarisatie.

Vissen

Voor beschermde vissoorten is het plangebied niet geschikt; ook in de sloot langs de Nachtegaalweg zijn deze niet aangetroffen.

Ongewervelde dieren

Er komen geen beschermde soorten ongewervelde dieren voor in het plangebied. Tijdens de veldbezoeken is gelet op aanwezige beschermde dagvlinders, libellen of sprinkhanen. Deze zijn niet waargenomen.

NATUURTOETS

Onderdeel van de bestemmingsplanprocedure is de Natuurtoets. Ontwikkeling van glastuinbouw leidt tot het verlies van leefgebied van verscheidene planten en dieren, waarbij het mogelijk is dat dit ook beschermde soorten betreft. Deze natuurtoets is opgenomen in bijlage 1

Conclusie natuurtoets

De ontwikkeling van de glastuinbouw in Deurne leidt slechts tot een beperkt aantal verboden handelingen. Voor veel soorten (met name de zoogdieren) geldt hiervoor een vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig. Voor de meeste soorten broedvogels geldt dat werkzaamheden zodanig kunnen worden uitgevoerd dat er geen sprake is van verboden handelingen. Ook daarvoor is dus geen ontheffing nodig.

De enige uitzondering is de Grote bonte specht. Deze broedt in een laanboom in het gebied tussen Trienenbergweg en Nachtegaalweg. De nestplaats is voor deze soort een vaste verblijfplaats; de nestplaats is daarom beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor deze soort is daarom een ontheffing nodig. Het verkrijgen van een dergelijke ontheffing van de Flora- en faunawet ligt in de rede.

PASSENDE BEOORDELING

Ten behoeve van de voorgenomen projectvestiging glastuinbouw bij Deurne is een locatiekeuze gemaakt. Gezien de ligging van de voorgenomen projectvestiging glastuinbouw nabij het Vogel- en Habitatrichtlijngebied Mariapeel en Deurnesepeel heeft bij de beoordeling van de locaties een eerste fase van de Habitattoets plaatsgevonden. Dit is een zogenaamde Voortoets. Hieruit is gebleken dat inrichting van de projectvestiging glastuinbouw op alle vier de potentiële locaties kan leiden tot mogelijk significante effecten op het Vogel- en Habitatrichtlijngebied Mariapeel en Deurnesepeel.

De Natuurbeschermingswet 1998 schrijft voor dat een zogenaamde 'passende beoordeling' moet worden gemaakt voor een plan of project dat significante gevolgen kan hebben voor een Vogel- of Habitatrichtlijngebied, rekening houdend met de instandhoudingdoelstelling van dat gebied.

Voorts verbiedt de Natuurbeschermingswet 1998 overheden in te stemmen met plannen of projecten die de natuurlijke kenmerken van het gebied dat als Vogel- of Habitatrichtlijngebied is aangewezen aan zullen tasten, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen (locatie)alternatieven bestaan.

Het gebied Deurnesepeel, inclusief De Bult, is eveneens een Beschermd natuurmonument en Staatsnatuurmonument. Het gebied Mariapeel is eveneens een Staatsnatuurmonument. De bescherming van natuurmonumenten is geregeld in de Natuurbeschermingswet en wordt integraal in de Habitattoets beoordeeld.

Conclusie passende beoordeling

Vogelrichtlijngebied

In de passende beoordeling is geconcludeerd dat van het plan zoals het nu voorligt geen significante gevolgen worden verwacht voor het Vogelrichtlijngebied. Voor de inrichtingsalternatieven wordt dan ook verwacht dat de projectvestiging Deurne niet leidt tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Vogelrichtlijngebied Mariapeel en Deurnesepeel.

Habitatrichtlijngebied

In de passende beoordeling is geconcludeerd dat van het plan zoals het nu voorligt geen significante gevolgen voor het Habitatrichtlijngebied worden verwacht. Bij de inrichtingsalternatieven wordt dan ook verwacht dat de projectvestiging Deurne niet leidt tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Habitatrichtlijngebied Mariapeel en Deurnesepeel.

Voor de volledige passende beoordeling wordt verwezen naar bijlage 1 en de aanvulling op het MER projectvestiging Deurne dat als separate bijlage bij dit bestemmingsplan is gevoegd.

5.8

CULTUURHISTORIE

Het gebied Het Riet en Nastreek is aangewezen als waardevolle historische groenstructuren (groene vlakken) vanwege de historische laanbeplanting op heideontginning van zomereik en Amerikaanse eik. Het wegenpatroon inclusief de laanbeplanting van de Kanveldweg, Nachtegaalweg en de Langstraat worden hoog gewaardeerd. De Trienenbergweg, Wittedijk, Ommezwancksedijk en de Halve Maanweg worden redelijk hoog gewaardeerd (bron; Cultuurhistorische Waardenkaart Provincie Brabant). Bij planvorming dienen de cultuurhistorische waarden van het plangebied volwaardig meegewogen te worden.

5.9

ARCHEOLOGIE

In het plangebied zijn geen archeologische monumenten aanwezig. Op de Archeologische Basiskaart van de gemeente Deurne (Vestigia, 05-05-04, definitief, versie 2,1) staat een deel van het gebied aangegeven als "archeologisch hoge verwachtingswaarde". De rest van het gebied kent een archeologisch lage verwachtingswaarde.

Archeologisch onderzoek

In opdracht van Tuinbouwvestiging Deurne BV is door ARCADIS in combinatie met BILAN een archeologisch onderzoek bestaande uit een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (IVO) uitgevoerd.

Doel van het IVO is het toetsen van de archeologische verwachting van het plangebied en het vaststellen van de aanwezigheid, omvang datering en aard van eventuele archeologische vindplaatsen. Het IVO moet leiden tot een beargumenteerd advies aangaande het nut en de noodzaak van eventueel archeologisch vervolgonderzoek.

Het opgestelde Programma van Eisen is goedgekeurd door de heer Meffert, provinciaal archeoloog van de provincie Noord-Brabant.

Qua veldonderzoek zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd: Fase I van onderzoek uit het PvE, een karterend booronderzoek (6 boringen per ha, grid 50 x 40 m) met een edelmanboor met een diameter van 20 cm (megaboor), aangevuld met een raai boringen om de 25 meter met een edelmanboor met een diameter van 7 cm. Doel van deze eerste fase is het vaststellen van de gaafheid van het bodemprofiel (en de eventuele aanwezigheid van archeologische indicatoren), om zo de onderzoekinspanning voor fase II, namelijk het opsporen van vindplaatsen uit de steentijd met 24 boringen (megaboor) mogelijk te kunnen beperken. De werkzaamheden hebben geresulteerd in 171 megaboringen en 97 raai-boringen in de gebieden met een archeologisch hoge verwachtingswaarde. In februari 2007 zijn de onderzoeksresultaten voorgelegd aan de gemeente Deurne en de provincie Noord-Brabant, om overeenstemming te verkrijgen over de omvang van het benodigde onderzoek in fase II.

5.10 INFRASTRUCTUUR

5.10.1 ONTSLUITING

De belangrijkste ontsluitingsweg in de nabijheid van het plangebied is de N270 (Langstraat, gebiedsontsluitingsweg A). In oostelijke richting loopt deze weg tot de A73 bij Venray. In westelijke richting gaat de N270 over in de A270 en sluit aan op de oostelijke ring van Eindhoven. Het plangebied wordt ontsloten door een gebiedsontsluitingsweg B, te weten de Nachtegaalweg. De overige wegen in dit plangebied zijn erftoegangswegen.

Voor een indruk van de verkeersafwikkeling is gekeken naar de verkeersintensiteiten op de N270 en Nachtegaalweg. De gegevens betreffen het jaar 2005 en zijn afkomstig uit het verkeersmodel van het SRE. De verkeersintensiteit op de N270 bedraagt 14.710 motorvoertuigen per etmaal. In de ochtendspits is de verkeersafwikkeling in de drukste richting (Deurne uit) goed en er doen zich geen problemen voor. In de avondspits is de verkeersafwikkeling in de drukste richting eveneens goed. Op de Nachtegaalweg rijden per etmaal 645 motorvoertuigen. In de ochtendspits- en avondspitsuur is de verkeersafwikkeling in de drukste richting goed.

De kruising Nachtegaalweg-Wittedijk wordt als onveilig ervaren, maar uit een ongevalanalyse van de jaren 1996-2002 blijkt dit mee te vallen. Op de N270, de Nachtegaalweg en de Wittedijk wordt vaak te hard gereden (Bron: Beleidsplan Verkeer en Vervoer, 5 mei 2004).

Er loopt een schoolfietsroute langs de N270. Een recreatieve fietsroute loopt door het plangebied.

5.10.2 KABELS EN LEIDINGEN

In het plangebied is een belangrijk ondergrondse infrastructuurleiding aanwezig. Deze olieleiding doorsnijdt het plangebied. Deze brengt gebruiksbependingen met zich mee in de vorm van een zakelijke rechtstrook van 10 meter die vrijgehouden dient te worden.

HOOFDSTUK

6 Visie en planopzet

6.1

INLEIDING

In dit hoofdstuk is de ontwikkeling van de projectvestiging Deurne beschreven. De beschrijving is na een beschrijving van de ruimtelijke hoofdstructuur thematisch vormgegeven. Per onderdeel is aangegeven op welke wijze de relevante voorwaarden en uitgangspunten zijn vertaald in de voorschriften en plankaart van dit plan.

6.2

ONTWIKKELING VAN DE PROJECTVESTIGING

Om een bepaalde ruimtelijke kwaliteit te kunnen waarborgen is het van belang in te spelen op landschappelijke gegevenheden en de specifieke kenmerken van de glastuinbouw. Door deze elementen zorgvuldig op elkaar aan te laten sluiten ontstaat een nieuw gebied met een eigen identiteit passend binnen landschappelijke kaders. Door te kiezen voor onder andere eenheid van materiaal, kleurgebruik, beplantingselementen etc. ontstaat een gebied met een duidelijke onderlinge samenhang.

Voor het inrichtingsplan zijn drie invalshoeken gevolgd:

- § Functioneel landschap: glastuinbouw past in de historische traditie van een rationeel productielandschap. Deze rationaliteit en functionaliteit dienen dan ook zichtbaar te zijn, door een sobere functionele opzet en inrichting.
- § Jong heideontginnings landschap: de projectvestiging glastuinbouw Deurne moet gezien worden in de context van een het aanwezige landschap met landschappelijke kwaliteiten. Een compacte opzet in de oorspronkelijke ruimtelijke structuur met ruim opgezette landschappelijke overgangen, waar zoveel mogelijk de "groen / blauwe", aan de glastuinbouw gelieerde functies een plek vinden.
- § Moderne uitstraling: glastuinbouw is een hightech vorm van agrarisch grondgebruik. Daarbij wil zeker deze projectvestiging glastuinbouw duurzaam en innovatief zijn. Dit dient zichtbaar te zijn in de uitstraling en ruimtelijke verschijningsvorm van dit kassengebied.

Deze drie invalshoeken leiden tot een inrichtingsplan dat zo veel mogelijk vrijheid aan glastuinbouwondernemers wil geven, maar met beperkte eenvoudige voorwaarden, een goede landschappelijke inbedding en een bijbehorende ruimtelijke kwaliteit garandeert.

6.3

RUIMTELIJKE HOOFDSTRUCTUUR

De ruimtelijke hoofdstructuur van de projectvestiging wordt bepaald door de onderlinge verhouding en situering van groen / water, kassen en wegen in het gebied. De ruimtelijke hoofdstructuur is vanwege economische overwegingen efficiënt met een heldere opzet, verkeersveilig en aantrekkelijk.

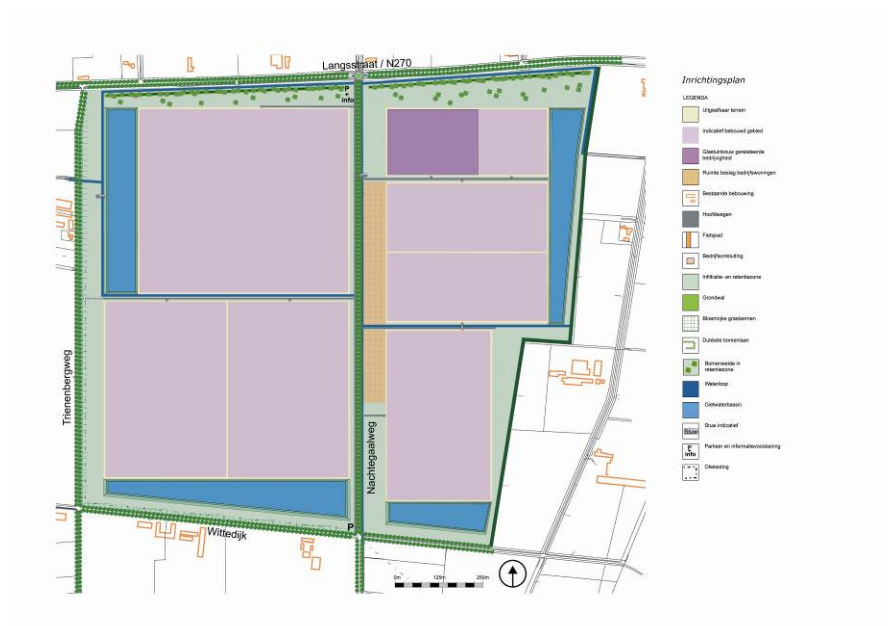
Een belangrijk uitgangspunt voor de ruimtelijke kwaliteit is het behoud van de ruimtelijke hoofdstructuur van ruimten begrensd door bomenlanen. De ruimtelijke hoofdstructuur van de projectvestiging bestaat uit een aantal 'kamers met kassen' binnen het oorspronkelijke wegenpatroon. De bestaande laanbeplanting is voor het overgrote deel gehandhaafd door de bestaande wegenstructuur te gebruiken voor de ontsluiting. De Kuilkensweg met beplanting verdwijnt om ruimte te bieden voor de kascomplexen; compensatie hiervan vindt plaats in de vorm van het realiseren van een groenstrook (struweel / singelbeplanting) aan de oostzijde van het plan. Grote afstanden tussen de bomenlanen en de kascomplexen minimaliseren het effect van slagschaduw op de kassen en dragen bij aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

Door het ontbreken van een doorgaande ontsluiting over het kassencomplex en de koppeling van de bedrijven aan de Nachtegaalweg ontstaan duidelijke voor- en achterkanten in het gebied. De randen vormen de overgangsgebieden met de omgeving. De uitwerking van de randen bepaalt hoe het kassengebied vanuit de omgeving wordt ervaren. Uitgangspunt is dat het gebied zijn rationaliteit niet hoeft te verbergen, maar ook niet te dominant aanwezig moet zijn. De zones tussen de wegen en kassen doen dienst als infiltratiegebied en berging van water en bieden mogelijkheden voor het realiseren van bepaalde natuurwaarden.

Naast de bepalingen uit het bestemmingsplan (hoogte, afstand tot de weg en dergelijke) zijn in dit inrichtingsplan een aantal aandachtspunten voor de bebouwing opgenomen. Voor een rustig beeld is het wenselijk de kassen en bassins op één lijn te zetten. In het openbare gedeelte van het gebied wordt eenheid verkregen door eenduidig gebruik van bebording (straatnamen, verwijzing naar bedrijven en dergelijke).

Afbeelding 6.1

Inrichting projectvestiging
glastuinbouw

6.4

KASSEN EN BEDRIJFSGEBOUWEN

Ten behoeve van een zo intensief en compact mogelijk opgezet glastuinbouwgebied wordt voor de bestemming glastuinbouw een zo hoog mogelijk bebouwingspercentage voorgestaan. Kassen en loodsen mogen zoveel mogelijk tot op de bestemmingsplangrens worden gebouwd, rekening houdend met de noodzakelijke ruimte voor onderhoud aan de kassen en watergangen.

Voor de kassen geldt dat deze op een afstand van minimaal 2,5 meter uit de perceelsgrens gebouwd moeten worden of langs watergangen op een afstand van minimaal 5 meter uit de boveninsteek (rekening houdend met ruimte voor de wasinstallatie en door het waterschap geëiste bebouwingsvrije ruimte langs de watergangen). Tussen de kassen en de waterbassins is ruimte voor onderhoud aangehouden.

Ten behoeve van een optimale bedrijfsvoering is de positie van de loodsen vrij. De oppervlakte is beperkt tot 2000 m² per ha kas met een maximum van 2 hectare per bedrijf. De maximale hoogte van bedrijfsgebouwen is 12 meter, daarnaast is een vrijstelling opgenomen voor verhoging tot 15 meter. De meeste voorerven en loodsen zijn gelegen langs insteekwegen. In de praktijk zullen de loodsen meer naar achteren staan en de zo ontstane voorerven zullen eventueel door de naastgelegen kassen afgeschermd worden. De verspringende positie van de loodsen nuanceert hiermee de strakheid van kassen. Op de overgang van openbaar naar privé op de erven worden hagen (veldesdoorn, haagbeuk) geplaatst met een hoogte tot 1,5 meter, zodat de lijn van de kassen wordt doorgetrokken en het zicht op het erf en bedrijfsruimte deels wordt afgeschermd. Door de keuze van één type haag zal een prettiger en rustiger beeld ontstaan. Op deze wijze wordt de noodzakelijke parkeer ruimte goed ingebed en ligt de nadruk op de kassen en niet op het erf. Om de bermen zo aaneengesloten en groen mogelijk te houden, wordt het aantal interne ontsluitingswegen alsmede inritten beperkt.

Bebouwing

Uitgangspunten in dit bestemmingsplan:

- § 8 meter goothoogte, 12 meter nokhoogte voor kassen alsmede bedrijfsgebouwen, daarnaast is een vrijstelling opgenomen voor verhoging van deze maten tot respectievelijk 11 en 13 meter.
- § overige bouwwerken 15 meter.

6.5

INFRASTRUCTUUR; WEGEN EN LAANBEPLANTING*Externe ontsluiting; herinrichting Nachtegaalweg*

De externe ontsluiting van de projectvestiging vindt plaats via de Nachtegaalweg, middels een rotonde op de N270. Vanwege het smalle profiel is herinrichting noodzakelijk. Om de beplanting te sparen is gekozen de bestaande weg om te vormen tot vrijliggend fietspad (3 meter breed). De nieuwe weg komt ten westen van het fietspad te liggen. Om financiële en praktische redenen is gekozen voor het handhaven van en het zo min mogelijk kruisen van de bestaande watergang.

Zoveel mogelijk bedrijven ontsluiten direct op de Nachtegaalweg. Voor de bedrijven die verder van de Nachtegaalweg zijn gelegen worden insteekwegen gerealiseerd.

De insteekweg tussen de Nachtegaalweg en de Trienenbergweg doet dienst als calamiteitenroute. Hiermee wordt extra verkeer via de Trienenbergweg voorkomen. Bij de inrichting van de hoofdontsluitingswegen is rekening gehouden met veilige fietsvoorzieningen. Alle wegen zijn geschikt voor een aslast van minimaal 10 ton en een totaalgewicht van vrachtwagens van minimaal 50 ton. De wegen zijn voorzien van voldoende openbare verlichting.

Rotonde

Bij het ontwerp voor de rotonde dient rekening gehouden te worden met een ruime straat van de rotonde en afritten in verband met de draaicirkel van vrachtwagens en de nieuwe ontwikkeling naar vrachtwagencombinaties van 25 meter.

Laanbeplanting en slagschaduw

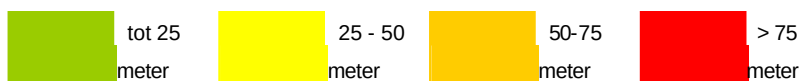
Schaduw van bomen conflicteert in principe met de tuinbouwfunctie. Vanwege de landschappelijke- en cultuurhistorische waarden van de beplanting is gekozen voor de handhaving van de bestaande laanbeplanting. De compacte, aan de Nachtegaalweg gekoppelde opzet van de kavels, op maximale afstand van de aanwezige laanbeplanting heeft het mogelijk gemaakt de laanbeplanting langs de Nachtegaalweg te sparen. De afstand tussen het hart van de bomenrij en de kas is circa 30 meter aan de westzijde en 70 meter aan de oostzijde. Deze afstanden zijn noodzakelijk om negatieve effecten van schaduw te beperken.

De lengte van de slagschaduw bij bomen met een hoogte van 14 meter, op een bepaalde datum is af te lezen in onderstaande tabel

Tabel 6.1

Tabel slagschaduw bij 14 meter
hoge beplanting (Bron DLV)

Datum	21-jan	21-feb	21-mrt	21-apr	21-mei	21-jun	21-jul	21-aug	21-sep	21-okt	21-nov	21-dec
uur												
5												
6					30,50	67,34	92,40					
7				66,64	41,16	37,38	44,52	71,12				
8			75,74	36,26	26,32	24,50	27,86	37,80	63,28			
9		84,28	40,32	24,22	18,48	17,36	19,46	24,92	36,54	64,82		
10	90,30	46,62	27,72	17,92	13,72	12,74	14,28	18,34	26,04	41,30	75,74	120,26
11	56,14	33,88	21,56	14,14	10,64	9,80	11,06	14,42	20,86	32,20	52,50	70,00
12	45,08	28,56	18,76	12,32	8,96	7,98	9,10	12,46	18,48	28,70	44,94	56,14
13	42,56	27,16	18,06	12,04	8,82	7,70	8,68	12,04	18,34	28,84	44,94	54,32
14	46,48	28,70	19,32	13,16	9,94	8,68	9,66	13,30	20,30	32,48	52,08	62,44
15	60,06	34,72	22,96	16,10	12,60	11,06	12,04	16,10	24,78	54,60	74,62	90,86
16	105,14	48,86	30,52	21,28	16,66	14,84	15,96	21,14	34,02	67,20		
17		93,10	47,04	30,38	23,24	20,58	22,12	30,10	55,72			
18				50,26	35,00	29,96	32,76	49,42				
19					62,02	48,72	55,86					
20						105,28						

Langs de overige wegen (Wittedijk en Trienenbergweg) is de afstand tussen de beplanting en de kassen circa 60 meter en dusdanig dat de schaduwwerking beperkt is.

Dimensionering wegen

In het plangebied zijn vier typen wegen:

1. Hoofdweg met gescheiden fietsvoorziening (Nachtegaalweg = Gebiedsontsluitingsweg).
2. Insteekwegen (= erftoegangswegen b).
3. Overige wegen (Trienenbergweg, ook erftoegangswegen b).
4. Inritten

De Nachtegaalweg is 6 meter breed, deinsteekwegen over het algemeen 4,5 meter en in het geval van ontsluiting van de agrarisch gelieerde bedrijvigheid 6 meter. De overige wegen behouden hun huidige dimensionering. Alle bermen bestaan uit grasbermen. De breedte van de berm is onder andere afgeleid van de functionele ruimte voor kabels en leidingen (in principe 5 meter aan beide zijde van de weg) en de door het waterschap gestelde eisen aan schouw- en bebouwingsvrije ruimte langs de hoofdwatgangen c.q. leggerwaterlopen (minimaal 5 meter). Bij overige watgangen wordt aan weerszijde een strook van 1,5 meter gereserveerd. De inritten dienen ter ontsluiting van de bedrijven en zijn flexibel aan te leggen in een zone van 50 meter aan weerszijde van de locatie waarop deze op de plankaart zijn aangegeven.

Voor de profielen wordt verwezen naar de plankaart en het inrichtingsplan

6.6

INPASSING EN OVERGANG NAAR HET BUITENGEBIED

Aan de overgang naar het buitengebied is extra veel aandacht besteed. Op verzoek van omwonenden is een deel van het kassengebied aan het zicht onttrokken. Dit geldt met name voor de oost en noordzijde.

Oostzijde

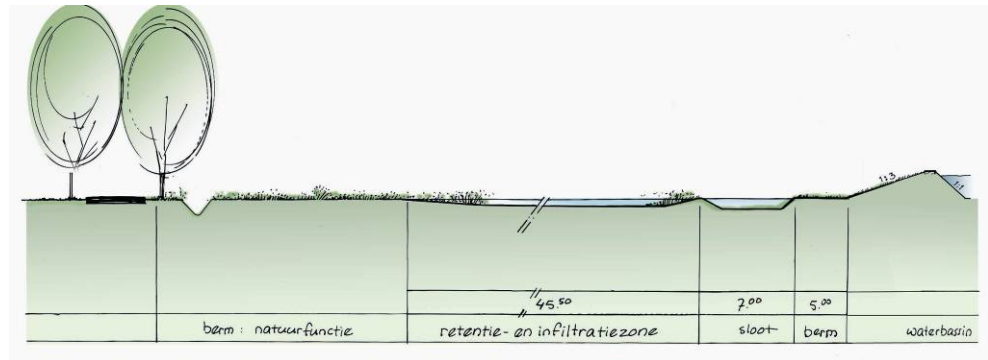
Aan de oostzijde grenst het kassencomplex aan een grootschalig, open landelijk gebied. Deze rand van het kassengebied kenmerkt zich door de aanwezigheid van een groot waterbassin. Om deze rand te verzachten is gekozen voor een brede groenstrook (struweel / singelbeplanting) van 15 tot 20 meter over de volledige lengte van het plangebied en het infiltratie- en retentiegebied. Aan de oostzijde is ruimte voor een wandelpad langs deze singel, deze zone is tevens bedoeld als onderhoudsstrook. De aan te leggen strook van 15 tot 20 meter over een afstand van meer dan 1300 meter levert een compensatie van het verdwijnen van de laanbeplanting langs de Kuilkesweg op van meer dan 2,5 ha.

Westzijde

De westzijde vormt als het ware de achterkant van het kassengebied. Dit vanwege de niet directe toegankelijkheid van het glastuinbouwgebied en de brede infiltratie- en retentiezone. Vanaf de Trienenbergweg zijn de kassen en de waterbassins waar te nemen. Door de brede infiltratie- en retentiezone ogen de kassen niet massaal. Om de waterbassins zo goed mogelijk in het landschap op te nemen hebben de bassins aan de wegzijde een flauw (gras)talud (circa 1:2,5/3). Zie afbeelding 6.3.

Afbeelding 6.3

Profiel inpassing westzijde
projectvestiging

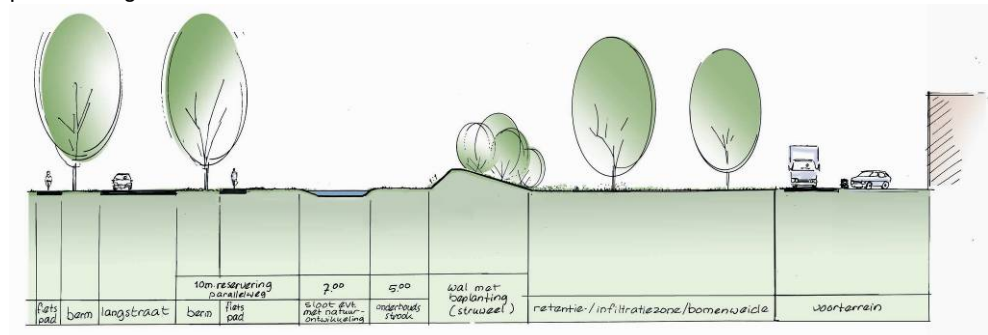

Noordzijde

Aan de noordzijde is een brede zone gelegen tussen Langstraat en glastuinbouwgebied. Vanwege het niet uniforme karakter van de bebouwing, kassen, voorterreinen en de nog nader in te vullen bebouwing in de noordhoek (tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid) is gekozen voor een strakke uniforme groene afscherming van het gebied. Onderdelen van deze zone zijn een infiltratie / retentiezone, een afvoermogelijkheid van het water van de verharde delen van het tuinbouwgebied. Vanuit de omgeving zijn de kassen, door het aanleggen van een groene wal met struweel op het talud, beperkt waarneembaar. Deze wal is geprojecteerd aan de zijde van Langstraat. De wal in combinatie met aanplant zal circa 15 tot 20 meter breed worden. Ter hoogte van hoogte van de tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid zal er meer beplanting worden aangebracht. Zie afbeelding 6.4. Tussen de Langstraat en de sloot is een zone rechtsreeks bestemd ten behoeve van de realisatie van een parallelweg.

Afbeelding 6.4

Inpassing noordzijde
projectvestiging

Zuidzijde

De zuidzijde van het te ontwikkelen kassencomplex bestaat uit waterbassins met een brede infiltratie- en retentiezone. Om de waterbassins zo goed mogelijk in het landschap op te nemen hebben de bassins aan de wegzijde een flauw (gras)talud (circa 1:2,5 / 3).

Overige beplanting

Met uitzondering van de wal, singels, groenstrook, struweel is het gebied verder open. Opslag en / of aanplant van bomen en heesters is vanuit bedrijfseconomisch en landschappelijk oogpunt niet gewenst. Door de openheid vormen de kassen compacte eilanden binnen een strak stramien van de wegen en beplanting. De beplanting dient vanwege de ecologische relatie te bestaan uit gebiedseigen soorten en teelt / zaadmateriaal.

6.7

WATERHUISHOUDING

Voor water wordt de ruimtelijke hoofdstructuur bepaald door twee elementen, die de basis vormen voor het toekomstige watersysteem. De belangrijkste elementen zijn:

- § Gietwaterbassins waarin regenwater wordt opgevangen voor gietwatervoorzieningen en waarin eveneens waterberging wordt gerealiseerd in het kader van hydrologische neutraal bouwen.
- § Bergings- en infiltratiezones waarin water tijdens neerslagpieken wordt geborgen en waarin eveneens infiltratie plaatsvindt om verdrogende effecten te compenseren.

Als borging van de daadwerkelijk realisatie van voldoende waterberging is voor alle bebouwingsmogelijkheden opgenomen dat een voorziening ten behoeve van waterberging met een inhoud van 430 m³ is gerealiseerd per ha bebouwd oppervlak.

Voor een meer gedetailleerde beschrijving wordt verwezen naar het principeplan waterhuishouding / watertoets.

Gietwater

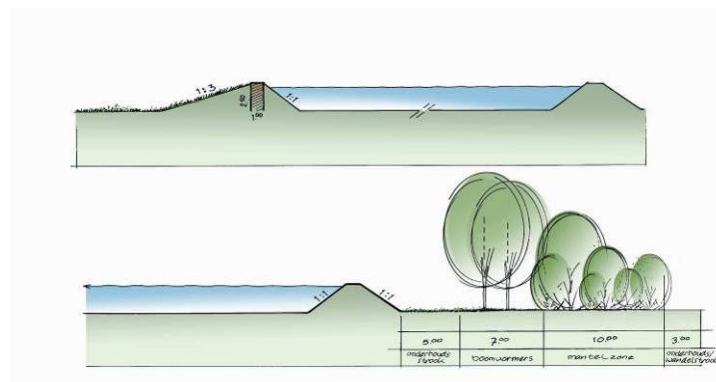
Voor de gietwatervoorziening is gekozen voor het opvangen van de neerslag van het kasdek in bassins naast de kascomplexen. Er is sprake van grootschalige bassins met een opvangcapaciteit van 3000 m³ water per hectare glas. Deze hoeveelheid is exclusief de ruimte voor piekwaterberging. De bassins worden 2,5 meter hoog en kennen verschillende taluds. Het talud is flauw waar de bassins grenzen aan de randen van het plangebied. De taluds zijn steiler waar de bassins grenzen aan de kassen. Alleen de kasdekken worden aangesloten op de gietwaterbassins.

Het regenwater dat afstroomt van de bedrijfsruimtes komt terecht in de zones voor waterberging en infiltratie (zie ook hierna).

In de bassins vindt naast opslag van gietwater ten behoeve van het productieproces, waterberging plaats. Deze waterberging wordt gerealiseerd door in het bovenste deel van het bassin een afvoerpijp te plaatsen waardoor een klein deel van het bassin zich in tijden van neerslag zal vullen en door de afvoerpijp weer zal leeglopen.

Afbeelding 6.3

Gietwaterbassins

De waterbassins met een hoogte van circa 2,5 meter hebben door hun hoogte een ruimtevormende werking. Om aan te sluiten op de zones voor waterberging is gekozen voor een flauw talud (1:3) aan de zijde van de waterberging en een steil talud (1:1) aan de zijde van de kas. Hierdoor zullen de bassins minder opvallen en deel gaan uitmaken van de infiltratie- en retentiegebieden.

Zones voor berging en infiltratie

Aan de zuid, oost- en westzijde grenzen de kassen en waterbassins aan het omliggende agrarische gebied. Aan de noordzijde aan de N270 en aan de zuidzijde aan de Wittedijk. De westzijde langs de Trienenbergweg en de oostzijde liggen als het ware 'in de luwte' van het kassencomplex. Door de afstand tussen de Trienenbergweg en de kascomplexen van circa 60 meter oogt het kassencomplex minder massaal en is de slagschaduw van de bomen beperkt.

De zones worden ingericht als retentie- en infiltratiezones. De oevers bestaan uit grastaluds. In droge toestand worden deze ervaren als verlaagde strakke grasweides met waar mogelijk een microreliëf. De diepte van de zones is wisselend. Op de lage delen van de zones vindt infiltratie plaats. De infiltratie draagt niet bij aan de waterberging. Bij neerslag vullen deze zones zich als eerste. Het water zal langzaam infiltreren in de bodem.

De bergingszones worden gevoed, maar lopen ook leeg via sloten en greppels en door infiltratie in de ondergrond. Deze sloten worden aangesloten op afvoerende watergangen door middel van afvoerconstructies zoals drempels of mogelijk ook stuwen.

Afstromend water van terreinverharding en overige bebouwing, zoals bedrijfsruimten komt in de infiltratie- en bergingszones terecht.

Natuurontwikkeling in de zones voor berging en infiltratie

In de zones voor waterberging bestaat de mogelijkheid om gunstige omstandigheden te creëren voor natuurontwikkeling. De mogelijkheden zijn gelegen in;

- § Profiel van de aan te leggen waterlopen een natuurtechnische invulling geven.
- § Strook van de olieleiding benutten voor bloemrijk grasland.
- § Infiltratie en retentiezones bieden de mogelijkheid om door wisselende diepten gunstige omstandigheden te creëren voor bijvoorbeeld amfibieën en watergebonden vegetatie. Haalbaarheid heeft te maken met de actuele en toekomstige grondwaterstand.
- § Aanplant singels / bomen / bosje op een ruime afstand tot de kassen.

Watergangen

In het plangebied zijn twee type watergangen:

1. Technische watergangen; strak, met steile oevers en bermen.
2. Landschappelijke watergangen; zo mogelijk minder strak (flauwe taluds), met ruige oevers.

Ad 1; De technische watergangen maken deel uit van het oppervlaktewatersysteem en zijn noodzakelijk voor de aan- en afvoer van water. Om het ruimtebeslag in de kern van het kassengebied te beperken zijn ze strak vormgegeven. De watergangen zijn belangrijk en zijn in het algemeen in de huidige situatie reeds aanwezig. Ten behoeve van de realisatie wordt een deel van de watergangen omgelegd. Belangrijke watergangen zijn:

- § De watergang langs de Nachtegaalweg.
- § Watergang langs de centrale insteekweg Nachtegaalweg-Trienenbergweg.

Ad 2; De landschappelijke watergangen zijn gelegen aan de rand van het tuinbouwgebied en krijgen naast een waterafvoerende functie ook een natuur / landschappelijke functie in combinatie met de aanwezige retentie- en infiltratiezones. Deze watergangen worden vanuit natuur en landschappelijk oogpunt optimaal ingepast. Belangrijke watergang is:

- § De watergang in het noord(oostelijke) deel van het plangebied, parallel aan de Langstraat.

6.8

WOONCLUSTER, HUISVESTING TIJDELIJKE ARBEIDERS EN TUINBOUWGERELATEERDE
BEDRIJFVIGHEID*Wooncluster*

De dienstwoningen zijn geclusterd langs de Nachtegaalweg. De clustering op deze locatie is gekozen om mogelijke negatieve effecten op de bedrijfsvoering van omliggende agrarische bedrijven uit te sluiten. Er is een 1 op 1 koppeling met de vestiging van bedrijven binnen de bestemming projectvestiging glastuinbouw. Binnen het plangebied mogen maximaal 7 dienstwoningen gerealiseerd worden / aanwezig zijn. De bestaande in deze zone aanwezige woningen kunnen eventueel gehandhaafd blijven, indien het maximum van 7 woningen daarbij niet wordt overschreden. De bestaande woningen aan de Trienenbergweg nr 1 en de Wittedijk nr 17 en 19 worden gesaneerd om beïnvloeding van het plangebied op de omgeving te voorkomen. Deze woningen zijn dan ook niet bestemd op de plankaart. Hiermee is gekozen voor een duurzame oplossing voor de dienstwoningen.

Het wooncluster bestaat uit maximaal zeven dienstwoningen. De situering van de dienstwoningen bouwt voort op de aanwezige erven langs de Nachtegaalweg. De dienstwoningen zijn gegroepeerd in een woonerf en sluiten middels een parallelweg aan op de zuidelijke insteekweg en de Nachtegaalweg. De positie en uitwerking van de dienstwoningen wordt zoveel mogelijk vrij gelaten. Variatie in bebouwing is goed mogelijk. Door te kiezen voor een uniforme groene erfafscheiding, wordt de bebouwing niet alleen gekoppeld aan de landschappelijke omgeving, maar ook aan de erven van de kascomplexen zelf. Op de voorgrens van de kavels dient in de berm, over de gehele lengte van de woonstrip een lage haag (zoals in het overige deel van het gebied) geplaatst te worden. Over deze haag kan men vanaf de Nachtegaalweg de woningen zien staan.

Op een afstand van minimaal 5 meter uit de bestemmingsgrens ligt de bebouwingsgrens. Binnen deze grens mogen vrijstaande woningen gebouwd worden. De afstand van 5 meter zorgt ervoor dat er nog voldoende tuinruimte om de woning is. De breedte van de kavels is circa 25-35 meter, de diepte circa 50-55 meter, de oppervlakte ligt tussen de 1000 en 1.500 m².

De maximale goothoogte van 7 meter, nokhoogte van 9 meter en inhoud (750 m³) komen overeen met de regeling voor dienstwoningen in het bestemmingsplan buitengebied. Wel is er een vrijstelling opgenomen om deze inhoudsmaat te vergroten met 20% ter compensatie voor de sanering van de bestaande woningen aan de Wittedijk en Trienenbergweg. Vanwege de ligging in de directe omgeving van de kassen is hoogopgaande beplanting in de tuinen niet mogelijk.

Huisvesting tijdelijke arbeiders

In de glastuinbouw zijn vele tijdelijke arbeiders werkzaam. Voor de tijdelijke werknemers streven partijen naar een professionele huisvesting (opvang) in het plangebied zelf, conform de regeling "Tijdelijk werken en wonen" van het SRE. In deze regeling kunnen burgemeester en wethouders vrijstelling verlenen ten behoeve van tijdelijke medewerkers onder bepaalde voorwaarden. Deze regeling impliceert dat er mogelijkheden zijn om tijdelijk woonunits neer te zetten op de bedrijfskavels of een deel van de (bedrijfs-)gebouwen in te zetten ten behoeve van de huisvesting van medewerkers waarbij in het algemeen uitgegaan wordt van een aantal van 20-40 per bedrijf. Er worden woon-/slaapplaatsen ingericht waar de seizoensarbeiders kunnen verblijven.

Aan die opvang worden kwaliteitseisen gesteld. De arbeiders kunnen dan achtereenvolgens en deels overlappend door het seizoen bij het bedrijf werken en verblijven in deze opvang. De ervaring is dat het per individuele arbeider minder is dan zes maanden. Omdat de oogstpiek soms wel negen maanden duurt, zullen er gedurende het seizoen meerdere seizoensarbeiders achtereenvolgens van dezelfde opvangplek gebruik maken. In bepaalde perioden kan de opvang leeg staan. Naar verwachting zal het gebruik van de voorzieningen op jaarbasis leiden tot een bezettingsgraad van 65%. Er mogen maximaal 280 werknemers in het gebied gehuisvest worden.

Omdat er volgtijdelijk verschillende werknemers gebruik zullen maken van dezelfde huisvesting wordt ervoor gekozen te werken met een permanente voorziening voor die huisvesting van hoge kwaliteit. Die kan gerealiseerd worden in bestaande gebouwen in het gebied en in de bedrijfsruimte van de glastuinbouwbedrijven. Dus niet in losse woonunits en / of stacaravans.

Tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid

De tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid (TGB) is gesitueerd in de noordoost hoek van het complex. De ligging van de TGB tegen het bosclement aan en de realisatie van de groene wal aan de noord- en oostzijde betekent een beperkte zichtbaarheid vanuit oostelijke richting.

Onder tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid wordt een bedrijfsmatige activiteit verstaan die een relatie heeft met één of meerdere glastuinbouwbedrijven op de projectvestiging en die gericht is op het verlenen van diensten aan glastuinbouwbedrijven met of zonder werktuigen, en / of het leveren van goederen aan glastuinbouwbedrijven en / of het opslaan, verwerken van door glastuinbouwbedrijven afgeleverde producten. Hieronder worden geen transportbedrijven verstaan.

Het gebied is tevens bedoeld voor de vestiging van eventuele centrale (energie) voorzieningen voor de glastuinbouwbedrijven, bijvoorbeeld in de vorm van een vergistinginstallatie (zie onder energie)

De bebouwing van de tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid zal waarschijnlijk afwijken van de rest van het glastuinbouwcomplex. Om te zorgen dat deze ontwikkeling aansluit op de ruimtelijke structuur van de kascomplexen is het wenselijk aan de noordzijde een gesloten wand te creëren in lijn met de rooilijn van het naastgelegen kassencomplex. De bebouwing is niet hoger dan de overige in het gebied aanwezige bouwwerken en bestaat bij voorkeur uit één gebouw of meerdere gebouwen.

Deze hebben een sterke onderlinge samenhang door materiaal-, kleurgebruik en vormgeving. Opslag dient niet boven de hoogte van de wal uit te steken om verrommeling tegen te gaan. Reclame-uitingen kunnen alleen deel uitmaken van de gevel. Ook ten aanzien van de milieucategorieën is er een differentiatie aangebracht: het noordelijk deel is bedoeld voor bedrijven in milieucategorie 1 t / m 2. Het zuidelijk deel is bedoeld voor bedrijven in milieucategorie 1 t / m 3.

6.9

INFORMATIEVOORZIENING

Om passanten in het gebied te informeren over het kassengebied wordt bij de noordelijke aansluiting een parkeergelegenheid en informatievoorziening ingericht. Op de kruising Nachtegaalweg-Wittedijk óf de kruising Wittedijk-Trienenbergweg wordt een picknickplek gerealiseerd, waar passanten / recreanten informatie kunnen krijgen over het glastuinbouwgebied.

6.10

ENERGIE

In het plangebied geldt dat de landelijke norm moet worden behaald. Indien mogelijk zullen de ondernemers streven naar een hoger aandeel duurzame energie. Het percentage zal behaald worden door duurzame energie zélf, of in samenwerking met derden, te produceren. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden, o.a. een vergistingsinstallatie behoort tot de mogelijkheden. De ondernemers zullen trachten het gebruik van fossiele brandstoffen zoveel mogelijk te beperken.

Vergistingsinstallatie

Bij de inrichting van het glastuinbouwgebied zoeken de ondernemers naar mogelijkheden om duurzame energie aan te wenden. Enerzijds is daarbij het doel om te voldoen aan landelijke duurzaamheidnormen. Anderzijds betekent het aanwenden van duurzame energie een besparing op de almaar duurder wordende fossiele brandstoffen.

De tuinders zien mogelijkheden om duurzame energie (en eventueel CO₂) op te wekken via een vergistingsproces. Zij hebben daarom een haalbaarheidsstudie opgestart naar de mogelijkheden voor toepassing van een (mest-)vergister in of nabij het glastuinbouwgebied. Hierbij wordt gedacht aan mestvergisting of afvalvergisting.

Ten behoeve van deze centrale voorzieningen is in het noordelijk deel van de projectvestiging ruimte gereserveerd binnen de nadere aanduiding "tuinbouw gerelateerde bedrijvigheid". Deze plek is ingegeven vanuit de gedachte van beperking van vervoersbewegingen in de projectvestiging zelf (aan- en afvoer van gronden afvalstoffen).

Effecten van een vergistinginstallatie op de omgeving

De afstand tot gevoelige functies in de omgeving die moet worden aangehouden is afhankelijk van de capaciteit van de vergistingsinstallatie. Invloed op de omgeving kan bestaan uit: onveiligheid, verkeersaantrekkende werking, geluid en stof. De aan te houden afstand is niet eenduidig bepaald maar is afhankelijk van de exacte inrichting van de installatie en dient te worden getoetst in het kader van de milieuvergunningverlening conform de Wet Milieubeheer. In het kader van de milieuvergunningverlening zal bij een capaciteit boven de 36.500 ton een m.e.r.-beoordeling moeten worden doorlopen. Het MER voor de projectvestiging glastuinbouw is gekoppeld aan een ruimtelijk plan (het onderhavige bestemmingsplan). Indien een vergistinginstallatie zal worden gerealiseerd wordt de m.e.r.-beoordeling gekoppeld aan de milieuvergunningverlening.

6.11

CONSEQUENTIES VOOR OMLIGGENDE FUNCTIES

De bestaande functies / bedrijven in het plangebied zullen na realisatie verdwijnen, alsmede het agrarisch grondgebruik in het plangebied. De functies c.q. bedrijven buiten het plangebied zullen in hun bedrijfsvoering niet belemmerd worden door de ontwikkeling van de projectvestiging.

Doordat de functies in de projectvestiging (nieuwe dienstwoningen) die een externe invloed hebben op omliggende functies grotendeels geprojecteerd zijn centraal in het gebied is er geen of beperkte invloed op de bedrijfseconomische ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende functies.

Bestrijdingsmiddelen

Er is geen wettelijke regeling waarin afstanden zijn bepaald van glastuinbouw tot gevoelige functies. In het algemeen moet tengevolge van het gebruik van bestrijdingsmiddelen een afstand van 50 meter tussen kassen en woonbebouwing worden aangehouden. Jurisprudentie leert dat 30 meter als afstandsnorm ook wordt geaccepteerd en 10 meter voor de bijbehorende dienstwoningen. Geen van de aanwezige woonbebouwing is op een afstand van minder dan 50 meter gelegen er wordt dan ook geen invloed op de omliggende functies op dit punt verwacht. Voor de nieuwe te realiseren dienstwoningen zal worden uitgegaan van een afstand van minimaal 10 meter tot aan de kassen.

Lichtuitstraling

Ten opzichte van de referentiesituatie is er sprake van een toename van het gebruik van assimilatiebelichting in het gebied. In de omgeving van de projectvestiging neemt de kans op lichthinder toe. Voor de projectvestiging wordt verwacht dat circa 40% van het areaal glastuinbouw assimilatiebelichting toe zal passen.

De glastuinbouwbedrijven op de projectvestiging Deurne voorkomen de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk door zij- en bovenafscherming. Zowel aan de zijkant als aan de bovenkant zullen de kassen tot 99,9% respectievelijk 98% lichtdicht worden gemaakt. Dit is technisch haalbaar. In de praktijk is voor de ventilatie (voornamelijk het regelen van de relatieve luchtvochtigheid) het bovenscherm niet volledig gesloten c.q. het scherm blijft op een kier of er wordt een enigszins opener gewezen doek gebruikt. De werkelijke lichtuitstraling is natuurlijk afhankelijk van de mate van ventilatie.

In de aanvulling van het MER is voor de inrichting van dit plan de horizontale en verticale verlichtingssterkte bepaald. Hieruit volgt dat er geen overschrijding van de streefwaarde van 0,1 lux is voor de Vogel- en Habitatrichtlijngebied 'Mariapeel en Deurnesepeel', waartoe de gebieden De Bult en Deurnese peel behoren. Wel is er sprake van een verlichtingssterkte op de Trienenberg en de Heidsche Peel boven de streefwaarde vanwege vertikaal invallend licht. In overleg met de provincie Noord-Brabant is bekeken of en hoeveel compensatie van verstoorte natuurwaarden nodig is. Voor diverse vormen van aantasting van natuur bestaan richtgetallen voor de mate waarin compensatie plaats moet vinden. Voor verstoring door licht bestaan deze getallen nog niet. Afgesproken is dat compensatie van verstoring van de Trienenberg door licht plaatsvindt door middel van het realiseren van een groenstrook (struweel) van circa 15- 20 meter breed aan de oostzijde en noordzijde van het plangebied.

Relatie met gezondheid

De Gezondheidsraad (2000) onderscheidt drie soorten effecten van nachtelijk kunstlicht op de woonomgeving: gezondheidseffecten, hinder en waarde van duisternis. Voor gezondheidseffecten geldt dat deze zijn onderzocht bij een glastuinbouwgebied in Venlo (Pijnenburg et al., 1991). In dit onderzoek zijn geen relaties gevonden tussen assimilatiebelichting en gezondheidsklachten. Het dag- en nachtritme van mensen wordt pas beïnvloed bij een relatief hoge lichtintensiteit (>200 lux). Buiten de kas worden zulke waarden door assimilatiebelichting niet veroorzaakt.

Geluid

In opdracht van Tuinbouwvestiging Deurne BV is door ARCADIS een akoestisch onderzoek uitgevoerd ten behoeve van het onderhavige bestemmingsplan. Hiertoe zijn alle relevante wegen in en rond het plangebied bekeken. De rapportage van dit onderzoek is als separate bijlage opgenomen.

Het doel van het onderzoek is het in beeld brengen van de akoestische situatie en deze te toetsen aan de wettelijke eisen. Indien er zich knelpunten voordoen, worden eventuele maatregelen geadviseerd waarmee de akoestische knelpunten verholpen kunnen worden.

De resultaten die volgen uit de toetsingen voor de diverse akoestische situaties zijn hieronder per situatie samengevat.

Geluiduitstraling ten gevolge van glastuinbouw

Langs de Nachtegaalweg is een enkele bestaande woning gelegen, die dichterbij is gelegen dan 30 meter van het uitgeefbare terrein. Tevens worden de nieuwe dienstwoningen op een afstand van ongeveer 30 meter van het voor de kassen uitgeefbaar terrein gebouwd. Dit zou betekenen dat de geluidsbelasting op de gevels zonder enige voorwaarden te stellen en/of maatregelen te nemen hoger is dan de voor agrarisch gebied geldende geluidsniveaus van 40, 35 en 30 dB(A) voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode.

Om te voorkomen dat de geluidsniveaus boven de wettelijke grenswaarden uitstijgen, dient bij de indeling van de percelen rekening te worden gehouden met de locatie van de geluidsbronnen (loodsen).

Maximale geluidsniveaus ten gevolge van laad- en losactiviteiten

Een realistische aanname voor het maximaal bij deze activiteit optredende bronniveau is ongeveer 110 dB(A). Dit betekent dat op een afstand van ongeveer 90 meter wordt voldaan aan de gestelde grenswaarden voor de piekniveaus op de gevels van de woningen. Enkele woningen zijn dichterbij de glastuinbouwbedrijven gelegen. Daarom moet de laad- en loslocatie zodanig worden gekozen of op een dusdanige manier worden voorzien van een afscherming zodat de grenswaarden voor piekniveaus op de gevels van de woningen niet worden overschreden. Over het algemeen wordt verondersteld dat bij de keuze van de locatie hieraan voldaan kan worden. Indien dit niet het geval blijkt te zijn dienen aanvullende maatregelen ter plaatse van de gekozen laad- en loslocatie worden gerealiseerd.

Nieuwe agrarische dienstwoningen binnen het plangebied

Uit het onderzoek blijkt dat op de gehele kavel voor de geplande nieuwe agrarische dienstwoningen de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) wordt overschreden. Aangezien maatregelen die dienen tot het reduceren van de geluidsbelasting tot de voorkeursgrenswaarde stuiten op bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, landschappelijke of financiële aard, kunnen op basis van artikel 83 lid 4 van de Wet geluidhinder voor deze agrarische dienstwoningen hogere waarden worden aangevraagd tot maximaal 60 dB(A).

Reconstructieonderzoek

Bij het bestemmingsplan vinden een tweetal wijzigingen plaats waarvoor moet worden onderzocht of er sprake is van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder. Deze wijzigingen zijn:

- Het verleggen van de Nachtegaalweg in westelijke richting;
- Het aanbrengen van een rotonde tussen de kruising tussen de Nachtegaalweg en de Langstraat.

Uit de berekeningsresultaten blijkt dat ten gevolge van beide fysieke wijzigingen van de weg er sprake is van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder.

De reconstructie ten gevolge van de Nachtegaalweg zou eventueel kunnen worden verholpen door het toepassen van een geluidsreducerend wegdektype, dat minimaal 3 dB(A) reductie oplevert. De reconstructie ten gevolge van de rotonde zou kunnen worden verholpen door de maximumsnelheid op en nabij de rotonde te reduceren tot een snelheid die lager is dan 70 km / uur. Hierdoor wordt de aftrek ten gevolge van artikel 103 van de Wet geluidhinder voor de Langstraat 5 in plaats van 2 dB(A). Dit levert een extra reductie van 3 dB(A) op. Door deze extra reductie wordt de reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder opgelost.

Indien het om redenen van landschappelijke, stedenbouwkundige, verkeerskundige of financiële aard niet of niet voldoende mogelijk is de toename weg te nemen kan door Gedeputeerde Staten een hogere waarde worden vastgesteld. Overigens wordt binnen dit onderzoek de maximaal door Gedeputeerde Staten te verlenen hogere waarde van 70 dB(A) niet overschreden en neemt de geluidsbelasting op de gevels met niet meer dan 5 dB(A) (boven de voorkeursgrenswaarde) toe. Opgemerkt wordt dat het binnenniveau bij het verlenen van een hogere waarde niet meer dan 35 dB(A) mag bedragen.

Lucht

Er is een onderzoek uitgevoerd naar de luchtkwaliteit voor de ontwikkeling van de projectvestiging glastuinbouw.

Het doel van het onderzoek is om zowel de blootstelling in het plangebied als de gevolgen van de verkeersaantrekkende werking van de nieuwe kassen te kunnen toetsen.

Er is in deze rapportage een vergelijking gemaakt tussen de autonome situatie en de situatie na realisatie van het kassencomplex. De luchtkwaliteitssituatie zonder en met deze extra verkeersaantrekkende werking is in kaart gebracht door middel van berekeningen met CAR II versie 4.1 (oktober 2005).

Stikstofdioxide

Rand van de weg (plaats van toetsing)

In 2005 wordt de grenswaarde voor NO₂ langs de Langstraat overschreden. Van de plandrempel is echter geen overschrijding berekend. In de latere peiljaren zijn er geen overschrijdingen van de grenswaarde voor NO₂ meer gevonden. Zowel in de autonome situatie als in de situatie na realisatie. Na toetsen aan de normen voor stikstofdioxide uit BLK 2005 zijn er geen bezwaren gevonden.

Binnen het plangebied (achtergrondconcentratie)

In 2005 wordt de grenswaarde voor NO_2 langs de Langstraat nog overschreden. Binnen het plangebied is geen overschrijding berekend. In beide toekomstige jaren is er geen sprake van overschrijdingen van de jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide. Er zijn voor de blootstelling in het plangebied aan stikstofdioxide dan ook geen overschrijdingen berekend.

Fijn stof

Rand van de weg (plaats van toetsing)

In geen van alle peiljaren wordt de jaargemiddelde grenswaarde voor fijn stof van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ op de rand van de weg overschreden. Het aantal overschrijdingsdagen van de 24-uurs gemiddelde concentratie van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof is langs beide wegen meer dan de norm van 35 toegestane overschrijdingen per jaar. Het aantal overschrijdingsdagen is in de autonome situatie gelijk aan het aantal na realisatie van het plan. Als gevolg daarvan zijn er ondanks de gevonden overschrijdingen van de grenswaarde na toetsing aan de normen uit het BLK 2005 geen bezwaren gevonden t.a.v. luchtkwaliteit tegen de bouw van het kassencomplex.

Binnen het plangebied (achtergrondconcentratie)

In (2005) wordt de jaargemiddelde grenswaarde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof binnen het gehele plangebied niet overschreden. De norm voor de 24-uurs gemiddelde concentratie van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof wordt wel overschreden binnen het plangebied. Ook in de toekomstige peiljaren (2010 en 2015) wordt het aantal dagen met een 24-uurs gemiddelde concentratie boven de norm binnen het plangebied overschreden. Hierbij kan worden opgemerkt dat de berekende overschrijdingen van het aantal dagen met een 24-uurs gemiddelde hoger dan $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof op deze locatie te wijten is aan de hoge achtergrondconcentratie in de regio. Ook verder van de wegen blijven overschrijdingen bestaan.

Los van de planvorming rond onderhavig project is van de gemeente actie gewenst. Het BLK 2005 schrijft in het geval van geconstateerde overschrijdingen voor dat de gemeente jaarlijks rapporteert aan de provincie over de luchtkwaliteit binnen haar gemeentegrenzen. Van de gemeente wordt gevraagd al het mogelijke te doen om de luchtkwaliteit, voor alle stoffen die zijn genoemd in het BLK 2005, binnen de gemeente zo snel mogelijk te laten voldoen aan genoemde plandrempels en grenswaarden.

Conclusie

In het Besluit luchtkwaliteit 2005 wordt bij overschrijdingen de mogelijkheid geboden planontwikkeling toch toe te staan zolang de luchtkwaliteit ten minste niet verslechterd. Dat wil zeggen dat, zelfs bij een geconstateerde grenswaarde overschrijding het plan doorgang kan en mag vinden als de luchtkwaliteit ten minste niet verslechtert door de onderzochte planontwikkeling (art 7, lid 3a). Toch zijn aanvullende maatregelen gewenst daar er door de nieuwe plannen toch meer motorvoertuigen in een gebied gaan rijden waar vooral voor PM10 al hoge waarden berekend zijn.

Naast de plannen vanuit gemeente, provincie en rijksoverheid, waarin getracht wordt om de luchtkwaliteit zo snel mogelijk te verbeteren, zou bijvoorbeeld het gebruik van zoveel mogelijk vrachtwagens die voldoen aan de Euro 5 door de nieuwe glastuinbouwbedrijven de invloed van het verkeer op de luchtkwaliteit zo veel mogelijk kunnen beperken.

Externe veiligheid

Er zijn geen inrichtingen in de omgeving gelegen of in het plangebied geprojecteerd die vallen onder het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen.

Voor de te verleggen olieleiding gelden de volgende afstandsnormen voor het plaatsgebonden risico uitgaande van een 36" leiding met K1 product (benzine / nafta), een vlak liggende leiding met een plashoogte van 0,05 m (obv CPR18)

Plaatsgebonden risico van 10^{-6} : 29 m.

Plaatsgebonden risico van 10^{-7} : 32 m.

Plaatsgebonden risico van 10^{-8} : 39 m.

Hiermee zal met het bepalen van de exacte bepaling van het nieuwe tracé rekening worden gehouden.

Watertoets

De beschrijving van het proces voor de watertoets is als separate bijlage "principeplan water / waterparagraaf" toegevoegd. De gebiedsbeschrijving is opgenomen in paragraaf 5.3, de hoofdlijnen van de (nieuwe) waterhuishoudkundige structuur in het plangebied is beschreven in paragraaf 6.2.

HOOFDSTUK

7

Relatie met het MER

7.1

RELATIE MER-BESTEMMINGSPLAN

Op grond van het Besluit milieueffectrapportage van de Wet milieubeheer⁶ moet bij de aanleg van een glastuinbouwgebied van 100 ha of meer de milieueffectrapportage (m.e.r.)-procedure doorlopen worden⁷. Hierbij gaat het om de volledige activiteit, dat wil zeggen de kaveloppervlakte bestemd voor glastuinbouw samen met de oppervlakte benodigd voor alle niet-glastuinbouw bebouwing, wegen, water en groen, die immers niet los kunnen worden gezien van de glastuinbouwbestemming zelf. Deze m.e.r.-procedure is gekoppeld aan (de vaststelling van) het ruimtelijke plan dat als eerste in de mogelijke aanleg voorziet. In dit geval is de procedure gekoppeld aan de vaststelling van het onderhavige bestemmingsplan.

In dit MER is de door de initiatiefnemer, de Tuinbouwvestiging Deurne BV, de meest geschikt bevonden inrichting weergegeven in een voorkeursalternatief (VA). Daarnaast is een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) opgenomen.

Een MER is een hulpmiddel ten behoeve van de besluitvorming. Het brengt de te verwachten op diverse milieuaspecten in beeld, maar geeft geen inzicht in financieel economische aspecten of uitvoerbaarheid. Deze aspecten spelen uiteraard wel een rol bij de besluitvorming over een plan.

7.2

MEEST MILIEUVRIENDELIJKE ALTERNATIEF

In het kader van het Meest Milieuvriendelijk Alternatief wordt gezocht naar het alternatief dat zo min mogelijk een negatief effect op de omgeving heeft en waarbij ook sprake is van een zo groot mogelijk positief effect.

Als ruimtelijke begrenzing voor het MMA is de begrenzing van alternatief 2 uit het MER gekozen. Doelstelling van de voorgenomen activiteit is de realisatie van een glastuinbouwgebied van minimaal 75 tot 125 hectare netto glas. De minimale omvang van 75 hectare is te realiseren in het zuidelijk deel van alternatief 3 uit het MER. Dit 'middengebied' maakt onderdeel uit van alle alternatieven en vormt dan ook de basis voor het MMA. Om 125 hectare netto glas te kunnen realiseren dient ook het plangebied ten zuiden of ten oosten te worden benut. Het noordelijk plangebied van alternatief 3 is verder niet in beschouwing genomen vanwege de impact op het landschapbeeld en de nabijheid van De Bult.

⁶ Besluit m.e.r.; Stb. 1994, nr. 540, zoals gewijzigd bij besluit van 7 mei 1999, Stb. 224)

⁷ Besluit m.e.r., onderdeel C, categorie 11.3

Bij de keuze voor de uiteindelijke begrenzing is de afweging gemaakt tussen natuur (ruimtebeslag van het leefgebied voor dassen) en landschap (aantasting landschapsbeeld). De beleidsmatige status van het leefgebied voor dassen is hierbij van doorslaggevend belang geweest.

De ruimtelijke hoofdstructuur van het MMA is weergegeven op afbeelding 8. Het MMA gaat uit van behoud van de bestaande ruimtelijke structuur van het plangebied. De kassen zijn gesitueerd in de kamers, begrensd door bomenlanen. Uitgangspunt voor het watersysteem is de combinatie van waterberging en gietwater in bassins naast de kassen. Rondom het kassengebied zijn infiltratie- en retentiestroken aanwezig en is ruimte voor landschappelijk-ecologische inpassing. De hoofdontsluiting van het gebied vindt plaats via de Nachtegaalweg. Het ruimtebeslag van het MMA is 222 hectare, hierin wordt 115 hectare netto glas gerealiseerd.

Afbeelding 5.1

Ruimtelijke hoofdstructuur
MMA

Voorkeursalternatief

De initiatiefnemer heeft een keuze gemaakt voor het voorkeursalternatief (VA). Het noordelijk deel van deze keuze is opgenomen in dit voorontwerp bestemmingsplan en het bijbehorende inrichtingsplan. Het VA is gebaseerd op het Meest Milieuvriendelijk Alternatief. In het voorkeursalternatief is de ruimtelijke hoofdstructuur van het MMA grotendeels gehandhaafd. Wel zijn er diverse aanpassingen doorgevoerd ter optimalisatie om bedrijfseconomische redenen en vanuit het oogpunt van woonmilieu. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- § De ligging van de gietwaterbassins ten opzichte van de kassen wijkt in het VA af van die in het MMA. De bassins zijn naast de kassen gelegen, zodat elk bedrijf een gietwaterbassin direct grenzend aan kassen heeft.
- § Er wordt zo min mogelijk hoogopgaand groen gerealiseerd in verband met schaduwwerking en vervuiling door bloesemresten en bladval. Wel blijft een dubbelzijdige laanbeplanting langs de Nachtegaalweg en Wittedijk gehandhaafd. Daarnaast wordt singelbeplanting aan de oostzijde van de projectvestiging aangebracht; het gaat hierbij dan om lage groenbeplanting en in de grasbermen langs de gietwaterbassins en waterlopen.
- § In de projectvestiging zijn aan de rand van het gebied landschappelijke watergangen aangebracht. Deze hebben naast een waterafvoerende functie, ook een natuur / landschappelijke functie. De strook van olieleiding wordt benut voor bloemrijk grasland. Tevens is er een groenzone aan de noord-oostzijde van de projectvestiging voorzien.
- § De Nachtegaalweg vormt de hoofdontsluiting van de projectvestiging. Voor de bedrijven die verder van de Nachtegaalweg zijn gelegen worden nieuwe insteekwegen gerealiseerd. Deze insteekwegen liggen op een andere plek in het MMA, omdat de kassen en gietwaterbassins anders zijn gesitueerd. De insteekweg richting de Trienenbergweg doet tevens dienst als calamiteitenroute. Door de insteekweg wordt verkeer ten behoeve van de projectvestiging via de Trienenbergweg voorkomen.
- § De bestaande bebouwing aan de noordzijde van de Wittedijk verdwijnt. Aan de oostzijde van de Nachtegaalweg is een zone gereserveerd voor bouw van aanvullende dienstwoningen.
- § Ten behoeve van centrale voorzieningen is in het noordoostelijk deel van de projectvestiging ruimte gereserveerd. Deze plek is ingegeven vanuit de gedachte van beperking van vervoersbewegingen in de projectvestiging zelf (aan- en afvoer van grond- en afvalstoffen).
- § Ten behoeve van het centraal opwekken van energie wordt – indien haalbaar – een vergistingsinstallatie gerealiseerd. Deze is gelegen op het terrein voor de tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid.
- § 10% van het energieverbruik maakt gebruik van duurzame energie. Dit kan door middel van inkoop van groene energie, windenergie, houtverbranding dan wel door een vergistingsinstallatie.

- § Uitgangspunt voor het VA is een reductie van de lichtuitstoot van 95% conform het convenant. Dit wordt bereikt door toepassing van zijgevelafscherming in combinatie met bovenafscherming conform de best toepasbare technieken (het best mogelijke doek). Net als het MMA gaat het VA ook uit van kierafdichting tussen het gevel- en bovenscherm.

In dit bestemmingsplan is circa 100 ha uitgeefbaar gebied van het voorkeursalternatief planologisch-juridisch geregeld. Voor fase 2 zal, indien hierover besluitvorming over heeft plaatsgevonden, een apart bestemmingsplan worden opgesteld.

HOOFDSTUK

8

Organisatorische en
financieel economische
haalbaarheid

8.1

ORGANISATIE

Tuinbouwvestiging Deurne BV is een bedrijf dat zich ten doel stelt een duurzaam glastuinbouwgebied te realiseren in de gemeente Deurne. Deze BV is een samenwerking tussen de gemeente Deurne, de belanghebbende tuinders, verenigd in de Coöperatieve Vereniging Tuinbouwvestiging Deurne u.a. (CVTD) en de Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM). Alle drie genoemde partijen zoeken alle enkele jaren naar een locatie, waar moderne glastuinbouwbedrijven hun bedrijfsactiviteiten kunnen voortzetten of uitbreiden. Binnen de gemeente Deurne zien partijen een goede mogelijkheid om dit doel te verwezenlijken.

De Tuinbouwvestiging Deurne BV kent een aandeelhoudersvergadering, waarin alle drie partijen een gelijk stemrecht hebben. De financiering van Tuinbouwvestiging Deurne BV gebeurt via een achtergestelde lening van maximaal € 2 miljoen door alle drie de partijen ieder. Het deel van de CVTD wordt betaald door de belanghebbende tuinbouwondernemers naar rato van de gewenste oppervlakte in het gebied.

De Coöperatieve Vereniging Tuinbouwvestiging Deurne u.a. (CVTD) is een vereniging van tuinders die belangstelling hebben voor een perceel in het nieuwe tuinbouwgebied. Deze tuinbouwondernemers hebben allen een risicodragende lening afgesloten met Tuinbouwvestiging Deurne BV, waarmee deze BV kan investeren in de planvoorbereiding en grondaankopen. Met deze lening hebben de tuinders tevens een kooprecht gekregen voor een perceel, waarvan de grootte is gekoppeld aan de lening. De Coöperatie is vertegenwoordigd in de aandeelhoudersvergadering en heeft op die manier invloed op de invulling van het gebied.

8.2

FINANCIEEL ECONOMISCHE HAALBAARHEID

De Tuinbouwvestiging Deurne BV is verantwoordelijk voor de organisatie, de organisatorische en de financiële afwikkeling van de ontwikkeling. Deze maatschappij zal dus zelfstandig zorg moeten dragen voor de acquisitie van bedrijven en de optimalisatie van het plan. Zij is dus volledig verantwoordelijk voor de financieel economische haalbaarheid.

Daartoe is een grondexploitatie opgesteld waaruit blijkt dat het plan financieel-economisch haalbaar is. De totale kosten van de ontwikkeling zijn geraamd op ca € 26 miljoen. Hierin zijn kosten voor grondverwerving, bouw en glasrijp maken en planontwikkelingskosten meegenomen. De geraamde opbrengsten geven aan dat er sprake is van een sluitende grondexploitatie. Deze opbrengsten worden gegenereerd door de uitgifte van glastuinbouwkavels.

De Tuinbouwvestiging Deurne BV heeft de controle over vrijwel alle gronden in het plangebied.

HOOFDSTUK

9 Inspraak en vooroverleg

9.1

INLEIDING

Het door de Gemeente Deurne opgestelde voorontwerp bestemmingsplan voor de ontwikkeling van de projectvestiging glastuinbouw Deurne, heeft op grond van de gemeentelijke inspraakverordening gedurende zes weken ter inzage gelegen. Gedurende de periode van 21 april 2006 t/m 2 juni 2006 hebben alle ingezetenen van de Gemeente Deurne en in de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen de gelegenheid gekregen hun inspraakreacties met betrekking tot dit voorontwerp mondeling en/of schriftelijk kenbaar te maken. In dit eindverslag wordt een weergave gegeven van de inspraakreacties, de gevolgde procedure en de reactie op de ingebrachte inspraakreacties. Naast de inspraakreacties wordt in dit hoofdstuk ingegaan op het PPC-advies van de Provincie Noord-Brabant.

9.2

INSPRAAK

Overzicht inspraakreacties

Naar aanleiding van de terinzagelegging (21 april t/m 2 juni 2006) van het voorontwerp bestemmingsplan 'Projectvestiging glastuinbouw Deurne' zijn 42 inspraakreacties bij de Gemeente Deurne binnengekomen.

De inspraakreacties zijn afkomstig van:

Nr.		Ingekomen op:
1.	Rijkswaterstaat, Postbus 90157, 5200 MJ 's-Hertogenbosch	10 mei 2006, nr. 2006/5281
2.	N.V. Nederlandse Gasunie, Postbus 162, 7400 AD Deventer	11 mei 2006, nr. 2006/5324
3.	Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Postbus 1001, 3700 BA te Zeist	17 mei 2006, nr. 2006/5548
4.	N.V. Rotterdam-Rijn Pijpleiding Maatschappij, Postbus 90716, 2509 LS Den Haag	19 mei 2006, nr. 2006/5661
5.	Stichting Rechtsbijstand, Postbus 10100, 5000 JC Tilburg, namens mevrouw B. Versantvoort-Brans, Langstraat 158 te Deurne	23 mei 2006, nr. 2006/5796
6.	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven, Postbus 985, 5600 AZ Eindhoven	29 mei 2006, nr. 2006/6027
7.	Begeleidingsgroep bewoners/ lokale overleggroep projectvestiging glastuinbouw	29 mei 2006
8.	Stichting Rechtsbijstand, Postbus 10100, 5000 JC Tilburg, namens de heer J.P.M. de Wit, Suezlaan 60, 5752 RC Deurne	29 mei 2006, nr. 2006/6058

Nr.		Ingekomen op:
9.	Stichting Rechtsbijstand, Postbus 10100, 5000 JC Tilburg, namens de heer M. van de Schans, mevrouw J.E.D. van de Schans-Vink en de heer M. van de Schans, Milhezerweg 80, 5752 PL Deurne	29 mei 2006, nr. 2006/6138
10.	Stichting Rechtsbijstand, Postbus 10100, 5000 JC Tilburg, namens de heer en mevrouw Van Leeuwen, Nachtegaalweg 13, 5754 PL Deurne	30 mei 2006, nr. 2006/6163
11.	Stichting Rechtsbijstand, Postbus 10100, 5000 JC Tilburg, namens de heer en mevrouw Van Leeuwen, Nachtegaalweg 13, 5754 PL Deurne	31 mei 2006, nr. 2006/6169
12.	Stichting Rechtsbijstand, Postbus 10100, 5000 JC Tilburg, namens de heer M.A.J.H. Arts, Langstraat 77 5752 RK Deurne	31 mei 2006, nr. 2006/6195
13.	De heer M.A.J.H. Arts, Langstraat 77, 5752 RK Deurne	31 mei 2006, nr. 2006/6220
14.	Stichting Rechtsbijstand, Postbus 10100, 5000 JC Tilburg, namens de heer Van der Vranden, Wittedijk 24, 5754 PR Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6226
15.	Werkgroep Behoud de Peel, Postbus 139, 5750 AC Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6291
16.	DAS Rechtsbijstand, Postbus 23000, 1100 DM Amsterdam, namens de heer M.J.G. Hendriks, Langstraat 73, 5752 RK Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6227
17.	P.J.W. Philipsen, Kraaienhut 5, 5752 RP Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6274
18.	Van Leuken-Sleegers, Bultweg 2, 5752 RN Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6275
19.	J.R.M. van de Berkmortel, Bultweg 7, 5752 RN Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6276
20.	J. van de Berkmortel, Bultweg 7, 5752 RN Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6277
21.	A. Verbaarschot en D.H.M. Verbaarschot-Wiegers, Kanveldweg 1, 5754 PM Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6278
22.	H. Kuunders, Zandschelweg 1, 5752 RB Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6279
23.	P.M. Hendriks-van de Putten, Langstraat 73, 5752 RK Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6280
24.	W.J. Kuunders, Langstraat 79, 5752 RK Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6281
25.	P. de Wit, Zandschelweg 3, 5752 RB Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6282
26.	Mevrouw L. van Bussel-van de Zanden, Zandschelweg 4a, 5752 RB Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6283
27.	P. Derks, Langstraat 63, 5752 RK Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6284
28.	Schrama, Langstraat 142, 5754 PB Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6285
29.	Familie de Wit, Suezlaan 62, 5752 RC Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6286
30.	G. Verhees, Zandschelweg 8, 5752 RB Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6287
31.	G. van de Velden, Langstraat 87, 5752 RK Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6288
32.	H.G. Volleberg, Langstraat 71, 5752 RK Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6289
33.	B.I.T. Versantvoort-Brans, Langstraat 158, 5754 PB Deurne	1 juni 2006, nr. 2006/6290
34.	Gemeente Horst	1 juni 2006
35.	Staatsbosbeheer regio Zuid, Postbus 330, 5000 AH Tilburg	2 juni 2006, nr. 2006/6293
36.	Stichting Rechtsbijstand, Postbus 10100, 5000 JC Tilburg, namens de heer M.C.P.A.M. van Bussel, Trienenbergweg 4, 5754 PJ, Deurne en de heer en mevrouw Van Bussel, Trienenbergweg 6, 5754 PJ Deurne	2 juni 2006, nr. 2006/6225
37.	Gemeente Meijel, Postbus 4, 5768 ZG Meijel	30 juni 2006, nr. 2006/7292
38.	Brabantse Milieufederatie, Postbus 591, 5000 AN Tilburg	3 juli 2006, nr. 2006/7290
39.	Natuurmonumenten, Postbus 9955, 1243 ZS 's-Graveland	3 juli 2006, nr. 2006/7347
40.	Waterschap Aa en Maas, Postbus 5049, 5201 GA 's-Hertogenbosch	10 juli 2006, nr. 2006/7596
41.	Ministerie van Defensie, Dienst Vastgoed Defensie, Postbus 412, 5000 AK Tilburg	21 juli 2006, nr. 2006/7966
42.	Provincie Noord-Brabant, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch	21 juli 2006, nr. 2006/7972
43.	Rijksdienst voor het oudheidkundige bodemonderzoek	26 juni 2006, nr. 2006/7121
44.	Gemeente Helmond, postbus 950 5700 AZ Helmond	7 augustus 2006, 2006/8329

Ontvankelijkheid

Met uitzondering van de inspraakreacties 38 t/m 42 zijn bovenstaande reacties binnen de termijn van ter inzage legging binnengekomen (en daarom ontvankelijk).

Inspraakreactie 38 t/m 44 zijn na de periode van ter inzage legging binnengekomen. Voor de reacties van het Waterschap Aa en Maas en Provincie Noord-Brabant (nummer 40 en 42) geldt dat dit reacties op het voorontwerp bestemmingsplan betreffen in het kader van de Watertoets. De reacties worden daarom meegenomen in het overzicht van de inspraakreacties. De inhoud van de overige inspraakreacties zijn van dermate belang dat ook deze worden meegenomen.

Inhoudelijke behandeling reacties

De inspraakreacties worden steeds puntsgewijs, kort samengevat, weergegeven (cursief) en vervolgens beantwoord (normaal lettertype). Er is een aantal gelijklopende inspraakreacties ontvangen; daar waar mogelijk worden deze in één keer beantwoord.

Reactie 1: Rijkswaterstaat

Inspreker geeft aan dat beleidsmatige opmerkingen worden ingebracht via de PPC. Opmerkingen in verband met beheer, onderhoud en aanleg van rijksinfrastructuur worden separaat met de gemeente Deurne afgehandeld. Indien er sprake is van dergelijke belangen wordt een reactie toegezonden.

De reactie ten aanzien van de beleidsmatige opmerkingen wordt voor kennisgeving aangenomen. Er is (vooralsnog) geen reactie ontvangen van Rijkswaterstaat over beheer, onderhoud en aanleg van rijksinfrastructuur in het kader van de projectvestiging glastuinbouw Deurne.

Reactie 2: Gasunie

In het plangebied zijn geen leidingen of stations van Gasunie aanwezig.

Reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Reactie 3: Rijksdienst voor de monumentenzorg

Vanuit het oogpunten van monumentenzorg zijn er geen opmerkingen op het plan.

Reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Reactie 4: N.V. Rotterdam-Rijn pijpleiding maatschappij

Uit het plan wordt afgeleid dat voorkeur uitgaat naar het verleggen van de 36" ruwe olieleiding in het plangebied. Aangegeven wordt dat dit een goede voorbereiding, engineering en uitvoering vergt. Verzocht wordt bij de uitwerking diverse overwegingen en randvoorwaarden zoals genoemd in inspraakreactie mee te nemen. Voordat met de voorbereidingen verder kan worden gegaan, dient overeenstemming te zijn bereikt over wie de kosten van het verleggen draagt. Tevens dient een overeenkomst te zijn gesloten tussen RRP en initiatiefnemer. Voorgesteld wordt om in een gesprek hierover verder te praten.

Bij de verdere uitwerking van het inrichtingsplan zullen de aandachtspunten en randvoorwaarden worden meegenomen in de afweging. Tevens wordt in overleg getreden met de RRP inzake het verleggen en de kosten van de olieleiding.

Reactie 5: Stichting rechtsbijstand namens mevrouw B. Versantvoort-Brans

Er worden bezwaren ingediend tegen de verglazing van het gebied. De bedenkingen richten zich primair op de beoogde vergistingsinstallatie:

§ *Gevreesd wordt voor stankoverlast en geluidsoverlast door het in werking hebben van de vergistingsinstallatie gedurende 24 uur per dag en zeven dagen per week. Dit betekent een aanslag op de directe leefbaarheid en bewoonbaarheid van het gebied. Het agrarische gebied wordt hierdoor gedevalueerd tot industriegebied.* Vergisting is geen industrieel maar een natuurlijk proces dat op elke plaats waar mest opgeslagen wordt spontaan plaatsvindt. Een mestvergistingsinstallatie zorgt dat dit proces in een gesloten omgeving gestimuleerd wordt, waardoor biobrandstoffen ontstaan. Bij de inrichting van een mestvergistingsinstallatie is het juist de bedoeling om de gassen, die uit mest ontstaan als gevolg van spontane vergisting, op te vangen en te gebruiken als brandstof. Het vergistingsproces vindt derhalve plaats in gasdichte tanks die geen geuremissie kennen. De materialen die de vergister ingaan (mest en maïs) zullen zo kort mogelijk worden opgeslagen om emissie van gas (én dus verlies aan efficiëntie te voorkomen). Opslag zal plaatsvinden op de productielocaties (bij de veehouders). Bij de vergistingsinstallatie zelf zal slechts een beperkte opslag plaatsvinden, ook weer in afgesloten units. Het digestaat dat uit de vergister komt zal kortstondig worden opgeslagen bij de vergister.

Overigens geldt dat voor de vestiging van de vergistingsinstallatie een milieuvergunning noodzakelijk is en afhankelijk van de capaciteit dient een m.e.r.-procedure te worden doorlopen. In het kader hiervan worden de effecten op het gebied van geluid en geur (en overige effecten) meer specifiek in beeld gebracht.

§ *Verzocht wordt een onafhankelijk bureau in te schakelen om te onderzoeken of dergelijke installatie rendabel is.*

In opdracht van de Coöperatieve vereniging Tuinbouwvestiging Deurne u.a.(CVTD) en de Deurnese Mest Afzet Coöperatie u.a. (DEMAC) heeft een haalbaarheidsonderzoek naar een biovergistingsinstallatie plaatsgevonden. Het onderzoek is uitgevoerd door HoSt (een gespecialiseerd bedrijf op het gebied van vergistingsinstallaties) in samenwerking met ROBA (Adviesbureau op het gebied van de veehouderij uit Deurne), ZLTO-advies, JDV Ensys en DOFCO (de laatste drie zijn specialisten op het vlak van mestvergisting). De conclusie uit dit rapport is dat een installatie, binnen randvoorwaarden, rendabel kan zijn.

§ *Het getuigt niet van zorgvuldig bestuur een dergelijke installatie op een relatief korte afstand van De Bult en de EHS langs "het Deurnes Kanaal".*

Naar aanleiding van diverse inspraakreacties is de locatie van de tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid, waar o.m. vergistingsinstallatie gevestigd kan worden, heroverwogen. De bestemming 'tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid' is in het ontwerp bestemmingsplan verplaatst richting de Nachtegaalweg (op kavel ten oosten van de Nachtegaalweg). Hierdoor ligt deze bedrijvigheid centraler in het gebied in plaats van aan de rand van het gebied en centraler bij de ontsluitingsweg. Tevens wordt voor deze bestemming een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarmee het mogelijk wordt om hier ook kassen en / of gietwaterbassins te realiseren.

In overweging is nog of de biovergistingsinstallatie buiten het plangebied te realiseren. Een locatie hiervoor is nog niet bekend. Ook hiervoor geldt dat voor de vestiging van de vergistingsinstallatie buiten het plangebied een milieuvergunning noodzakelijk is en afhankelijk van de capaciteit dient een m.e.r.-procedure te worden doorlopen. In het kader hiervan worden de effecten op het gebied van geluid en geur (en overige effecten) meer specifiek in beeld gebracht.

De mogelijkheid tot vestiging van een biovergistingsinstallatie blijft in het ontwerp bestemmingsplan opgenomen.

§ *Voor beoogde situering is een alternatief voorhanden, namelijk binnen het glastuinbouwgebied aan de Nachtegaalweg in plaats van aan de rand.*

Zie voor reactie de reactie op het voorgaande punt.

Er wordt bezwaar gemaakt tegen de lichtvervuiling die op zal treden na ingebruikname van het glastuinbouwcomplex door de assimilatiebelichting. Uit het MER wordt afgeleid dat in de directe omgeving van het glastuinbouwcomplex veel lichthinder zal worden ondervonden.

De lichthinder als gevolg van het glastuinbouwcomplex is op verzoek van de Commissie voor de m.e.r. beter inzichtelijk gemaakt. De resultaten hiervan zijn opgenomen in een Aanvulling op het MER. In de Aanvulling is gekeken naar de lichthinder voor de omliggende natuurgebieden als gevolg van de alternatieven en het voorkeursalternatief. Tevens is de lichthinder als gevolg van de ontwikkeling volgens het bestemmingsplan in beeld gebracht. Ten aanzien van lichthinder in de directe omgeving van het glastuinbouwcomplex kan uit de Aanvulling worden afgeleid dat maatregelen zullen worden genomen die de lichthinder tot een minimum beperken. Zowel aan de zijkant als aan de bovenkant zullen de kassen tot 99,9% respectievelijk 98% lichtdicht worden gemaakt. Dit is technisch haalbaar. Overigens is de verwachting dat slechts beperkt assimilatiebelichting zal worden toegepast.

Reactie 6: Samenwerkingsverband regio Eindhoven

Het SRE heeft geen opmerkingen ten aanzien van het plan.

Reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Reactie 7: begeleidingsgroep omwonenden / lokale overleggroep projectvestiging glastuinbouw

Naar aanleiding van het plan wordt voorgesteld om:

§ *ook een groenstrook aan de oostzijde van het glastuinbouwcomplex aan te leggen;*

In het inrichtingsplan is reeds uitgegaan van een groenstrook aan de oostzijde van het glastuinbouwgebied. Deze groenstrook wordt als bestemming opgenomen in het bestemmingsplan. Het plan zal worden aangepast in die zin dat in het zuid-oosten extra ruimte wordt gecreëerd voor een combinatie van groen, infiltratie en retentie.

§ *de beplanting van groenstrook minimaal dezelfde hoogte mee te geven als de bebouwing en/of kassen ter onttrekking van het zicht vanaf de N270 en weerskaatsing van geluid en licht;*

In verband met schaduwwerking en bladafval op de kassen is het niet wenselijk dat beplanting in de nabijheid van kassen te hoog is. Daarom is in het inrichtingsplan voor het glastuinbouwgebied gekozen om singelbeplanting en laagopgaand groen aan te leggen. Wel zal op verzoek van omwonende de wal inclusief groen meer naar de Langstraat worden verplaatst zodat het zicht meer zal worden weggenomen. Aan de andere kant is glastuinbouw geen activiteit die volledig ingepakt of verborgen hoeft te worden.

Langs de Trienenbergweg en de Nachtegaalweg blijft de bestaande laanbeplanting gehandhaafd. Deze ligt op voldoende afstand van de kassen, zodat de schaduwwerking zeer beperkt is.

§ *de geprojecteerde industriële ruimte te ruilen met de 4 hectare ten westelijk hiervan.*

Naar aanleiding van diverse inspraakreacties is de locatie van de tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid, waar o.m. vergistingsinstallatie gevestigd kan worden, heroverwogen. De bestemming 'tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid' is in het ontwerp bestemmingsplan wordt omgeruild met de kavel met bestemming 'projectvestiging glastuinbouw' direct ten oosten van de Nachtegaalweg. Hierdoor ligt deze bedrijvigheid centraler in het gebied in plaats van aan de rand van het gebied en centraler bij de ontsluitingsweg. Tevens wordt voor deze bestemming een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarmee het mogelijk wordt om hier ook kassen en / of gietwaterbassins te realiseren. Zie verder reactie op inspraakreactie nummer 5.

§ *het inrichten van bestaande bebouwde woongedeeltes voor bedrijfsleiding stuit niet op bezwaren van omwonenden. Het inrichten voor tijdelijke bewoning in het gebied of andere bewoning/overnachtingen voor werknemers wordt evenwel niet geaccepteerd.*

Bij bedekte teelten in de glastuinbouw is sprake van lange oogstseizoenen. Oogstseizoenen kunnen 9 maanden duren; de periode verschilt per teelt. De piek ligt altijd in het late voorjaar en de zomer. De oogst vergt een enorme piek aan arbeid die ingevuld wordt door seizoensarbeiders, die meestal minder dan 6 maanden in deze periode werkzaam zijn bij een glastuinbouwbedrijf. Het betreft hier dus tijdelijke arbeidsplaatsen. Uitgangspunt is om hiervoor zoveel mogelijk lokale werknemers in te schakelen. Gezien de aantrekkende economie en de daarmee gepaard gaande daling van de werkloosheid zal dit steeds moeilijker worden.

Voor de tijdelijke werknemers streven partijen naar een professionele huisvesting (opvang) in het plangebied zelf, conform de regeling "Tijdelijk werken en wonen" van het SRE. Daartoe is vooralsnog gedacht aan opvang op de bedrijven zelf. Hierbij uitgegaan van de opvang van maximaal 40 seizoenarbeiders per bedrijf in bedrijfsgebouwen, zoals in de SRE-regeling mogelijk is.

Er worden woon-/slaapplaatsen ingericht waar de seizoenarbeiders kunnen verblijven. Aan die opvang worden kwaliteitseisen gesteld. De arbeiders kunnen dan achtereenvolgens en deels overlappend door het seizoen bij het bedrijf werken en verblijven in deze opvang. De ervaring is dat het per individuele arbeider minder is dan zes maanden. Omdat de oogstpiek soms wel negen maanden duurt, zullen er gedurende het seizoen meerdere seizoenarbeiders achtereenvolgens van dezelfde opvangplek gebruik maken. In bepaalde perioden kan de opvang leeg staan. Naar verwachting zal het gebruik van de voorzieningen op jaarbasis leiden tot een bezettingsgraad van 65%. De ervaring van de Gemeente Deurne en de ervaringen van anderen leert dat het realiseren van een dergelijke opvang in stedelijk gebied zeer lastig, zo niet onmogelijk is en niet tot de gewenste oplossing leidt. Om ongewenste en illegale situaties te vermijden, streven de initiatiefnemers ernaar de opvang op een professionele manier te regelen.

De begeleidingsgroep glastuinbouw wordt in de toekomst graag verder geïnformeerd over de eventuele grondwaterstand en verticale lichtverontreiniging.

Bij de verdere uitwerking van het plan voor de projectvestiging zal de begeleidingsgroep glastuinbouw op gezette tijden worden geïnformeerd.

Reactie 8: Stichting rechtsbijstand namens de heer J.P.M. de Wit

Realisering van het plan leidt tot een toename van het aantal bedrijven in het gebied en daarmee tot een toename van het aantal verkeersbewegingen, vooral door vrachtverkeer. Verwacht wordt dat deze verkeersdruk onvoldoende kan worden opgevangen in het gebied. Het bestemmingsplan voorziet in onvoldoende mogelijkheden in de ontsluiting van het gebied.

In het kader van het MER is gekeken naar de verandering van de verkeersintensiteiten en verkeersafwikkeling op de N270 / Langstraat. Als gevolg van de autonome groei van het verkeer verslechtert de verkeersafwikkeling in 2020. Het glastuinbouwgebied zorgt ook voor een toename van het verkeer en heeft invloed op de verkeersafwikkeling op de Langstraat. Dit is door de gemeente Deurne gesignaleerd. Inmiddels vindt er overleg met de Provincie Noord-Brabant plaats over mogelijke aanpassingen van de Langstraat. Er wordt hierbij gedacht aan parallelwegen. In het bestemmingsplan is voor parallelwegen reeds ruimte gereserveerd. Daarnaast zal worden bekeken in hoeverre stimulering van het gebruik van openbaar vervoer mogelijk is.

In het MER en het bestemmingsplan is voor verkeer (en dus voor lucht en akoestiek) gewerkt met kengetallen ten aanzien van het aantal vervoersbewegingen per netto hectare glas. Deze kengetallen zijn ruim voor dit project omdat:

- § De kengetallen gebaseerd zijn op kleinere bedrijven van 1 a 2 hectare. De bedrijven in dit plan zijn veel groter. Het aantal vervoersbewegingen per netto hectare glas neemt af naarmate bedrijven groter zijn.
- § In het kengetal is geen rekening gehouden met het feit dat een groot deel van de werknemers in het plangebied zal worden gehuisvest en er dus minder vervoersbewegingen zullen zijn.

In de planvorming is dus rekening gehouden met een worst case benadering, in de praktijk zal het aantal vervoerbewegingen minder zijn.

Als gevolg van het glastuinbouwcomplex is sprake van aantasting van het woongenot. Dit heeft betrekking op de volgende aspecten:

- § *Het vrije uitzicht over het buitengebied gaat verloren. Na voltooiing van het plan is sprake van direct zicht op de kassencomplexen. Dit is een onaanvaardbare beperking.*

Door de realisatie van de projectvestiging wordt het plangebied inderdaad verdicht. Dit is inherent aan een dergelijk project. Daar staat tegenover dat elders in het buitengebied van Deurne mogelijk anderszins glastuinbouwbedrijven verdwijnen, waardoor hier de openheid juist terug wordt gebracht.

Door de komst van kassen zal veel geluidsoverlast worden ondervonden.

De verandering in geluidbelasting als gevolg van de aanwezigheid van kassen in het plangebied is in het akoestisch onderzoek onderzocht. Daarnaast vinden er activiteiten op de bedrijven plaats die geluidshinder met zich mee kunnen brengen. In het kader van het bestemmingsplan is dit onderzocht. Voor bestaande (te handhaven) woningen in het plangebied geldt dat voor enkele woningen sprake is van een te hoge geluidbelasting.

Door rekening te houden met de locatie van laden en lossen kan dit worden voorkomen.

Indien nodig worden voor nieuwe dienstwoningen in het plangebied hogere waarden aangevraagd. Daar komt bij dat voor vestiging van een glastuinbouwbedrijf een melding of vergunning noodzakelijk is, hierbij vindt nader akoestisch onderzoek plaats en kunnen de benodigde maatregelen specifiek worden bepaald. Van geluidsoverlast buiten het plangebied ten gevolge van de bedrijven is geen sprake.

Het akoestisch onderzoek ten behoeve van het bestemmingsplan geeft aan dat op circa 90 meter van de laad- en losactiviteiten wordt voldaan aan de gestelde grenswaarden voor geluidbelasting (piekniveau) op de gevel. Gezien de afstand van de dichtstbijzijnde kassen tot aan de woning van de inspreker, is er geen sprake van overschrijding van grenswaarden.

§ *Er is sprake van een sterke toename van licht in de omgeving. Verwacht wordt hiervan hinder te ondervinden.*

In een aanvulling op het MER is lichthinder als gevolg van de inrichting van glastuinbouwgebied volgens het bestemmingsplan nader onderzocht. In de directe omgeving van het kassengebied wordt een lichtsterkte verwacht van 0,25 lux. Een dergelijke verlichtingssterkte is vergelijkbaar met een volle maan bij heldere hemel. Op grotere afstand van het glastuinbouwgebied is de lichtsterkte minder groot, aan de rand van De Bult is de lichtsterkte 0,1 lux. Overigens geldt voor de genoemde lichtsterkte een overschatting is. De daadwerkelijke lichtsterkte wordt mede bepaald door de aanwezigheid van bebouwing en beplanting. Bovendien is de verwachting dat slechts beperkt assimilatiebelichting zal worden toegepast, zodat de genoemde waarden in de praktijk veel lager zullen zijn.

§ *Gevreesd wordt dat stankhinder als gevolg van vrachtverkeer wordt ondervonden. Verzocht wordt maatregelen te treffen om die stankoverlast te beperken dan wel te voorkomen.*

Verontreiniging als gevolg van uitlaatgassen van vrachtverkeer is meegenomen in het uitgevoerde luchtonderzoek. Bij de berekeningen is de concentratie van diverse stoffen beschouwd. Uit de berekeningen blijkt dat er geen sprake is van overschrijding van grenswaarden.

Gevreesd wordt dat de waarde van de woning daalt na realisering van de kassencomplexen. Een planschadeclaim zal daarom worden ingediend.

Het staat de inspreker vrij om een dergelijke claim in te dienen.

De huisvesting van veel buitenlandse werknemers in het buitengebied zal sociaal ontwrichtend werken. Het buitengebied is nu dunbevolkt, de komst en huisvesting van een groot aantal buitenlandse werknemers zal tot een totaal ander leefomgeving leiden.

Bij bedekte teelten in de glastuinbouw is sprake van lange oogstseizoenen. Oogstseizoenen kunnen negen maanden duren; de periode verschilt per teelt. De piek ligt altijd in het late voorjaar en de zomer. De oogst vergt een enorme piek aan arbeid die ingevuld wordt door seizoensarbeiders, die meestal minder dan zes maanden in deze periode werkzaam zijn bij een glastuinbouwbedrijf. Het betreft hier dus tijdelijke arbeidsplaatsen. Uitgangspunt is om hiervoor zoveel mogelijk lokale werknemers in te schakelen. Gezien de aantrekkende economie en de daarmee gepaard gaande daling van de werkloosheid zal dit steeds moeilijker worden.

Voor de tijdelijke werknemers streven partijen naar een professionele huisvesting (opvang) in het plangebied zelf, conform de regeling “Tijdelijk werken en wonen” van het SRE. Daartoe is vooralsnog gedacht aan opvang op de bedrijven zelf. Hierbij uitgegaan van de opvang van maximaal 40 seizoenarbeiders per bedrijf in bedrijfsgebouwen, zoals in de SRE-regeling mogelijk is.

Er worden woon- / slaapplekken ingericht waar de seizoensarbeiders kunnen verblijven. Aan die opvang worden kwaliteitseisen gesteld. De arbeiders kunnen dan achtereenvolgens en deels overlappend door het seizoen bij het bedrijf werken en verblijven in deze opvang. De ervaring is dat het per individuele arbeider minder is dan zes maanden. Omdat de oogstpiek soms wel negen maanden duurt, zullen er gedurende het seizoen meerdere seizoensarbeiders achtereenvolgens van dezelfde opvangplek gebruik maken. In bepaalde perioden kan de opvang leeg staan. Naar verwachting zal het gebruik van de voorzieningen op jaarbasis leiden tot een bezettingsgraad van 65%. De ervaring van de Gemeente Deurne en de ervaringen van anderen leert dat het realiseren van een dergelijke opvang in stedelijk gebied zeer lastig, zo niet onmogelijk is en niet tot de gewenste oplossing leidt. Om ongewenste en illegale situaties te vermijden, streven de initiatiefnemers ernaar de opvang op een professionele manier te regelen.

De kans bestaat dat het bedrijf van de heer De Wit aan Suezlaan 60 wordt beperkt in zijn uitbreidingsmogelijkheden, omdat te realiseren kassen zich binnen de stankcirkel bevinden.

Kassen en bedrijfsgebouwen worden niet gezien als stankgevoelige objecten en hebben daarom geen gevolgen voor de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven met stankcirkels. De geplande dienstwoningen in het plangebied gelden wel als stankgevoelige objecten. Vanwege de situering van deze dienstwoningen hebben deze geen beperkingen op de uitbreidingsmogelijkheden.

Verzocht wordt het voorontwerp bestemmingsplan niet in procedure te brengen, dan wel het plan zodanig aan te passen dat het daarmee aan deze zienswijze tegemoet komt.

Het ontwerp-bestemmingsplan zal verder in procedure worden gebracht, daarbij rekening houdend met de uit de inspraak en vooroverleg volgende wijzigingen.

Reactie 9: Stichting Rechtsbijstand namens de heer M. van de Schans en mevrouw J.E.D. van de Schans-Vink en de heer M. van de Schans

De insprekers hebben een perceel grond in eigendom aan de Langstraat (hoek Nachtegaalweg, sectie H nummer 8477) dat onderdeel uitmaakt van het plangebied. De insprekers willen deze grond in de toekomst zelf blijven gebruiken. Gegarandeerd moet worden dat dit zonder belemmering kan. Er is nog geen zekerheid dat de gemeente Deurne er in slaagt het betreffende perceel te verwerven. Indien het perceel niet verworven wordt, valt de basis voor het plan weg. Voorgesteld wordt de bestemming ‘agrarisch gebied’ voor dit perceel te handhaven en een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor het geval de gemeente Deurne er in slaagt de grond te verwerven.

De bereikbaarheid van het genoemde perceel moet gegarandeerd blijven. Bij de exploitatie van het perceel wil men geen overlast ondervinden van de aanwezigheid van wooneenheden voor (tijdelijke) werknemers in de glastuinbouw. De bebouwing moet verder op zondanige afstand van het perceel komen dat geen belemmering van zonlichttoetreding optreedt. Exploitatie van het perceel moet mogelijk blijven zonder dat sprake is van wateroverlast. Als het gebruik van het perceel wordt voortgezet, mogen er geen kassen worden gebouwd, tenzij elders voldoende waterberging en infiltratie kan worden gerealiseerd.

Zoals bij inspraakreactienummer 5 is aangegeven, hebben initiatiefnemers besloten om de bestemming gelegen op perceel van inspreker te wijzigen en hier 'tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid' te vestigen in plaats van glastuinbouw. Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is dat alle gronden in het plangebied worden verworven; hierbij streven initiatiefnemers naar minnelijke verwerving.

Overigens geldt dat het genoemde perceel bereikbaar is vanaf de Langstraat.

Verzocht wordt het voorontwerp bestemmingsplan niet in procedure te brengen, dan wel het plan zodanig aan te passen dat het daarmee aan deze zienswijze tegemoet komt.

Het ontwerp-bestemmingsplan zal verder in procedure worden gebracht, daarbij rekening houdend met de uit de inspraak en vooroverleg volgende wijzigingen.

Reactie 10: Stichting rechtsbijstand namens de heer en mevrouw Van Leeuwen

Insprekers hebben geen garantie dat zij, nu of op termijn, niet zullen worden beperkt in hun bedrijfsvoering en –ontwikkeling ter plaatse als gevolg van het plan.

Het bedrijf van inspreker is buiten het plangebied voor de projectvestiging glastuinbouw gelegen. De ontwikkeling van de projectvestiging brengt geen beperkingen voor de bedrijfsvoering en –ontwikkeling van inspreker met zich mee.

De financiële haalbaarheid van het bestemmingsplan is onvoldoende onderzocht, evenals de belangstelling voor het plan. Gevreesd wordt dat leegstand ontstaat.

Verzocht wordt deugdelijk onderzoek te doen naar de financiële haalbaarheid.

De financiële haalbaarheid van het glastuinbouwgebied is getoetst door het opstellen van een grondexploitatie voor het initiatief. Hieruit blijkt dat het plan financieel haalbaar is. Bij de verdere uitwerking van het plan zal steeds getoetst worden op de financiële haalbaarheid. Inmiddels is gebleken dat er voldoende belangstelling is voor vestiging in het glastuinbouwgebied. Er is sprake van een wachtlijst van geïnteresseerde tuinders; de totale ruimtewens van de tuinders op de wachtlijst is 80-100 hectare glas. Van leegstand zal daarom geen sprake zijn. De geïnteresseerde tuinders zijn ook in financiële zin betrokken bij de ontwikkeling van het gebied.

Realisering van het plan leidt tot een aanzienlijke toename van het aantal verkeersbewegingen in het gebied. Gevreesd wordt voor overlast. Afgevraagd wordt of deze verkeersdruk voldoende kan worden opgevangen in het gebied.

In het kader van het MER is gekeken naar de verandering van de verkeersintensiteiten en verkeersafwikkeling op de N270 / Langstraat. Als gevolg van de autonome groei van het verkeer verslechtert de verkeersafwikkeling in 2020. Het glastuinbouwgebied zorgt ook voor een toename van het verkeer en heeft invloed op de verkeersafwikkeling op de Langstraat. Dit is door de Gemeente Deurne gesignaleerd. Inmiddels vindt er overleg met de provincie Noord-Brabant plaats over mogelijke aanpassingen van de Langstraat.

Er wordt hierbij gedacht aan parallelwegen. In het bestemmingsplan is voor parallelwegen reeds ruimte gereserveerd. Daarnaast zal worden bekeken in hoeverre stimulering van het gebruik van openbaar vervoer mogelijk is.

In het MER en het bestemmingsplan is voor verkeer (en dus voor lucht en akoestiek) gewerkt met kengetallen ten aanzien van het aantal vervoersbewegingen per netto hectare glas. Deze kengetallen zijn ruim voor dit project omdat:

- § De kengetallen gebaseerd zijn op kleinere bedrijven van 1 a 2 hectare. De bedrijven in dit plan zijn veel groter. Het aantal vervoersbewegingen per netto hectare glas neemt af naarmate bedrijven groter zijn.
- § In het kengetal is geen rekening gehouden met het feit dat een groot deel van de werknemers in het plangebied zal worden gehuisvest en er dus minder vervoersbewegingen zullen zijn.

In de planvorming is dus rekening gehouden met een worst case benadering, in de praktijk zal het aantal vervoerbewegingen minder zijn.

Het plan voorziet in huisvesting van tijdelijke werknemers. Diverse vormen van overlast worden verwacht, zoals het beschadigen van het gevoel van sociale veiligheid. Insprekers kunnen zich hiermee niet verenigen

Bij bedekte teelten in de glastuinbouw is sprake van lange oogstseizoenen. Oogstseizoenen kunnen negen maanden duren; de periode verschilt per teelt. De piek ligt altijd in het late voorjaar en de zomer. De oogst vergt een enorme piek aan arbeid die ingevuld wordt door seizoensarbeiders, die meestal minder dan zes maanden in deze periode werkzaam zijn bij een glastuinbouwbedrijf. Het betreft hier dus tijdelijke arbeidsplaatsen.

Uitgangspunt is om hiervoor zoveel mogelijk lokale werknemers in te schakelen. Gezien de aantrekkende economie en de daarmee gepaard gaande daling van de werkloosheid zal dit steeds moeilijker worden.

Voor de tijdelijke werknemers streven partijen naar een professionele huisvesting (opvang) in het plangebied zelf, conform de regeling "Tijdelijk werken en wonen" van het SRE. Daartoe is vooralsnog gedacht aan opvang op de bedrijven zelf. Hierbij uitgegaan van de opvang van maximaal 40 seizoenarbeiders per bedrijf in bedrijfsgebouwen, zoals in de SRE-regeling mogelijk is.

Er worden woon-/slaapplaatsen ingericht waar de seizoensarbeiders kunnen verblijven. Aan die opvang worden kwaliteitseisen gesteld. De arbeiders kunnen dan achtereenvolgens en deels overlappend door het seizoen bij het bedrijf werken en verblijven in deze opvang. De ervaring is dat het per individuele arbeider minder is dan zes maanden. Omdat de oogstpiek soms wel negen maanden duurt, zullen er gedurende het seizoen meerdere seizoensarbeiders achtereenvolgens van dezelfde opvangplek gebruik maken. In bepaalde perioden kan de opvang leeg staan. Naar verwachting zal het gebruik van de voorzieningen op jaarbasis leiden tot een bezettingsgraad van 65%.

De ervaring van de gemeente Deurne en de ervaringen van anderen leert dat het realiseren van een dergelijke opvang in stedelijk gebied zeer lastig, zo niet onmogelijk is en niet tot de gewenste oplossing leidt. Om ongewenste en illegale situaties te vermijden, streven de initiatiefnemers ernaar de opvang op een professionele manier te regelen.

Het plan leidt tot aantasting van het woongenot. Het betreft de volgende aspecten:

§ *Het plan brengt een enorme inbreuk op de bestaande situatie en privacy met zich mee.*

De bestaande situatie verandert door de realisatie van de projectvestiging; dit is inherent aan een dergelijk project.

§ *Het vrije uitzicht over het buitengebied gaat verloren. Na realisatie van het plan is sprake van direct zicht op de kassencomplexen. Dit is een onaanvaardbare beperking.*

Door de realisatie van de projectvestiging wordt het plangebied inderdaad verdicht.

Dit is inherent aan een dergelijk project. Daar staat tegenover dat elders in het buitengebied van Deurne mogelijkwerwijs glastuinbouwbedrijven verdwijnen, waardoor hier de openheid juist terug wordt gebracht.

Er is sprake van een sterke toename van licht in de omgeving. Verwacht wordt hiervan hinder te ondervinden.

In een aanvulling op het MER is lichthinder als gevolg van de inrichting van glastuinbouwgebied volgens het bestemmingsplan nader onderzocht. In de directe omgeving van het kassengebied wordt een lichtsterkte verwacht van 0,25 lux.

Een dergelijke verlichtingssterkte is vergelijkbaar met een volle maan bij heldere hemel.

Op grotere afstand van het glastuinbouwgebied is de lichtsterkte minder groot, aan de rand van De Bult is de lichtsterkte 0,1 lux. Overigens geldt voor de genoemde lichtsterkte een overschatting is.

De daadwerkelijke lichtsterkte wordt mede bepaald door de aanwezigheid van bebouwing en beplanting. Bovendien is de verwachting dat slechts beperkt assimilatiebelichting zal worden toegepast, zodat de genoemde waarden in de praktijk veel lager zullen zijn.

§ *Als gevolg van toenemende verkeersbewegingen en laad- en losactiviteiten verwacht men veel geluidsoverlast, gezien de geringe afstand van het (woon)perceel van insprekers tot het plangebied.*

Het akoestisch onderzoek ten behoeve van het bestemmingsplan geeft aan dat op circa 90 meter van de laad- en losactiviteiten wordt voldaan aan de gestelde grenswaarden voor geluidbelasting (piekniveau) op de gevel. Gezien de afstand van de dichtstbijzijnde kassen tot aan de woning van de inspreker (ruim 300 meter), is er geen sprake van overschrijding van grenswaarden.

Gevreesd wordt dat de waarde van de woning daalt na realisering van de kassencomplexen. Een planschadeclaim zal daarom worden ingediend.

Het staat de inspreker vrij om een dergelijke claim in te dienen.

Reactie 11: Stichting rechtsbijstand namens de heer en mevrouw Van Leeuwen

De inhoud van deze inspraakreactie komt overeen met inspraakreactie nummer 10. Voor de inhoud en reactie wordt daarom verwezen naar deze inspraakreactie.

Reactie 12: Stichting rechtsbijstand namen de heer M.A.J.H. Arts

De aanduiding van zoekgebied voor vestiging van tuinbouwkassen in het Streekplan uit 2002 is globaal. De aanduiding betreft een aanduiding van beleidsmatige voornemens en heeft daardoor niet meer dan een indicatief karakter. Met het plan en MER wordt het voornemen ineens heel concreet gemaakt.

Het bestemmingsplan met bijbehorende MER heeft tot doel het beleidsmatige voornemen verder uit te werken en vast te leggen.

Er is sprake van een toename van het aantal verkeersbewegingen op de N270 en de nieuw aan te leggen rotonde voor de ontsluiting van het glastuinbouwgebied. In het MER wordt dit als probleemesignaleerd, maar er worden in het MER noch in het plan oplossingen aangeduid.

In het kader van het MER is gekeken naar de verandering van de verkeersintensiteiten en verkeersafwikkeling op de N270 / Langstraat. Als gevolg van de autonome groei van het verkeer verslechtert de verkeersafwikkeling in 2020. Het glastuinbouwgebied zorgt ook voor een toename van het verkeer en heeft invloed op de verkeersafwikkeling op de Langstraat. Dit is door de Gemeente Deurneesignaleerd. Inmiddels vindt er overleg met de provincie Noord-Brabant plaats over mogelijke aanpassingen van de Langstraat. Er wordt hierbij gedacht aan parallelwegen. In het bestemmingsplan is voor parallelwegen reeds ruimte gereserveerd. Daarnaast zal worden bekeken in hoeverre stimulering van het gebruik van openbaar vervoer mogelijk is.

In het MER en het bestemmingsplan is voor verkeer (en dus voor lucht en akoestiek) gewerkt met kengetallen ten aanzien van het aantal vervoersbewegingen per netto hectare glas. Deze kengetallen zijn ruim voor dit project omdat:

- § De kengetallen gebaseerd zijn op kleinere bedrijven van 1 a 2 hectare. De bedrijven in dit plan zijn veel groter. Het aantal vervoersbewegingen per netto hectare glas neemt af naarmate bedrijven groter zijn.
- § In het kengetal is geen rekening gehouden met het feit dat een groot deel van de werknemers in het plangebied zal worden gehuisvest en er dus minder vervoersbewegingen zullen zijn.

In de planvorming is dus rekening gehouden met een worst case benadering, in de praktijk zal het aantal vervoersbewegingen minder zijn.

De woning/het agrarische bedrijf van de inspreker is dicht bij deze rotonde gelegen. Overlast als gevolg van constant remmen en optrekken wordt verwacht. Ook hiervoor zijn geen oplossingen aangedragen. Er wordt ervan uitgegaan dat hier onvoldoende naar is gekeken en onvoldoende is rekening gehouden met geluidshinder door het wegverkeer.

Op de kruising Nachtegaalweg / Langstraat is een rotonde voorzien. In het akoestisch onderzoek is onderzocht wat de gevolgen voor de geluidsbelasting ter plaatse zijn als gevolg van deze wegaanpassing. Om de toename van de geluidsbelasting te reduceren is een verlaging van de maximumsnelheid ter plaatse van de rotonde mogelijk (staat ook in het plan). Indien nodig worden hogere waarden aangevraagd bij Gedeputeerde Staten. Daarnaast zal worden bekeken in hoeverre de aanleg van 'stil' asfalt tot de mogelijkheden behoort.

De verkeerstoename zorgt voor een toename van de geluidshinder. De geluidshinder wordt door de hoogte van de kassen versterkt (reflectie van geluid). Het probleem noch de oplossing hiervoor wordt teruggevonden in het MER en plan.

De verandering in geluidbelasting als gevolg van de aanwezigheid van kassen in het plangebied is in het akoestisch onderzoek onderzocht. Hierbij is ook rekening gehouden met mogelijke reflectie van geluid door kassen. In het akoestisch onderzoek en het MER zijn maatregelen genoemd die kunnen worden getroffen. Daar komt bij dat voor vestiging van een glastuinbouwbedrijf een melding of vergunning noodzakelijk is, hierbij vindt nader akoestisch onderzoek plaats en kunnen de benodigde maatregelen specifiek worden

bepaald. Daarnaast zal worden bekeken in hoeverre de aanleg van 'stil' asfalt tot de mogelijkheden behoort.

Gevreesd wordt voor lichthinder als gevolg van assimilatiebelichting vanwege de geringe afstand tussen plangebied en woning inspreker. Verzocht wordt zodanige maatregelen voor te schrijven dat een 100% afdichting van de kassen wordt bereikt. Deze hinder dient bovendien in het MER en het plan te worden onderzocht.

Voor het glastuinbouwgebied zoals in het bestemmingsplan is opgenomen geldt dat zij- en bovenafscherming wordt toegepast. Deze afscherming is zodanig dat voor de zijafscherming 99,9% afdichting geeft en de bovenafscherming 98%. Hiermee wordt aangesloten bij de best beschikbare mogelijkheden voor afdichting. De hinder als gevolg van licht is in het MER en in de aanvulling daarop onderzocht.

Inspreker is tegen de mogelijkheid voor bouw van woningen voor seizoenswerkers in het plangebied. In de tuinbouw is geen sprake van seizoenswerkers, de productie vindt het gehele jaar plaats. Het hele jaar verblijft er een grote groep 'seizoenswerkers'. Het buitengebied is niet ingesteld op een dergelijke toename van het aantal bewoners, dit is daarom niet acceptabel. Er wordt veel overlast verwacht vanwege het grote aantal werknemers van buitenaf in vergelijking met het aantal huidige bewoners, taalbarrière, cultuurverschil en verschil in opvattingen omtrent de sociale omgangsvormen. In het MER of in plan wordt hiervoor geen passende oplossingen gegeven. Het plan is op dit punt daarom onvoldoende voorbereid.

Bij bedekte teelten in de glastuinbouw is sprake van lange oogstseizoenen. Oogstseizoenen kunnen negen maanden duren; de periode verschilt per teelt. De piek ligt altijd in het late voorjaar en de zomer. De oogst vergt een enorme piek aan arbeid die ingevuld wordt door seizoensarbeiders, die meestal minder dan zes maanden in deze periode werkzaam zijn bij een glastuinbouwbedrijf. Het betreft hier dus tijdelijke arbeidsplaatsen.

Uitgangspunt is om hiervoor zoveel mogelijk lokale werknemers in te schakelen. Gezien de aantrekkende economie en de daarmee gepaard gaande daling van de werkloosheid zal dit steeds moeilijker worden.

Voor de tijdelijke werknemers streven partijen naar een professionele huisvesting (opvang) in het plangebied zelf, conform de regeling "Tijdelijk werken en wonen" van het SRE.

Daartoe is vooralsnog gedacht aan opvang op de bedrijven zelf. Hierbij uitgegaan van de opvang van maximaal 40 seizoenarbeiders per bedrijf in bedrijfsgebouwen, zoals in de SRE-regeling mogelijk is.

Er worden woon- / slaapplekken ingericht waar de seizoensarbeiders kunnen verblijven.

Aan die opvang worden kwaliteitseisen gesteld. De arbeiders kunnen dan achtereenvolgens en deels overlappend door het seizoen bij het bedrijf werken en verblijven in deze opvang.

De ervaring is dat het per individuele arbeider minder is dan zes maanden. Omdat de oogstpiek soms wel negen maanden duurt, zullen er gedurende het seizoen meerdere seizoensarbeiders achtereenvolgens van dezelfde opvangplek gebruik maken. In bepaalde perioden kan de opvang leeg staan. Naar verwachting zal het gebruik van de voorzieningen op jaarbasis leiden tot een bezettingsgraad van 65%.

De ervaring van de gemeente Deurne en de ervaringen van anderen leert dat het realiseren van een dergelijke opvang in stedelijk gebied zeer lastig, zo niet onmogelijk is en niet tot de gewenste oplossing leidt. Om ongewenste en illegale situaties te vermijden, streven de initiatiefnemers ernaar de opvang op een professionele manier te regelen.

Een aantal kassen komen binnen de stankcirkel van het agrarisch bedrijf van inspreker te liggen. Voor de werknemers van het betreffende tuinbouwbedrijf is hierdoor geen goed werkklimaat te garanderen. Het is daarom verstandig om de tuinbouwkassen die mogelijk als een categorie 2 omgeving zijn te duiden, op te schuiven tot buiten de stankcirkel.

Glastuinbouwbedrijven c.q. kassen behoren niet tot geurgevoelige objecten conform de huidige wet- en regelgeving. Ligging van een kas binnen een stankcirkel vormt geen aanleiding om de kas te verschuiven tot buiten de stankcirkel. De geplande dienstwoningen zijn wel geurgevoelige objecten; zij vormen echter geen beperking voor de uitbreidingsmogelijkheden.

Aangenomen mag worden dat het glastuinbouwproject zal leiden tot een niet acceptabele grondwaterstandverandering op de percelen (akkerland en weidegrond voor melkrundvee en jongvee) van de inspreker. Een grondwaterstandverandering zou ertoe kunnen leiden dat de bedrijfsvoering geheel of gedeeltelijk in gevaar komt. Verzocht wordt dit nader te bekijken.

Ten behoeve van het glastuinbouwgebied is een geohydrologische systeemanalyse uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat er geen sprake is van grondwaterstandveranderingen buiten het plangebied.

Als gevolg van beplanting in de geplande groenstrook tussen de Langstraat en de kassen gaan er in de omgeving van het bedrijf van inspreker weer meer vogels voorkomen. Verwacht wordt dat de vogels op zijn bedrijf naar voedsel komen zoeken, aangezien dit het enige bedrijf in de directe omgeving is. Een dergelijke toename van het aantal vogels is in het kader van een efficiënte bedrijfsvoering onacceptabel. Ook met dit aspect is in het MER en het plan geen dan wel onvoldoende rekening gehouden.

Afgevraagd wordt of de projectvestiging daadwerkelijk leidt tot meer vogels in het gebied. Verwacht wordt dat een toename geen gevolgen voor de bedrijfsvoering heeft.

Verzocht wordt nog eens goed naar de diverse alternatieve locaties voor het glastuinbouwgebied te kijken.

Ten behoeve van het bestemmingsplan is een MER opgesteld; dit MER vormt een bijlage bij het bestemmingsplan. Het MER betreft een locatie-MER en een inrichtings-MER. Voor het glastuinbouwgebied zijn vier locaties onderzocht en beoordeeld. In het hoofdrapport van het MER is de vergelijking van de locaties toegelicht; een toelichting op de beoordeling van de locaties is opgenomen in het achtergrondrapport van het MER. Door de initiatiefnemers is mede aan de hand van de effectbeoordeling van de locaties een locatiekeuze voor het glastuinbouwgebied gemaakt. Er is geen aanleiding om deze afweging te herzien.

Verzocht wordt het voorontwerp bestemmingsplan niet verder in procedure te brengen, dan wel het plan zodanig aan te passen dat het daarmee aan deze inspraakreactie tegemoet komt en ten behoeve van het MER zodanig onderzoek te doen dat met genoemde bezwaren rekening wordt gehouden.

Het ontwerp-bestemmingsplan zal verder in procedure worden gebracht, daarbij rekening houdend met de uit de inspraak en vooroverleg volgende wijzigingen.

Reactie 13: M.A.J.H. Arts

De aanduiding van zoekgebied voor vestiging van tuinbouwkassen in het Streekplan uit 2002 is globaal. De aanduiding betreft een aanduiding van beleidsmatige voornemens en heeft daardoor niet meer dan een indicatief karakter. Met het plan en MER wordt het voornemen ineens heel concreet gemaakt.

Het bestemmingsplan met bijbehorende MER heeft tot doel het beleidsmatige voornemen verder uit te werken en vast te leggen.

Er is sprake van een toename van het aantal verkeersbewegingen op de N270 en de nieuw aan te leggen rotonde voor de ontsluiting van het glastuinbouwgebied. In het MER wordt dit als probleemesignaleerd, maar er worden in het MER noch in het plan oplossingen aangeduid. De toekomstige woning (Padbrugseweg 3) van de inspreker is dicht bij deze rotonde gelegen. Overlast als gevolg van constant remmen en optrekken wordt verwacht. Ook hiervoor zijn geen oplossingen aangedragen. Er wordt ervan uitgegaan dat hier niet of onvoldoende naar is gekeken en geen of onvoldoende is rekening gehouden met geluidshinder door het wegverkeer.

Als gevolg van reflectie van geluid door de hoge glasopstanden zal de geluidbelasting op het perceel van inspreker aan de Padbrugseweg 3 alleen nog maar meer gaan toenemen. Ook dit probleem noch de oplossing hiervoor wordt teruggevonden in het MER en plan.

In het kader van het MER is gekeken naar de verandering van de verkeersintensiteiten en verkeersafwikkeling op de N270 / Langstraat. Als gevolg van de autonome groei van het verkeer verslechtert de verkeersafwikkeling in 2020. Het glastuinbouwgebied zorgt ook voor een toename van het verkeer en heeft invloed op de verkeersafwikkeling op de Langstraat. Dit is door de gemeente Deurneesignaleerd. Inmiddels vindt er overleg met de provincie Noord-Brabant plaats over mogelijke aanpassingen van de Langstraat. Er wordt hierbij gedacht aan parallelwegen. In het bestemmingsplan is voor parallelwegen reeds ruimte gereserveerd. Daarnaast zal worden bekeken in hoeverre stimulering van het gebruik van openbaar vervoer mogelijk is. Bovendien zal worden bekeken in hoeverre de aanleg van 'stil' asfalt tot de mogelijkheden behoort.

In het MER en het bestemmingsplan is voor verkeer (en dus voor lucht en akoestiek) gewerkt met kengetallen ten aanzien van het aantal vervoersbewegingen per netto hectare glas. Deze kengetallen zijn ruim voor dit project omdat:

- § De kengetallen gebaseerd zijn op kleinere bedrijven van 1 a 2 hectare. De bedrijven in dit plan zijn veel groter. Het aantal vervoersbewegingen per netto hectare glas neemt af naarmate bedrijven groter zijn.
- § In het kengetal is geen rekening gehouden met het feit dat een groot deel van de werknemers in het plangebied zal worden gehuisvest en er dus minder vervoersbewegingen zullen zijn.

In de planvorming is dus rekening gehouden met een worst case benadering, in de praktijk zal het aantal vervoersbewegingen minder zijn.

Op de kruising Nachtegaalweg / Langstraat is een rotonde voorzien. In het akoestisch onderzoek is onderzocht wat de gevolgen voor de geluidsbelasting ter plaatse is als gevolg van deze wegaanpassing. Om de toename van de geluidsbelasting te reduceren is een verlaging van de maximumsnelheid ter plaatse van de rotonde mogelijk (staat ook in het plan). Indien nodig worden hogere waarden aangevraagd bij Gedeputeerde Staten.

Gevreesd wordt voor lichthinder als gevolg van assimilatiebelichting vanwege de geringe afstand tussen plangebied en woning inspreker. Verzocht wordt zodanige maatregelen voor te schrijven dat een 100% afdichting van de kassen wordt bereikt. Deze hinder dient bovendien in het MER en het plan te worden onderzocht.

Voor het glastuinbouwgebied zoals in het bestemmingsplan is opgenomen geldt dat zij- en bovenafscherming wordt toegepast. Deze afscherming is zodanig dat voor de zijafscherming 99,9% afdichting geeft en de bovenafscherming 98%. Hiermee wordt aangesloten bij de best beschikbare mogelijkheden voor afdichting. De hinder als gevolg van licht is in het MER en in de aanvulling daarop onderzocht.

Inspreker is tegen de mogelijkheid voor bouw van woningen voor seizoenswerkers in het plangebied. In de tuinbouw is geen sprake van seizoenswerkers, de productie vindt het gehele jaar plaats. Het hele jaar verblijft er een grote groep 'seizoenswerkers'. Het buitengebied is niet ingesteld op een dergelijke toename van het aantal bewoners, dit is daarom niet acceptabel. Er wordt veel overlast verwacht vanwege het grote aantal werknemers van buitenaf in vergelijking met het aantal huidige bewoners, taalbarrière, cultuurverschil en verschil in opvattingen omtrent de sociale omgangsvormen. In het MER of in plan wordt hiervoor geen passende oplossingen gegeven. Het plan is op dit punt daarom onvoldoende voorbereid.

Bij bedekte teelten in de glastuinbouw is sprake van lange oogstseizoenen. Oogstseizoenen kunnen negen maanden duren; de periode verschilt per teelt. De piek ligt altijd in het late voorjaar en de zomer. De oogst vergt een enorme piek aan arbeid die ingevuld wordt door seizoensarbeiders, die meestal minder dan zes maanden in deze periode werkzaam zijn bij een glastuinbouwbedrijf. Het betreft hier dus tijdelijke arbeidsplaatsen. Uitgangspunt is om hiervoor zoveel mogelijk lokale werknemers in te schakelen. Gezien de aantrekkende economie en de daarmee gepaard gaande daling van de werkloosheid zal dit steeds moeilijker worden.

Voor de tijdelijke werknemers streven partijen naar een professionele huisvesting (opvang) in het plangebied zelf, conform de regeling "Tijdelijk werken en wonen" van het SRE. Daartoe is vooralsnog gedacht aan opvang op de bedrijven zelf. Hierbij uitgegaan van de opvang van maximaal 40 seizoenarbeiders per bedrijf in bedrijfsgebouwen, zoals in de SRE-regeling mogelijk is.

Er worden woon- / slaapplekken ingericht waar de seizoensarbeiders kunnen verblijven. Aan die opvang worden kwaliteitseisen gesteld. De arbeiders kunnen dan achtereenvolgens en deels overlappend door het seizoen bij het bedrijf werken en verblijven in deze opvang. De ervaring is dat het per individuele arbeider minder is dan zes maanden. Omdat de oogstpiek soms wel negen maanden duurt, zullen er gedurende het seizoen meerdere seizoensarbeiders achtereenvolgens van dezelfde opvangplek gebruik maken. In bepaalde perioden kan de opvang leeg staan. Naar verwachting zal het gebruik van de voorzieningen op jaarbasis leiden tot een bezettingsgraad van 65%.

De ervaring van de Gemeente Deurne en de ervaringen van anderen leert dat het realiseren van een dergelijke opvang in stedelijk gebied zeer lastig, zo niet onmogelijk is en niet tot de gewenste oplossing leidt. Om ongewenste en illegale situaties te vermijden, streven de initiatiefnemers ernaar de opvang op een professionele manier te regelen.

Als gevolg van beplanting in de geplande groenstrook tussen de Langstraat en de kassen gaan er in de omgeving van de toekomstige woning van inspreker weer meer ongedierte en dus ook vogels voorkomen. Ook dit brengt de nodige overlast van de bedoelde woning met zich mee.

Agevraagd wordt of de projectvestiging daadwerkelijk leidt tot meer ongedierte en vogels in het gebied. Verwacht wordt dat een mogelijke toename niet leidt tot overlast van de woningen van de inspreker.

Verzocht wordt nog eens goed naar de diverse alternatieve locaties voor het glastuinbouwgebied te kijken.

Ten behoeve van het bestemmingsplan is een MER opgesteld; dit MER vormt een bijlage bij het bestemmingsplan. Het MER betreft een locatie-MER en een inrichtings-MER. Voor het glastuinbouwgebied zijn vier locaties onderzocht en beoordeeld. In het hoofdrapport van het MER is de vergelijking van de locaties toegelicht; een toelichting op de beoordeling van de locaties is opgenomen in het achtergrondrapport van het MER. Door de initiatiefnemers is mede aan de hand van de effectbeoordeling van de locaties een locatiekeuze voor het glastuinbouwgebied gemaakt. Er is geen aanleiding om deze afweging te herzien.

Verzocht wordt het voorontwerp bestemmingsplan niet verder in procedure te brengen, dan wel het plan zodanig aan te passen dat het daarmee aan deze inspraakreactie tegemoet komt en ten behoeve van het MER zodanig onderzoek te doen dat met genoemde bezwaren rekening wordt gehouden.

Het ontwerp-bestemmingsplan zal verder in procedure worden gebracht, daarbij rekening houdend met de in de uit de inspraak en vooroverleg volgende wijzigingen.

De genoemde bezwaren zullen aanleiding zijn tot het indienen van een schadeclaim (planschade), indien nog van toepassing in het ontwerpbestemmingsplan.

Het staat de inspreker vrij om een dergelijke claim in te dienen.

Reactie 14: Stichting rechtsbijstand namen de heer Van de Vranden

Insprekers hebben geen garantie dat zij, nu of op termijn, niet zullen worden beperkt in hun bedrijfsvoering en –ontwikkeling ter plaatse als gevolg van het plan

Het bedrijf van inspreker is ten zuiden van het plangebied voor de projectvestiging glastuinbouw gelegen. De ontwikkeling van de projectvestiging brengt geen beperkingen voor de bedrijfsvoering en –ontwikkeling van inspreker met zich mee.

De financiële haalbaarheid van het bestemmingsplan is onvoldoende onderzocht, evenals de belangstelling voor het plan. Gevreesd wordt dat leegstand ontstaat.

Verzocht wordt deugdelijk onderzoek te doen naar de financiële haalbaarheid.

De financiële haalbaarheid van het glastuinbouwgebied is getoetst door het opstellen van een grondexploitatie voor het initiatief. Hieruit blijkt dat het plan financieel haalbaar is. Bij de verdere uitwerking van het plan zal steeds getoetst worden op de financiële haalbaarheid. Inmiddels is gebleken dat er voldoende belangstelling is voor vestiging in het glastuinbouwgebied. Er is sprake van een wachtlijst van geïnteresseerde tuinders; de totale ruimtewens van de tuinders op de wachtlijst is 80-100 hectare glas.

Van leegstand zal daarom geen sprake zijn. De geïnteresseerde tuinders zijn ook in financiële zin betrokken bij de ontwikkeling van het gebied.

Realisering van het plan leidt tot een aanzienlijke toename van het aantal verkeersbewegingen in het gebied. Gevreesd wordt voor overlast. Afgevraagd wordt of deze verkeersdruk voldoende kan worden opgevangen in het gebied.

Het bedrijf van inspreker is gevestigd aan de zuidzijde van de Wittedijk. Afwikkeling van het verkeer van en naar de glastuinbouw vindt ten noorden van de Wittedijk plaats, namelijk via de Langstraat en Nachtegaalweg. Van verkeersoverslast op de Wittedijk is dan ook geen sprake. Zie verder voor reactie op dit punt inspraakreactie nummer 8.

Het plan voorziet in huisvesting van tijdelijke werknemers. Diverse vormen van overlast worden verwacht, zoals het beschadigen van het gevoel van sociale veiligheid. Insprekers kunnen zich hiermee niet verenigen

Bij bedekte teelten in de glastuinbouw is sprake van lange oogstseizoenen. Oogstseizoenen kunnen negen maanden duren; de periode verschilt per teelt. De piek ligt altijd in het late voorjaar en de zomer. De oogst vergt een enorme piek aan arbeid die ingevuld wordt door seizoensarbeiders, die meestal minder dan zes maanden in deze periode werkzaam zijn bij een glastuinbouwbedrijf. Het betreft hier dus tijdelijke arbeidsplaatsen. Uitgangspunt is om hiervoor zoveel mogelijk lokale werknemers in te schakelen. Gezien de aantrekkende economie en de daarmee gepaard gaande daling van de werkloosheid zal dit steeds moeilijker worden.

Voor de tijdelijke werknemers streven partijen naar een professionele huisvesting (opvang) in het plangebied zelf, conform de regeling "Tijdelijk werken en wonen" van het SRE. Daartoe is vooralsnog gedacht aan opvang op de bedrijven zelf. Hierbij uitgegaan van de opvang van maximaal 40 seizoenarbeiders per bedrijf in bedrijfsgebouwen, zoals in de SRE-regeling mogelijk is.

Er worden woon- / slaapplekken ingericht waar de seizoensarbeiders kunnen verblijven. Aan die opvang worden kwaliteitseisen gesteld. De arbeiders kunnen dan achtereenvolgens en deels overlappend door het seizoen bij het bedrijf werken en verblijven in deze opvang. De ervaring is dat het per individuele arbeider minder is dan zes maanden. Omdat de oogstpiek soms wel negen maanden duurt, zullen er gedurende het seizoen meerdere seizoensarbeiders achtereenvolgens van dezelfde opvangplek gebruik maken. In bepaalde perioden kan de opvang leeg staan. Naar verwachting zal het gebruik van de voorzieningen op jaarbasis leiden tot een bezettingsgraad van 65%.

De ervaring van de Gemeente Deurne en de ervaringen van anderen leert dat het realiseren van een dergelijke opvang in stedelijk gebied zeer lastig, zo niet onmogelijk is en niet tot de gewenste oplossing leidt. Om ongewenste en illegale situaties te vermijden, streven de initiatiefnemers ernaar de opvang op een professionele manier te regelen.

Het plan leidt tot aantasting van het woongenot. Het betreft de volgende aspecten:

§ *Het plan brengt een enorme inbreuk op de bestaande situatie en privacy met zich mee.*

De bestaande situatie verandert door de realisatie van de projectvestiging; dit is inherent aan een dergelijk project.

§ *Het vrije uitzicht over het buitengebied gaat verloren. Na realisatie van het plan is sprake van direct zicht op de kassencomplexen. Dat er vanuit de locatie van de inspreker eerst nog zicht is op gietwaterbassins en waterberging/infiltratie maakt het beeld niet anders. Dit is een onaanvaardbare beperking.*

Door de realisatie van de projectvestiging wordt het plangebied inderdaad verdicht.

Dit is inherent aan een dergelijk project. Daar staat tegenover dat elders in het buitengebied van Deurne mogelijk anderszins glastuinbouwbedrijven verdwijnen, waardoor hier de openheid juist terug wordt gebracht.

§ *Er is sprake van een sterke toename van licht in de omgeving. Verwacht wordt hiervan hinder te ondervinden.*

In een aanvulling op het MER is lichthinder als gevolg van de inrichting van

glastuinbouwgebied volgens het bestemmingsplan nader onderzocht. In de directe omgeving van het kassengebied wordt een lichtsterkte verwacht van 0,25 lux.

Een dergelijke verlichtingssterkte is vergelijkbaar met een volle maan bij heldere hemel.

Op grotere afstand van het glastuinbouwgebied is de lichtsterkte minder groot, aan de rand van De Bult is de lichtsterkte 0,1 lux. Overigens geldt voor de genoemde lichtsterkte een overschatting is. De daadwerkelijke lichtsterkte wordt mede bepaald door de aanwezigheid van bebouwing en beplanting. Bovendien is de verwachting dat slechts beperkt assimilatiebelichting zal worden toegepast, zodat de genoemde waarden in de praktijk veel lager zullen zijn.

§ *Als gevolg van toenemende verkeersbewegingen en laad- en losactiviteiten verwacht men veel geluidsoverlast, gezien de geringe afstand van het (woon)perceel van insprekers tot het plangebied.*

Het akoestisch onderzoek ten behoeve van het bestemmingsplan geeft aan dat op circa 90 meter van de laad- en losactiviteiten wordt voldaan aan de gestelde grenswaarden voor geluidbelasting (piekniveau) op de gevel. Gezien de afstand van de dichtstbijzijnde kassen tot aan de woning van de inspreker (ruim 300 meter), is er geen sprake van overschrijding van grenswaarden.

Gevreesd wordt dat de waarde van de woning daalt na realisering van de kassencomplexen. Een planschadeclaim zal daarom worden ingediend.

Het staat de inspreker vrij om een dergelijke claim in te dienen.

Er worden vraagtekens gezet bij de nu gekozen locatie voor het plan. Voor een dergelijk initiatief dient een gedegen onderzoek naar alternatieve locaties plaats te vinden. Hiervan is hier niet althans niet afdoende gebleken.

Ten behoeve van het bestemmingsplan is een MER opgesteld; dit MER vormt een bijlage bij het bestemmingsplan. Het MER betreft een locatie-MER en een inrichtings-MER. Voor het glastuinbouwgebied zijn vier locaties onderzocht en beoordeeld. In het hoofdrapport van het MER is de vergelijking van de locaties toegelicht; een toelichting op de beoordeling van de locaties is opgenomen in het achtergrondrapport van het MER. Door de initiatiefnemers is mede aan de hand van de effectbeoordeling van de locaties een locatiekeuze voor het glastuinbouwgebied gemaakt.

Verzocht wordt het voorontwerp bestemmingsplan niet verder in procedure te brengen, dan wel het plan zodanig aan te passen dat het daarmee aan deze inspraakreactie tegemoet komt en ten behoeve van het MER zodanig onderzoek te doen dat met genoemde bezwaren rekening wordt gehouden.

Het ontwerp-bestemmingsplan zal verder in procedure worden gebracht, daarbij rekening houdend met de uit de inspraak en vooroverleg volgende wijzigingen.

Reactie 15: Werkgroep Behoud de Peel

De tabel met beoordeling van de locaties in het MER bevat veel plussen en minnen. Daarnaast ontbreken elementen van weging en nuancering. Uitleg van strategische keuzes aan de hand van het programma van eisen wordt gemist. Belangrijke onderdelen van dit programma van eisen zijn:

- § Zo min mogelijk verstoring van het natuurlijk functioneren van het waterhuishoudingsstelsel.*
- § Zoveel mogelijk afstand houden tot de beschermde natuur- en waterbergingsgebieden.*
- § Geen hinder als gevolg van assimilatiebelasting.*

Onduidelijk is hoe eenduidig de conclusie zou kunnen worden getrokken dat de locatie aan de Nachtegaalweg, zo dicht bij de Peel, veruit de beste zou zijn.

Bovengenoemde uitgangspunten zijn vertaald naar de diverse beoordelingscriteria voor de locaties en als zodanig meegenomen bij de locatiekeuze, alsmede bij de inrichting van het glastuinbouwgebied. Zo min mogelijk verstoring van het natuurlijk functioneren van waterhuishoudingsstelsel. Bij de locatiekeuze zijn de locaties beoordeeld door te kijken naar de beïnvloeding van grondwater en oppervlaktewater en de ligging van het gebied in het stroomgebied. Met deze criteria is onderzocht in hoeverre het natuurlijk functioneren van het waterhuishoudingsstelsel wordt beïnvloed. Bij de inrichting is het uitgangspunt van hydrologisch neutraal bouwen gehanteerd. Middels de geohydrologische systeemanalyse is dit punt nader onderzocht.

Bij de inperking van het zoekgebied uit het streekplan voor de projectvestiging is één van de uitgangspunten de afstand tot natuurgebieden. De wettelijke beschermde gebieden zijn hoe dan ook uitgesloten. Daarnaast is een afstand van minimaal 250 meter tot Vogel- en habitatrictlijngebieden en kwetsbare bos- en natuurgebieden aangehouden.

Bij de locatiekeuze is nagegaan in hoeverre lichthinder als gevolg van een glastuinbouwgebied op de desbetreffende locatie kan worden verwacht. Bij het bepalen van de inrichting zijn de uitgangspunten ten aanzien van de afschermende maatregelen benoemd. Uitgangspunt is 95% zij- en bovenafscherming in de alternatieven in het MER. In het bestemmingsplan is dit aangescherpt tot 99,9% zijafscherming en 98% bovenafscherming.

Doelstelling van de projectvestiging is het realiseren van minimaal 75 hectare netto glas. Het MER geeft aan dat gezocht wordt naar een locatie van 150-200 hectare bruto om 75-125 hectare netto te kunnen realiseren. Dit is meer, waarom wordt niet onderbouwd. In het plan wordt bovendien uitgegaan van 100 hectare netto uitgeefbaar terrein met extra's als wooneenheden en bedrijventerrein.

Er wordt op verschillende manieren meer gepland dan 75 hectare netto, bovendien wordt rekening gehouden met een 2 fase. Dit roept de vraag op hoeveel hectare nodig is om enkel 75 hectare netto glas te realiseren.

Uitgangspunt voor het MER is geweest een locatie waar maximaal 125 hectare netto glas kan worden gerealiseerd. Met een dergelijke locatie wordt ingespeeld op de toekomstige ruimtebehoefte voor bestaande glastuinbouwbedrijven uit de regio, zodat deze ook na 2010 kunnen uitbreiden, ontwikkelen en hervestigen. Op deze manier is het mogelijk om nu een glastuinbouwgebied te ontwikkelen dat toekomstwaarde heeft.

Om 75 hectare netto glas te realiseren is ongeveer 100 hectare uitgeefbare grond nodig. Dit vanwege de realisatie van wateropvang, -berging, erfverharding en overige bedrijfsgebouwen. De omvang van het totale plangebied is ongeveer 150 hectare; er is immers extra ruimte nodig voor landschappelijke inpassing, infiltratievoorzieningen en infrastructuur. De efficiënte inrichting maakt ruimte voor verplaatsing van waterbassins naar een locatie buiten de uitgeefbare percelen, waardoor deze kavels efficiënter kunnen worden bebouwd. Overigens blijkt dat door een efficiëntere indeling en de schaalgrootte van de bedrijven er circa 85 hectare netto glas in het plangebied kan worden gerealiseerd.

Uitgangspunt voor de projectvestiging glastuinbouw Deurne is het ontwikkelen van 125 hectare netto glas. De ontwikkeling van het gebied is echter opgeknipt in twee fasen. Fase 1 omvat circa 75 hectare netto glas en realisatie wordt mogelijk gemaakt door middel van voorliggend bestemmingsplan. Fase 2 is gelegen ten zuiden van de Wittedijk, conform het voorkeursalternatief uit het MER en omvat circa 50 hectare netto glas. De ontwikkeling van fase 2 wordt via een aparte bestemmingsplanprocedure planologisch mogelijk gemaakt.

Afgevraagd wordt in hoeverre de locatiekeuze wordt beïnvloed door een omvang groter dan het minimum. Voor locatie 1 en 3 geldt dat de westelijke delen van de locatie minder geschikt zijn dan de oostelijke delen. Wanneer niet de hele oppervlakte gebruikt hoeft te worden, zou de afweging en locatiekeuze anders uitvallen.

Bij de beoordeling van de locaties zijn de locaties in eerste instantie in zijn geheel beoordeeld op de gevolgen van een projectvestiging glastuinbouw in deze gebieden. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de omvang van het glastuinbouwgebied en is nog niet gekeken naar de precieze ligging van het glastuinbouwgebied binnen de locaties. Bij de vergelijking en afweging van de locaties is rekening gehouden met het feit dat sommige delen van een locatie meer of minder geschikt zijn. Daarbij is overigens wel het uitgangspunt gehanteerd dat er ruimte moet zijn voor 125 hectare netto glas binnen een locatie.

Het is waar dat er binnen locatie 1 en 3 gebieden zijn die minder geschikt zijn voor glastuinbouw, zoals inspreker stelt. Wanneer deze gebieden niet worden meegenomen in de afweging, scoren beide locaties gunstiger. Voor locatie 1 is dit in het MER ook aangegeven. De geschiktheid van deze locatie verbetert aanzienlijk op het punt van natuur, wanneer de delen behorend tot GHS- en AHS-landschap buiten beschouwing worden gelaten en voldoende afstand tot de Bult wordt aangehouden. Daarom is locatie 1 wel meegenomen bij het onderzoek naar de inrichting van het glastuinbouwgebied en heeft vervolgens verdere inperking van de omvang van deze locatie plaatsgevonden. Uitgangspunt bleef een locatie te zoeken waar 125 hectare netto glas kon worden gerealiseerd. Het resterende gebied van locatie 1 biedt overigens onvoldoende ruimte om een glastuinbouwgebied van 125 hectare netto te ontwikkelen. Daarom is een combinatie van locatie 1 en 2 onderzocht.

Bij de eindafweging hebben de aspecten natuur en water een doorslaggevende rol gespeeld. Vanuit natuur scoort locatie 3 relatief gunstig, vanuit water ongunstig. Daar komt bij dat ook voor locatie 3 geldt dat, wanneer de minder geschikte gebieden binnen deze locatie worden uitgesloten, het niet mogelijk is om een glastuinbouwgebied met 125 hectare netto glas te realiseren. Een combinatie van locatie 2 en 3 is niet overwogen, omdat hiermee de Trienberg (EHS-gebied) wordt ingesloten. Gezien de beleidsmatige status van dit gebied is dit niet gewenst.

Meest belangrijk is dat voldoende afstand tot de Peelgebieden wordt aangehouden met de Nachtegaalweg als meest voor de hand liggende demarcatielijn. De basis van het MMA komt als redelijk over. Beter zou het zelfs zijn om een deel niet bij de Ommezwanksedijk, maar west van de Trienberg te plannen. Het glastuinbouwcomplex hoeft niet in één blok in één deelgebied te worden ontwikkeld. Er zijn meer combinaties mogelijk dan de onderzochte combinatie van locatie 1 en 2. Belangrijkste is een combinatie van locatie 2 met het oostelijk deel van locatie 3.

In het MER is niet alleen een inrichting onderzocht met één blok in één deelgebied, maar is ook naar een combinatie van gebieden gekeken. In dit geval een combinatie van locatie 1 en 2, omdat deze locaties als relatief gunstig naar voren komen uit de vergelijking van locaties. Hieruit blijkt dat aan een combinatie van gebieden aan sich ook nadelen kleven in vergelijking met een aaneengesloten glastuinbouwgebied. Collectieve voorzieningen zoals energievoorziening, gietwatervoorziening en waterberging en infiltratie zijn bij twee afzonderlijke glastuinbouwblokken beduidend lastiger te realiseren. In vergelijking met een glastuinbouwgebied in één blok wordt een minder efficiënte inrichting bereikt. Zoals bij het vorige punt al is aangegeven is een combinatie van een blok glastuinbouw aan weerszijden van de Trienberg vanuit het oogpunt van natuur niet gewenst.

Het is een denkfout te veronderstellen of te concluderen dat het sparen van diverse natuur- en landschapselementen langs de oostelijke rand van Deurne (delen van locaties 3 en 4) eenvoudig mogelijk is door uit te wijken naar één op iets grotere afstand (locatie 2). Het is een onverstandige strategische keuze een samenhangende zone vol ontwikkelingsmogelijkheden (denk aan plannen voor een Robuuste verbindingszone) met al zijn landelijk en europees zeldzame natuurwaarden in gevaar te brengen of onder druk te laten zetten in een poging natuurwaarden te sparen in het hart van een qua natuur weinig perspectiefrijk landbouwontwikkelingsgebied.

Temeer omdat het gebied oostelijk van Deurne al een zekere ruimtelijke isolatie kent en omdat op termijn een verdere verstedelijking dreigt vanuit de kern Deurne. Vooral als ook een tweede fase omgeving Ommezwanksewijk zou worden ontwikkeld, vormt het glastuinbouwproject een extra stuk isolatie ten opzichte van de gebieden aan de robuuste verbindingszone Mariapeel-Stippelberg.

Ten aanzien van de locatie van het glastuinbouwgebied is een integrale afweging gemaakt, waarbij naar diverse (milieu)aspecten is gekeken. Overall gezien komt locatie 2 als meest gunstig naar voren. Tussen het glastuinbouwgebied en de robuuste verbindingzone resteert voldoende ruimte, waardoor van isolatie van de gebieden aan de robuuste verbindingzone geen sprake is. In bestuurlijke discussies over de robuuste verbindingszone lijkt de zone overigens opgeschoven te zijn naar Limburgs grondgebied. Realisatie van de zone is vooralsnog niet opgenomen in uitvoeringsplannen van de Provincie Noord-Brabant.

De relatie tussen het glastuinbouwcomplex met de provincie Limburg, in het bijzonder met de Heidsche Peel wordt gemist. Dit is niet acceptabel, het betreft een waardevol en kwetsbaar natuurgebied op zeer korte afstand. Een aantal beoordelingen uit de locatiekeuze verdient heroverweging:

§ *Het criterium beïnvloeding grondwater verdient meer gewicht dan de criteria mogelijkheden meervoudig gebruik waterberging, mogelijkheden wateropslag in watervoerende pakketten en ligging in stroomgebied. De score van locatie 2 voor dit criterium is ongeloofwaardig, omdat de onderbouwing niet geloofwaardig is. Tekst in MER impliceert dat niet is gekeken naar effecten op de waterhuishouding van de Heidsche Peel. Verschil in hoogteligging komt in delen van locatie 3 en 4 voor. Het is een onjuiste werkwijze om hele locaties daarop af te rekenen. De rangvolgorde voor wat betreft de invloed op de waterhuishouding van de Peel is volgens de inspreker: locatie 1: neutraal tot negatief (0/-), locatie 2: (zeer) negatief (-), locatie 3: naar verhouding positief (+) en locatie 4: neutraal tot negatief (0/-). De door de inspreker gegeven rangorde volgorde is sterk ingegeven vanuit het sectorale natuurbelang. Er is echter sprake van een integrale afweging op wateraspecten. Bescherming tegen wateroverlast, impact op stroomgebieden en watervoorziening spelen net zozeer een belangrijke rol.*

Daarbij wordt opgemerkt dat de afweging tot stand is gekomen in overleg met de waterbeheerders. Ten aanzien van het specifieke aspect Heidsche Peel is redenering van de inspreker niet geheel juist. De inrichting van het watersysteem en het hoogtespel ter plaatse van plangebied 2 laten zien dat er geen direct verband met de Heidsche Peel te verwachten is. Het Peelkanaal is een hydrologische scheiding op het hoogste punt tussen plangebied 2 en het natuurgebied de Heidsche Peel.

In de geohydrologische systeemanalyse wordt geconstateerd dat er als gevolg van de projectvestiging geen effect buiten het plangebied is te verwachten, dus ook niet op de Heidsche Peel.

§ *De criteria biotoopverlies flora en fauna en beïnvloeding ecologische relaties zouden in hun onderlinge samenhang moeten worden gezien.*

§ *De habitatgeschiktheid van locatie 2 mag dan laag zijn, door de nabijheid van de als robuuste verbindingszone te ontwikkelen Peelgebieden zijn de ecologische relaties gunstig. De kans dat in de toekomst de Das zich in dit gebied uitbreidt is reëler dan in locatie 3. Er zou beter nagedacht moeten worden over ontwikkelingspotenties en toekomstperspectieven.*

De ecologische relaties zijn beoordeeld op basis van beleidsmatige ecologische verbanden. Indien sprake is van een nabijgelegen ecologische verbinding, is dit negatiever gescoord dan wanneer een ecologische verbinding geheel afwezig is. Ontwikkelingspotenties en toekomstperspectieven zijn verwerkt in het provinciaal beleid, in de vorm van EHS (bestaande of te ontwikkelen natuur), GHS-landbouw (agrarisch gebied met hoge natuurwaarden, dus relatief hoge ontwikkelingspotenties), AHS-landschap (agrarisch gebied met landschappelijke waarden, dus ontwikkelingspotenties) en AHS-landbouw (primair agrarisch gebied, dus nauwelijks ontwikkelingspotenties). Het provinciaal beleid – en daarmee de ontwikkelingspotenties en toekomstperspectieven – zijn verwerkt in het criterium ‘beïnvloeding EHS’.

§ *Het is vreemd dat er bij de beoordeling van het criterium verdroging vooral wordt uitgegaan van de kaart van het IHS. De kaart betreft gebieden waar men zinvol zou kunnen vernatten. De kaart pretendeert niet, bij wijze van hydrologische bufferzone, een beeld te geven van de reikwijdte van eventueel verdrogende effecten op de nabijgelegen EHS. Er is nog geen sprake van een bestuurlijk vastgestelde hydrologische bufferzone. Op basis van onderzoek wordt uitgegaan van een hydrologische invloedzone rond de Deurnese Peel ter breedte van ongeveer 1,5 km. Recent onderzoek van de provincie Limburg bij de Mariapeel kwam een grotere breedte (ca. 2,5 km), waarbij wordt vermeld dat de waarden naar het westen toe lager kunnen liggen. Grofweg de noordelijke helft van locatie 2 ligt binnen 1,5 km van De Bult, een nog groter deel van de locatie ligt binnen 1,5 km van de Heidsche Peel.*

De bescherming van natte natuurgebieden is vastgelegd in het gebiedsplan en kent als dusdanig juridische doorwerking. Er is dus sprake van een bestuurlijke basis. De inspreker doet daarnaast voorkomen dat de invloedzone een vaste omvang heeft van 1,5 km. Deze zone is echter zeer variabel, aangezien er een afhankelijkheid is met de grootte van de ingreep. In theorie kan een zeer grote grondwateronttrekking een veel grote invloedzone hebben dan 1,5 km. Dit geldt ook voor vernatting. Ter informatie, in een latere fase van het MER wordt dit ook nadrukkelijk aangetoond, dit heeft evenwel geen rol gespeeld in de afweging. Het gebruiken van de IHS heeft daarnaast in overleg met waterbeheerders, in het kader van de watertoets, plaatsgevonden.

§ *Bij beïnvloeding EHS had ook gedacht moeten worden aan de Heidsche Peel.*

Bij de beoordeling van de locaties 1 t/m 4 is voor het beoordelingcriterium beïnvloeding EHS gekeken naar gebieden in en aan de rand van de locaties. Gebieden op enige afstand, zoals de Heidsche Peel maar ook De Bult, zijn niet betrokken in het beoordelingcriterium beïnvloeding EHS. Deze op enige afstand gelegen gebieden zijn meegenomen bij beoordelingscriteria die "externe invloeden" beschrijven, zoals lichthinder natuurgebieden.

§ *De Peel is een gebied waar een naar verhouding diepe duisternis heerst. De enorme schaalgrootte van de bedrijven impliceert dat er ook met 95% afscherming een forse lichthinder kan ontstaan. Het is niet duidelijk of 95% afscherming een haalbare en handhaafbare inzet betreft. Ook is onduidelijk of enige zekerheid mag worden verwacht wat betreft het toekomstig gebruik van assimilatiebelichting. Wellicht zullen op den duur ook andere bedrijven daartoe over gaan.*

De mate van lichthinder wordt onder andere bepaald door het aantal kassen met assimilatiebelichting, de sterkte van deze belichting en de afscherming. Deze drie zaken worden middels de milieuvergunningen geregeld en gewaarborgd door de gemeente. In de procedure van de milieuvergunningen is bezwaar en beroep mogelijk. Inmiddels worden ter bescherming van de natuurwaarden voor de projectvestiging Deurne 99,9% zijafscherming en 98% bovenafscherming aangehouden als normen. Dit is technisch haalbaar. Hiermee komt de verlichtingssterkte op de rand van de Heidsche Peel uit op circa 0,16 lux.

- § *Aantasting van fysieke waarden van het landschap krijgt meer gewicht dan aantasting van het landschapsbeeld. Niet duidelijk is waarom. Het wordt minder terecht gevonden, gezien de aandacht die aan landschap besteed wordt. Er moet niet te hoog worden ingezet op gebieden die door autonome ontwikkelingen al onder druk staan. Aantasting van de openheid is van invloed op foeragerende vogels en aantrekkelijkheid voor recreatie en is een belangrijk historisch aspect. Het is een zwaar onder druk staande waarde, die meer aandacht verdient. De voorkeurslocatie is een van de meest markante en landschappelijke gave open ruimte in de hele gemeente. Een belangrijke relatie is die met de Heidsche Peel. Het aspect landschap is divers; het betreft niet alleen de fysieke kenmerken van het landschap, maar ook het landschapsbeeld. Juist om die reden is aan beide aspecten aandacht gegeven bij de locatiekeuze in het MER. De aantasting van fysieke waarde heeft een zwaarder gewicht toegekend gekregen, omdat deze waarden definitief verdwijnen. Met een goede landschappelijke inpassing ontstaat juist een nieuw landschapsbeeld. De projectvestiging glastuinbouw Deurne is bedoeld voor vestiging van bedrijven uit de regio. Door de verplaatsing van bestaande bedrijven verandert op andere plekken in het buitengebied ook het landschapsbeeld, hier komt juist de openheid terug.*
- § *Onduidelijk is waarom aan “beïnvloeding bebouwing” bij het aspect ruimtegebruik meer waarde wordt toegekend dan aan bijvoorbeeld “aantasting openheid”. Door aan beïnvloeding bebouwing meer weging toe te kennen wordt op voorhand gekozen voor het opzoeken van de omgeving van de natuurgebieden. Dit is lijnrecht in tegenspraak met het programma van eisen: “zoveel mogelijk afstand houden tot de beschermde natuur- en waterbergingsgebieden”.*
- Bij het aspect ruimtegebruik is gekeken naar de beïnvloeding van de aanwezige ruimtegebruiksfuncties, anders dan die onder bodem en water, natuur, landschap en verkeer zijn beschreven. Bij de beoordeling en vergelijking van de locaties voor ruimtegebruik is alleen hiernaar gekeken.
- De wegingen in tabel 3.3 geven aan hoe de verschillende criteria ten opzichte van elkaar zijn gewogen bij een vergelijking van de locaties per aspect. Bij de vergelijking voor het aspect ruimtegebruik bijvoorbeeld weegt het criterium beïnvloeding bebouwing zwaarder dan de beide andere criteria van dit aspect. Bij de conclusie van vergelijking zijn de voor- en nadelen van de locaties gepresenteerd, hierbij is geen weging aangebracht tussen de diverse aspecten.
- In de eindafweging tussen de locaties ten behoeve van de voorkeurslocatie zijn vooral de aspecten natuur en water doorslaggevend geweest, en in mindere mate landschap en ruimtegebruik.

Inspreker kan zich vinden in het principe van hydrologisch neutraal bouwen. Er wordt een vraagteken geplaatst bij de trits ‘hergebruik-infiltratie-buffering-afvoeren’. Bij het omgaan met hemelwater bij hydrologisch neutraal zou infiltratie voorop moeten staan, terwijl daarna bekeken kan worden of de rest van het hemelwater in de kassen hergebruikt kan worden.

De trits is een algemeen beleidsprincipe van de waterbeheerders en heeft als belangrijk doel het duurzaam gebruiken van beschikbare waterbronnen. Voor Noord-Brabant en zeker voor het plangebied betekent dit dat het gebruik van grondwater zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Vanuit deze optiek is de planvorming ingestoken.

Er wordt een vraagteken geplaatst bij de in het Principeplan genoemde verdamping van 580 mm. Het principeplan gaat uit van de potentiële verdamping, terwijl dit ter bepaling van de nuttige neerslag de werkelijke verdamping moet zijn. Aan de hand van het Cultuurtechnisch Vademecum kan een indruk worden verkregen van de werkelijke verdamping: bij een totale neerslag van 796 mm is sprake van een verdamping van 421 en 220 mm, uitgaande van een nuttige neerslag van minimaal 375 (snijmais, berekening uit grondwater) en maximaal 576 mm (grasland, berekening uit oppervlaktewater) in de regio Venlo. Dus minder dan het in het Principeplan genoemde 580 mm.

Er wordt een vraagteken geplaatst bij de gehanteerde hoeveelheid infiltratie (100 mm) in de Systeemanalyse.

In bilateraal overleg met de inspreker is nader doorgedacht en gediscussieerd over het aspect nuttige neerslag. In bijlage 1 is een verhandeling opgenomen over de wijze waarop nuttige neerslag in de systeemanalyse wordt bepaald, tevens wordt in een figuur de nuttige neerslag gegeven. Daarnaast is in het overleg gesproken over de relatie tussen sloten en infiltratiezones, ook voor dit punt wordt verwezen naar bijlage 1. Initiatiefnemer zal de wijze van infiltratie bespreken met de inspreker.

De inspreker focust sterk op het principeplan. In het principeplan wordt echter uiteindelijk uitgegaan van de resultaten uit de systeemanalyse. Ten aanzien van het aspect 100 mm wordt opgemerkt dat er sprake is van een afspraak met de Provincie Noord-Brabant dat afgeweken mag worden van het beleid dat 250 mm moet worden geïnfiltreerd (zie ook inspraakreactie nr. 42). Hier staat tegenover dat in de huidige situatie er onttrekkingen in het plangebied aanwezig zijn ten behoeve van berekening. Met deze onttrekking is de planvorming geen rekening gehouden en deze worden in de plansituatie opgeheven. De belasting van het grondwatersysteem neemt hierdoor af. Wanneer ervoor gekozen wordt enkele bronnen te handhaven, zal er meer dan 100 mm geïnfiltreerd moeten worden. Bij het bestemmingsplan wordt in bijlage 2 tevens nadere informatie aangereikt ter ondersteuning van de systeemanalyse. Bijlage 2 geeft nadere informatie over de ruimtebalans van de verschillende scenario's. Ook wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om twee onjuiste getallen aan te geven in tabellen 6.4 en 6.5 van de systeemanalyse. De wijzigingen zijn:

§ Tabel 6.4: neerslag klassen in 2438 i.p.v. 9950 m³/dag

§ Tabel 6.5: neerslag klassen in 1330 i.p.v. 2660 m³/dag

De figuren behorende bij betreffende scenario's zijn correct.

Er wordt bezwaar gemaakt tegen de herkomst van het infiltratiewater: deels afkomstig van niet opgevangen water van glasdekken en rest van verharding anders dan glasdekken. Het niet van glasdekken opgevangen water kan alleen her en der van de kassen lopen en zal daarom niet in de infiltratievoorzieningen komen en onderhavig zijn aan verdamping. Ook water van huizen en wegen etc. zal niet allemaal in de infiltratievoorzieningen komen. De op deze wijze te infiltreren hoeveelheid water is dus erg onduidelijk.

Er wordt ervoor gepleit om een deel van het glasdek te reserveren voor infiltratiewater, zoals bij de familie Bakker gebeurt, op deze manier is een handhaafbare hoeveelheid infiltratiewater gegarandeerd.

Het plan is gericht op een zo efficiënt mogelijk gebruik van waterstromen, waarbij vooralsnog principekeuzes zijn gemaakt. Restwaterstromen vormen een belangrijke basis om invulling te geven aan de infiltratie doelstelling. Het principe geeft daarbij aan dat er in het plangebied theoretisch gezien, aanzienlijk meer water beschikbaar is voor infiltratie (circa 2,5 maal zoveel). Het principeplan geeft ook dat er ruimte is voor verliezen, bijvoorbeeld als gevolg van verdamping. Initiatiefnemer zal de wijze van infiltratie bespreken met de inspreker.

In de systeemanalyse bestaat het model uit één watervoerend pakket. Dit terwijl uit de beschrijving van het gebied kan worden afgeleid dat er sprake is van diverse lagen. In de bij de inspreker bekende hydrologische studies is dit onderscheid wel gemaakt. Bij modellering met meerdere lagen kan mogelijk wel effecten op de Bult berekend worden. Ook aan de ijking van het model wordt getwijfeld.

Het gehanteerde modelinstrumentarium is een verfijning en optimalisatie van het provinciale waterdoelenmodel. Dit betekent dat het model aanzienlijk gedetailleerder is. Er is specifiek gekeken naar de bodemopbouw. In bijlage 2 van dit bestemmingsplan wordt nader ingegaan op het aspect bodem. In deze bijlage is aangegeven hoe wordt omgegaan met de gelaagdheid van de bodem in het model. De conclusie is dat er geen invloed van de gelaagdheid is op de modeluitkomst. Ten aanzien van de ijking wordt verwezen naar paragraaf 6.5 van de systeemanalyse. Hierin wordt toegelicht wat de oorzaken zijn van afwijkingen tussen gemeten en berekende grondwaterstanden. Er is sprake van een stationaire berekening aangezien nadrukkelijk is gekeken naar het eventuele continue verdrogende effect van de projectvestiging op de omgeving. Hierdoor worden onzekerheden als berekening en (mate van) grondwateronttrekkingen eveneens buiten beschouwing gelaten. Samengevat is de conclusie dat gebruik is gemaakt van een betrouwbaar modelinstrumentarium waarin een nauwkeurige schematisatie van het geohydrologisch systeem is opgenomen.

Reactie 16: DAS Rechtsbijstand namens de heer M.J.G. Hendriks

Bij het onderzoek naar de gevolgen van de extra verkeersaantrekkende werking van het plan op de wegen naar de luchtkwaliteit wordt uitgegaan van de verkeersintensiteit op de Langstraat/N270 uit het jaar 2000 afkomstig uit het verkeersmodel van het SRE. Uit het luchtonderzoek dat is uitgevoerd naar de luchtkwaliteit rond het onderhavige plan kan onvoldoende worden afgeleid van welke verkeersgegevens gebruik is gemaakt.

Sinds 2000 is het verkeer echter sterk toegenomen. Deze toename moet betrokken worden bij het onderzoek. Alleen de huidige gegevens omtrent de verkeersintensiteit kunnen leiden tot voldoende onderzoek naar de luchtkwaliteit. Inspreker is van mening dat het luchtonderzoek daarom op onjuiste en onvoldoende gegevens is gebaseerd.

Voor de beschrijving van het onderdeel verkeer in het bestemmingsplan en in het MER is gebruik gemaakt van de gegevens uit het SRE-model. Aan de hand van verkeerstellingen uit 2003 zijn door middel van extrapolatie verkeersgegevens voor 2005 verkregen. Hierbij is o.m. rekening gehouden met de autonome groei van het verkeer. De etmaalintensiteit in 2005 op de Langstraat bedraagt 14.710 motorvoertuigen en op de Nachtegaalweg (noordelijk van de Wittedijk) 645 motorvoertuigen (zoals ook is gehanteerd in het akoestisch onderzoek). In paragraaf 5.10.1 van het bestemmingsplan staan onjuiste verkeersintensiteiten genoemd; de paragraaf wordt op dit punt aangepast.

Voor het luchtonderzoek zijn dezelfde gegevens voor de huidige situatie (2005) gehanteerd als voor het akoestisch onderzoek, zie ook hoofdstuk 5 van het luchtonderzoek; deze gegevens sluiten aan bij de hiervoor genoemde intensiteiten. Tevens zijn in hoofdstuk 5 de gehanteerde verkeersgegevens voor 2010 en 2015 weergegeven. Er is in het lucht- en het akoestisch onderzoek gerekend met de juiste verkeersgegevens.

Als de huidige correcte gegevens omtrent verkeersintensiteit waren gebruikt voor het luchtonderzoek, had de conclusie moeten worden getrokken dat zou moeten worden afgezien van het plan, gelet op de te verwachten verslechtering van de luchtkwaliteit. Daarom kan niet worden gesteld dat het luchtonderzoek tot de conclusie kan leiden dat verdere behandeling van onderhavig plan mogelijk is. Temeer uit de conclusie van het luchtonderzoek blijkt dat door de verkeerstoename erg hoge waarden van PM10 zullen worden gemeten.

Zie bovenstaande reactie.

Hetgeen in het voorontwerp bestemmingsplan is gesteld ten aanzien van flora en fauna is niet begrepen. Uit het MER blijkt dat de gevolgen voor flora en fauna niet voldoende kunnen worden onderzocht, zoals aangegeven in zienswijze van inspreker op MER. De gegevens hieromtrent ontbreken volgens het MER. De gegevens over flora en fauna worden daarom als leemten in kennis in het onderzoek beschouwd. Er kan daarom niet worden ingezien waarom het College van B&W van mening is dat er geen enkele strijd zou zijn met de Flora en Faunawet. De wet vraagt om voldoende onderzoek, hetgeen nu niet het geval is. Er kan daarom geen verdere medewerking aan het plan worden verleend.

In het MER staat niet dat gegevens over flora en fauna in het algemeen als leemten in kennis worden beschouwd. De aanwezigheid van flora en fauna in het plangebied zelf is in het voorjaar van 2005 geïnventariseerd. Hiermee is ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure voldoende informatie over het plangebied beschikbaar. Ontbrekende informatie betreft de aanwezigheid van flora en fauna in natuurgebieden. Daarnaast is de kennis over effecten van licht op flora en fauna beperkt.

In de aanvulling van het MER is aandacht besteed aan de gevolgen van de projectvestiging voor de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen en vogelrichtlijnsoorten voor het Natura 2000 gebied 139 (Deurnese Peel & Mariapeel inclusief De Bult) in het kader van de passende beoordeling. De ontwikkeling van de projectvestiging glastuinbouw Deurne volgens het bestemmingsplan heeft geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen.

In het voorontwerp bestemmingsplan staat niet dat er geen enkele strijd is met de Flora- en faunawet. Paragraaf 5.7.2 van de toelichting beschrijft de conclusies van de natuurtoets: er is sprake van een beperkt aantal verboden handelingen. Het verkrijgen van een ontheffing voor deze handelingen ligt in de rede.

De Flora- en faunawet (2002) voorziet in de bescherming van in het wild voorkomende inheemse plant- en diersoorten. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden. Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. Er is geen sprake van beschadigen of vernielen van de directe leefomgeving van ontheffingsplichtige soorten buiten het plangebied. Er is mogelijk sprake van verstoring door de ontwikkeling van glastuinbouw buiten het plangebied in de vorm van lichthinder. Assimilatiebelichting wordt toegepast in het winterhalfjaar. Vogels zullen bij de keuze van hun nestplaatsen dan ook geen locatie nemen waar sprake is van verstoring door lichthinder. Voor zover er al andere ontheffingsplichtige soorten te verwachten zijn, wordt geen verstoring van hun directe leefomgeving verwacht.

In het plan ontbreken maatregelen ten aanzien van gevolgen van het plan voor het perceel van inspreker. Gevreesd wordt voor geluidsoverlast door het verkeer op de Langstraat/N270 en reflectie van het verkeersgeluid door de hoge kassen. Uit het plan blijkt ook niet van enig onderzoek naar te nemen maatregelen om deze geluidsoverlast te voorkomen.

De verandering in geluidbelasting als gevolg van de aanwezigheid van kassen in het plangebied is in het akoestisch onderzoek onderzocht. Hierbij is ook rekening gehouden met mogelijke reflectie van geluid door kassen. In het akoestisch onderzoek en het MER zijn maatregelen genoemd die kunnen worden getroffen. Daar komt bij dat voor vestiging van een glastuinbouwbedrijf een melding of vergunning noodzakelijk is, hierbij vindt nader akoestisch onderzoek plaats en kunnen de benodigde maatregelen specifiek worden bepaald. Bekeken zal worden in hoeverre de aanleg van 'stil' asfalt tot de mogelijkheden behoort.

De schade als gevolg van het plan op perceel van inspreker worden op de gemeente Deurne verhaald op grond van artikel 49 WRO, indien het College van B&W het bestemmingsplan desondanks vaststelt. De waardevermindering van het perceel kan en mag nimmer voor rekening van inspreker komen.

Het staat de inspreker vrij om een dergelijke claim in te dienen.

Reactie 17 t/m 33

De Gemeente Deurne heeft gelijkluidende inspraakreacties (nummer 17 t/m 33 uit overzicht paragraaf 2.1) ontvangen van:

- § P.J.W. Philipsen, Kraaienhut 5, 5752 RP Deurne
- § Van Leuken-Sleegers, Bultweg 2, 5752 RN Deurne
- § J.R.M. van de Berkmortel, Bultweg 7, 5752 RN Deurne
- § J. van de Berkmortel, Bultweg 7, 5752 RN Deurne
- § Verbaarschot en D.H.M. Verbaarschot-Wiegers, Kanveldweg 1, 5754 PM Deurne
- § H. Kuunders, Zandschelweg 1, 5752 RB Deurne
- § P.M. Hendriks-van de Putten, Langstraat 73, 5752 RK Deurne
- § W.J. Kuunders, Langstraat 79, 5752 RK Deurne
- § P. de Wit, Zandschelweg 3, 5752 RB Deurne
- § Mevrouw L. van Bussel-van de Zanden, Zandschelweg 4a, 5752 RB Deurne

- § P. Derks, Langstraat 63, 5752 RK Deurne
- § Schrama, Langstraat 142, 5754 PB Deurne
- § Familie de Wit, Suezlaan 62, 5752 RC Deurne
- § G. Verhees, Zandschelweg 8, 5752 RB Deurne
- § G. van de Velden, Langstraat 87, 5752 RK Deurne
- § H.G. Volleberg, Langstraat 71, 5752 RK Deurne
- § B.I.T. Versantvoort-Brans, Langstraat 158, 5754 PB Deurne

Hieronder is de inspraakreactie samengevat en beantwoord.

De kassen zijn te dicht bij de woonbebouwing aan de Langstraat en Zandschelweg gesitueerd. De geluidsoverlast van het verkeer blijft te hoog, ingrijpende maatregelen zijn nodig. De geluidsprognoses zijn gebaseerd op verouderde gegevens uit 2000. Bij het realiseren van een rotonde zal de geluidsoverlast en uitstoot van uitlaatgassen alleen maar toenemen, evenals de intensiteit van het verkeer op de Langstraat en de aan- en afvoer van het glastuinbouwcomplex. Het is nu al vrijwel onmogelijk om in spitsuren de Langstraat op te komen of over te steken.

Ten aanzien van de reactie over de gehanteerde verkeersgegevens wordt verwezen naar de reactie op dit punt bij inspraakreactienummer 16, het akoestisch onderzoek heeft gebruik gemaakt van verkeersgegevens voor 2005.

In het kader van het MER is gekeken naar de verandering van de verkeersintensiteiten en verkeersafwikkeling op de N270 / Langstraat. Als gevolg van de autonome groei van het verkeer verslechtert de verkeersafwikkeling in 2020. Het glastuinbouwgebied zorgt ook voor een toename van het verkeer en heeft invloed op de verkeersafwikkeling op de Langstraat. Dit is door de gemeente Deurne gesignaleerd. Inmiddels vindt er overleg met de provincie Noord-Brabant plaats over mogelijke aanpassingen van de Langstraat. Er wordt hierbij gedacht aan parallelwegen. In het bestemmingsplan is voor parallelwegen reeds ruimte gereserveerd. Daarnaast zal worden bekeken in hoeverre stimulering van het gebruik van openbaar vervoer mogelijk is.

In het MER en het bestemmingsplan is voor verkeer (en dus voor lucht en akoestiek) gewerkt met kengetallen ten aanzien van het aantal vervoersbewegingen per netto hectare glas. Deze kengetallen zijn ruim voor dit project omdat:

- § De kengetallen gebaseerd zijn op kleinere bedrijven van 1 a 2 hectare. De bedrijven in dit plan zijn veel groter. Het aantal vervoersbewegingen per netto hectare glas neemt af naarmate bedrijven groter zijn.
- § In het kengetal is geen rekening gehouden met het feit dat een groot deel van de werknemers in het plangebied zal worden gehuisvest en er dus minder vervoersbewegingen zullen zijn.

In de planvorming is dus rekening gehouden met een worst case benadering, in de praktijk zal het aantal vervoerbewegingen minder zijn.

Inspreker is van mening dat 100% afscherming van kassen mogelijk moet zijn in plaats van de nu gehanteerde 95%. Naar verluidt is de lichtsterkte bij nacht rondom de kassen vergelijkbaar met de lichtsterkte bij volle maan. Inspreker is hier zeer van geschrokken. Tijdens bewolking wordt de helft van de uitstraling van de assimilatiebelichting op de omgeving weerkaatst.

Voor het glastuinbouwgebied zoals in het bestemmingsplan is opgenomen geldt dat zij- en bovenafscherming wordt toegepast. Deze afscherming is zodanig dat voor de zijafscherming 99,9% afdichting geeft en de bovenafscherming 98%.

Hiermee wordt aangesloten bij de best beschikbare mogelijkheden voor afdichting. Overigens wordt verwacht dat slechts beperkt gebruik gemaakt zal worden van assimilatiebelichting.

De hinder als gevolg van licht is in het MER en in de aanvulling daarop onderzocht.

Indien een biovergistingsinstallatie wordt gerealiseerd, wordt dringend verzocht deze midden in het kassencomplex te situeren vanwege de stankoverlast, de logistieke aspecten en geluidsoverlast.

Naar aanleiding van diverse inspraakreacties is de locatie van de tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid, waar o.m. de vergistingsinstallatie gevestigd kan worden, heroverwogen. De bestemming 'tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid' is in het ontwerp bestemmingsplan verplaatst richting de Nachtegaalweg (op kavel ten oosten van de Nachtegaalweg). Hierdoor ligt deze bedrijvigheid centraler in het gebied in plaats van aan de rand van het gebied en centraler bij de ontsluitingsweg. Tevens wordt voor deze bestemming een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarmee het mogelijk wordt om hier ook kassen en / of gietwaterbassins te realiseren. Zie verder voor reactie op dit punt inspraakreactie nummer 5.

Inspreker is van mening dat buitenlandse werknemers gehuisvest moeten worden in de omliggende kerkdorpen in de regio. Op industrieterreinen in Nederland worden immers nooit werknemers gevestigd.

Initiatiefnemers kiezen ervoor om tijdelijke werknemers te huisvesten in het glastuinbouwgebied zelf. De ervaring van de gemeente Deurne en de ervaringen van anderen leert dat het realiseren van een dergelijke opvang in stedelijk gebied zeer lastig, zo niet onmogelijk is en niet tot de gewenste oplossing leidt. Om ongewenste en illegale situaties te vermijden, streven de initiatiefnemers ernaar de opvang op een professionele manier te regelen. Overigens is het gangbaar om tijdelijke arbeiders voor glastuinbouwbedrijven op de bedrijven zelf te huisvesten. Het SRE heeft daarvoor een aparte regeling ontworpen.

Als gevolg van het glastuinbouwcomplex treedt waardevermindering van mijn woning/bedrijf op.

Het staat de inspreker vrij om een planschadeclaim in te dienen.

Het glastuinbouwcomplex doet onevenredig veel schade aan de huidige natuurlijke situatie.

Niet ontkend wordt dat de aanleg van een glastuinbouwgebied de huidige situatie in een gebied verandert en dat het landschapsbeeld wijzigt. De wijziging wordt echter niet als onevenredig veel gezien. Door middel van een goede landschappelijke inpassing is het goed mogelijk om de natuurwaarden en landschappelijke waarden voor een belangrijk deel terug te brengen.

Reactie 34: gemeente Horst

De Gemeente Horst aan de Maas heeft geen opmerkingen op het plan.

De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Reactie 35: Staatsbosbeheer

Een aantal zaken is onderbelicht en zouden bij de verdere planvorming meegenomen moeten worden. In het object Heidse Peel wordt in het kader van reconstructie gewerkt aan de hydrologische en natuurtechnische inrichting. Uit het plan blijkt dat tussen de projectvestiging en de Heidse Peel een smalle strook landbouwgebied resteert, dit betreft de Groene hoofdstructuur/Struweelvogelgebied volgens het MER. Het geniet de voorkeur naar mening van de inspreker dit tussenliggende landbouwgebied te betrekken bij de realisatie van de robuuste ecologische verbindingzone als functionele scheiding tussen beide projecten. Dit geldt min of meer ook voor de omgeving van het natuurgebied De Bult.

De realisering van de robuuste verbindingzone gebeurt door de Provincie Brabant. Vooralsnog is het realiseren van de verbindingzone niet opgenomen in de uitvoeringsplannen van de provincie. Wel wordt op Limburgs grondgebied nagedacht over de realisering. Het betrekken van het gebied tussen de projectvestiging en de Heidsche Peel alsmede het gebied rondom De Bult als onderdeel van de verbindingzone zal met de Provincie Noord-Brabant worden besproken.

Een tweede aspect dat nader onderzoek vereist is de hydrologische relatie tussen de projectlocatie en de toekomstige hydrologische situatie in de Heidsche Peel. Niet alleen voor wat betreft grondwaterstromingen, maar ook de waterbalans.

Uit de uitgevoerde modelberekeningen blijkt geen relatie tussen de Heidsche Peel en het plangebied. Effecten van het plan beperken zich tot de directe omgeving van het kassengebied. Gelet hierop en het feit dat er hydrologische barrières tussen het plangebied en de Heidsche Peel, bijvoorbeeld het Peelkanaal, aanwezig zijn wordt geen er geen reden gezien aanvullend onderzoek te doen naar eventuele effecten op de grondwatersituatie.

Het derde aspect is de landschappelijke aankleding. De groenstructuur van het inrichtingsplan is erg summier. Door hier meer aandacht aan te schenken kunnen negatieve aspecten als horizonvervuiling, landschappelijke aantasting en lichtbezwaar meer dan nu het geval is gedeeltelijk worden weggenomen.

Bij de landschappelijke inpassing en de daarmee samenhangende groenstructuur is ervoor gekozen om de aanwezige laanbeplanting te handhaven c.q. terug te brengen. Voor groenstructuren in een glastuinbouwgebied geldt dat deze niet te hoog kunnen zijn in verband met schaduwwerking. Aan de oostrand van het gebied is een groenstructuur voorzien, deze wordt ook als zodanig bestemd. In het gebied zelf is gekozen voor natuur / groen in bermen langs wegen en waterlopen. Overigens geldt dat het glastuinbouw gezien mag worden vanuit de omgeving, er is bewust gekozen om dit niet te verstoppen achter groen. Het plan zal worden aangepast in die zin dat in het zuid-oosten extra ruimte wordt gecreëerd voor een combinatie van groen, infiltratie en retentie.

Door combinatie van de hiervoor genoemde aspecten met de economische en landbouwbelangen zijn er wellicht uitstekende win-win-situaties te bereiken. De bereidheid wordt uitgesproken om hierover verder mee en na te denken.

De Gemeente Deurne gaat in overleg met partijen onderzoeken op welke wijze invulling kan worden gegeven aan mogelijke win-win-situaties.

Reactie 36: Stichting rechtsbijstand namens de heer M.C.P.A.M. van Bussel en de heer en mevrouw Van Bussel

Insprekers hebben geen garantie dat zij, nu of op termijn, niet zullen worden beperkt in hun bedrijfsvoering en –ontwikkeling ter plaatse als gevolg van het plan

Het bedrijf van inspreker is ten westen van het plangebied voor de projectvestiging glastuinbouw gelegen. De ontwikkeling van de projectvestiging brengt geen beperkingen voor de bedrijfsvoering en –ontwikkeling van inspreker met zich mee.

De financiële haalbaarheid van het bestemmingsplan is onvoldoende onderzocht, evenals de belangstelling voor het plan. Gevreesd wordt dat leegstand ontstaat.

Verzocht wordt deugdelijk onderzoek te doen naar de financiële haalbaarheid.

De financiële haalbaarheid van het glastuinbouwgebied is getoetst door het opstellen van een grondexploitatie voor het initiatief. Hieruit blijkt dat het plan financieel haalbaar is. Bij de verdere uitwerking van het plan zal steeds getoetst worden op de financiële haalbaarheid. Inmiddels is gebleken dat er voldoende belangstelling is voor vestiging in het glastuinbouwgebied. Er is sprake van een wachtlijst van geïnteresseerde tuinders; de totale ruimtewens van de tuinders op de wachtlijst is 80-100 hectare glas. Van leegstand zal daarom geen sprake zijn. De geïnteresseerde tuinders zijn ook in financiële zin betrokken bij de ontwikkeling van het gebied.

Realisering van het plan leidt tot een aanzienlijke toename van het aantal verkeersbewegingen in het gebied. Gevreesd wordt voor overlast. Afgevraagd wordt of deze verkeersdruk voldoende kan worden opgevangen in het gebied.

In het kader van het MER is gekeken naar de verandering van de verkeersintensiteiten en verkeersafwikkeling op de N270 / Langstraat. Als gevolg van de autonome groei van het verkeer verslechtert de verkeersafwikkeling in 2020. Het glastuinbouwgebied zorgt ook voor een toename van het verkeer en heeft invloed op de verkeersafwikkeling op de Langstraat. Dit is door de Gemeente Deurne gesignaleerd. Inmiddels vindt er overleg met de Provincie Noord-Brabant plaats over mogelijke aanpassingen van de Langstraat. Er wordt hierbij gedacht aan parallelwegen. In het bestemmingsplan is voor parallelwegen reeds ruimte gereserveerd. Daarnaast zal worden bekeken in hoeverre stimulering van het gebruik van openbaar vervoer mogelijk is.

In het MER en het bestemmingsplan is voor verkeer (en dus voor lucht en akoestiek) gewerkt met kengetallen ten aanzien van het aantal vervoersbewegingen per netto hectare glas. Deze kengetallen zijn ruim voor dit project omdat:

- § De kengetallen gebaseerd zijn op kleinere bedrijven van 1 a 2 hectare. De bedrijven in dit plan zijn veel groter. Het aantal vervoersbewegingen per netto hectare glas neemt af naarmate bedrijven groter zijn.
- § In het kengetal is geen rekening gehouden met het feit dat een groot deel van de werknemers in het plangebied zal worden gehuisvest en er dus minder vervoersbewegingen zullen zijn.

In de planvorming is dus rekening gehouden met een worst case benadering, in de praktijk zal het aantal vervoerbewegingen minder zijn.

Het plan voorziet in huisvesting van tijdelijke werknemers. Diverse vormen van overlast worden verwacht, zoals het beschadigen van het gevoel van sociale veiligheid. Los van voorgaande is het in het kader van sociale cohesie en betrokkenheid bij de lokale gemeenschap beter om tijdelijke werknemers in een bestaande woonkern te huisvesten en niet te isoleren in een kassengebied.

Bij bedekte teelten in de glastuinbouw is sprake van lange oogstseizoenen. Oogstseizoenen kunnen negen maanden duren; de periode verschilt per teelt. De piek ligt altijd in het late voorjaar en de zomer. De oogst vergt een enorme piek aan arbeid die ingevuld wordt door seizoensarbeiders, die meestal minder dan zes maanden in deze periode werkzaam zijn bij een glastuinbouwbedrijf. Het betreft hier dus tijdelijke arbeidsplaatsen.

Uitgangspunt is om hiervoor zoveel mogelijk lokale werknemers in te schakelen. Gezien de aantrekkende economie en de daarmee gepaard gaande daling van de werkloosheid zal dit steeds moeilijker worden.

Voor de tijdelijke werknemers streven partijen naar een professionele huisvesting (opvang) in het plangebied zelf, conform de regeling "Tijdelijk werken en wonen" van het SRE.

Daartoe is vooralsnog gedacht aan opvang op de bedrijven zelf. Hierbij uitgegaan van de opvang van maximaal 40 seizoenarbeiders per bedrijf in bedrijfsgebouwen, zoals in de SRE-regeling mogelijk is.

Er worden woon- / slaapplekken ingericht waar de seizoenarbeiders kunnen verblijven.

Aan die opvang worden kwaliteitseisen gesteld. De arbeiders kunnen dan achtereenvolgens en deels overlappend door het seizoen bij het bedrijf werken en verblijven in deze opvang.

De ervaring is dat het per individuele arbeider minder is dan zes maanden. Omdat de oogstpiek soms wel negen maanden duurt, zullen er gedurende het seizoen meerdere seizoenarbeiders achtereenvolgens van dezelfde opvangplek gebruik maken. In bepaalde perioden kan de opvang leeg staan. Naar verwachting zal het gebruik van de voorzieningen op jaarbasis leiden tot een bezettingsgraad van 65%.

De ervaring van de Gemeente Deurne en de ervaringen van anderen leert dat het realiseren van een dergelijke opvang in stedelijk gebied zeer lastig, zo niet onmogelijk is en niet tot de gewenste oplossing leidt. Om ongewenste en illegale situaties te vermijden, streven de initiatiefnemers ernaar de opvang op een professionele manier te regelen.

Het plan leidt tot aantasting van het woongenot. Het betreft de volgende aspecten:

§ *Het plan brengt een enorme inbreuk op de bestaande situatie en privacy met zich mee.*

De bestaande situatie verandert door de realisatie van de projectvestiging; dit is inherent aan een dergelijk project.

§ *Het vrije uitzicht over het buitengebied gaat verloren. Na realisatie van het plan is sprake van direct zicht op de kassencomplexen. Dat er vanuit de locatie van de inspreker eerst nog zicht is op gietwaterbassins en waterberging/infiltratie maakt het beeld niet anders. Dit is een onaanvaardbare beperking.*

Door de realisatie van de projectvestiging wordt het plangebied inderdaad verdicht.

Dit is inherent aan een dergelijk project. Daar staat tegenover dat elders in het buitengebied van Deurne mogelijk anderszins glastuinbouwbedrijven verdwijnen, waardoor hier de openheid juist terug wordt gebracht.

§ *Er is sprake van een sterke toename van licht in de omgeving. Verwacht wordt hiervan hinder te ondervinden.*

In een aanvulling op het MER is lichthinder als gevolg van de inrichting van glastuinbouwgebied volgens het bestemmingsplan nader onderzocht. In de directe omgeving van het kassengebied wordt een lichtsterkte verwacht van 0,25 lux. Een dergelijke verlichtingssterkte is vergelijkbaar met een volle maan bij heldere hemel. Op grotere afstand van het glastuinbouwgebied is de lichtsterkte minder groot, aan de rand van De Bult is de lichtsterkte 0,1 lux. Overigens geldt voor de genoemde lichtsterkte een overschatting is.

De daadwerkelijke lichtsterkte wordt mede bepaald door de aanwezigheid van bebouwing en beplanting. Bovendien is de verwachting dat slechts beperkt assimilatiebelichting zal worden toegepast.

§ *Als gevolg van toenemende verkeersbewegingen en laad- en losactiviteiten verwacht men veel geluidsoverlast, gezien de geringe afstand van het (woon)perceel van insprekers tot het plangebied.*

Het akoestisch onderzoek ten behoeve van het bestemmingsplan geeft aan dat op circa 90 meter van de laad- en losactiviteiten wordt voldaan aan de gestelde grenswaarden voor geluidbelasting (piekniveau) op de gevel. Gezien de afstand van de dichtstbijzijnde kassen tot aan de woning van de inspreker (ruim 300 meter), is er geen sprake van overschrijding van grenswaarden.

Gevreesd wordt dat de waarde van de woning daalt na realisering van de kassencomplexen. Een planschadeclaim zal daarom worden ingediend.

Het staat de inspreker vrij om een dergelijke claim in te dienen.

Er worden vraagtekens gezet bij de nu gekozen locatie voor het plan. Voor een dergelijk initiatief dient een gedegen onderzoek naar alternatieve locaties plaats te vinden. Hiervan is hier niet althans niet afdoende gebleken.

Ten behoeve van het bestemmingsplan is een MER opgesteld; dit MER vormt een bijlage bij het bestemmingsplan. Het MER betreft een locatie-MER en een inrichtings-MER. Voor het glastuinbouwgebied zijn vier locaties onderzocht en beoordeeld. In het hoofdrapport van het MER is de vergelijking van de locaties toegelicht; een toelichting op de beoordeling van de locaties is opgenomen in het achtergrondrapport van het MER. Door de initiatiefnemers is mede aan de hand van de effectbeoordeling van de locaties een locatiekeuze voor het glastuinbouwgebied gemaakt.

Verzocht wordt het voorontwerp bestemmingsplan niet verder in procedure te brengen, dan wel het plan zodanig aan te passen dat het daarmee aan deze inspraakreactie tegemoet komt en ten behoeve van het MER zodanig onderzoek te doen dat met genoemde bezwaren rekening wordt gehouden.

Het ontwerp-bestemmingsplan zal verder in procedure worden gebracht, daarbij rekening houdend met de uit de inspraak en vooroverleg volgende wijzigingen.

Reactie 37: gemeente Meijel

De gemeente Meijel heeft geen opmerkingen ten aanzien van het voorontwerp bestemmingsplan.

Reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Reactie 38: Brabantse milieufederatie

Inspreker heeft kritiek op de keuze van de locatie van het plangebied. Gezien de geringe afstand tussen de oostelijke delen van de plangebieden A en B tot kwetsbare natuur in het Habitatrichtlijngebied Mariapeel en Deurnesepeel (inclusief de Bult) en de Heidse Peel kunnen nadelige effecten niet worden uitgesloten.

Het oostelijk deel van plangebied A en het deel ten oosten van de Nachtegaalweg van plangebied B kunnen daarom geen onderdeel uitmaken van het plangebied.

De passende beoordeling in het MER (incl. aanvulling) laat zien dat er geen nadelige effecten op de Bult zijn te verwachten, wanneer glastuinbouw in het oostelijk deel van plangebied A en plangebied B wordt gerealiseerd. De keuze van beide gebieden als onderdeel van het plangebied is dan ook terecht.

In dit kader is het een omissie dat het westelijk deel van het oorspronkelijke zoekgebied 1 niet in de afwegingen is meegenomen. Indien deze oostelijke delen worden geschrapt, is er nog steeds 75 ha uitgeefbaar glas, waarmee in ieder geval wordt voldaan aan de doelstelling.

Uitgangspunt is steeds geweest het realiseren van 125 hectare netto glas, zie hiervoor ook inspraakreactienummer 15. Locatie 1 en 2 zijn bij de verdere uitwerking in het MER meegenomen. Locatie 2, omdat deze locatie als meest gunstig naar voren is gekomen bij de locatievergelijking. Van locatie 1 is slechts een deel van de locatie meegenomen. Het westelijk deel van locatie 1 is niet meegenomen vanwege de aanwezigheid van de Peelrandbreuk en wijstgronden; het meest oostelijk deel is te dicht bij De Bult gelegen en daarom niet meegenomen.

In het principeplan waterhuishouding/waterparagraaf en de geohydrologische systeemanalyse uitgevoerd door TNO is niet voldoende aangetoond dat de projectvestiging minstens waterneutraal is:

§ *De onderbouwing van hydrologisch neutraal bouwen roept vraagtekens op: er is geen goede waarde gehanteerd voor verdamping, er is niet gerekend met de daadwerkelijke verdamping die hoger ligt dan de hier gehanteerde waarde.*
Zie voor reactie op dit punt inspraakreactie nummer 15 en bijlage 1. Deze bijlage gaat specifiek in op wateraspecten.

§ *Het hanteren van de huidige waterstanden als referentie is niet voldoende, de waterstanden dienen verhoogd te worden in verband met de instandhoudingsdoelstellingen van de natuur in het omringende Habitatrichtlijngebied.*

Er zijn geen instandhoudingsdoelstellingen bekend. Het geldende beleidskader betreft de gebiedsplannen en de begrenzingen van de natte natuurgebieden. Deze reiken niet tot het plangebied. Het is daarom niet noodzakelijk om uit te gaan van hogere grondwaterstanden.

§ *De huidige hydrologische situatie is niet goed in beeld gebracht.*

Niet duidelijk is wat hiermee wordt bedoeld; een nadere toelichting op onjuistheden ontbreekt. Voor de beschrijving van de huidige hydrologische situatie is gebruik gemaakt van informatie uit nationale databanken van de waterbeheerders.

§ *De voorkomende verschillende bodemlagen vragen om het meten van de grondwaterstanden op verschillende diepten en om het gebruik van een stromend hydrologisch model.*

§ Een aantal hydrologische waarden (zoals doorlatendheid eerste watervoerend pakket, stijghoogten freatisch grondwater, ligging breuk van Griendtsveen) uit het hydrologisch onderzoek zijn anders dan hydrologische waarden in eerdere onderzoeken naar het Zuidelijke Peelgebied waartoe het plangebied behoort.

In bijlage 2 van dit bestemmingsplan is nadere informatie opgenomen over een aantal wateraspecten. Hieronder valt ook het aspect schematisatie bodem. Er wordt nader ingegaan op de keuze voor de gebruikte gegevens. Samengevat gaat het om de meest actuele gegevens uit de landelijke databank voor bodem en grondwater dat in beheer is bij TNO. Uit de systeemanalyse is gebleken dat de gelaagheid van de bodem geen invloed heeft op de modeluitkomsten. Het is daarom niet noodzakelijk om grondwaterstanden te meten op verschillende diepten. De dikte van de deklaag is daarnaast zeer beperkt. Enkele peilbuizen in het plangebied hebben filters die in de bovenkant van het eerste watervoerende pakket staan. Het veldonderzoek heeft daarnaast geen scheidende lagen aangetoond.

Het gebruikte model geeft voldoende inzicht. Eventuele effecten hebben een continu karakter. Dit continue karakter komt goed tot uiting door middel van een stationaire berekening. Indien inspreker doelt op een niet-stationaire doorrekening ontstaat geen betrouwbaar beeld. Er ontstaat een zeer grote afhankelijk van detailinformatie. Het kan dan bijvoorbeeld gaan over informatie (tijdstip, duur en omvang) van de grondwaterontrekkingen ten behoeve van berekening.

In het MER is niet voldoende onderbouwd waarom een grenswaarde van 0,25 lux is gehanteerd met betrekking tot verstoring door assimilatiebelichting. Normaliter wordt een norm van 0,1 lux voor natuurgebieden gehanteerd. Geconcludeerd wordt daarom dat de passende beoordeling voor de projectvestiging een aantal belangrijke hiaten kent.

In een aanvulling op het MER is lichthinder op natuurgebieden nader onderzocht; hiermee is tevens de passende beoordeling aangevuld. Hierbij is aangesloten bij de streefwaarde van 0,1 lux voor natuurgebieden, zoals ook in andere m.e.r.-studies wordt gehanteerd in tegenstelling tot de genoemde 0,25 lux in het MER. Voor de natuurgebieden Heidsche Peel en de Trienenberg wordt deze streefwaarde vanwege vertikaal invallend licht overschreden bij de ontwikkeling volgens het bestemmingsplan. Hiervoor zal in overeenstemming met het provinciale beleid bekeken moeten worden of en hoeveel compensatie van verstoorde natuurwaarden nodig is. De compensatie dient geregeld te worden in een compensatieplan, een bestemmingsplan en een compensatieovereenkomst. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de realisatie van de compensatie. De gemeente is de eerste instantie om te beslissen over de voorgestelde compensatie. De provincie betreft de compensatie bij de goedkeuringsprocedure van het bestemmingsplan voor de glastuinbouwlocatie.

In overleg met de provincie is bepaald dat de compensatie in het plan als volgt plaatsvindt: het inrichten van een groenstrook van 10-20 meter breed aan de oostzijde van het plangebied. Deze groenstrook zal op de plankaart worden aangeduid als "Groene ruimte"; in de toelichting zal het onderdeel compensatie worden toegevoegd.

Reactie 39: Natuurmonumenten

De doelstelling van het plan behelst realisatie van 75 ha netto glas. Gesteld wordt dat hiervoor bruto een oppervlakte van 150-200 ha nodig is. Een duidelijke en degelijke onderbouwing hiervoor ontbreekt. Ruimtelijk maakt 75 of 200 nogal wat uit. Onduidelijk is ook in hoeverre de locatiekeuze hierdoor beïnvloed is.

Uitgangspunt voor het MER is geweest een locatie waar maximaal 125 hectare netto glas kan worden gerealiseerd. Met een dergelijke locatie wordt ingespeeld op de toekomstige ruimtebehoefte voor bestaande glastuinbouwbedrijven uit de regio, zodat deze ook na 2010 kunnen uitbreiden, ontwikkelen en hervestigen. Op deze manier is het mogelijk om nu een glastuinbouwgebied te ontwikkelen dat toekomstwaarde heeft.

Om 75 hectare netto glas te realiseren is ongeveer 100 hectare uitgeefbare grond nodig. Dit vanwege de realisatie van wateropvang, -berging, erfverharding en overige bedrijfsgebouwen. De omvang van het totale plangebied is ongeveer 150 hectare; er is immers extra ruimte nodig voor landschappelijke inpassing, infiltratievoorzieningen en infrastructuur. De efficiënte inrichting maakt ruimte voor verplaatsing van waterbassins naar een locatie buiten de uitgeefbare percelen, waardoor deze kavels efficiënter kunnen worden bebouwd. Het blijkt dat door een efficiëntere indeling en de schaalgrootte van de bedrijven er circa 85 hectare netto glas in het plangebied kan worden gerealiseerd.

Uitgangspunt voor de projectvestiging glastuinbouw Deurne is het ontwikkelen van 125 hectare netto glas. De ontwikkeling van het gebied is echter opgeknipt in twee fasen. Fase 1 omvat circa 75 hectare netto glas en realisatie wordt mogelijk gemaakt door middel van voorliggend bestemmingsplan. Fase 2 is gelegen ten zuiden van de Wittedijk, conform het voorkeursalternatief uit het MER en omvat circa 50 hectare netto glas. De ontwikkeling van fase 2 wordt via een aparte bestemmingsplanprocedure planologisch mogelijk gemaakt.

Inspreker is weinig gelukkig met de voorgestelde locatie. Het gebied tussen de Stippelberg en de Mariapeel leent zich voor een robuuste verbinding, zoals recentelijk vastgesteld. Besloten is deze vooralsnog niet uit te werken. In de toekomst dient deze verbinding er wel te komen. Inspreker is daarom van mening dat deze zone gevrijwaard moet blijven van onomkeerbare planologische ontwikkelingen. Dit houdt in dat het gebied oostelijk van de Nachtegaalweg gevrijwaarde moet blijven van onomkeerbare ontwikkelingen. Beter nog zou het zijn om de Trienenweg als grens aan te houden.

De robuuste verbindingszone is ten oosten van het Defensie- of Peelkanaal. Na realisering van de projectvestiging glastuinbouw Deurne blijft een ruime zone gevrijwaard van onomkeerbare planologische ontwikkelingen tussen de projectvestiging en de verbindingszone aanwezig.

Het plan houdt te weinig rekening met de Heidse Peel. Het plangebied ligt op zeer korte afstand (minder dan 400 m) hiervan. Er is geen enkele garantie met betrekking tot de effecten op de Heidse Peel.

In de aanvulling op het MER is ten aanzien van de Heidsche Peel de lichthinder inzichtelijk gemaakt, de streefwaarde van 0,1 lux voor natuurgebieden wordt als gevolg van verticale invallend licht van de ontwikkeling volgens het bestemmingsplan overschreden.

Hiervoor zal in overeenstemming met het provinciale beleid bekeken moeten worden of en hoeveel compensatie van verstoorde natuurwaarden nodig is.

De compensatie dient geregeld te worden in een compensatieplan, een bestemmingsplan en een compensatieovereenkomst. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de realisatie van de compensatie. De gemeente is de eerste instantie om te beslissen over de voorgestelde compensatie. De provincie betreft de compensatie bij de goedkeuringsprocedure van het bestemmingsplan voor de glastuinbouwlocatie. In overleg met de provincie is bepaald dat de compensatie in het plan als volgt plaatsvindt: het inrichten van een groenstrook van 10-20 meter breed aan de oostzijde van het plangebied. Deze groenstrook zal op de plankaart worden aangeduid als "Groene ruimte"; in de toelichting zal het onderdeel compensatie worden toegevoegd.

Voor water geldt dat er geen effecten op de Heidsche Peel worden verwacht, in de systeemanalyse is geen relatie (zie hiervoor inspraakreactie 35).

De waterbalans waarop het plan is gebaseerd, wordt niet ondersteund. Gevreesd wordt dat het uiteindelijke effect van het plan een toename van de verdroging en daarmee verdergaande nivellering van natuur en landschap zal zijn. Ook is onduidelijk wat het uiteindelijke effect op de waterkwaliteit is.

Niet duidelijk is wat de argumenten zijn waarom de waterbalans niet wordt ondersteund. Voor een nadere toelichting op de waterbalans wordt verwezen naar bijlage 2 van dit bestemmingsplan.

Aandacht wordt gevraagd voor lichthinder en –vervuiling. Afscherming om lichtvervuiling te voorkomen dient op voorhand goed en handhaafbaar te worden geregeld.

De lichthinder als gevolg van het glastuinbouwcomplex is op verzoek van de Commissie voor de m.e.r. beter inzichtelijk gemaakt. De resultaten hiervan zijn opgenomen in een Aanvulling op het MER. In de Aanvulling is gekeken naar de lichthinder voor de omliggende natuurgebieden als gevolg van de alternatieven en het voorkeursalternatief. Tevens is de lichthinder als gevolg van de ontwikkeling volgens het bestemmingsplan in beeld gebracht. Ten aanzien van lichthinder in de directe omgeving van het glastuinbouwcomplex kan uit de Aanvulling worden afgeleid dat maatregelen zullen worden genomen die de lichthinder tot een minimum beperken. Zowel aan de zijkant als aan de bovenkant zullen de kassen tot 99,9% respectievelijk 98% lichtdicht worden gemaakt. Dit is technisch haalbaar. Overigens is de verwachting dat slechts beperkt assimilatiebelichting zal worden toegepast, zodat de genoemde waarden in de praktijk veel lager zullen zijn.

Reactie 40: Waterschap Aa en Maas (reactie in kader van Watertoets)

Als waterbeheerder heeft het waterschap belang bij een goede beleidsmatige en ruimtelijke verankering van water in het bestemmingsplan. In grote lijnen kan worden ingestemd met het bestemmingsplan. Het hemelwater wordt gescheiden van afvalwater opgevangen en hergebruikt of geïnfiltreerd. Er is voldoende ruimte gereserveerd om hemelwater in pieksituaties op te vangen. Er zijn een paar opmerkingen op het bestemmingsplan:

In de voorgenomen plannen wordt een aantal watergangen binnen het plangebied verlegd. Oppervlaktewater maakt deel uit van het totale systeem dat zorgt voor wateraanvoer, -afvoer en -berging. Het waterschap is van mening dat water een volwaardig onderdeel dient te zijn van het bestemmingsplan. Oppervlaktewater dient daarom ruimtelijk bestemd te worden als "water" op de plankaart. Daarbij dienen tevens planvoorschriften te worden opgenomen.

De systematiek ten aanzien van de wijze van bestemmen in het bestemmingsplan projectvestiging glastuinbouw Deurne sluit aan bij die van het bestemmingsplan buitengebied. Voor oppervlaktewater is ervoor gekozen om waterlopen niet als zodanig te bestemmen op de plankaart, maar om deze met een aanduiding op te nemen. Daar waar relevant is in de voorschriften expliciet ingegaan op de regelingen ten aanzien van waterlopen.

Teneinde een goede planologische bescherming voor de vijver te realiseren wordt geadviseerd onderstaande tekst in de planvoorschriften op te nemen.

Artikel 1 - Water**1.1. Doeleindenomschrijving**

De op de plankaart als "Water" aangeduide gronden zijn bestemd ten dienste van de aanleg en/of instandhouding van waterhuishoudkundige voorzieningen, waaronder watergangen en waterberging, met bijbehorende taluds en bermen en bouwwerken geen gebouwen zijnde, zoals kunstwerken en kademuren.

1.2. Inrichting

Toegelaten zijn:

- a. waterpartijen en watergangen
- b. watergerelateerde bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals bruggen
- c. groenvoorzieningen, als bedoeld in artikel 3 van deze voorschriften, echter uitsluitend indien daardoor de hoeveelheid oppervlaktewater niet wordt verminderd

1.3. Bebouwingsbepalingen

Op de tot "Water" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken geen gebouwen zijnde worden opgericht ten behoeve van de onder 1.1. genoemde doeleinden voorzover het inrichting, onderhoud en beheer betreft ten dienste van de waterhuishouding.

1.4. Gebruik van gronden en opstallen

1. Het is verboden de in deze bestemming begrepen gronden en de daarop voorkomende opstallen te gebruiken of in gebruik te geven of te laten voor een doel of op een andere wijze strijdig met deze bestemming.
2. Oppervlaktewateren vallen onder de keur van het waterschap. Op grond van de Keur oppervlaktewateren, welke van toepassing is op legger- en schouwwatergangen, geldt een keurzone van 5 meter respectievelijk 1 meter uit de insteek van de watergang, waarbinnen een aantal verbods- en gebodsbepalingen gelden. Voor zaken in strijd met de verbodsbepalingen is een ontheffing van de keur vereist.

1.5. Aanlegvergunningen

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van Burgemeester en Wethouders de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:
  1. het dempen van oppervlaktewater
  2. het vergraven van oevers
  3. het verleggen van water
2. Burgemeester en Wethouders verlenen de vergunning slechts nadat schriftelijk advies is ingewonnen bij de waterbeheerder.
3. Er is geen aanlegvergunning vereist voor de waterhuishoudkundige elementen en structuren waarop de keur van het waterschap van toepassing is.

In het bestemmingsplan is geen bestemming of aanduiding “vijver” opgenomen. Het bestemmingsplan kent wel de bestemming “gietwaterbassin”. Voor deze bestemming is in de voorschriften een aparte regeling opgenomen.

Het voorontwerp bestemmingsplan biedt de mogelijkheid watergangen te overkluizen, daar waar deze samenvallen met verkeersdoeleinden. Vanuit beheer en onderhoud dient overkluizing zoveel mogelijk te worden voorkomen. Geadviseerd wordt ook om waterlopen als open water aan te leggen en het aantal en de lengte van overkluizingen te het minimum te beperken.

Het is niet helemaal te voorkomen dat watergangen worden overkluisd. In de uitwerking van het plan zal invulling worden gegeven aan de doelstelling zo min mogelijk overkluizingen te realiseren. Hierover zal nog nadere afstemming met het waterschap plaats vinden.

Het verleggen van watergangen moet vooraf worden afgestemd met het waterschap. Vooruitlopend hierop worden alvast een aantal inrichtingseisen meegegeven.

1. Het verleggen van de waterloop 061-10-13 naar het noorden stuit niet op bezwaren indien:
  - Het verhang wordt gehandhaafd
  - De inlaat vanaf de nachtegaalweg met een stuw kan worden geregeld.
  - De maaiveldhoogtes van het plangebied voldoende worden verhoogd zodat deze geen wateroverlast veroorzaken bij maximale opstuwung van de LOP-stuw westelijk van het plangebied (op dit moment zit het maaiveld in het westelijk deel van het plangebied onder het maximaal stuwpeil van de LOP.) Exacte NAP-hoogten dienen te worden ingemeten. De LOP-stuw mag niet naar beneden gebracht worden in verband met oliepijpleiding. Eigenlijk moet de LOP-stuw hoger op getrokken worden om beter regelbaar te zijn.
2. Het verleggen van de waterloop 061-14-07 naar het noorden stuit niet op bezwaren indien:
  - De ontwatering van de 061-14-07 op de 061-24 in vrij verval kan afwateren.
  - De bodemdiepte van de waterloop hoger ligt dan de bodemdiepte van de infiltratievoorziening. Dit om te voorkomen dat water uit de infiltratievoorziening naar de sloot stroomt.
3. Het aanleggen van een nieuwe (aanvoer)sloot tussen deelgebied 4 en 5 stuit niet op bezwaren indien:
  - De loop wordt aangesloten op waterloop 061-24 in vrij verval met de mogelijkheid het peil te stuwen.
4. De nieuw aan te leggen waterloop ten noordwesten van deelgebied 1 stuit niet op bezwaren indien:
  - De bodemdiepte van de waterloop hoger ligt dan de bodemdiepte van de infiltratievoorziening. Dit om te voorkomen dat water uit de infiltratievoorziening naar de sloot stroomt.
  - Op de waterloop een inlaatmogelijkheid bestaat vanuit waterloop 061-24
  - Het peil van de waterloop gestuwd kan worden.
5. Aanvoersloot 061-24-09 aan de Wittedijk moet worden verbreed en worden aangelegd met flauwe taluds.
6. Waterloop 061-24 moet gestuwd kunnen worden aan de Langstraat om watervoorziening in 061-10-13 te garanderen.

In de verdere uitwerking van de plannen worden genoemde inrichtingseisen meegenomen. Er zal tijdig met het waterschap worden afgestemd over de noodzakelijke vergunningen en ontheffingen voor de aanpassing van het watersysteem in het plangebied.

Reactie 41: Ministerie van Defensie

Binnen het plangebied zijn een paar militaire belangen gelegen. Het betreft het radarverstoringgebied van de radar van Vliegbasis Volkel en de Inner Horizontal Surface en Conical Surface (IHCS) van de Luchtmachtbasis de Peel.

Voor het radarverstoringsgebied geldt dat voor ieder obstakel hoger dan 65 meter boven NAP moet worden berekend of er verstoring van de radar voordoet. Plannen tot het oprichten van hoge objecten dienen altijd individueel te worden getoetst door het Ministerie van Defensie. Ook voor de IHCS geldt een maximale bebouwingshoogte van 65 meter boven NAP.

Ondanks het gegeven dat de voorwaarden in het plan het niet mogelijk maken om hoger dan 65 meter boven NAP te bouwen, is dit nog altijd wel mogelijk middels een zelfstandige projectprocedure deze hoogte te overstijgen. Verzocht wordt in de voorschriften rekening te houden met het feit dat het plangebied gelegen is in het radarverstoringsgebied en IHCS.

Het realiseren van bebouwing hoger dan 65 meter boven NAP is reeds op dit moment niet mogelijk volgens het bestemmingsplan. Desondanks zal in het bestemmingsplan expliciet worden vermeld dat dit om bovengenoemde redenen niet toelaatbaar is.

Reactie 42: Provincie Noord-Brabant (reactie in kader van Watertoets)

Het advies van de Provincie Noord-Brabant als grondwaterbeheerder vormt samen met het afgestemde advies van het waterschap (oppervlaktewaterbeheerder) een integraal toetsingsadvies. De gemeente kan gemotiveerd afwijken van dit advies en dient de afweging te verantwoorden in een waterparagraaf van het bestemmingsplan. Verzocht wordt om de ruimtelijke wateraspecten van het advies op te nemen op de plankaart en in de voorschriften, indien de gemeente zich hierin kan vinden.

Definitief grondwateradvies:

§ *De procedure voor de watertoets is goed doorlopen en de grondwaterbeheerder is tijdens de locatiekeuze betrokken bij de plannen.*

§ *De keuze voor locatie 2 heeft de minst negatieve gevolge voor het watersysteem en wordt terecht aangeduid als MMA.*

Bovenstaande twee punten worden voor kennisgeving aangenomen.

§ *Het beschermingsbeleid voor de natte natuurparels vanuit het Waterhuishoudingsplan 2003-2006 (verlengd tot 2009) is vastgelegd in de Verordening Waterhuishouding Noord-Brabant 2005, welke genoemd moet worden bij de provinciale regelgeving in de waterparagraaf. Bij vaststelling van de gebiedsplannen in 2005 zijn alle gemeenten verzocht de 'Beschermd gebied waterhuishouding' planologisch door te vertalen in de bestemmingsplannen.*

Dit beleidsaspect wordt meegenomen in het ontwerpbestemmingsplan. In de planvorming is rekening gehouden met de natuurparel, onder meer door het uitvoeren van een geohydrologische systeemanalyse.

§ *Op basis van de compensatie zal het hydrologisch herstel van de natte natuurparel De Bult, hetgeen gepland is tussen 2009 en 2012, geen nadelige effecten ondervinden van deze ruimtelijke ontwikkeling.*

Het hydrologisch herstel van De Bult kan een uitstralingseffect hebben op de omgeving, hetgeen een verhoogde grondwaterstand tot gevolg heeft. Tijdens het watertoetsoverleg is reeds gemeeld dat men bij de inrichting van de locatie rekening moet houden met hoge grondwaterstanden. Uit het MER blijkt onvoldoende hoe de initiatiefnemer daaraan invulling geeft.

In de planvorming is wel degelijk rekening gehouden met lokale grondwaterstanden.

In het plangebied zijn peilbuizen geplaatst waarmee gedurende een aantal maanden in het winterhalfjaar de grondwaterstanden zijn gemonitord. De initiatiefnemer is hierdoor bewust geraakt van de noodzakelijke aandacht voor het lokale grondwaterregime. Bij het bouwrijpmaken van het terrein zal waar nodig ophoging van het maaiveld plaatsvinden om de grondwateroverlast te voorkomen. Aangezien de projectvestiging geen invloed heeft op de natte natuurschap "de Bult", is de verwachting dat dit andersom ook geen probleem zal zijn in de toekomst.

- § Door de uitbreiding van verhard oppervlak blijkt uit de modelberkeningen dat een lokaal verdrogingseffect te verwachten is. Dit effect blijft beperkt tot het westelijk deel van het plangebied vanwege de lokale waterhuishouding. Volgens het geohydrologisch onderzoek wordt dit effect gecompenseerd door maatregelen waarbij minimaal (in de waterparagraaf staat foutief 'maximaal') 100 mm hemelwater gedurende het jaar wordt geïnfiltreerd in de bodem. Op basis van afspraken in het overleg zijn de lokale grondwateronttrekkingen niet meegenomen in het geohydrologisch onderzoek. In die fase van het overleg is geconcludeerd dat de 100 mm voldoende compensatie is, gegeven het feit dat de onttrekkingsputten niet worden gebruikt.

Het te compenseren effect zal inderdaad plaatsvinden met een hoeveelheid van minimaal 100 mm op jaarbasis.

- § In het plan is de hydrologische compensatie op de juiste manier ingericht door middel van infiltratievoorzieningen (zaksloten), die ook als retentie dienen. Het is van belang dat deze compensatiemaatregel (aantal mm en inrichting) worden vastgelegd in de planvoorschriften. Daarnaast zal de infiltratievoorziening bemeeten moeten worden door de initiatiefnemer om te controleren of de hydrologische situatie wordt behaald.

In het plangebied zal een monitoringssysteem worden aangelegd om de grondwaterstanden te meten. Hierbij geldt als aandachtspunten dat gerelateerd moet worden aan een langjarig gemiddelde, zowel voor verleden als voor toekomst. Het ruimtelijk vastleggen van de infiltratievoorzieningen vindt plaats door het opnemen van de bestemming 'waterberging en infiltratie', zoals in het plan is gedaan. Het aantal mm kan niet als voorschrift worden opgenomen. Het is gaat hier namelijk om een volumemaat, dit geldt ook voor de inrichting. In samenwerking met het waterschap zal een uitwerking van de inrichting plaats vinden.

- § Nadat wordt voldaan aan de hydrologische compensatie-eis is het overige hemelwater beschikbaar voor gietwater. In het plan is correct vastgelegd dat de infiltratie- en gietwatervoorziening gescheiden en bovengronds worden aangelegd. Het is van belang dat dit ook wordt vastgelegd in de planvoorschriften. Het beschikbare hemelwater voorziet mogelijk niet in al het productiewater en als eerste alternatief wordt leidingwater aangeraden.

In het plan zijn de gietwatervoorzieningen bestemd. De keuze voor de bron van water is een keuze die de tuinders zelf maken.

- § Indien men ervoor kiest om de grondwateronttrekkingen toch te gebruiken, dan is het plan niet meer hydrologisch neutraal. In dat geval komen eerdere afspraken uit het watertoetsproces over hydrologische compensatie te vervallen. Dit is ook besproken met de TOM. Het hydrologisch neutraal bouwen principe wordt dan gehanteerd zoals bij alle projecten, wat inhoudt dat ter compensatie van het verhard oppervlak minimaal 250 mm hemelwater teruggebracht moet worden in de bodem, voor zover de geohydrologische omstandigheden dat toelaten.

Wanneer ervoor gekozen wordt enkele bronnen te handhaven, zal er meer dan 100 mm geïnfiltreerd worden.

Reactie 43: Rijksdienst voor oudheidkundig bodemonderzoek

Inspreker geeft aan geen op- of aanmerkingen op het plan te hebben. In het plangebied is geen archeologie van nationaal belang in het geding, wellicht wel van provinciaal of Gemeentelijk belang. De provincie Noord-Brabant beoordeelt daarom hoe in het uitwerkingsplan rekening is gehouden met archeologie.

De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Reactie 44: Gemeente helmond

Inspreker geeft aan kennis te hebben genomen van de inhoud van het plan en hierop geen inhoudelijke op- of aanmerkingen te hebben.

De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

9.3

PPC-ADVIES

In dit hoofdstuk is een samenvatting van het PPC-advies opgenomen. De samenvatting van de adviespunten is cursief weergegeven. De provincie Noord-Brabant kent aan de gemaakte opmerkingen een zwaarte toe; de volgende categorisering wordt gehanteerd:

- § *Categorie I: dit betreft opmerkingen over planelementen die onaanvaardbaar worden geacht.*
- § *Categorie II: de aanvaardbaarheid van het planelement is niet duidelijk, omdat de toelichting geen of onvoldoende motivering en/of gegevens bevat.*
- § *Categorie III: dit betreft opmerkingen ter verhoging van de kwaliteit van het plan.*

HUISVESTING TIJDELIJKE ARBEIDERS

In het plan wordt voorgesteld om in de bestaande Corianahoeve aan de Nachtegaalweg een bedrijfsmatig te exploiteren pension te realiseren met maximaal 50 eenheden. De pensionfunctie zal ruimte bieden aan de permanente huisvesting van een voldoende aantal werknemers (20 – 40 per bedrijf) voor het glastuinbouwterrein gedurende het gehele jaar. De directie adviseert u de mogelijkheden voor (tijdelijke) huisvesting (met bijbehorend leefmilieu) in het bestaand stedelijk gebied te benutten. Permanente huisvesting (gedurende het gehele jaar) is ook niet in overeenstemming met de beleidsnotitie “tijdelijk werken en wonen” van SRE. De directie dringt er op aan om deze beleidsnotitie “tijdelijk werken en wonen” toe te passen en een alternatieve locatie te zoeken voor de huisvesting van de tijdelijke arbeiders (categorie I).

De Gemeente Deurne is van mening dat nauw aangesloten wordt bij de regeling “Tijdelijk werken en wonen” van het SRE en dat deze toepasbaar wordt gemaakt voor glastuinbouw. De SRE-regeling is toegespitst voor vollegronds-tuinbouw, dat een relatief kort oogstseizoen kent in vergelijking met bedekte teelten in de glastuinbouw. Oogstseizoenen kunnen bij bedekte teelten tot negen maanden duren; de periode verschilt per teelt. De piek ligt altijd in het late voorjaar en de zomer. De oogst vergt een enorme piek aan arbeid die ingevuld wordt door seizoensarbeiders, die meestal minder dan zes maanden in deze periode werkzaam zijn bij een glastuinbouwbedrijf. Het betreft hier dus tijdelijke arbeidsplaatsen. Uitgangspunt is om hiervoor zoveel mogelijk lokale werknemers in te schakelen. Gezien de aantrekkende economie en de daarmee gepaard gaande daling van de werkloosheid zal dit steeds moeilijker worden.

Voor de tijdelijke werknemers streven partijen naar een professionele huisvesting (opvang) in het plangebied zelf, conform de regeling "Tijdelijk werken en wonen" van het SRE. Daartoe is vooralsnog gedacht aan opvang op de bedrijven zelf. Hierbij uitgegaan van de opvang van maximaal 40 seizoenarbeiders per bedrijf in bedrijfsgebouwen, zoals in de SRE-regeling mogelijk is.

Er worden woon- / slaapplekken ingericht waar de seizoensarbeiders kunnen verblijven. Aan die opvang worden kwaliteitseisen gesteld. De arbeiders kunnen dan achtereenvolgens en deels overlappend door het seizoen bij het bedrijf werken en verblijven in deze opvang. De ervaring is dat het per individuele arbeider minder is dan zes maanden. Omdat de oogstpiek soms wel negen maanden duurt, zullen er gedurende het seizoen meerdere seizoenarbeiders achtereenvolgens van dezelfde opvangplek gebruik maken. In bepaalde perioden kan de opvang leeg staan. Naar verwachting zal het gebruik van de voorzieningen op jaarbasis leiden tot een bezettingsgraad van 65%.

De ervaring van de gemeente Deurne en de ervaringen van anderen leert dat het realiseren van een dergelijke opvang in stedelijk gebied zeer lastig, zo niet onmogelijk is en niet tot de gewenste oplossing leidt. Om ongewenste en illegale situaties te vermijden, streven de initiatiefnemers ernaar de opvang op een professionele manier te regelen.

NATUUR

De directe aantasting van leef- en foerageergebied van een aantal diersoorten is goed beschreven in de Natuurtoets, zoals opgenomen in Bijlage 1. Een gemis is dat de natuurwaarde van het naastgelegen bosgebied De Trienenberg niet is meegenomen. De indirecte aantasting van dit bosgebied is daarom moeilijk in te schatten. Het zal echter met name gaan om verlies van de relatie leefgebied (het bos) en foerageergebied (het plangebied) wat geldt voor bosvogels en zoogdieren. Voorts zal het leefgebied verstoord kunnen worden door assimilatieverlichting. De directie adviseert een optimale zijafscherming. Indien hieraan voldaan wordt kan de directie instemmen met de conclusie dat een ontheffing van de Flora- en faunawet in de rede ligt (categorie II).

Voor het glastuinbouwgebied zoals in het bestemmingsplan is opgenomen geldt dat zij- en bovenafscherming wordt toegepast. Deze afscherming is zodanig dat voor de zijafscherming 99,9% afdichting geeft en de bovenafscherming 98%. Hiermee wordt aangesloten bij de best beschikbare mogelijkheden voor afdichting. In het bestemmingsplan worden de uitgangspunten ten aanzien van afscherming van licht expliciet benoemd.

Uit de aanvulling van het MER blijkt dat de streefwaarde voor lichthinder van natuurgebieden voor het bestemmingsplan wordt overschreden als gevolg van verticaal invallend licht. Dit is het geval voor de Trienenberg en de Heidsche Peel. Compensatie is hiermee noodzakelijk. In overleg met de provincie is bepaald dat de compensatie in het plan als volgt plaatsvindt: het inrichten van een groenstrook van 10-20 meter breed aan de oostzijde van het plangebied. Deze groenstrook wordt op de plankaart aangeduid als 'groene ruimte'. In de toelichting zal het onderdeel compensatie worden toegevoegd.

De indirecte aantasting van het struweelvogelgebied blijft beperkt met een fikse singel of struweelgordel. De stroken 'waterberging en infiltratie' kunnen wellicht kansen bieden voor amfibieën. Inrichting, beheer en bestemming zouden hierop moeten worden afgestemd (categorie II).

Als gevolg van de ontwikkeling van het glastuinbouwgebied is geen sprake van directe aantasting van het struweelvogelgebied. De ontwikkeling is buiten deze gebieden gelegen. Mogelijk is sprake van indirecte aantasting.

Door de aanleg van een brede groenstrook aan de oostzijde van het plangebied is eerder sprake van versterking van het struweelvogelgebied dan van indirecte aantasting.

Bij de doeleindenomschrijving en nadere detaillering van de doeleinden wordt niet ingegaan op de natuurlijke inrichting van de stroken 'waterberging en infiltratie'. De kansen die deze stroken wellicht bieden voor amfibieën worden onderkend. Daarom wordt ten aanzien van doelstelling van deze bestemming nadrukkelijker ingegaan op de natuurlijke inrichting van deze stroken en beheer en onderhoud.

CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

Wij adviseren om, voorafgaand aan de vaststelling van het plan, de gevolgen voor het bodemarchief in beeld te brengen door middel van een inventariserend en waarderend archeologisch onderzoek en om aangetroffen archeologische waarden planologisch te beschermen, dan wel veilig te stellen door een opgraving (categorie II).

Ten behoeve van het bestemmingsplan vindt op dit moment archeologisch onderzoek plaats. Al naar gelang de bevindingen van het onderzoek wordt een regeling in het bestemmingsplan opgenomen. Het archeologisch onderzoek wordt afgerond voor vaststelling van het bestemmingsplan.

Een deel van het plangebied is op de CHW aangeduid als gebied met (middel)hoge indicatieve archeologische waarde. Gezien het streekplan moeten in deze gebieden, in geval van ruimtelijke ontwikkelingen die het bodemarchief kunnen verstoren, de archeologische waarden in beeld worden gebracht en in de afweging worden betrokken. Het plan voorziet in nieuwe glastuinbouw en bijbehorende voorzieningen waaronder waterberging. In de toelichting op het plan is aangegeven, dat nader archeologisch onderzoek plaats zal vinden. Zonder de resultaten van dit onderzoek kan de directie voorliggend plan niet beoordelen. De directie adviseert de eventuele waarden in een regeling op te nemen (categorie II).

Zie reactie op bovenstaand punt.

INRICHTING (CATEGORIE II)

Een optimale inrichting is gewenst die wordt afgestemd op de landschappelijke kenmerken met een ontwerp dat rekening houdt met beeldkwaliteit, de reële win-winmogelijkheden van glastuinbouwfunctie en natuur en de cultuurhistorische waarden in het plangebied.

De directie merkt daarbij het volgende op:

- § *In het inrichtingsplan staat vermeld dat het een nieuw gebied betreft met een eigen identiteit in het landschap. In plaats van dit verschil te benadrukken, is de inpassing in het landschap nodig, een resultaat van een (glastuinbouw)bedrijventerrein met een aantal groenstroken is ongewenst. Inzicht in de beoogde beeldkwaliteit van de buitenkant van het terrein (bv. in het inrichtingsplan) is zeer gewenst.*

In het inrichtingsplan is aandacht besteed aan de gewenste beeldkwaliteit. Onder meer door de opgenomen doorsnedes en profielen is aangegeven welke kwaliteit wordt nagestreefd.

- § *Om de ruimtelijke kwaliteit te kunnen waarborgen is het van belang in te spelen op landschappelijke gegevenheden en specifieke kenmerken en wensen van de glastuinbouw. Door deze elementen zorgvuldig op elkaar af te stemmen ontstaat een nieuw gebied met een eigen identiteit passend binnen de landschappelijke kaders. Doordat naast de cultuurhistorisch waardevolle laanbeplantingen van de Trienenbergweg en Wittedijk ook de belangrijke laanbeplanting van de Nachtegaalweg gehandhaafd blijft, blijft de bestaande ruimtelijke structuur grotendeels in tact. Behoud (op kaart of in de regeling) en versterking van de laanbeplanting langs de Kuilkensweg is ook gewenst als onderdeel van een samenhangend stelsel van laanbeplantingen in een jonge heideontginning.*

Geprobeerd is zoveel mogelijk rekening te houden met de aanwezige landschappelijke kenmerken van het plangebied. Vanwege de schaal van de individuele bedrijven in het kassengebied is het echter niet mogelijk om de Kuilkensweg en de daarlangs aanwezige laanbeplanting te behouden. Deze aantasting wordt gecompenseerd met de te realiseren groenstrook aan de oostzijde van het plangebied.

- § *Door de aanleg van een singelbeplanting en een bosje wordt de harde rand aan de oostzijde van het projectgebied landschappelijk ingepast. Op de kaart van het inrichtingsplan (pag. 8) zijn deze beide onderdelen wel ingetekend maar niet voorzien van een legenda. Een breedte van minimaal 10 à 20 meter is gewenst. De directie adviseert het bosje en de singel in het bestemmingsplan positief te bestemmen als 'landschapselement'. Tevens merken wij op dat het bosje is bestemd tot 'groene ruimte' (art. 8) waarmee niet duidelijk is welke kwaliteit hierbinnen wordt nagestreefd. Bovendien zijn binnen deze bestemming gebouwen t.b.v. openbare nutsvoorzieningen toegestaan.*

Op de plankaart zal de singelbeplanting aan de oostzijde van het glastuinbouwgebied uit het inrichtingsplan als groene ruimte worden bestemd. Hierbij wordt rekening gehouden met een breedte van 10-20 meter van deze zone. Dit leidt ertoe dat de omvang van het gietwaterbassin wordt aangepast. Ten aanzien van de bestemming 'Groene ruimte' wordt toegelicht welke kwaliteit wordt nagestreefd.

- § *Water (voor glastuinbouw en wellicht soms in combinatie met natuur) en struwelen kunnen als mitigatie van negatieve uitstraling op nabije natuurwaarden dienen. De natuurfunctie van de gronden, bedoelt als waterberging en infiltratie, kan duidelijker in de omschrijving van artikel 8 worden gewaarborgd met een dubbelfunctie.*

De dubbelfunctie van de gebieden voor waterberging en infiltratie voor natuur wordt onderkend. Er zal daarom voor de bestemming 'waterberging en infiltratie' worden aangegeven, dat deze ook een functie vervullen in het kader van natuur.

MER

In hoofdstuk 7 van het voorontwerp-bestemmingsplan wordt de relatie met het MER weergegeven. Daarbij wordt met name ingegaan op het MMA en de afwijkingen in het voorkeursalternatief ten opzichte van het MMA. Echter de doorwerking van het MER in het voorkeursalternatief en het voorontwerp is mager. De directie adviseert de belangrijkste informatie uit het MER middels een overzicht in hoofdstuk 7 van de toelichting van het bestemmingsplan op te nemen. Ook de informatie uit de passende beoordeling zou hierin een plaats kunnen krijgen. Te zijner tijd dient er nog een overzicht toegevoegd te worden van de wijze waarop rekening is gehouden met de inspraakreacties en het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. (categorie II).

In het MER is mede op basis van de effectbeschrijving voor de drie inrichtingsalternatieven een Meest Milieuvriendelijk Alternatief geformuleerd. De totstandkoming van het MMA is uitgebreid toegelicht in het MER zelf. Voor het voorkeursalternatief geldt dat deze sterk overeenkomst met het MMA, op enkele punten wordt afgeweken. De afwijkingen zijn nadrukkelijk toegelicht in het MER. Overigens geldt dat het MER een bijlage is van het bestemmingsplan en dat als zodanig de informatie beschikbaar en volledig is.

WATER EN MILIEU

Met betrekking tot oppervlaktewater en grondwater hebben provincie en waterschap inmiddels advies gegeven. Korthedshalve verwijzen wij u naar dit advies d.d. 20 juli 2006 (zaaknummer 1187556). De directie adviseert inzicht te geven in de doorwerking van dit advies in het vastgestelde plan en opname van het overleg en de gewenste ruimtelijke regelgeving (categorie II).

Het afgegeven wateradvies door provincie en waterschap is opgenomen in het bestemmingsplan onder nummer 40 en 42 van deze reacties. Voor een toelichting op de doorwerking van dit advies in het bestemmingsplan wordt verwezen de beantwoording van inspraakreactie nummer 40 en 42.

In paragraaf 5.3 is aangegeven dat het plangebied deel uitmaakt van een landbouw-ontwikkelingsgebied, dat wordt verkleind met het deel dat voor glastuinbouw wordt bestemd. Enkele van de dienstwoningen aan de rand van het plangebied zouden beperkingen kunnen opleveren voor ontwikkelingen in het LOG, met name aan de zuidzijde in het geval de tuinbouwlocatie hier niet verder wordt uitgebreid. Het verdient aanbeveling om inzichtelijk te maken in hoeverre dienstwoningen aan de rand van het plangebied aan een optimale toekomstige ontwikkeling van het LOG in de weg kunnen staan (categorie III).

De dienstwoningen aan de westrand en zuidrand zullen gesaneerd worden.

In het plan is niet inzichtelijk gemaakt of de bestaande dienstwoningen behoren bij glastuinbouwbedrijven of andersoortige agrarische bedrijven. De directie adviseert meer inzicht te verschaffen in de aard van de dienstwoningen en verzoekt daarbij de consequenties in het kader van de stankwetgeving aan te geven (categorie II).

De dienstwoningen maken onderdeel uit van de glastuinbouwbedrijven. In artikel 3.3.2.3 is aangegeven dat maximaal 7 dienstwoningen mogen worden opgericht. Hiermee wordt bedoeld dat maximaal 7 dienstwoningen in het plangebied aanwezig mogen zijn. Het artikel zal hierop worden aangepast.

De aard van de dienstwoningen sluit aan bij hetgeen in het bestemmingsplan buitengebied van de Gemeente Deurne staat over dienstwoningen, wel is ter compensatie van sloop van de aanwezige dienstwoningen een vrijstelling opgenomen. De nieuwe dienstwoningen vormen stankgevoelige objecten. Zij hebben evenwel geen consequenties voor de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende bedrijven met een stankcirkel.

Er wordt aangegeven dat op enkele erven zinkassen zijn aangetroffen en dat nader onderzoek loopt. De directie adviseert in het vastgestelde plan tot uiting te brengen of er vanwege de aangetroffen zinkassen sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging, of en op welke wijze er gesaneerd moet worden en welke consequenties een sanering heeft voor de financiële haalbaarheid van het project (categorie II).

Uit onderzoek is gebleken dat in beperkte mate sprake is van verontreiniging als gevolg van zinkassen, vooral ter plaatse van erfverhardingen. Bij realisatie van het glastuinbouwgebied worden de verontreinigingen, indien nodig, gesaneerd.

In het plan is aangegeven dat voor de bedrijven in het plangebied een geluidniveau van 40 dB(A) etmaalwaarde zal gelden. Bedrijven waarvoor ook bijlage 2 van de AMvB glastuinbouw van toepassing is, hebben echter te maken met een normstelling van 50 dB(A) etmaalwaarde. Dit kan er dus toe leiden dat binnen het plangebied met verschillende normen gewerkt wordt. Dit is niet onoverkomelijk, doch onoverzichtelijk en niet wenselijk, mede vanwege de ruimtelijke invulling. Het verdient aanbeveling om een instrumentarium te ontwikkelen met als doel, dat binnen het plangebied eenduidige geluidsnormen gelden voor bedrijven die in het kader van AMvB glastuinbouw als type A en type B bedrijven (wel/niet vergunningplichtig) zijn aangemerkt (categorie III).

Het is wettelijk geregeld dat vergunningsplichtige bedrijven mogelijk een andere grenswaarde kunnen hebben dan AmvB-bedrijven. Deze toetsing vindt plaats bij de eventuele oprichtingsvergunning of melding. Ten behoeve van het plangebied wordt daarom geen instrumentarium ontwikkeld om eenduidige geluidsnormen hanteren voor bedrijven die in het kader van AMvB glastuinbouw als type A en type B bedrijven (wel / niet vergunningplichtig) zijn aangemerkt.

In het plan wordt 110 dB(A) als maximaal geluidsniveau aangegeven ten gevolge van laad- en losactiviteiten. Dit is het piekniveau van een passerende vrachtwagen. Bij het laden en lossen kunnen de piekniveaus (rolcontainers, staal op staal) oplopen tot 115 dB(A). Daarenboven, of met een bronniveau van 110 dB(A) wordt voldaan aan de in het kader van de wet milieubeheer te stellen normen aangaande het piekgeluidniveau, is ook afhankelijk van de normstelling.

Onduidelijk is of deze normstelling is gerelateerd aan de AMvB glastuinbouw of aan het referentieniveau van het omgevingsniveau. De directie adviseert nader te onderbouwen waarop het maximale bronniveau van 110 dB(A) is gebaseerd en waarom deze aanname realistisch is. Ook de stelling dat op een afstand van 90 m wordt voldaan aan gestelde grenswaarden, moet nader worden onderbouwd (welke etmaalwaarde en welk deel van de dag wordt beschouwd) (categorie II).

De gehanteerde 110 dB(A) is, zoals genoemd, een realistische aanname. Wanneer onzorgvuldig wordt omgegaan met het laden en lossen, is het mogelijk dat deze waarde hoger uitvalt. Bij de eventuele oprichtingsvergunning of melding moet per inrichting een akoestisch onderzoek worden toegevoegd, waar bedrijfsspecifiek wordt getoetst.

In het plan staat aangegeven dat voor nieuwe dienstwoningen (aan de Nachtegaalweg) een hogere grenswaarde moet worden vastgesteld en dat hetzelfde zou kunnen gelden voor woningen aan de Langstraat vanwege de wegreconstructie, indien bron- en overdrachtsmaatregelen geen oplossing bieden. Wij attenderen u er op dat procedures voor het vaststellen van hogere grenswaarden voor woningen aan de Nachtegaalweg en eventueel aan de Langstraat vanwege reconstructie van deze weg, moeten zijn doorlopen vóór het vaststellen van het bestemmingplan (categorie II).

Het is bekend dat voor vaststelling van het bestemmingsplan de hogere grenswaarden voor woningen aan de Nachtegaalweg en eventueel aan de Langstraat doorlopen moet zijn.

Een paragraaf omtrent externe veiligheid ontbreekt. De directie adviseert om inzicht te geven in de mate waarin externe veiligheidsaspecten een rol spelen bij de ontwikkeling en het beheer van een glastuinbouwgebied. Indien het gebruik van propaantanks in het plan wordt voorzien, moet hieraan aandacht worden besteed (categorie III).

In de projectvestiging zijn geen propaantanks aanwezig. Er zijn geen gevolgen te verwachten voor wat betreft externe veiligheid als gevolg van de projectvestiging. Ten aanzien van de externe veiligheid van de te verleggen leiding is hieraan aandacht besteed in een aparte paragraaf.

PLANKAART EN VOORSCHRIFTEN

De directie heeft de regelgeving en bestemmingen niet tot op detail onderzocht op de adequate juridische regelgeving. Vanuit het oogpunt van duidelijkheid en rechtszekerheid zijn enkele aandachtspunten in deze fase te benoemen.

Op de plankaart valt nu aanwezige bebouwing voor een gedeelte buiten de bestemming "Pension", gelegen langs de Nachtegaalweg. Onduidelijk is of deze bebouwing binnen 10 jaar (de planperiode) zal verdwijnen. Een nadere toelichting en regeling is gewenst.

De aanwezige bebouwing buiten de bestemming "Pension" verdwijnt binnen de planperiode.

Overigens geldt dat ook voor aanwezige bebouwing die gedeeltelijk binnen de bestemming gietwaterbassins is gelegen (categorie II).

Aan de Wittedijk is bestaande bebouwing gelegen binnen de bestemming 'gietwaterbassin'. Uitgangspunt is dat deze bebouwing verdwijnt. Ook de aanwezige dienstwoning zal verdwijnen.

In artikel 3.6.5. is de mantelzorgregeling opgenomen. De maximale grootte van een afhankelijke woonruimte is niet in de voorschriften opgenomen. Bovendien zit er geen strafbepaling in. Een beschrijving is gewenst voor de wijze waarop u de handhaving hieromtrent wil oppakken (categorie II).

Voor de mantelzorgregeling geldt dat deze aansluit bij de regeling zoals die is verwoord in het bestemmingsplan buitengebied. In het ontwerp bestemmingsplan voor het glastuinbouwgebied zal de mantelzorgregeling, daar waar nodig, beter in overeenstemming worden gebracht met de regeling in het bestemmingsplan buitengebied.

Het streekplan is terughoudend met betrekking tot niet-agrarische activiteiten in het buitengebied. De directie wenst meer duidelijkheid omtrent de beoogde tuinbouw gerelateerde bedrijvigheid (categorie II).

Met de tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid wordt bedrijvigheid bedoeld die een meerwaarde leveren voor het glastuinbouwgebied. Hierbij denken de initiatiefnemers aan voorzieningen voor energieopwekking voor de tuinbouwbedrijven zoals collectieve wkk en/of biovergistingsinstallatie, bedrijven voor collectieve verwerking van tuinbouwproducten uit het gebied, etc..

Het is wenselijk dat in artikel 3.3.2.4 wordt aangegeven waaraan de onderverdeling in milieucategorieën is ontleend. Daarnaast verdient het aanbeveling na te gaan of de beoogde tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid daadwerkelijk binnen de aangegeven categorieën valt (categorie III).

De beoogde bedrijvigheid valt binnen de milieucategorieën. Op de plankaart zal binnen de bestemming 'tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid' worden aangegeven waar welke milieucategorie gevestigd mag worden.

Het verdient aanbeveling om de zinsnede "of een hogere grenswaarde is vastgesteld" in artikel 13 toe te voegen (categorie III).

Zinsnede wordt toegevoegd aan artikel 13.

Tot slot wordt u gewezen op de op stapel staande herziening van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. In de nieuwe wet wordt het verplicht bestemmingsplannen digitaal te maken. Daarvoor gelden de DURP-standaarden 2006. Onderdeel van deze standaarden is de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP). Wij adviseren u met onderhavig bestemmingsplan hierop te anticiperen. Meer informatie vindt u op www.helpdeskdurp.nl.

De herziening van de Wet op de Ruimtelijke Ordening is bekend.

9.4

AANPASSINGEN VAN HET PLAN NAAR AANLEIDING VAN INSPRAAK EN VOOROVERLEG

Naar aanleiding van de reacties op het voorontwerp bestemmingsplan "Projectvestiging glastuinbouw Deurne" is de inrichting van het voorontwerp bestemmingsplan nader aangepast tot een ontwerpbestemmingsplan o.a. op de volgende belangrijke punten:

Plankaart

- § Omruilen bestemming 'tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid' met kavel 'projectvestiging glastuinbouw' direct ten oosten van de Nachtegaalweg;
- § Milieucategorieën aangeven in bestemming tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid;
- § Groenstrook aan oostzijde opnemen ('Groene ruimte') van 10-20 meter breed en daarmee aanpassen gietwaterbassin aan oostzijde;
- § Inpassing gebied vanuit Langstraat door opnemen wal inclusief beplanting (Groene ruimte);
- § Wijzigen van bestemming 'pension' in 'projectvestiging glastuinbouw' aanduiding dienstwoningen (uitsluitend bedoeld voor dienstwoningen);
- § Aanpassen van de in het zuid-oosten gelegen kavel inclusief bassin, waardoor meer ruimte voor groen, infiltratie en retentie aan de oostzijde ontstaat.

Voorschriften

- § Artikel 1, punt 34 en artikel 3.3.2.4; definitie tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid zodanig formuleren dat ook energievoorziening mogelijk is;
- § Artikel 3.3.2.3; aangegeven dat er maximaal zeven dienstwoningen in plangebied zijn toegestaan;
- § Artikel 3.3.2.4; regeling milieucategorieën opnemen;
- § Artikel 3.3.2.4 / 3.7; wijzigingsbevoegdheid opnemen voor tuinbouwgerelateerde bedrijvigheid (omzetting naar glas en / of gietwaterbassin);
- § Artikel 3.6.5 mantelzorgregeling in overeenstemming brengen met bestemmingsplan bg;
- § Artikel 4 t.a.v. pension vervalt;
- § Artikel 5, waterberging en infiltratie; doeleindenomschrijving uitbreiden met natuurfunctie en natuurlijke inrichting;
- § Artikel 13; zinsnede uit PCGP-advies toevoegen.

Toelichting

- § Aanpassen paragraaf 2.7; toelichting fase 1 en 2 (125 ha);
- § Aanpassen paragraaf 5.9; tussenresultaten archeologisch onderzoek toevoegen;
- § Aanpassen paragraaf 5.10.1; juiste verkeersgegevens huidige situatie opnemen;
- § Aanpassen paragraaf 6.7; regeling t.a.v. pension / huisvesting tijdelijke arbeiders beter aansluiten bij SRE-regeling;
- § Aanpassen paragraaf 6.10; bij lichthinder uitgangspunten t.a.v. afscherming expliciet vermelden;
- § Toevoegen aan hoofdstuk 6 compensatie / groenstrook aan oostzijde.

Naast bovengenoemde aanpassingen zijn diverse wijzigingen als gevolg van voortschrijdend inzicht verwerkt in het ontwerpbestemmingsplan. Belangrijke wijzigingen:

- § Niet opnemen van de bestaande dienstwoningen aan de Trienenenberg en de Wittedijk;
- § Flexibele ligging inritten vanaf Nachtegaalweg.

HOOFDSTUK 10 Juridische toelichting

10.1

INLEIDING

Het karakter van het voorliggende bestemmingsplan is een ontwikkelingsplan. Het betreft het juridisch planologisch regelen van de projectvestiging Deurne. Voor het projectgebied wordt thans een nieuw bestemmingsplan opgesteld om te kunnen voldoen aan de randvoorwaarden die gesteld worden aan de projectvestiging. Daarmee is de rechtszekerheid afdoende gewaarborgd.

De voorschriften bevatten regels omtrent het gebruik van de in het plan begrepen gronden en bebouwing. Per onderscheiden bestemming is een apart artikel gemaakt. Per bestemming is in de doeleindenomschrijving aangegeven welke doeleinden binnen die bestemming zijn toegestaan. In de nadere detaillering van de doeleinden wordt het beleidskader weergegeven en in de bouwvoorschriften wordt aangegeven welke bebouwing mogelijk is binnen de betreffende bestemming. Bij een aantal bestemmingen zijn flexibiliteitsbepalingen, in de vorm van een vrijstellings- en / of wijzigingsbevoegdheid voor Burgemeester en Wethouders opgenomen om in nader aangegeven gevallen van de voorschriften te kunnen afwijken. Tevens kunnen Burgemeester en Wethouders nadere eisen stellen aan de situering van gebouwen en de inrichting van gronden.

10.2

LEESWIJZER BIJ DE VOORSCHRIFTEN

De voorschriften bestaan uit drie paragrafen. In paragraaf 1 zijn de algemene bepalingen opgenomen (artikel 1 en 2), paragraaf 2 omvat de bepalingen met betrekking tot de (dubbel)bestemmingen (artikel 3 t / m 9), paragraaf 3 bevat de algemene bepalingen (vrijstellings- en wijzigingsbevoegdheden, procedurebepaling alsmede overgangs- en slotbepaling) (artikel 10 t / m 18). De in het plan opgenomen artikelen zijn:

Paragraaf 1	Algemene bepalingen
Artikel 1:	begripsomschrijvingen; de in de voorschriften gebezigde begrippen worden hierin omschreven ter voorkoming van misverstanden of verschil in interpretatie.
Artikel 2:	wijze van meten; een omschrijving van de wijze waarop het meten dient plaats te vinden.

Paragraaf 2 Bestemmingen

In deze paragraaf zijn de bepalingen per bestemming opgenomen. De in dit plan opgenomen bestemmingen zijn:

- Projectvestiging glastuinbouw (artikel 3);
- Waterberging en infiltratie (artikel 4);
- Gietwaterbassins (artikel 5);
- Verkeersdoeleinden (artikel 6);
- Groene ruimte (artikel 7)
- Leidingen (dubbelbestemming) (artikel 8);

Paragraaf 3 Algemene bepalingen

Artikel 10: Afstemmingsregeling

Deze bepaling geeft aan dat de Keur van het waterschap Aa en Maas van toepassing is zoals deze geldt ten tijde van het ter visie leggen van het ontwerp van dit plan. Tevens wordt in deze bepaling aangegeven dat indien er sprake is van een dubbelbestemming ook de bepalingen welke betrekking hebben op de dubbelbestemming in acht genomen dienen te worden.

Artikel 11: Algemene vrijstellingsbevoegdheid

Deze bepaling geeft vrijstellingsbevoegdheden aan die gelden voor alle bestemmingen in het plan.

Artikel 12: Algemene wijzigingsbevoegdheid

Deze bepaling geeft wijzigingsbevoegdheden aan die gelden voor alle bestemmingen in het plan.

Artikel 13: Milieu

Deze bepaling geeft aan dat indien van toepassing voldaan dient te worden aan de wettelijke voorkeursgrenswaarde als bedoeld in de Wet geluidhinder.

Artikel 14: Procedure regels

Algemene bepalingen met betrekking tot de te volgen procedure in het kader van een vrijstellings- wijzigingsbevoegdheid, het verlenen van een aanlegvergunningstelsel, het uitwerken van bestemmingen.

Artikel 15: Voorrangsregeling bij dubbelbestemmingen

In deze bepaling wordt aangegeven dat indien er sprake is van een dubbelbestemming ook de bepalingen welke betrekking hebben op de dubbelbestemming in acht genomen dienen te worden.

Artikel 16: Dubbeltelbepaling

Met de dubbeltelbepaling kan worden voorkomen dat grond die al eerder is ingebracht bij de beoordeling van een bouwplan niet nogmaals mag worden meegeteld.

- Artikel 17:   Overgangsbepalingen
Bepalingen met betrekking tot bouwwerken, die vóór de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan zijn opgericht of in aanbouw zijn en waarvoor eerder een bouwvergunning is verleend, maar in strijd zijn met het bestemmingsplan.
- Artikel 18:   Titel
Dit artikel geeft de titel van de voorschriften aan.

BIJLAGE 1

Natuurtoets

Natuurtoets

Onderdeel van de bestemmingsplanprocedure is de Natuurtoets. Ontwikkeling van glastuinbouw leidt tot het verlies van leefgebied van verscheidene planten en dieren, waarbij het mogelijk is dat dit ook beschermde soorten betreft.

Voor de bestemmingsplanprocedure moet dit onderzocht zijn:

- § Welke soorten betreft het?
- § Zijn er maatregelen nodig ten aanzien van deze soorten?
- § Is er een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig?
- § Zo ja, is dan op voorhand duidelijk dat deze ontheffing verkregen kan worden?
- § Indien dit niet het geval is, dient ten behoeve van de goedkeuring van het bestemmingsplan door GS van de Provincie een ontheffing van de Flora- en faunawet verkregen te zijn.

INVENTARISATIE BESCHERMDE SOORTEN IN HET PLANGEBIED (ZIE OOK HOOFDTEKST TOELICHTING)

Bronnen

Gebruik is gemaakt van de volgende bronnen:

- § Digitale rapportage van gegevens van het Natuurloket.
- § Inventarisaties flora en broedvogels van de Provincie Noord-Brabant.
- § Door ARCADIS uitgevoerde veldbezoeken en inventarisaties, respectievelijk in juni 2004 (oriënterend), op 15 maart 2005 (overdag); 24 mei 2005 (overdag / avond) en 9 / 10 juni 2005 (nacht en ochtendschemering).

Flora

Minder algemene of karakteristieke (milieuindicerende) plantensoorten in het plangebied zijn Zeepkruid, Veldrus, Zomprus, Wilde kamperfoelie, Grof hoornblad, Struikhei, Schedefonteinkruid en Echte koekoeksbloem. Geen van deze soorten is zeldzaam of bedreigd. Er zijn geen beschermde plantensoorten aanwezig.

Fauna

Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied komen diverse algemene soorten voor. Naast diverse muizensoorten zijn dit Konijn en Haas. Niet waargenomen, maar mogelijk wel aanwezig in het gebied zijn kleine marterachtigen.

Vleermuizen

In het plangebied zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De gebouwen zijn gecontroleerd op aanwezigheid van kolonies; deze zijn niet aangetroffen. Ook als foerageergebied is de betekenis van het gebied marginaal: gedurende een nacht waarnemen zijn slechts 3 Gewone dwergvleermuizen waargenomen. In de avondschemering en nacht kunnen d.m.v. een batdetector ultrasone geluiden van vleermuizen worden opgevangen. Doordat de frequentie per soort verschilt kan door een analyse van het geluid de waargenomen soort op naam worden gebracht. Eveneens wordt tijdens de inventarisatie bepaald of het gebied voor een soort van belang is als verblijfplaats, foerageergebied of vliegroute.

Vogels

In het plangebied komen verscheidene vogelsoorten voor. Dit betreft een aantal zeer algemene soorten, zoals Merel, Roodborst, Koolmees, etc. De meer bijzondere soorten zijn hierna besproken.

- § Roodborsttapuit: op 2 plaatsen is een territorium aanwezig.
- § Roek: in het plangebied houdt zich een groot aantal roeken op, maar er is hier geen kolonie aanwezig.
- § Buizerd: er is één broedpaar (nest) aanwezig, langs het onverharde pad in noord-zuidrichting midden tussen Trienenbergweg en Nachtegaalweg.
- § Grote bonte specht: er is één broedpaar (nest) aanwezig, langs het onverharde pad in noord-zuidrichting midden tussen Trienenbergweg en Nachtegaalweg.
- § Spotvogel (Rode Lijst): er is één broedpaar aanwezig, langs het onverharde pad in noord-zuidrichting midden tussen Trienenbergweg en Nachtegaalweg (aan de noordzijde, tussen de bebouwing en de Langsstraat).
- § Huismus en Boerenzwaluw (Rode Lijst): van deze twee soorten zijn respectievelijk ongeveer 40 broedparen en 15 broedparen aanwezig in het plangebied.
- § Gele kwikstaart (Rode Lijst): één broedpaar.
- § Graspieper (Rode Lijst): één broedpaar.
- § Grutto (Rode Lijst): één broedpaar.
- § Veldleeuwerik (Rode Lijst): zes broedparen.

Reptielen

Het plangebied is ongeschikt voor reptielen door het ontbreken van geschikte habitats en het intensief agrarisch gebruik van het plangebied.

Amfibieën

In het plangebied komt slechts één behoorlijke sloot voor, langs de Nachtegaalweg. Er zijn hier geen amfibieën aangetroffen. Door water te controleren op de aanwezigheid van eisnoeren en 's nachts een inventarisatie van roepende, territoriale mannetjes en het uitvoeren van een schepnetinventarisatie.

Vissen

Voor beschermde vissoorten is het plangebied niet geschikt; ook in de sloot langs de Nachtegaalweg zijn deze niet aangetroffen.

Ongewervelde dieren

Er komen geen beschermde soorten ongewervelde dieren voor in het plangebied. Tijdens de veldbezoeken is gelet op aanwezige beschermde dagvlinders, libellen of sprinkhanen. Deze zijn niet waargenomen.

EFFECTEN EN MAATREGELEN

Effecten kunnen optreden bij planten, zoogdieren en broedvogels. Voor planten geldt dat er geen beschermde of bedreigde soorten voorkomen, zodat geen sprake is van effecten die relevant zijn in relatie tot de Flora- en faunawet.

Voor zoogdieren is sprake van effecten op algemene soorten. Deze soorten zijn voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Door fasering van de werkzaamheden (verwijderen bebouwing en begroeiing ná het voortplantingsseizoen (vanaf augustus) is grotendeels te voorkomen dat dieren gedood worden.

Voor broedvogels zijn er wel effecten die relevant zijn in relatie tot de Flora- en faunawet. Alle soorten broedvogels (die van nature voorkomen op het grondgebied van de Europese Unie) zijn wettelijk beschermd. Voor wat betreft effecten is onderscheid te maken in soorten die:

1. Ieder jaar een nieuw nest bouwen.
2. Een (verlaten) nest van een andere soort gebruiken.
3. Ieder jaar hetzelfde nest gebruiken (twee typen: wel of niet afhankelijk van dat nest).
4. Hun nest het gehele jaar door gebruiken.

Het merendeel van de soorten in het plangebied maakt ieder jaar een nieuw nest. Daarnaast zijn diverse soorten aanwezig die wel vaak een nest meerdere jaren gebruiken, maar daar niet van afhankelijk zijn. Voor deze soorten geldt dat het weghalen van de nestplaats buiten het broedseizoen niet tot directe effecten leidt: de betreffende dieren kunnen het volgende broedseizoen een nieuw nest bouwen op een andere plaats (wel buiten het plangebied). Of een soort nu wel of niet op de Rode Lijst vermeld is (zoals Veldleeuwerik, Graspieper of Grutto) maakt voor deze beoordeling niet uit.

Binnen het plangebied komt één soort voor die het nest jaarrond gebruikt, te weten de Grote bonte specht. Hiervan is in het plangebied één broedplek aanwezig. Deze plek zal verdwijnen door de ontwikkeling van glastuinbouw. De Grote bonte specht is in Nederland en ook regionaal een zeer algemene soort. In de omgeving is veel laanbeplanting en zijn kleine bosjes aanwezig waar in potentie gebroed kan worden. Dat houdt in dat voor deze soort de ingreep niet leidt tot afbreuk aan een gunstige staat van instandhouding. Door verwijderen van begroeiing te laten plaatsvinden buiten het broedseizoen is er ook geen sprake van het doden van dieren.

FLORA- EN FAUNAWET IN RELATIE TOT PLANOLOGISCHE PROCEDURES

Bij goedkeuring van het Bestemmingsplan door Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant moet vastgesteld worden of het plan uitvoerbaar is gezien de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Indien een ontheffing noodzakelijk is, moet beoordeeld zijn of deze verkregen kan worden. Eventueel dient een ontheffing reeds verkregen te zijn.

De ontwikkeling van de glastuinbouw in Deurne leidt slechts tot een beperkt aantal verboden handelingen. Voor veel soorten (met name de zoogdieren) geldt hiervoor een vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig. Voor de meeste soorten broedvogels geldt dat werkzaamheden zodanig kunnen worden uitgevoerd dat er geen sprake is van verboden handelingen. Ook daarvoor is dus geen ontheffing nodig.

De enige uitzondering is de Grote bonte specht. Deze broedt in een laanboom in het gebied tussen Trienenbergweg en Nachtegaalweg. De nestplaats is voor deze soort een vaste verblijfplaats; de nestplaats is daarom beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor deze soort is daarom een ontheffing nodig.

Zo'n ontheffing kan verkregen worden indien er geen (betere) alternatieven zijn, sprake is van zorgvuldig handelen, hetgeen inhoudt dat dieren niet worden gevangen, gedood, etc. en dat een gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort gegarandeerd is. Betere alternatieven zijn er niet. In het MER is dit beoordeeld. Ook bij andere alternatieven zullen effecten optreden op algemene soorten. Door uitvoering van het de werkzaamheden (kappen van de betreffende boom buiten het broedseizoen) is te voorkomen dat dieren gedood worden. De Grote bonte specht is een algemene soort, die een andere nestplaats kan zoeken.

Er is daarom ook geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soort. Dit houdt in dat redelijkerwijs gesproken een ontheffing voor invloed op deze soort (verwijderen van een vaste verblijfplaats) verkregen kan worden.

Omdat geen effecten optreden op natuurwaarden die ontwikkeling van de locatie tot glastuinbouwgebied belemmeren, en het verkrijgen van een ontheffing van de Flora- en faunawet in de rede ligt, kan het besluit tot goedkeuring van het Bestemmingsplan door GS doorgang vinden (voor wat betreft de hier behandelde aspecten).

Passende beoordeling

Bijgevoegde passende beoordeling is uitgevoerd ten tijde van het opstellen van de milieueffectrapportage, hierdoor wijkt het beschreven plan op ondergeschikte onderdelen af van de beschreven activiteit. In de aanvulling op het MER is deze passende beoordeling geactualiseerd en wordt specifiek ingegaan op het aspect lichthinder. De aanvulling van het MER Projectvestiging is een separate bijlage bij dit bestemmingsplan.

INLEIDING

Ten behoeve van de voorgenomen projectvestiging glastuinbouw bij Deurne is een locatiekeuze gemaakt. Gezien de ligging van de voorgenomen projectvestiging glastuinbouw nabij het Vogel- en Habitatrichtlijngebied Mariapeel en Deurnesepeel heeft bij de beoordeling van de locaties een eerste toetsing aan de Vogel- en Habitatrichtlijn plaatsgevonden. Dit is een zogenaamde Voortoets. Hieruit is gebleken dat inrichting van de projectvestiging glastuinbouw op alle vier de potentiële locaties kan leiden tot mogelijk significante effecten op De Bult en/of de Deurnesepeel, beide onderdeel van het Vogel- en Habitatrichtlijngebied 'Mariapeel en Deurnesepeel'. Het betreft hier bovendien een nieuwe activiteit. Dit betekent dat artikel 6 lid 3 van de Habitatrichtlijn van toepassing is. Er moet dus een 'passende beoordeling' worden gemaakt.

In de periode tussen de Voortoets en deze passende beoordeling is de Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Hiermee is de gebiedsbescherming uit de Vogel- en Habitatrichtlijn vertaald in Nederlandse wetgeving. De passende beoordeling is dan ook uitgevoerd volgens artikel 19f van de Nabuurbeschermingswet 1998.

Artikel 19f lid 1⁸ van de Natuurbeschermingswet schrijft voor dat een zogenaamde 'passende beoordeling' moet worden gemaakt voor een project of handeling die significante gevolgen kan hebben voor een Vogel- of Habitatrichtlijngebied, rekening houdend met de instandhoudingdoelstelling van dat gebied.

Voorts verbiedt artikel 19g⁹ overheden in te stemmen met projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het gebied dat als Vogel- of Habitatrichtlijngebied is

⁸ Artikel 19f, lid 1 van de Natuurbeschermingswet 1998 luidt als volgt: "Voor nieuwe projecten of andere handelingen waarover gedeputeerde staten een besluit op aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, nemen, en die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een op grond van artikel 10a, eerste lid, of het gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, maar die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt de initiatiefnemer alvorens gedeputeerde staten een besluit nemen, een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingdoelstellingen van dat gebied."

⁹ Artikel 19g van de Natuurbeschermingswet 1998 luidt als volgt: "1. Een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, kan slechts worden verleend indien gedeputeerde staten uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 19f, eerste lid, zich ervan hebben verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet zullen worden aangetast. 2. In afwijking van het eerste lid kunnen bij ontstentenis van alternatieve oplossingen voor een project of handeling gedeputeerde staten ten aanzien van aangewezen gebieden, bedoeld in artikel 10a, eerste lid, en gebieden waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12,

aangewezen of waarvan de aanwijzing in overweging is genomen aan zullen tasten, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen (locatie)alternatieven bestaan.

Het gebied Deurnesepeel, inclusief De Bult, en het gebied Mariapeel zijn eveneens beschermde natuurmonumenten (artikel 10 Natuurbeschermingswet 1998). De bescherming van natuurmonumenten is geregeld in artikel 16 van de Natuurbeschermingswet 1998.

HET PLAN WAARVOOR EEN PASSENDE BEOORDELING WORDT UITGEVOERD

Bij de beoordeling van de locaties en de onderbouwing van de locatiekeuze is aangegeven dat de mogelijk significante effecten nader worden onderzocht in het kader van het onderzoek naar de inrichting van de projectvestiging. Het inrichtingsonderzoek heeft betrekking op delen van de locaties 1 en 2. Bij de locatiebeoordeling is aangegeven dat op de locaties 1 en 2 mogelijk significante effecten op kunnen treden door geluid, licht, verdroging en ruimtebeslag. In voorliggende passende beoordeling is onderzocht of deze mogelijke effecten van de inrichtingsalternatieven leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken Vogel- en Habitatrichtlijngebied. Daarnaast heeft toetsing aan artikel 16 van de Natuurbeschermingswet 1998 plaatsgevonden vanwege de aanwijzing van de gebieden als beschermde natuurmonumenten. Hierbij is steeds gebruik gemaakt van de stand van de wetenschap van dit moment.

DE PROCEDURE

Indien een overheidsinstantie wordt geconfronteerd met een plan dat gevolgen kan hebben voor Vogel- of Habitatrichtlijngebieden, moet deze overheidsinstantie beoordelen of dit plan (significante) gevolgen heeft voor het betreffende gebied alvorens een besluit te nemen. Het besluit behoeft bovendien goedkeuring van gedeputeerde staten.

In het geval van de projectvestiging glastuinbouw Deurne betreft het een besluit over herziening van het bestemmingsplan. De gemeente is in dit geval zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag en zal de Habitatrichtlijn moeten betrekken in haar besluit over het bestemmingsplan. Omdat de gemeente hier in een dubbele positie zit, spelen de wettelijke adviseurs (in bijvoorbeeld artikel 10 Bro¹⁰) een belangrijke rol om de gemeente zo goed

---

derde lid, waar geen prioritair type natuurlijke habitat of prioritaire soort voorkomt, een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, voor het realiseren of verrichten van het desbetreffende project of de desbetreffende handeling, slechts verlenen om dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. 3. Ten aanzien van aangewezen gebieden, bedoeld in artikel 10a, eerste lid, en gebieden waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, waar een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort voorkomt, kunnen gedeputeerde staten bij ontstentenis van alternatieve oplossingen voor een project of andere handeling, in afwijking van het eerste lid, een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, voor het realiseren of verrichten van het desbetreffende project of de desbetreffende handeling, slechts verlenen: a. op argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten of b. na advies van de Commissie van de Europese Gemeenschappen om andere dwingende redenen van groot openbaar belang. 4. Een advies als bedoeld in het derde lid, onderdeel b, wordt door Onze Minister gevraagd."

¹⁰ Artikel 10 Bro luidt als volgt: "Bij de voorbereiding van een structuurplan, een bestemmingsplan of een vrijstelling als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de wet plegen burgemeester en wethouders

mogelijk te faciliteren (Ministerie van LNV, 2004). Daarnaast is een vergunning op grond van artikel 19d (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) en op grond van artikel 16 (beschermde natuurmonumenten) nodig. Voor beide vergunningen zijn gedeputeerde staten bevoegd gezag.

VOGEL- EN HABITATRICHTLIJNGEBIEDEN IN DE NATUURBESCHERMINGSWET

De Habitatrichtlijn (HRL) heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het instandhouden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten.

Het hoofddoel van de Vogelrichtlijn (VRL) is het instandhouden van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europees grondgebied van de Lidstaten. De Vogelrichtlijn kent evenals de Habitatrichtlijn twee beschermingsdoelen: de bescherming van gebieden waarin belangrijke vogelsoorten voorkomen en de bescherming van de vogels zelf.

In deze passende beoordeling is alleen de gebiedsbescherming van Vogel- en Habitatrichtlijn relevant. Gebieden die beschermd moeten worden vanwege hun betekenis voor soorten of habitats (Speciale Beschermingszones, SBZ's) zijn geselecteerd voor:

- § Soorten uit bijlage I van de Vogelrichtlijn.
- § Habitats uit bijlage I en soorten uit bijlage II van de Habitatrichtlijn.

Met de doorvertaling van de VHR in de Natuurbeschermingswet 1998 is de bescherming van SBZ's is geregeld in artikelen 19a tot en met 19l van deze wet. In deze artikelen is een afwegingskader opgenomen. Aan de hand van dit afwegingskader kan men bepalen welke aspecten in een onderzoek aan de orde moeten komen en welke maatregelen noodzakelijk kunnen zijn. De SBZ's in het kader van de Vogelrichtlijn zijn deels in 1992 en deels in 2000 aangewezen. De SBZ's in het kader van de Habitatrichtlijn zijn door Nederland bij de Europese Commissie aangemeld. De Commissie heeft deze lijst goedgekeurd en de communautaire lijst van Habitatrichtlijngebieden vastgesteld. De Lidstaten kunnen nu de Habitatrichtlijngebieden definitief aanwijzen.

Het Ministerie van LNV heeft het afwegingskader uit artikel 6 HRL uitgewerkt in een stappenplan, Werken aan Natura 2000 (LNV, 2004). Om het afwegingskader te doorlopen zijn de volgende vragen/stappen relevant:

1. Kan de geplande activiteit mogelijk gevolgen hebben voor een speciale beschermingszone? Alleen wanneer dit het geval is, is artikel 6 HRL van toepassing.
2. Bestaat de activiteit uit een voortzetting van bestaand gebruik of uit een nieuwe activiteit? In het eerste geval is artikel 6.2 van toepassing, in het tweede geval kan artikel 6.3 gelden.
3. Leidt de (nieuwe) activiteit tot significante gevolgen? Zo ja, dan is artikel 6.3 inderdaad van toepassing en is een passende beoordeling vereist.

---

overleg met de besturen van bij het plan of de vrijstelling betrokken waterschappen. Waar nodig plegen zij tevens overleg met de besturen van de gemeenten wier belangen rechtstreeks in het geding zijn, met die diensten van Rijk en provincie die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening alsmede met die diensten van Rijk en provincie die belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan of de vrijstelling in het geding zijn."

4. Blijkt uit de passende beoordeling dat aantasting van de natuurlijke kenmerken plaatsvindt of dat hierover twijfel is? In een dergelijk geval zijn de voorwaarden uit artikel 6.4 HRL van toepassing.

Bij de locatiekeuze is door middel van een voortoets al antwoord gegeven op de eerste drie vragen. Er is gebleken dat de projectvestiging glastuinbouw een nieuwe activiteit is die mogelijk significante gevolgen kan hebben voor de SBZ Mariapeel en Deurnesepeel. Daarom is een passende beoordeling vereist.

Kwalificerende soorten en habitats

VOGELRICHTLIJN

Het gebied Mariapeel en Deurnesepeel is op 12 mei 1992 aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Het gebied kwalificeert wegens het voorkomen van blauwborst. De nachtzwaluw, blauwborst en toendrarietgans zijn kwalificerend voor de begrenzing van de SBZ.

HABITATRICHTLIJN

De Mariapeel en Deurnesepeel zijn op 19 mei 2003 aangemeld als Habitatrichtlijngebied en door de Europese Commissie op de communautaire lijst gezet. De Europese Commissie heeft de communautaire lijst in december 2004 vastgesteld. Vanaf dit moment geldt voor de Habitatrichtlijngebieden de rechtstreekse werking van artikel 6 van de Habitatrichtlijn (brief van de minister van LNV aan de kamer d.d. 27-1-2205, kenmerk TRCJZ / 2005 / 61). Het Habitatrichtlijngebied Mariapeel en Deurnesepeel is belangrijk voor habitattypen 7120 (aangetast hoogveen waar regeneratie nog mogelijk is). Daarnaast is het gebied aangemeld voor 2310 (psammofiele heide met Calluna en Genista) en 4010 (Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix).

BESCHERMDE NATUURMONUMENTEN IN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 is het onderscheid tussen beschermde natuurmonumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen. Beide worden aangeduid met de term beschermd natuurmonument. De aanwijzing van een gebied als beschermd natuurmonument heeft een aantal gevolgen voor handelingen in of om het betreffende gebied. Om de aanwezige natuurwaarden te beschermen moet, voor handelingen die nadelige gevolgen kunnen hebben voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermd natuurmonument of voor dieren of planten in het beschermd natuurmonument of die het beschermd natuurmonument ontsieren, een vergunning aangevraagd worden. Per voorgenomen activiteit zal men moeten nagaan of deze invloeden heeft op het beschermd natuurmonument en daarmee vergunningplichtig is. In het aanwijzingsbesluit kan een lijst zijn opgenomen van handelingen waarvoor in ieder geval een vergunning vereist is.

Natuurwetenschappelijke betekenis en natuurschoon

Op 11 december 1980 is het gebied 'Deurnese Peel' aangewezen als beschermd natuurmonument. De gronden die in het bezit zijn van de staat zijn op 8 mei 1981 aangewezen als staatsnatuurmonument. De aanwijzingen geschieden op grond van het aanwezige natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied. Voor de Deurnese Peel geldt onder andere dat het gebied van grote betekenis is als vertegenwoordiger van het hoogveenlandschap door zijn uitgestrektheid en zijn nog grotendeels voedselarme karakter en dat er zeldzame planten- en diersoorten voorkomen.

Onderstaande beschrijving van de natuurwetenschappelijke betekenis en het natuurschoon van het gebied volgt uit de aanwijzingsbesluiten uit 1980 en 1981.

DE BETEKENIS VAN DE DEURNESE PEEL NADER BESCHREVEN

Het gebied wordt gekenmerkt door het naast elkaar voorkomen van in voedselrijkdom en vochtgehalte vaak zeer verschillende milieus. Deze verscheidenheid wordt nog versterkt door de hiermee samenhangende verschillen in hoogteligging, met inbegrip van de vele overgangen. Het oorspronkelijk op grote schaal aanwezige levend hoogveen komt nu alleen nog plaatselijk voor. Hier worden van de hogere planten zeldzame soorten aangetroffen als Kleine zonnedaauw, Ronde zonnedaauw, Witte snavelbies, Moeraswolfsklauw, Veenbes, Lavendelheide, Klein blaasjeskruid, Veenpluis en Eenarig wollegras.

Op de droge delen zijn plantensoorten als Struikheide en Pijpestrootje aspectbepalend, op de nattere gedeelten soorten als Dopheide en Wollegras. In de heidevegetaties wordt veel opslag van Ruwe berk, Zachte berk, verschillende wilgensoorten en Zomereik aangetroffen. De bossen bestaan zowel uit opgaand naaldhout als uit loofhout. De boomlaag van de loofbossen wordt voornamelijk gevormd door spontaan opgeslagen berken. Belangrijke lagere plantensoorten zijn veenmossoorten en enkele tientallen soorten korstmossen, waaronder een aantal kenmerkend soorten voor het hoogveen.

De uitgestrektheid, verscheidenheid en rust zijn bepalend voor het grote aantal aangetroffen diersoorten. Enkele minder algemene zoogdieren als Otter, Hermelijn en Wezel zijn aangetroffen. Het beschermde natuurmonument is als broedgebied en als pleisterplaats voor trekvogels van grote betekenis. In het gebied broeden ruim tienduizend vogelparen, verdeeld over ongeveer honderd soorten waaronder roerdomp, wintertaling, wespandief, bruine kiekendief, boomvalk, korhoen, waterral, tureluur, wulp, watersnip, visdief, velduil, ijsvogel, sprinkhaanrietzanger, roodborsttapuit, paapje, blauwborst, geelgors en wielewaal. Verder vormt het gebied als rustplaats een belangrijke schakel in de trekroute naar Afrika van de Kraanvogel.

Het merendeel van de in Nederland inheemse amfibieënsoorten komt in het beschermde natuurmonument voor. Wat de insecten betreft zijn vooral de voor hoogveengebieden kenmerkende libellensoorten van belang.

NATUURWAARDEN IN DE HUIDIGE SITUATIE

De SBZ Mariapeel en Deurnesepeel bestaat uit enkele deelgebieden. Het meest noordelijk ligt De Bult. Dit gebied van 120 hectare bestaat hoofdzakelijk uit het in de aanmelding genoemde habitat 4010, vochtige heidegemeenschappen. Daarnaast komt plaatselijk het habitat 7120, aangetast hoogveen waar natuurlijke regeneratie nog mogelijk is, voor. Ten zuiden hiervan liggen in Noord-Brabant de Liesselse Peel, de Deurnesepeel en Helenapeel, en aan de Limburgse zijde van de provinciegrens de Mariapeel. Hier komen alledrie de habitats die zijn genoemd in de aanmelding voor: 4010, vochtige heidegemeenschappen, 7120, hoogveengebieden, en 2310, droge heide op binnenlandse zandduinen. Nog zuidelijker liggen Het Zinkske, de Heitraksche Peel en het Molentje.

HABITATS

HABITATRICHTLIJN

SOORTEN VOGELICHTLIJN

Van de soorten waarvoor het Vogelrichtlijngebied kwalificeert, broedt de blauwborst in vrijwel alle deelgebieden van Mariapeel en Deurnesepeel inclusief De Bult. De nachtzwaluw is niet aangetroffen in De Bult (Vereijken & Verbeeten, 1999). De toendrarietgans is een wintergast. Hij heeft rustplaatsen in Mariapeel en Deurnesepeel en foerageert in het omliggend agrarisch gebied. In het kader van deze passende beoordeling is

onderzocht of er ook toendrarietganzen foerageren op percelen ter plekke van of in de directe nabijheid van de potentiële glastuinbouwlocaties.

Uit deze inventarisatie komen twee zones binnen het studiegebied naar voren als belangrijk: gebieden grenzend aan De Bult en gebieden in de omgeving van de spoorlijn. Bij De Bult zijn maximaal 420 toendrarietganzen en 90 kleine zwanen foeragerend aangetroffen. In de omgeving van de spoorlijn gaat het om 2340 toendrarietganzen, 80 kolganzen, 15 grauwe ganzen en 3 grote zilverreigers als waargenomen maxima. Een lokale deskundige bevestigt dat deze foerageergebieden ook in andere jaren worden gebruikt en dat de locaties die in aanmerking komen voor de projectvestiging glastuinbouw niet als foerageergebied worden gebruikt. Vluchten van toendrarietganzen zijn waargenomen van en richting de Deurnesepeel. De Bult heeft geen of hooguit een ondergeschikt belang als slaapplek.

BESCHERMDE NATUURMONUMENT

Het in de aanwijzingsbesluiten van de beschermde natuurmonumenten beschreven natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis zijn in het algemeen nog aanwezig. Sommige soorten, zoals Korhoen en Visdief zijn inmiddels verdwenen (Poelmans & Van Diermen, 1997). Ook de Velduil is niet meer als broedvogel aangetroffen in de Bult en de Deurnesepeel (Vereijken & Verbeeten, 1998 en 1999). Andere soorten zoals de blauwborst zijn in aantal en belang toegenomen (Staatsbosbeheer, 2001). Het recreatieve gebruik in de Deurnesepeel is zeer extensief. Grote delen zijn niet of nauwelijks toegankelijk. De hydrologische situatie in de Deurnesepeel (sec) is in de jaren negentig stabiel geworden. Dit geldt echter veel minder voor de randgebieden zoals Liesselse Peel en Helenapeel. (Staatsbosbeheer, 2001)

HET PLAN OF PROJECT

Hiervoor is al aangegeven dat deze passende beoordeling betrekking heeft op het bestemmingsplan voor de projectvestiging glastuinbouw bij Deurne. Bij de beoordeling van de potentiële locaties voor de projectvestiging is aangegeven dat ten gevolge van dit plan effecten op kunnen treden door geluid, licht, verdroging en ruimtebeslag. Ten opzichte van de locatiebeoordeling is er voor deze passende beoordeling meer gespecificeerde informatie aanwezig over het plan voor de projectvestiging Deurne. Deze informatie is sterk bepalend voor de kans op significante effecten en daarmee voor het wel of niet optreden van aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Vogel- en Habitatrichtlijngebied. Daarom is hier de belangrijkste informatie over de projectvestiging glastuinbouw Deurne opgenomen:

- § Ten opzichte van de locatiebeoordeling is de minimale afstand tussen glastuinbouw en natuurgebieden vergroot van 250 meter naar 500 meter.
- § Er is duidelijkheid gekomen over de toename van verkeer en daarmee over de geluidstoename.
- § Er is duidelijkheid gekomen over de technische mogelijkheden van afscherming van assimilatiebelichting en de wijze waarop deze wordt toegepast: Kassen met assimilatiebelichting passen zij- en bovenafscherming toe. In de praktijk wordt hiermee 95% reductie van de lichtuitstraling bereikt.
- § Er is onderzoek verricht naar het hydrologisch systeem, zodat het wel of niet optreden van effecten op de waterhuishouding met grote zekerheid vast te stellen is.

MOGELIJKE EFFECTEN

In de locatiebeoordeling is aangegeven dat mogelijk effecten op kunnen treden door geluid, licht, verdroging en ruimtebeslag. Hier worden deze effecten toegelicht met de kennis die er nu is over de projectvestiging glastuinbouw.

Verstoring door geluid

Verstoring door geluid kan optreden in de gebruiksfase door de toename van verkeersbewegingen op de aan- en afvoerwegen en de hoofdontsluitingsweg. De ontsluiting vindt in alledrie de alternatieven plaats via de N270. De N270 loopt 550 tot 650 meter ten zuiden van De Bult. De foerageergebieden van de toendrarietgans bij de Bult liggen op gering afstand van de N270. De overige delen van de wettelijk beschermde natuurgebieden en relevante foerageergebieden liggen ver van de aan- en afvoerwegen vandaan. In de huidige situatie zijn er 14.100 motorvoertuigen per etmaal op de N270. Het aantal motorvoertuigen per etmaal neemt door de projectvestiging glastuinbouw met 750-1250 toe, waarvan maximaal 30% vrachtverkeer. Uit berekeningen blijkt dat de geluidsbelasting van De Bult 0,2 dB(A) (L24-uurs) toeneemt ten opzichte van de autonome ontwikkeling. De maximale geluidsbelasting op De Bult treedt op aan de zuidrand. Hier is deze circa 40 dB(A) (L24-uurs). In de overige delen van De Bult is de geluidsbelasting lager.

Verstoring door licht

Verstoring door licht treedt vooral op door het toepassen van assimilatiebelichting. In de projectvestiging Deurne wordt uitgegaan van 10% potplantenteelt, 10% snijbloementeelt en 80% groenteteelt met een totale oppervlakte van 75-125 ha netto glas.

Potplanten worden lang niet altijd belicht. Afhankelijk van de soort varieert het percentage belichte teeltoppervlakte van 20% (Ficus) tot meer dan 70% (Kalanchoë). Het belichtingsniveau varieert van soort tot soort en ligt tussen 2500 en 5000 lux. Belichting wordt in het algemeen jaarrond toegepast gedurende 12 tot 20 uur per etmaal. (TNO-rapport, 2004).

De belichting van snijbloemen varieert sterk van soort tot soort. 80% van de oppervlakte rozenteelt in Nederland wordt belicht, Gerbera's over nog geen 5% van de oppervlakte. Het belichtingsniveau varieert van 2500 tot 12.000 lux. Er is bij snijbloemen een trend naar hogere belichtingsniveaus waarneembaar. Belichting wordt vooral toegepast in de wintermaanden en afhankelijk van de soort gedurende 10 tot 24 uur per etmaal.

Groente wordt in Nederland nog beperkt belicht, sla zelfs geheel nog niet. De belichting van groenten neemt wel toe. Tomaat wordt al regelmatig belicht en recent zijn recent de eerste kassen met belichte komkommers en paprika's verschenen. In die gevallen waarin belichting wordt toegepast varieert het belichtingsniveau tussen 10.000 en 16.000 lux. Belichting wordt vooral daglichtondersteunend toegepast in de wintermaanden, 12 tot 16 uur per etmaal. (TNO-rapport, 2004).

LTO verwacht dat in 2010 in 30-40% van de kassen assimilatiebelichting wordt toegepast (LTO, 2004).

De reflectie van licht door gewassen varieert van 5-7%. De ondergrond kan afhankelijk van het type reflecteren tot meer dan 60% (Mohammadkhani & Sonneveld, 2004). Een deel hiervan wordt weer geabsorbeerd door het gewas. De reflectie van de ondergrond naar buiten de kas is 1-25% (Verslag informatieavond lichthinder). Voor deze passende beoordeling is uitgegaan van een gemiddelde reflectie bij alle teelten van 5% tot 7%. Indien een sterk reflecterende ondergrond wordt toegepast, zal de reflectie in de opkweekfase

beduidend meer zijn (zie foto's B4.1 en B4.2). Omdat dit slechts bij een deel van de teelten gedurende een relatief korte periode voorkomt, is dit verder buiten beschouwing gelaten. Het uitstralingsniveau van kassen met potplanten, zonder afscherming varieert van 125 tot 350 lux. Het uitstralingsniveau van kassen met snijbloemen zonder afscherming varieert van 125 tot 840 lux. Het uitstralingsniveau van kassen met volgroeide groenten, zonder afscherming varieert van 500 tot 1120 lux.

Foto B4.1

Kas met rozen in opweekfase: veel reflectie van een sterk reflecterende ondergrond te verwachten.

Foto B4.2

Kas met volgroeide rozen: reflectie van de ondergrond speelt nauwelijks een rol.

In de projectvestiging glastuinbouw Deurne wordt de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk voorkomen door zij- en bovenafscherming, waarbij 95% reductie van de lichtemissie realistisch is. Voor de gevels aan de kanten van de natuurgebieden is uitgegaan

van een goede aansluiting tussen bovenscherm en zijscherm, waardoor er geen sprake is van kieren waar licht doorheen komt. Dit betekent dat de uitstraling van licht varieert van 6-18 lux voor potplanten, 6-42 lux voor snijbloemen en 25-56 lux voor groente. In tabel B6.1 zijn bovenstaande gegevens over verlichting samengevat.

Tabel B4.1

Verlichtingssterkte van gewassen en de uitstraling naar buiten voor de projectvestiging Deurne.

	Verlichtingssterkte van het gewas	Uitstralingsniveau naar buiten de kas zonder afscherming	Uitstralingsniveau naar buiten de kas:
Potplanten	2500 - 5000 lux	125 – 350 lux	6 - 18 lux
Snijbloemen	2500 - 12000 lux	125 – 840 lux	6 - 42 lux
Groenten	10000 - 16000 lux	500 – 1120 lux	25 - 56 lux

Omdat bij een glastuinbouwgebied de verlichting niet de vorm heeft van een puntbron, maar van een grotere oppervlakte, zal de verlichtingssterkte niet kwadratisch afnemen met de afstand. Bovendien speelt bij bewolkt weer weerkaatsing van de verlichting via het wolkendeek een rol. Er is dus niet zonder meer uit te rekenen hoe groot de verlichtingssterkte op afstand van het glastuinbouwgebied is.

VERLICHTINGSSTERKTE DE BULT DOOR HORIZONTAAL INVALLEND LICHT

Voor de verlichtingssterkte op afstand een lichtuitstralende oppervlakte hanteren Rijssel e.a. (1991) de formule “lichtniveau op afstand x = lichtintensiteit uitstoot * oppervlakte bedrijf / oppervlakte koepel * $\sin a$ ”, waarbij de oppervlakte van de koepel voor de afstand x wordt berekend en ‘ a ’ de hoek is tussen de oppervlakte van de lichtbron en de richting van het ontvangende object. Met deze formule kan voor de projectvestiging glastuinbouw Deurne berekend worden wat de verlichtingssterkte van De Bult is.

Hiervoor is een worst case benadering toegepast, namelijk:

- § Een maximaal aantal bedrijven aan de zijde van De Bult (alternatief 2).
- § Alle bedrijven aan de zijde van De Bult passen assimilatiebelichting toe.
- § Alle bedrijven zijn zo hoog als maximaal toegestaan, dus een goothoogte van 8 meter.
- § Er wordt assimilatiebelichting met de hoogste verlichtingssterkte (16.000 lux) toegepast.
- § Er wordt uitgegaan van een horizontaal uitstralend vlak.

Voor De Bult geldt dan:

Lichtintensiteit uitstoot horizontaal invallend licht = 56 lux

Oppervlakte bedrijf = $1250 \text{ m} \times 8 \text{ m} = 10.000 \text{ m}^2$

Oppervlakte koepel ($2 \pi r^2$) = $2 \times 3,14 \times 600^2 = 2261946 \text{ m}^2$

De Bult ligt loodrecht tegenover de kas, dus $\sin 90^\circ = 1$

Lichtniveau horizontaal invallend licht in De Bult = $56 \text{ lux} \times 10.000 \text{ m}^2 / 2261946 \text{ m}^2 \times 1 = 0,25 \text{ lux}$.

VERLICHTING VAN DE WOLKEN

Het naar boven uitgestraalde licht wordt over een oppervlakte van meer dan honderd hectare uitgestraald. Een groot deel van dit licht weerkaatst via de wolken. De wolkreflectie is ongeveer 50% (Rijssel e.a., 1991). Voor de verlichtingssterkte van het loodrecht boven het glastuinbouwgebied recht naar beneden weerkaatste licht geldt de formule “verlichtingssterkte = verlichtingssterkte uitgestraalde licht * % van de oppervlakte dat verlichting uitstraalt * wolkreflectie” (Rijssel e.a., 1991). Voor de projectvestiging Deurne wordt verwacht dat circa 50% van het netto areaal kassen assimilatieverlichting toe zal passen. Ten opzichte van de bruto oppervlakte komt dit neer op circa 40%. Dit betekent voor Deurne “verlichtingssterkte = verlichtingssterkte uitgestraalde licht * 40% * 50%”. Recht boven de projectvestiging is verlichtingssterkte van het verticaal naar beneden

invallend licht door weerkaatsing via de wolken dus 20% van het naar boven uitgestraalde licht. De maximale waarde treedt op in het geval van groenten: 20% van 56 lux = 11,2 lux. Op grotere afstand neemt deze verlichtingssterkte af zoals beschreven voor de afname van de verlichtingssterkte door horizontaal invallend licht.

VERLICHTINGSSTERKTE VERTICAAL INVALLEND LICHT

De verlichtingssterkte van het verticaal invallend licht in De Bult is beduidend lager dan van het horizontaal invallend licht, omdat de afstand groter is (de afstand moet via de wolken genomen worden) en doordat de wolken een deel van het licht absorberen. De verlichtingssterkte door verticaal invallend licht is bovendien sterk afhankelijk van het weertype. Bij helder weer is er geen sprake van weerkaatsing van het licht, bij zwaar bewolkt weer is er veel weerkaatsing van het licht.

Dit alles in beschouwing nemend wordt ter hoogte van de beschermde natuurgebieden (minimaal 600 meter afstand) een verlichtingssterkte van maximaal 0,25 lux verwacht. Ter vergelijking: een volle maan bij heldere hemel is 0,25 lux, schemering is 10 lux, straatverlichting is op het wegdek direct onder de lampen 10 lux, verlichting van hoofdverkeerswegen is op het wegdek direct onder de lampen 20 lux en verlichting van een huiskamer 's avonds is 25-50 lux (Molenaar, 2003a).

BEST BESCHIKBARE TECHNIEKEN

In de praktijk wordt in het algemeen 95% afscherming van assimilatiebelichting gehaald. Er zijn al betere (en duurdere) technieken beschikbaar, waarmee een verdergaande afscherming bereikt wordt. Er is schermdoek beschikbaar dat 99% lichtdicht is. Doordat in de zijafscherming meerlaags doek toegepast kan worden, kan hiermee een reductie van de zijwaartse lichtuitstraling van 99,9% bereikt worden. Aan de bovenzijde is het niet realistisch om te veronderstellen dat meerlaags schermdoek wordt toegepast. Met enkellaags schermdoek van goede kwaliteit kan 99% reductie van het opwaarts uitgestraalde licht worden bereikt. Tussen zij- en bovenafscherming kunnen kieren zitten. Ook voor het afdichten van kieren zijn technieken beschikbaar. Dit betekent dat de uitstraling naar boven gereduceerd kan worden tot 1-4 lux voor potplanten, 1-12 lux voor snijbloemen en 5-11 lux voor groente. De zijwaartse uitstraling kan nog eens tien keer verder beperkt worden dan de opwaartse uitstraling.

Verdroging

Uit de hydrologische systeemanalyse die in het voorjaar van 2005 is uitgevoerd blijkt dat de projectvestiging glastuinbouw op de locaties 1 en 2 grondwaterneutraal gerealiseerd kan worden. Dit betekent dat effecten op de beschermde natuurgebieden Mariapeel en Deurnesepeel (inclusief De Bult) door verdroging zijn uit te sluiten.

Ruimtebeslag

De projectvestiging glastuinbouw bevindt zich ruim buiten het Vogel- en Habitatrichtlijngebied en het beschermde natuurmonument. In het natuurgebied komt de toendrarietgans voor (kwalificeert voor de begrenzing van het Vogelrichtlijngebied). Deze soort foerageert op de omliggende landbouwgronden. Uit de jurisprudentie blijkt dat aantasting van de foerageergebieden die liggen buiten de beschermde gebieden maar van betekenis zijn voor de vogels die voorkomen in de beschermde gebieden ook in beschouwing genomen moet worden bij het bepalen van de gevolgen voor het beschermde gebied.

GEVOLGEN VOOR HET BESCHERMDE NATUURGEBIED

Gevolgen door geluid

De toename van de geluidsbelasting van 0,2 dB(A) valt binnen de onzekerheidsmarge van de modellen en van de effecten van geluid op broedvogels. De geluidsbelasting is 40 dB(A) (L24-uurs) aan de rand van de Bult. In de Bult is de geluidsbelasting lager. Van de eventueel optredende geluidstoename worden dan ook geen effecten verwacht op dieren die zich in het natuurgebied bevinden. De foeragerende ganzen en zwanen in de omgeving van De Bult worden niet beïnvloed door de toename van verkeer op de N270. De geringe wijzigingen in geluidsbelasting zijn in de foerageergebieden niet van wezenlijke betekenis. Voorts heeft het verkeer geen directe verstorende werking, gezien de afstand tussen de N270 en de foerageergebieden van ongeveer 200 à 300 meter. Ook worden geen effecten verwacht op het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis.

Gevolgen door licht

Planten

Over de reactie van wilde planten op verlichting in het vrije veld bestaan nauwelijks aanwijzingen. Er zijn slechts min of meer anekdotische waarnemingen die wijzen op enkele dagen vervroegd uitlopen en iets meer verlaat verliezen van het blad aan boomtakken binnen een afstand van enkele meters van de lampen van straatverlichting (Molenaar, 2003a). De verlichtingssterkte van straatverlichting is 10-20 lux (Molenaar, 2003a).

De verlichtingssterkte in de Bult (het meest dichtbij gelegen deel van de wettelijk beschermde natuurgebieden) ligt ruim beneden 1 lux liggen. Van deze lage verlichtingssterkte worden geen effecten op de planten in de beschermde natuurgebieden verwacht zoals vroeger uitlopen of later blad verliezen. Effecten op de kwalificerende habitats, het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis zijn daarom uitgesloten.

Vogels

Over de reactie van dieren op verlichting is relatief veel bekend. Het betreft echter voornamelijk laboratoriumexperimenten onder extreme omstandigheden. Er zijn slechts enkele veldexperimenten (zoals onderzoek naar de effecten van licht op de grutto (Molenaar, 2000)). Voor het overige is de kennis over de situatie in het veld kwalitatief van aard. De effecten die op dieren op kunnen treden, zijn:

- § Ontregeling van de verre oriëntatie.
- § Aantrekking en verblinding, met secundair risico van doodvliegen e.d.
- § Aantrekking door misleiding.
- § Hinder en afstoting.
- § Ontregeling van de biologische klok, met secundair bevordering van tumoren.
- § Ontregeling van de biologische kalender.

Voor vogels is in het algemeen relatief veel over deze effecten bekend.

Het optreden van mogelijke effecten van verlichting is afhankelijk van de eigenschappen van de verlichting. In onderstaande tabel zijn deze eigenschappen opgenoemd en is de waarde voor de projectvestiging glastuinbouw bij Deurne ingevuld.

Tabel B4.2

Belangrijke eigenschappen van de verlichting door projectvestiging glastuinbouw Deurne.

Verlichtingseigenschap	Waarde van deze eigenschap voor glastuinbouw Deurne
Verlichtingsintensiteit lichtbron	§ 6 tot 56 lux naar boven, direct boven de kassen § 6 tot 56 lux zijwaarts direct naast de kassen § circa 0,2 lux in De Bult
Spectrale samenstelling licht	Vergelijkbaar met daglicht, met een relatief hoog aandeel zichtbaar licht (400-700 nm). Dit maakt het licht wat gelig. Verstrooiing van het licht door deeltjes in de lucht leidt vooral bij vochtig weer tot licht met een gele tot oranje kleur.
Zichtbaarheid lichtbron	Door laanbeplanting in het landelijk gebied en bos- en struikgewas in de natuurgebieden is de lichtbron nauwelijks zichtbaar.
Contrast met achtergrondverlichting in omgeving	Aangezien de locatie ligt in landbouwgebied met alleen verlichting van boerderijen en kruispunten van wegen, is er ondanks de lage verlichtingssterkte, mogelijk toch sprake van enig contrast met de achtergrond verlichting.

Tijd van de verlichting	Afhankelijk van het gewas (Philips, 2004): § in het algemeen september tot en met april, het meest november tot en met maart § tot circa 16 uur per etmaal

Daarnaast is het optreden van effecten afhankelijk van het vóórkomen en gedrag van de vogels. Hier wordt eerst het gedrag van de vogels beschreven. Vervolgens wordt per type effect aangegeven of dit mogelijk op kan treden gezien het gedrag van de vogels. Tenslotte wordt ingegaan op de mogelijk te verwachten effecten.

Vogels en hun gedrag

In hoofdlijnen kunnen drie groepen vogels onderscheiden worden. Jaarvogels broeden in Mariapeel en Deurnesepeel en blijven hier ook gedurende de winter. Zomergasten komen alleen om te broeden en vertrekken daarna naar de kust, het rivierengebied of naar het zuiden. Wintergasten komen alleen naar Mariapeel en Deurnesepeel om de winter in koudere streken te ontvluchten. Sommige soorten kunnen als zomergast én als wintergast voorkomen. De zomergasten overwinteren in het algemeen zuidelijker, de wintergasten komen vanuit noordelijkere streken naar Mariapeel en Deurnesepeel.

Gezien de verlichtingssterkte van het uitgestraalde licht, zal dit licht niet tot merkbare verlichting van de beschermde natuurgebieden leiden (verlichtingssterkte < 1 lux). Effecten op vogels kunnen daarom alleen optreden wanneer vogels zich boven het glastuinbouwgebied begeven in de periode waarin assimilatiebelichting wordt gebruikt, dus vooral in het donker in de winterperiode (september tot en met april).

JAARVOGELS

In het geval van jaarvogels worden vluchten uitgevoerd voor terreinverkenning voorafgaand aan territoriumkeuze, bij de balts, de partnerkeuze en de nestbouw en daarna tijdens foerageervluchten (Molenaar, 2003b). De meeste jaarvogels die broeden in de Mariapeel en Deurnesepeel (bijvoorbeeld Roerdomp, IJsvogel, Waterral en Geelgors) begeven zich, met uitzondering van terreinverkenning, niet of niet ver buiten de natuurgebieden. Terreinverkenning vindt in de regel grotendeels tot vrijwel geheel overdag plaats, waardoor een mogelijk risico van ontregeling nauwelijks of niet aanwezig is. De overige vluchten vinden vooral binnen de natuurgebieden plaats en bovendien ook grotendeels tot vrijwel geheel overdag, waardoor een mogelijk risico van ontregeling tijdens de overige vluchten is uitgesloten.

De IJsvogel is een jaarvogel die in de winterperiode verblijft bij kanalen, plassen en grote vijvers. Aangezien potentiële verblijfplaatsen van de IJsvogel niet in of direct bij de potentiële glastuinbouwlocatie liggen, wordt ook op de IJsvogel geen effect verwacht door licht uit het glastuinbouwgebied.

ZOMERGASTEN

Effecten op zomergasten kunnen niet alleen optreden tijdens terreinverkenning, balts, partnerkeuze, nestbouw en foerageren, maar ook tijdens de trek; bij aankomst (in Nederland) in het voorjaar en het vertrek (uit Nederland) in het najaar. De meeste zomergasten (bijvoorbeeld wulp, wintertaling, wespindief, bruine kiekendief, boomvalk, tureluur, watersnip, roodborsttapuit, sprinkhaanrietzanger, paapje, wielewaal en blauwborst) begeven zich alleen ver(der) buiten de natuurgebieden gedurende terreinverkenning en bovendien bij aankomst in en vertrek. Terreinverkenning vindt in de regel grotendeels tot vrijwel geheel overdag plaats, waardoor een mogelijk risico van ontregeling nauwelijks of niet aanwezig is.

De Nachtzwaluw is een broedvogel die 's nachts actief is en daardoor in principe een relatief grote kans heeft op effecten door licht. De nachtzwaluw broedt niet in De Bult, maar in de verder van de potentiële glastuinbouwlocaties vandaan gelegen Deurnesepeel (Vereijken & Verbeeten, 1998; 1999) en begeeft zich bovendien niet buiten de natuurgebieden. Effecten op de nachtzwaluw gedurende zijn verblijf in Mariapeel en Deurnesepeel zijn daarom uitgesloten.

Zomergasten trekken vanaf eind augustus naar de kust, het rivierengebied of zuidelijke streken. Ze komen weer terug vanaf februari. Vaak vinden trekvluchten 's nachts plaats. Er bestaat dan ook een potentieel risico dat licht uit de projectvestiging glastuinbouw een effect heeft op zomergasten tijdens de trekvluchten.

WINTERGASTEN

Toendrarietgans en Wintertaling zijn wintergasten in Mariapeel en Deurnesepeel. Zij hebben een kans op lichthinder bij aankomst in en vertrek uit Nederland. Daarnaast kan er sprake zijn van lichthinder tijdens foerageervluchten. De toendrarietgans gebruikt Mariapeel en Deurnesepeel als rustplaats en foerageert in het omliggend agrarisch cultuurlandschap.

De foerageervluchten spelen zich in grote lijnen af 's ochtends van kort voor zonsopkomst tot 1-2 uur daarna en de retourvluchten 's avonds vaak wat meer gespreid van 1-2 uur voor zonsondergang tot enige uren daarna. De kans op effecten van assimilatiebelichting bestaat alleen voor dat deel van die vluchten die in het duister tot schemerdonker plaatsvinden. Hierdoor is de kans op effecten in de ochtend wat kleiner dan in de avond (Molenaar, 2003b).

De vliegbewegingen van toendrarietganzen tussen slaapplekken in Deurnesepeel en foerageergebieden bij De Bult vinden vooral plaats langs het Peelkanaal. Aangezien er nauwelijks vliegbewegingen over de potentiële glastuinbouwlocaties plaatsvinden en de verlichtingssterkte boven de glastuinbouwlocatie relatief gering is, is de kans op misleiding door de lichtuitstraling minimaal. Bovendien kennen de dieren het gebied. Verstoring door invloed op oriëntatievermogen is dan niet te verwachten. Op het niveau van de populatie van toendrarietganzen in Deurnesepeel en Mariapeel worden dus geen effecten verwacht.

Wintergasten komen aan in de periode november-januari. De aantallen toendrarietganzen zijn bijvoorbeeld het hoogst in januari en februari. Vanaf eind februari trekken de wintergasten weer naar noordelijkere streken. Vaak vinden deze trekvluchten 's nachts plaats. Er bestaat dan ook een potentieel risico licht uit de projectvestiging glastuinbouw een effect heeft op zomergasten tijdens de trekvluchten.

Mogelijke effecten van assimilatiebelichting op vogels

Assimilatiebelichting kan verschillende effecten hebben op vogels. Hier worden de typen effecten kort toegelicht en wordt aangegeven of deze typen effecten relevant kunnen zijn voor de projectvestiging Deurne, gezien het gedrag van de vogels die voorkomen in Mariapeel en Deurnesepeel. Indien er sprake is van relevante effecten, dan is nader onderzocht of deze effecten optreden.

AANTREKKING EN ONTREGELING VAN DE VERRE ORIËNTATIE

Bij vogels die 's nachts vliegen kan aantrekking en ontregeling van de verre oriëntatie optreden. Bij deze vogels is de oriëntatie met behulp van het aardmagnetische veld dominant over hun andere oriëntatiemogelijkheden. Geel tot rood licht verstoort de magnetische oriëntatie waardoor de vogels de koers kwijt raken. Dit gebeurt in de praktijk bij de oranje lichtgloed die ontstaat door de verstrooiing van omhoog schijnend licht zoals van een glastuinbouwgebied, in het bijzonder bij laaghangende bewolking en/of nevelig weer. Er bestaan aanwijzingen dat vogels door dergelijke lichtkoepels aangetrokken worden. Lichtkoepels van glastuinbouwlocaties zonder afscherming zijn tot op twintig kilometer afstand zichtbaar. Als vogels erin terechtkomen, verliezen ze hun magnetisch oriëntatievermogen met als gevolg dat ze ertoe neigen in de verlichte ruimte te blijven, lager gaan vliegen en/of aan de grond komen. Hierdoor lopen ze een verhoogd risico van predatie en van verwond raken of sterven door aanvliegen van obstakels, in het bijzonder ruiten en tuikabels. Het risico wordt versterkt bij tegenwind, bij nieuwe maan en tijdens het eerste kwartier en bij passage van koufronten (Molenaar, 2003a). Er zijn geen kwantitatieve gegevens over drempelwaarden bekend. Rekening houdend met de lichtgevoeligheid van de ogen van vogels en met risicoversterkende weeromstandigheden zijn die mogelijk laag, in de orde grootte van 0,01 – 0,1 lux; omstreeks nieuwe maan zonder achtergrondverlichting nog lager.

Vogels die 's nachts vliegen zijn voornamelijk zomer- en wintergasten in de trekperiode. De meeste voorbeelden van aantrekking en ontregeling van de verre oriëntatie op trekkende vogels hebben betrekking op geïsoleerde lichtbronnen zoals offshore industrie en zeer hoge gebouwen (Evans Ogden, 1996). Hieruit blijkt dat trekkende vogels niet zozeer worden aangetrokken door lichtbronnen op afstand, maar dat ze wanneer ze toevalligerwijs in een lichtbron terechtkomen, deze niet meer verlaten. Bovendien blijkt dat dit voornamelijk optreedt bij bewolkt weer en veel minder of niet bij helder weer.

De diffuse verlichting die veroorzaakt wordt door assimilatieverlichting in kassen trekt vogels niet op dezelfde wijze aan. Er treedt geen fixatie op de lichtbron op, maar vogels kunnen gestoord worden in hun oriëntatie. Voor assimilatiebelichting is slechts een enkel voorbeeld van een dergelijk effect beschreven (Abt en Schultz, 1995). Gezien de relatief lage verlichtingssterkte van de projectvestiging Deurne vergeleken met reguliere glastuinbouwlocaties zonder bovenafscherming zal de verstoring van de oriëntatie relatief gering zijn. Bovendien zullen vogels de 'lichtkoepel' relatief gemakkelijk verlaten, aangezien het contrast met de omgeving gering is. Er worden dan ook geen negatieve effecten verwacht op populaties van de kwalificerende vogelsoorten (nachtswaluw, blauwborst en toendrarietgans) of op het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermde natuurmonument.

VERBLINDING

Vogels worden in het algemeen aangetrokken door verlichting. Deze aantrekking is sterker naarmate de verlichting sterker is, het lichtspectrum meer kortgolvlige straling bevat en het contrast met de achtergrondverlichting groter is. Bij het naderen van sterke verlichting kan verblinding optreden. Gezien de verlichtingssterkte van het opgaande licht boven de projectvestiging Deurne (maximaal 56 lux) en de vorm van de verlichting (een lichtkoepel, geen puntbron), lijkt verblinding niet waarschijnlijk.

AANTREKKING DOOR MISLEIDING

Bij nat weer kunnen 's nachts verlichte en daardoor min of meer spiegelende oppervlakken zoals het glas van verlichte kassen, vogels aantrekken door misleiding. In het bijzonder watervogels kunnen deze oppervlakten aanzien voor water en vertonen dan de neiging erop neer te strijken. Aangezien in de projectvestiging Deurne bovenafscherming wordt toegepast, is de verlichting van het glas zeer gering, waardoor de kans van misleiding minimaal is.

AFSTOTING

Broedvogels kunnen worden afgestoten door licht (Molenaar, 2000). Dit risico treedt vooral of alleen op bij broedvogels van open terrein en alleen in de periode waarin broedvogels hun territoria kiezen en zich vestigen. Het is niet duidelijk of het gaat om de zichtbaarheid van de lichtbron op afstand of de verlichting van het broedbiotoop. De indruk is dat vooral kortgolvriger straling in het lichtspectrum en de oppervlaktehelderheid van de lichtbron een rol spelen.

De projectvestiging veroorzaakt een verlichtingssterkte in de Bult van minder dan 1 lux. Bovendien is de Bult een gebied met een half gesloten karakter. Daarom wordt geen afstotend effect op broedvogels verwacht. Hinder en afstoting vanwege de zichtbaarheid op afstand in de vorm van een lichtschijnkoepel is ook onwaarschijnlijk, mede gezien het relatief langgolvrige geelrode licht van een lichtschijnkoepel, de afstand van minimaal 600 meter van de projectvestiging glastuinbouw en het weinig open karakter van de Bult aan de zijde van de projectvestiging glastuinbouw.

ONTREGELING BIOLOGISCHE KLOK EN BIOLOGISCHE KALENDER

Ontregeling van de biologische klok (dag-nachtritme) kan optreden bij regelmatige langdurige directe blootstelling aan verlichting die de daglengte vergroot. Drempelwaarden zijn onbekend, maar liggen waarschijnlijk lager dan bij de mens, dus onder 0,1 - 1 lux. Ontregeling van de biologische kalender (seizoensritme) kan optreden door regelmatige langdurige blootstelling aan verlichting. Er is geen onderzoek naar drempelwaarden bekend. Waarschijnlijk liggen de drempelwaarden in de orde grootte van 0,1 tot 1 lux. Gezien de verlichtingssterkte van minder dan 1 lux in de Bult en het half gesloten karakter van de Bult, kan het effect van verlichting op ontregeling van de biologische klok en de biologische kalender als verwaarloosbaar worden beschouwd.

Gevolgen door verdroging

Er is geen sprake van verdroging. Er treden daarom ook geen gevolgen op door verdroging voor het beschermde natuurgebied Mariapeel en Deurnesepeel.

Gevolgen door ruimtebeslag

Toendrarietganzen hebben slaappleatsen in de SBZ Mariapeel en Deurnesepeel en foerageren in het omliggend agrarisch gebied. Er bevinden zich geen foerageergebieden in het plangebied van de inrichtingsalternatieven. Er is dus geen sprake van effecten op de toendrarietgans.

Ook IJsvogel en Geelgors, onderdeel van het natuurschoon van de beschermde natuurmonumenten, gebruiken het omliggend agrarische gebied. Een deel van de IJsvogels verlaat de natuurgebieden in de winter. Zij overwinteren bij kanalen, plassen en grote vijvers. Deze overwinteringslocaties bevinden zich niet in het plangebied van de inrichtingsalternatieven. Er treedt dus geen ruimtebeslag op voor leefgebied van de IJsvogel.

Geelgorzen die broeden in Mariapeel en Deurnesepeel foerageren in een omtrek van hooguit 500 meter van hun broedgebieden. Het plangebied van de inrichtingsalternatieven ligt op meer dan 500 meter afstand van de beschermde natuurmonumenten. Er treedt dus geen ruimtebeslag op voor leefgebied van de Geelgors als broedvogel in de beschermde natuurgebieden.

VOGELRICHTLIJNGEBIED

IS ER SPRAKE VAN SIGNIFICANTE NEGATIEVE GEVOLGEN VOOR HET RICHTLIJNGEBIED?

Het Vogelrichtlijngebied Mariapeel en Deurnesepeel (inclusief De Bult) kwalificeert voor blauwborst. Nachtzwaluw en toendrarietgans kwalificeren voor de begrenzing van dit Vogelrichtlijngebied. In deze passende beoordeling zijn de effecten van geluid, licht, verdroging en ruimtebeslag op de populaties van deze soorten dit Vogelrichtlijngebied onderzocht. Hierbij is ook gekeken naar effecten die zich buiten het Vogelrichtlijngebied voordoen en mogelijk gevolgen kunnen hebben voor de populaties in het Vogelrichtlijngebied.

Sinds het opstellen van de locatiebeoordeling zijn diverse aanpassingen in het plan aangebracht. In voorgaande is geconcludeerd dat van het plan zoals het nu voorligt geen significante gevolgen worden verwacht voor het Vogelrichtlijngebied. Voor de inrichtingsalternatieven wordt dan ook verwacht dat de projectvestiging Deurne niet leidt tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Vogelrichtlijngebied Mariapeel en Deurnesepeel.

HABITATRICHTLIJNGEBIED

Het Habitatrichtlijngebied Mariapeel en Deurnesepeel (inclusief De Bult) is belangrijk voor habitattypen 7120 (aangetast hoogveen waar regeneratie nog mogelijk is). Daarnaast is het gebied aangemeld voor 2310 (psammofiele heide met *Calluna* en *Genista*) en 4010 (Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*). In deze passende beoordeling zijn de effecten van licht, verdroging en ruimtebeslag op deze habitats in dit Habitatrichtlijngebied onderzocht.

Sinds het opstellen van de locatiebeoordeling zijn diverse aanpassingen in het plan aangebracht. In voorgaande is geconcludeerd dat van het plan zoals het nu voorligt geen significante gevolgen voor het Habitatrichtlijngebied worden verwacht. Bij de inrichtingsalternatieven wordt dan ook verwacht dat de projectvestiging Deurne niet leidt tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Habitatrichtlijngebied Mariapeel en Deurnesepeel.

IS ER SPRAKE VAN SCHADELIJKE GEVOLGEN VOOR DE WEZENLIJKE KENMERKEN OF WAARDEN VAN HET BESCHERMDE NATUURMONUMENT?

Het beschermde natuurmonument Deurnese Peel (inclusief De Bult) is aangewezen op grond van het aanwezige natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied. Voor dit beschermde natuurmonument geldt onder andere dat het gebied van grote betekenis is als vertegenwoordiger van het hoogveenlandschap door zijn uitgestrektheid en zijn nog grotendeels voedselarme karakter en dat er zeldzame planten- en diersoorten voorkomen.

In deze studie is onderzocht of het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis worden aangetast door geluid, licht, verdroging of ruimtebeslag, veroorzaakt door de projectvestiging glastuinbouw Deurne.

Sinds het opstellen van de locatiebeoordeling zijn diverse aanpassingen in het plan aangebracht. Bij de inrichtingsalternatieven worden geen schadelijke gevolgen voor het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermde natuurmonument Deurnese Peel verwacht.

De verwachting is dat de projectvestiging glastuinbouw grondwaterneutraal gerealiseerd kan worden en er is geen sprake van ruimtebeslag op (foerageergebieden van) kwalificerende soorten.

Samenvattend worden er dus geen schadelijke gevolgen voor het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermde natuurmonument Deurnese Peel verwacht door realisatie van de projectvestiging glastuinbouw Deurne volgens de inrichtingsalternatieven.

Voor de actualisatie en aanvulling op deze passende beoordeling wordt verwezen naar de separate bijlage 'Aanvulling MER Projectvestiging Glastuinbouw Deurne' bij dit bestemmingsplan.

BIJLAGE 2

Achtergrondaspecten water nav inspraakreacties

Nuttige neerslag

Voor de modellering van de verdamping voor de systeemanalyse van Deurnsche Peel is een programma geschreven, waarin de nuttige stationaire verdamping wordt berekend. Hierin wordt de potentiële verdamping vermenigvuldigd met de gewasfactoren.

Door TNO is, op basis van alle weerstations in Brabant, een statistisch weerjaar bepaald. Eigenschappen van dit statistisch weerjaar zijn dat de gemiddelde en de extreme gemeten neerslag en verdamping door deze statistische reeks worden benaderd. Hieruit volgt een:

- § Jaargemiddelde neerslag: 798 mm;
- § Jaargemiddelde verdamping: 562 mm.

Deze gemiddelden zijn vergeleken met de neerslagcijfers gemeten in Eindhoven en deze gemiddelden blijken goed overeen te komen.

Op basis van de landgebruikskaart en gemiddelde verdampings- en interceptiefactoren uit het Waterdoelen model (tabel B1.1) is vervolgens een gemiddelde nuttige neerslag bepaald (figuur B1.1).

Tabel B1.1

Overzicht van verdampings- en interceptie factoren (WD staat voor worteldiepte, 1-12 zijn de maanden januari tot en met december)

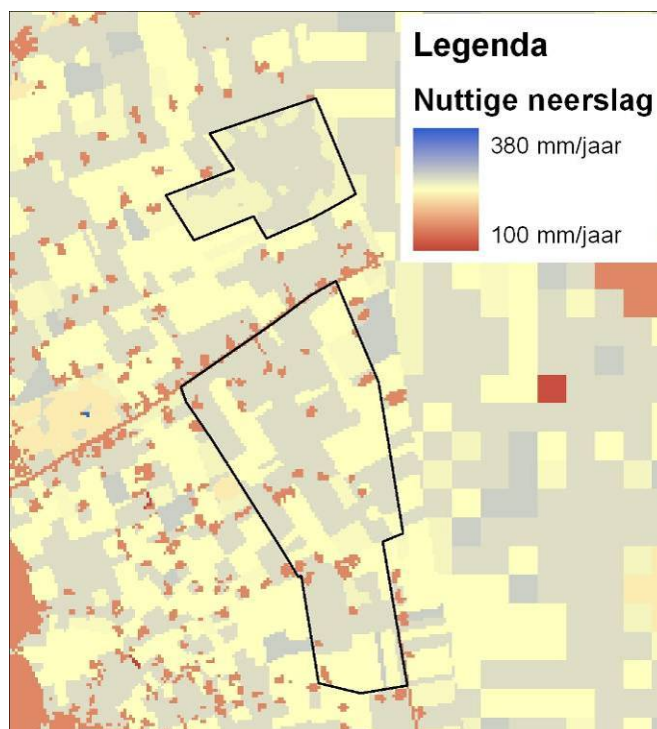
CROP FACTORS													
	WD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 GRAS	0.28	0.60	0.60	0.70	0.70	0.80	0.80	0.80	0.80	0.70	0.70	0.60	0.60
2 MAIS	0.39	0.60	0.60	0.70	0.70	0.75	0.80	1.00	1.00	1.00	0.70	0.60	0.60
3 AARDAPPELS	0.31	0.60	0.60	0.70	0.70	0.75	0.87	0.90	0.90	0.70	0.70	0.60	0.60
4 BIETEN	0.38	0.60	0.60	0.70	0.70	0.70	0.73	0.90	0.97	0.93	0.70	0.60	0.60
5 GRANEN	0.38	0.60	0.60	0.70	0.70	0.80	0.90	0.80	0.80	0.75	0.70	0.60	0.60
6 OV_LANDBOUW	0.35	0.60	0.60	0.70	0.70	0.80	0.80	0.80	0.80	0.70	0.70	0.60	0.60
9 BOOMGAARD	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	1.10	1.20	1.30	1.07	1.00	0.80	0.80	0.80
11 LOOFHOUT	0.80	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
12 NAALDHOUT	0.80	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53
16 WATER	0.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
18 BEBOUWING	0.20	0.61	0.61	0.61	0.61	0.61	0.61	0.61	0.61	0.61	0.61	0.61	0.61
24 KALE GROND	0.10	0.40	0.40	0.40	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.40	0.40	0.40
36 HEIDE	0.20	0.60	0.60	0.70	0.70	0.80	0.80	0.80	0.80	0.70	0.70	0.60	0.60
45 OV_NATUUR	0.28	0.60	0.60	0.70	0.70	0.80	0.80	0.80	0.80	0.70	0.70	0.60	0.60
INTERCEPTION FACTORS													
1 GRAS	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2 MAIS	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3 AARDAPPELS	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4 BIETEN	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5 GRANEN	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6 OV_LANDBOUW	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
9 BOOMGAARD	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
11 LOOFHOUT	0.10	0.10	0.10	0.26	0.26	0.26	0.26	0.26	0.26	0.10	0.10	0.10	0.10
12 NAALDHOUT	0.26	0.26	0.26	0.26	0.26	0.26	0.26	0.26	0.26	0.26	0.26	0.26	0.26
16 WATER	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
18 BEBOUWING	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28
24 KALE GROND	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
36 HEIDE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
45 OV_NATUUR	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Dit houdt in, dat de potentiële verdamping van 562 mm gereduceerd wordt met behulp van de gewasfactoren om tot de stationaire nuttige verdamping te komen. Voor de stationaire neerslag is een gemiddelde waarde van 798 mm gebruikt die zowel in de ruimte als in de tijd constant is. Voor het stationaire neerslagoverschot wordt de neerslag verdisconteerd met de nuttige stationaire verdamping.

Figuur B1.1 laat zien wat, in de referentiesituatie, de nuttige neerslag is. Hierbij is het landgebruik ontleend aan een combinatie van het LGN4 (zie Alterra) en de landgebruikskaart uit het waterdoelen model (voor het Limburgse deel). Hiervoor is ook een figuur (B1.2) opgenomen.

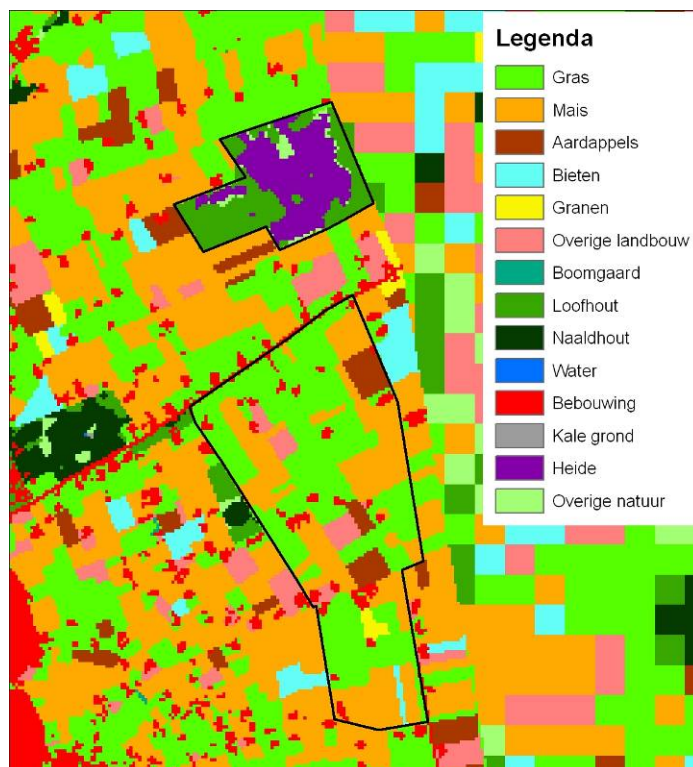
Figuur B1.1

De berekende nuttige neerslag
voor het Basisscenario

Figuur B1.2

Overzicht van de gebruikte
landgebruikskaart: Een
combinatie van het LGN4 (zie
Alterra) en de
landgebruikskaart uit het
waterdoelen model (voor het
Limburgse deel)

Ruimtebalans

	Basis scenario (Ha)	Scenario 1 (Ha)	Scenario 2 (Ha)	Scenario 3 (Ha)
Gras	190.94	109.88	97.56	90.25
Mais	125.56	84.13	81.00	80.63
Aardappelen	21.13	13.25	13.25	12.88
Bieten	2.44	2.44	2.44	2.44
Granen	3.63	3.63	3.63	3.63
Overig landgebruik	14.81	2.19	2.19	2.19
Infiltratie	0.00	0.00	16.25	17.19
Bebouwing	20.00	16.31	15.50	14.50
Kassen	0.00	146.69	146.69	154.81
Totaal	378.50	378.50	378.50	378.50

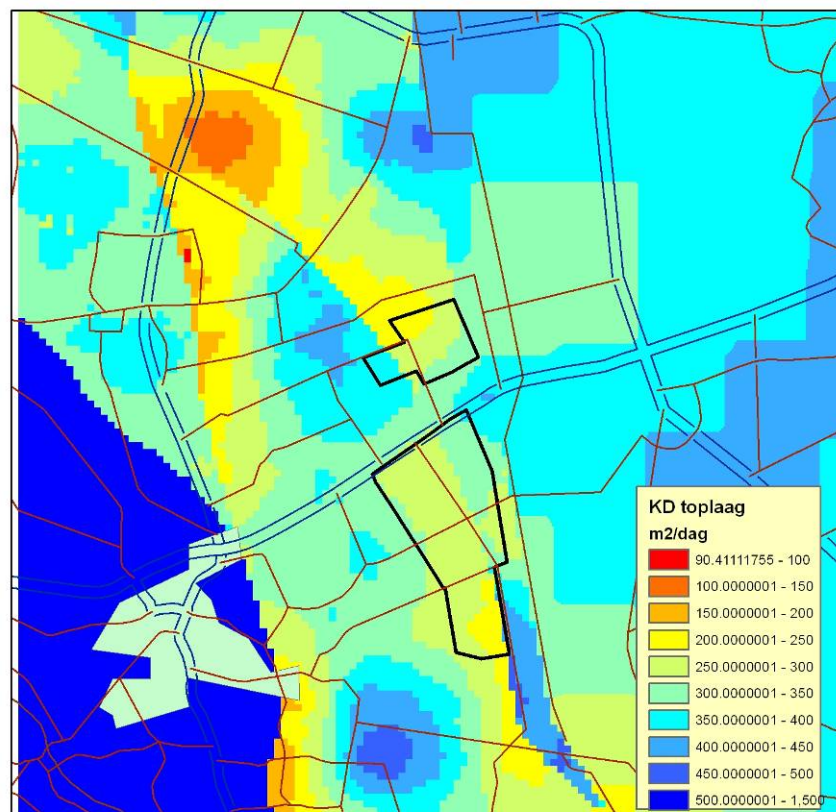
Schematisatie bodem

In figuur B1.3 zijn op een hoog detailniveau en met aanvullende informatie (opname plangebied, belangrijke infrastructuur, stedelijk gebied Deurne) de gehanteerde kD waarden te zien. Deze kD-waarde is uit de de REGIS-data gehaald. (REGIS is Regionaal Geografisch Informatie Systeem). Het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen TNO bezit als centraal grondwaterinstituut van Nederland reeds meer dan 50 jaren een nationale databank met gegevens en informatie over grondwater en de ondergrond. Sinds 1990 is de databank uitgebreid met een applicatie-omgeving onder de naam REGIS. Dit geavanceerde informatiesysteem is ontwikkeld in opdracht van het Rijk en de provincies. Het systeem beschikt over een uitgebreide set functionaliteiten voor de bewerking, interpretatie, analyse en presentatie van informatie met betrekking tot de opbouw van de ondergrond en het daarin voorkomende grondwater die voor regionaal grondwaterbeheer van belang zijn. Verder kan het systeem ook gegevens over het oppervlaktewater bevatten.

De breuken zijn duidelijk terug te vinden in de kD-waarden. Wat betreft de gelaagdheid van de bodem: er zijn tijdens de systeemanalyse berekeningen gedaan met een 3-lagen model, waarin deze leemlaag is verwerkt. Na vergelijking met een 1-laag model bleek deze leemlaag geen effect te hebben voor de in deze systeemanalyse berekende parameters.

Figuur B1.3

Kd-waarden van de toplaag

Infiltratie en waterlopen

Het grondwatersysteem ter plaatse van het plangebied wordt in sterke mate beïnvloed door het stelsel van aan- en afvoerende watergangen. Uit de modelstudie blijkt dat de waterlopen in en rondom het plangebied drainerend zijn. Overtollige neerslag en grondwater wordt afgevoerd via waterlopen. De aanvulling van het grondwater is heel beperkt.

Bestaande leggerwaterlopen worden in het plangebied uiteindelijk behouden, zeker indien sprake is van wateraan- en afvoer. Het betreft twee waterlopen aanvullend op de noord-zuid waterloop:

- § Een oost-west gerichte waterloop in het noordoosten van het plangebied.
- § Een oost-west gerichte waterloop met aanvoerfunctie in het midden van het plangebied, westelijk van de Nachtegaallaan.

In de systeemanalyse zijn de bestaande waterlopen in de schematisaties niet allemaal overgenomen. Dit betekent dat er impliciet sprake is van een vermindering van de afvoer naar het oppervlaktewater. Dit heeft een dempend effect op de verdroging. Daarboven is op specifieke locaties 250 mm (scenario 2) en 100 mm (scenario 3) op jaarbasis extra aan het systeem toegevoegd.

Het is heel duidelijk dat de waterlopen in dit onderzoeksgebied een drainerende werking hebben en dat dit wordt beïnvloed door de planontwikkeling. In scenario 1 wordt de drainerende werking van de centrale noord-zuid sloot minder en de sloten net naast de kassen krijgen een infiltrerend karakter. Dat is duidelijk te zien in figuur 6.8 waar op de locaties met veel waterlopen weinig tot geen verdroging optreedt.

In scenario 2 hebben deze waterlopen juist weer een drainerend karakter vanwege de infiltratie maatregelen. Ook hier blijkt weer opnieuw (in figuur 6.9 en 6.10) dat aan de oostzijde van de kassen, waar de meeste waterlopen naast de kassen liggen, het kleinste effect optreedt. De verwachting is dat de waterlopen die terugkomen in de plansituatie zeker invloed hebben. Ze hebben een dempend effect op grondwaterstandverlaging, wat betekent dat in geval van verdroging de waterlopen een infiltrerende werking hebben.

COLOFON

BESTEMMINGSPLAN PROJECTVESTIGING GLASTUINBOUW
DEURNE**--ONTWERP--**OPDRACHTGEVER:

TUINBOUWBOUWVESTIGING DEURNE BV
GEMEENTE DEURNE

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

B. Hendrixx

GECONTROLEERD DOOR:

S. Biesta

VRIJGEGEVEN DOOR:

B. Hendrixx

februari 2007

110503/ZF7/0E3/200379

ARCADIS REGIO BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl
Handelsregister 9053755

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens
uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder
schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit
dit document worden veeelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale
reproductie of anderszins.